

STRAATNAMEN IN DE GEMEENTE EINDHOVEN 1920-2026

INHOUDSOPGAVE

- De sanering en uitbreiding van het straatnamenbestand in 1920** **34**
De namen die verdwenen 36, nadere informatie over enkele in 1920 vastgestelde straatnamen 39, de keuze van de rubrieken 40, overzicht van de namen die in 1920 zijn vastgesteld 41, de namen uit 1920 die weer vervielen 45.
- De straatnaamgeving vanaf 1920 in het algemeen** **47**
Niet elke straat een naam 47, de procedure in de jaren na 1920 47, wel of geen voornamen 47, straatnaambordjes 48, onderschriften 48, verandering van een straatnaam 49, wijziging van een straatnaambord 49, verzoeken om een bepaalde straatnaam vast te stellen 49, nieuwe spelling 50, veranderingen van het tracé 50, straatnamencommissie 50, personen die tot 1969 een belangrijke rol speelden 50, enkele termen 51.
- De straatnaamgeving vanaf 1920 in het bijzonder** **51**
Het eerste verzoek om naamswijziging: Maaslaan 52, Plekhoek 52, een verordening uit 1921 52, de procedure 54, Karel I straat 55, Gagelsteeg 56, onderschriften op de bordjes 59, Wereld-vredesbeweging 60, de procedure 60, kiezen tussen twee kwaden 61, namen voor de binnenring 61, Het Eindje 63, Stuiverstraat 66, brugnamen 66, Stuiverstraat 68, Esperanto 69, een naam voor de ringbaan 71, aanstootgevende namen 72, meer eer voor Vondel: een nieuwe Vondellaan 73, St. Petrusstraat en Pastoriestraat 77, de rechtsgeleerdenbuurt, de Paaltjesweg en de procedure 78, geen Don Bosco 91, herziening straatnaamgeving rond de spoordijk 96, Multatuli 97, gebroeders Philips 98, Bleekpad nog niet vastgesteld 99, Tongelreepad 100, rondweg 102, naamgeving rondweg 102, Fellenoord 110, straatnamencommissie 119, 124, nieuwe ideeën 125, het beleid van de straatnamencommissie 127, uitbreiding straatnamencommissie 130, geen Lippestraat 133, Suikerpeerstraat blijft gehandhaafd 134, de straatnamencommissie 138, samenhang stedenbouwkundig plan en straatnaamgeving 142, de annexatie van 1972 143, straatnaamcommissie 147, 151, 153, 162, 170, straatnaambordjes 173, de annexatie van 1994 176, stadsdelen, wijken en buurten 182, straatnamencommissie 184, 188, 190, stadsdelen, wijken en buurten 192, straatnamencommissie 194, 195, 197, onderschriften op de borden in de straten genoemd naar de topografie van het Heilig Land 196, 200.
- Gebruikte afkortingen** **204**
- Indices op de straatnamen vanaf 1920** **205**
1. Straten 205, 2. Bruggen en stuwen 236, 3. Parkeerterreinen 236, 4. Parken 236, 5. Sportparken 237, 6. Tunnels en viaducten 237, 7. Wateren 237.

DE SANERING EN UITBREIDING VAN HET STRAATNAMENBESTAND

Nadat de gemeente Eindhoven op 1 januari 1920 de vijf randgemeenten had geannexeerd, kwamen er in de stad veel dubbele en op elkaar gelijkende straatnamen voor. Door de te verwachten stadsuitbreidingen waren er tegelijk veel nieuwe namen nodig. B & W gaven daarom op 28 juni aan ir. M.E.H. Tjaden, de directeur van Openbare Werken, de opdracht een voorstel te doen voor een sanering en uitbreiding. Tjaden ging voortvarend te werk en had zijn voorstel binnen drie maanden gereed.¹ Gelukkig is dat rapport met de bijlagen bewaard gebleven en nog wel in verschillende versies.²

Tjaden zette in zijn rapport allereerst zijn visie uiteen en deed daarna concrete voorstellen, die hij in een aantal bijlagen uitwerkte. Ter wille van een gemakkelijke oriëntatie wilde hij buurten vormen met straten waarvan de namen aan hetzelfde thema waren ontleend. In feite koos hij daarmee voor een elders gangbaar beleid, dat ook in Groot-Eindhoven al min of meer bestond. Namen die strijdig waren met het buurtidee, moesten worden ingetrokken. Als er bijvoorbeeld in Acht een rivierenbuurt kwam, moest de Maaslaan bij de Kloosterdreef verdwijnen. In het handgeschreven concept van het rapport onderscheidde Tjaden buurten met namen van bloemen, bomen, boomvruchten, bouwkundigen, burgemeesters, gemeenschapsmiddelen, heiligen, koninklijk huis, landdieren, meisjesnamen, ontdekkingsreizigers, pausen, rivieren, scheepsbenamingen, veldvruchten, vissen en waterdieren, vogels, zeehonden, namen die samenhangen met de vlag en namen die waren genoemd naar een aangrenzende gemeente, een buurtschap of een streek. In de latere getypte versies werd de rubrieksnaam 'gemeenschapsmiddelen' veranderd in 'verkeersmiddelen' en werden de veldvruchten en de bouwkundigen verruild voor respectievelijk schilders en schrijvers en dichters. De aanvankelijk geplande veldvruchtenwijk is vermoedelijk de reden geweest, dat Tjaden in zijn voorstel in de binnenstad de naam Korenstraat al direct heeft gewijzigd in Jan van Hooffstraat.

Tjaden had een duidelijke visie op de straatnaamgeving. Zo vond hij het minder gelukkig om belangrijke personen met een straatnaam te eren, omdat de bewoners van de straat door hun gedrag het bedoelde eerbetoon in een aanfluiting konden veranderen. Hij kende elders een voorbeeld waarbij nazaten het gemeentebestuur zelfs om een naamswijziging hadden verzocht voor een beruchte straat die hun familienaam droeg. Een ongeveer gelijk probleem kon zich voordoen bij heiligennamen. Die wilde hij daarom alleen gebruiken voor straten die naar een gelijknamige kerk leidden.

Tjaden stelde aan de toekomstige namen een aantal eisen. Allereerst moesten zij zo kort mogelijk te zijn. Onnodige lengte kostte onnodige tijd van schrijven. Vandaar zijn voorstel om aanduidingen als 'Burgemeester' te laten vervallen. Men spreekt elders toch ook niet van De Gouverneur-generaal Jan Pietersz. Coenstraat of de Admiraal de Ruyterstraat, zo schreef hij. Een straatnaam moest ook zo worden gekozen, dat hij in de volksmond geen aanleiding kon geven tot verbastering. In Den Haag werden bijvoorbeeld de Fulton- en de Newtonstraat door een deel van de bevolking aangeduid met Vuile en Nieuwe Tonstraat. Iets dergelijks wilde hij in Eindhoven voorkomen. Buitenlandse woorden leenden zich nadrukkelijk minder

¹ De stukken over de straatnaamgeving in 1920 zijn terug te vinden in het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE), Administratief Archief (A.A.) Eindhoven 1920, afdeling II, dossier nr. 11a en A.A. Eindhoven 1921-1933, 1921, dossier 86a.

² Allereerst is een fotokopie bewaard van een verloren gegaan, handgeschreven concept van het rapport met de bijlagen. Daarop staan aantekeningen van de vroegere adjunct-gemeentearchivaris A.D. Kakebeeke, die zich blijkbaar ooit met de straatnaamgeving heeft beziggehouden. Verder bestaat er een uitgetypte versie van alleen het rapport, gedateerd op 20 september 1920. Vermoedelijk hebben de raadsleden dit stuk onder ogen gehad. Van deze nette versie bestaat nog een tweede exemplaar, dat tekstueel gelijk is aan het eerste. Het eerste is ondertekend door Tjaden, het tweede heeft hij alleen geparafeerd. Van de getypte bijlagen bestaan twee versies. Allereerst zijn er getypte bijlagen die aanvankelijk voor een groot deel gelijk waren aan het handgeschreven concept, maar later met een pen zijn gecorrigeerd en daarnaast is er een getypte versie waarin deze correcties zijn verwerkt. In de getypte bijlagen zijn alleen de namen opgenomen die tot een bepaalde groep behoren, de andere straatnamen worden niet genoemd. Vermoedelijk hebben de raadsleden dit laatste stuk ter inzage gehad. Door de wijzigingen krijgen wij een inzicht in het wordingsproces van Tjadens voorstel.

goed voor straatnamen dan Nederlandse. De aangehaalde voorbeelden doen vermoeden dat Tjaden het boek 'Haagsche straatnamen voorheen en thans' van Th. Morren (Den Haag, 1912) heeft geraadpleegd en de daarin gegeven voorbeelden wat aan zijn behoefte heeft aangepast.

Bij het ontdebellen van de namen keek Tjaden niet alleen naar gelijke namen, maar ook naar namen die op elkaar leken, zoals het duo Emmastraat en Emmasingel of het trio Kerkpad, Kerkstraat en Kerkweg. Er waren meer dan honderd van dergelijke aanduidingen en die gaven alleen maar aanleiding tot verwarring. Ook wilde Tjaden de namen laten vervallen die de toekomstige bewoners vreemd in de oren zouden klinken, zoals Woningnood- en Crisisstraat in Woensel. Tenslotte waren er nog namen die het stratencomplex alleen maar node-loos ingewikkeld maakten. De weg van de overweg aan de Fellenoord dwars door de stad naar de Geldropseweg droeg zes verschillende namen. Tjaden wil daarvan Volderstraat, Be-gijnenstraat en Brugeind laten vervallen en Demer, Rechtestraat en Stratumseind handha-ven.

Het voorstel kwam geleidelijk tot stand. In de eerste serie getypte bijlagen is de verandering van Broeksche weg in Broeksche straat met een pen ongedaan gemaakt en is de Gestelse Groenstraat veranderd van Snoekstraat in Palingstraat. De naam Woenselse Markt is verval-len en het plein opgedeeld over de Van Brakelstraat, Trompstraat en Kloosterdreef. Verder is de Eindhovense Rozemarijnstraat veranderd in Jan van Lieshoutstraat, waardoor de Stra-tumse Rozemarijnstraat geen andere naam hoefde te krijgen (aanvankelijk was hiervoor de naam Verlengde Biesterstraat bedacht). De verandering van Keizersgracht in Wal is teniet gedaan, de Berlagelaan, Cuyperslaan, De Bazellaan en Kromhoutlaan zijn veranderd in res-pectievelijk Bilerdijklaan, Vondellaan, Jacob Catslaan en Tollenslaan en de Boekweitstraat, Gerststraat, Gortstraat, Haverstraat, Hopstraat, Maisstraat, Tarwestraat en Roggestraat in respectievelijk Bosboomstraat, Van Dijkstraat, Ferdinand Bolstraat, Frans Halsstraat, Rem-brandtstraat, Gerard Doustraat, Jan Steenstraat en Van Ostadestraat. Ten slotte is de Ge-meenschapstraat gewijzigd in Poststraat, is de Anemonestraat toegevoegd, de Paarllaan is veranderd in Poortstraat, de Vlierstaat in Oliestraat en de Wederikstraat in Dahliastreet. Vermoedelijk zijn al deze veranderingen nog voor de gemeenteraadsvergadering aange-bracht.

In een van de bijlagen bij het handgeschreven concept is een overzicht opgenomen van de straatnamen die moesten vervallen. Een klein deel daarvan is niet in de getypte versie over-genomen. De reden daarvan is niet altijd duidelijk. Misschien heeft Tjaden sommige nooit of-ficieel vastgestelde namen te onbelangrijk gevonden om te vermelden. Ook kunnen sommi-ge aanvankelijke vermeldingen op een fout hebben berust. De namen die volgens het con-cept moesten vervallen, maar niet in de getypte versie zijn opgenomen, worden hieronder afzonderlijk genoemd.

B & W stemden met het rapport in, maar binnen de raad ontstond enige discussie. Een aan-tal leden was bang dat Tjaden meer namen wilde wijzigen dan noodzakelijk was. Die angst was niet terecht en het gevolg van de onvolledige informatie die de raadsleden hadden ont-vangen. In het rapport dat de raad ter inzage had gekregen waren de plannen wel in grote lijnen uiteengezet, maar werden niet alle namen genoemd. Ondanks de weerstand werd het voorstel met zestien tegen negen stemmen aangenomen.

De raadsbesluiten werden in 1920 na het verslag van de vergadering in de notulen opgeno-men. Het besluit over de vaststelling van de straatnamen is opmerkelijk beknopt en zegt al-leen dat de straatnamen uit het rapport van de directeur van gemeentewerken zijn goedge-keurd. Met dat rapport zijn ook de bijlagen bedoeld.

In het Gemeentebled nr. 5 van 1921 publiceerden B & W een complete lijst van namen met de ligging van de straten zoals die op 18 oktober 1920 door de Raad waren vastgesteld. Tijn-dens de raadsvergadering had Tjaden aangekondigd, dat hij in overleg met B & W nog enkele kleine wijzigingen wilde aanbrengen. Dat verklaart enkele verschillen tussen zijn laatste

rapport en het Gemeenteblad. Hagenkampstraat is alsnog veranderd in Hagenkampweg, Mispelhoefweg in Mispelhoefstraat, Sliffertsche weg in Sliffertsche straat, Truidenburgstraat in Treurenburgstraat, Van Heemskerckstraat in Van Heemskerkstraat, Acasiastraat in Acaciastraat, Barentszstraat (correct) in Willem Barentzstraat (fout door het vervallen van de eerste letter s!), Kwartellaan in Kwartelstraat, Patrijslaan in Patrijsstraat en Mosselstraat in Mosselweg. Verder missen wij in het blad drie namen die in het rapport van Tjaden worden genoemd en die ook waren goedgekeurd, nl. de Dommellaan, Lievendaalscheweg en Mathildelaan. Dat de Mathildelaan en de Dommellaan niet waren opgenomen, zal aan onnauwkeurigheid te wijten zijn geweest, de Lievendaalscheweg heeft Tjaden vermoedelijk weer geschrapt. Tenslotte was de naam Telefoonstraat veranderd in Telephoonstraat.

Tjaden had duidelijke regels opgesteld, maar uit de vastgestelde namen blijkt, dat hij er in zijn voorstel zelf wel eens tegen in overtreding was. In Strijp handhaafde hij de naam Zwaanstraat en in Stratum de Irisstraat, terwijl ook de namen Dommelstraat en Genderstraatje bleven bestaan. Als respectievelijk vogel-, bloemen- en rivierenamen waren die buiten hun eigen buurt benoemd. Dat gold ook voor de Dommellaan en het Tongreepad, waarvan niet duidelijk is of ze al eerder bestonden. Daarnaast werden sommige op elkaar lijkende benamingen gehandhaafd of zelfs nieuwe ingevoerd, zoals bijvoorbeeld Steenstraat naast de Jan Steenstraat, Zoutstraat naast Zoutmanstraat, Havenstraat naast Korte Havenstraat, Havensteeg en Havenhoofd, Engelsbergenstraat naast Engelenstraat, Het Ven en Het Schoot naast respectievelijk Venstraat en Schootsestraat, Kerkstraat naast Kerkeind en Kerkakkerstraat en tenslotte Kattenhof naast Kattenstraat.

In het gemeenteblad zijn de namen niet alfabetisch of rubrieksgewijs geordend, maar per wijk vrij willekeurig bij elkaar gezet. Bij het doorlezen van de tekst valt op, dat er in feite meer rubrieken waren dan in het rapport van Tjaden werden genoemd. Zo was in Woensel een begin gemaakt met een ambachtenbuurt en was daar rond de Peperstraat een soort specerijenbuurt te herkennen. Een volledig overzicht van de vastgestelde namen volgt hieronder.

De namen die verdwenen

Ofschoon Tjaden had aangekondigd dat dubbele en op elkaar gelijkende benamingen moesten verdwijnen, blijkt uit de bijlage bij zijn rapport van 20 september 1920, dat hij steeds één naam wilde handhaven. Overigens is zijn lijstje met namen die om die reden vervielen niet helemaal compleet. Behalve in Eindhoven bestond ook in Woensel de straatnaam College, terwijl de Woenselse naam volgens een bijlage bij het rapport om een andere reden diende te vervallen. Datzelfde lijkt het geval met de Gestelse Hofstraat, de Tongelrese Nieuwstraat en de Woenselse Poststraat.

In het onderstaande staatje zijn de wijzigingen van de dubbele namen opgenomen die Tjaden in zijn rapport voorstelde en die door het raadsbesluit impliciet werden vastgesteld. De middelste kolom verwijst naar de stadsdelen Eindhoven (Ei), Gestel (G), Stratum (Sm), Strijp (Sp), Tongelre (T) en Woensel (W).

OUDE NAAM	IN	NIEUWE NAAM
Achterstraat	Sm	Schalmstraat
Achterstraat	T	blijft
Binnenpad	T	Melkweg
Binnenpad	W	blijft
Binnenpad (Heuvelsche)	Sp	Heuvelscheweg
Binnenweg	Sp	Schouwbroekscheweg

't Broek	W	vervalt
Broekscheweg	W	blijft
Broekstraat	G	Ontginningweg
Broekstraat	W	Boomstraat
Doelenstraat	G	Botstraat
Doelenstraat	Sp	blijft
Dijk	Sm	Stratumschedijk
Dijk (Korten)	Ei	Vestdijk

Dijk (Langen)	Ei	Vestdijk
Dijk (Langen)	G	Blaarthem- schen weg en Meerveldho- venseweg
Dijk (Nieuwen)	Sp	Gagelstraat
Dijk (Nieuwen)	W	blijft
Emmasingel	Ei	blijft
Emmastraat	W	Van Kinsber- genstraat
Genderstraat	G	Baarsstraat
Genderstraatje	Ei	blijft
Groenstraat	G	Palingstraat
Groenstraat	T	blijft
Groenstraat	W	Frankrijkstraat
Heistraat	Sm	blijft
Heistraat (Slif- fertsche)	Sp	Sliffertsche straat
Heistraat 1e	Sp	Plaggenstraat
Heistraat 2e	Sp	Bezemstraat
Heistraat 1e	W	Hamsterstraat
Heistraat 2e	W	Otterstraat
Prins Hendrik- straat	Ei	blijft
Hendrikstraat	W	De Vriesstraat
Hooge Weg	W	Gagelstraat
Hoogstraat	G	blijft
Hoogstraat	Sm	Leenderweg
Julianastraat	G	blijft
Julianastraat	W	Schoolstraat
Kaakeind	Sp	Hurksche straat
Kaakstraat	W	blijft
Kanaalstraat	Ei	blijft
Kanaalstraat	Sm	Tongelresche- straat
Kanaalstraat	T	Urkhoven- scheweg
Kattenhof	W	blijft
Kattenstraat	T	Zandstraat
Kattenstraat	W	blijft
Kerkeind	Sp	blijft
Kerkpad	Sm	Burghstraat
Kerkstraat	Ei	blijft
Kerkstraat	Sm	St.Jorisstraat
Kerkstraat	Sp	Schootsche- straat
Kerkstraat	W	Kruisstraat
Kerkweg (Broeksche)	W	Pastoriestraat
Kloosterdreef	Ei	Ten Hage- straat
Kloosterdreef	W	blijft

Kortestraat	W	blijft
Korteweg	G	Oesterstraat
Laagstraat	G	blijft
Laagstraat	Sm	Heezerweg
Lakerpad	T	Kempensche- baan
Lakerstraat	Sm	blijft
Leeuweriklaan	T	blijft
Leeuwerikstraat	Sp	Frederiklaan
Leostraat	Sm	blijft
Leostraat	W	St. Pe- trusstraat
Markt	Ei	blijft
Markt	W	Van Brakel- straat, Tromp- straat en Kloosterdreef
Marktstraat	G	Zalmstraat
Marktstraat	W	Bakkerstraat
Molenstraat	Ei	blijft
Oranjestraat	Sm	Kwartelstraat
Parallelweg	Ei	Blijft
Paradijsstraat	G	Edenstraat
Oranjestraat	W	Zoutmanstraat
Paradijslaan	Ei	blijft
Parallelweg	G	Hagenkamp- weg
Parallelweg	Sp	Mathildelaan
Parallelweg	W	Mathildelaan
Parallelweg	T	Fuutlaan en Hofstraat
Rozemarijn- straat	Ei	Jan van Lies- houtstraat
Rozemarijn- straat	Sm	Blijft
Schooldijk (Oude)	Sp	Venstraat en Brandkuil- straat
Schoollaan	T	Reigerlaan
Schoolstraat	G	Karperstraat
Schoolstraat	W	Blijft
Spoordreef	W	Christinelaan
Spoorlaan	Sp	Mathildelaan
Spoorstraat	Ei	Parallelweg
Spoorstraat	G	Blijft
Torenstraat (Oude)	W	Verwerstraat
Wilhelmina- plein	Ei	Blijft
Wilhelmina- straat	Sm	Geldropsche- weg
Wilhelmina- straat	W	Weverstraat

Willemstraat	Ei	Blijft
Willemstraat (Verlengde)	Sp	Willemstraat
Willem I straat	G	Nassaustraat (zie onder de kolom)
Willem II straat	G	Mauritsstraat (zie onder de

		kolom)
Zandstraat	G	Gestelsche- Straat
Zandstraat	T	Blijft
Zeelsterhoofd- weg	Sp	Zeelsterstraat
Zeelsterweg	G	Kasteelweg

Tjaden vergiste zich hierboven bij de Gestelse Willem I straat en Willem II straat. Uit een vergelijking van het bevolkingsregister van Gestel van voor 1920 met het huizenregister van daarna blijkt, dat de Willem I straat Oranjestraat ging heten en de Willem II Straat Nassaustraat. Daarnaast vergat Tjaden in zijn opgave de Molenstraat en de Nieuwstraat in Woensel, die voortaan respectievelijk Brugstraat en Houtstraat werden genoemd.

Door het doorvoeren van buurtnamen, de vereenvoudiging van straatcombinaties en het opheffen van zonderlinge benamingen verdwenen nog de volgende straatnamen.

OUDE NAAM	IN	NIEUWE NAAM
Akkerstraat (gedeeltelijk)	G	Ploegstraat
Annexatie- straat	W	Kortenaerstraat
Begijnenstraat	Ei	Stratumseind
Broek	W	vervalt
Brugeind	Sm	Stratumschedijk
Bult	Sp	Vervalt*
College	W	Reestraat
Crisisstraat	W	Piet Heinstraat
Distributie- straat	W	Witte de With- straat
Dorpsstraat	T	Vervalt **
Elzentspark	Sm	vervalt
Haagdoorn- weg	Sp	Paaltjesweg
Heerenstraat	T	Tongelresche- straat
Hofstraat	G	Kreeftstraat
Korenstraat	Ei	Jan van Hooff- straat
Looierstraat	G	Tarbotstraat
Maaslaan	W	Runstraat
Mobilisatie- straat	W	Heemskerk- straat
Nassaustraat	W	Bondstraat

Nieuwstraat	T	Tongelresche- straat
Poststraat	W	Trompstraat
Rantsoen- straat	W	Van Speijkstraat
Schoot	Sp	vervalt
Staat van Be- legstraat	W	De Ruyterstraat
Valkweg	Sp	Biezenweg
Villapark (Noord- en Zuidzijde)	Sm	Vervalt
Volderstraat	Ei	Demer
Wereldoorlog- straat	W	Trompstraat
Wisselstraat	Sp	vervallen
Woningnood- straat	W	Van Galenstraat

* Volgens de 'Volledige Wegwijzer van de Openbare wegen en voetpaden der Gemeente Eindhoven (J.Koonings Jz., 2e druk, circa 1921), zou de Bult de naam Henriëttestraat hebben gekregen.

** Volgens de 'Volledige Wegwijzer' zou de Dorpsstraat (met één S) deel zijn gaan uitmaken van 't Hofke.

Zoals hierboven al werd vermeld, staan behalve de namen die Tjaden in zijn rapport heeft opgenomen, in het handgeschreven concept nog een aantal namen die vervielen.

OUDE NAAM	IN	NIEUWE NAAM
Achterstraat	W	Hoolstraat

(gedeeltelijk)		
Beemdstraat	W	Tempelstraat

Beemdstraat 2e	Sp	Bootenlaan
Binnenpad	Sp	Schouwbroekscheweg
Dwarsstraat	W	Kaneelstraat
Genderpad	G	Mosselweg
Goorstraat	G	Laagstraat
Hagedoorn	Sp	Paaltjesweg
Kanaalstraat	T	Poeijersstraat
Kerkstraatje	W	Zooijstraat
Lange Dijk (gedeeltelijk)	G	Blaarthemscheweg
Molenstraat	G	Genneperweg

Molenstraat	Sm	Looiakkersstraat
Molenstraat	W	Brugstraat
Nieuwe Bogert (gedeeltelijk)	W	Kersenstraat
Nieuweweg	W	Koorweg
Nieuwstraat	Sm	Kettingstraat (zie onder de kolom)*
Nieuwstraat	W	Houtstraat
Schoollaan	Sm	Reigerlaan
Telefoonstraat	W	Wezelstraat

* Volgens de 'Volledige Wegwijzer' heette de Kettingstraat eerder Korte Nieuwstraat.

NADERE INFORMATIE OVER ENKELE IN 1920 VASTGESTELDE STRAATNAMEN	
De afkortingen Ei, Bl, G, Sm, Sp, T en W staan respectievelijk voor Eindhoven, Blaarthem, Gestel, Stratum, Strijp, Tongelre en Woensel. De verwijzingen via Zie duiden op straatnaambestanden uit de periode van voor 1920.	
't Hofke	Zie T Sint Martens Hofke en Hofje-Rond
Augustijnendreef	Verwijst naar het hier gelegen voormalige klooster van de Paters augustijnen.
Barriereweg	Verwijst naar het tolhuis de Woenselse Barrier dat ter hoogte van de straat aan de Boschdijk stond
Begijnenhof	Zie Ei Begijnhof
Bergstraat	Zie Ei Kattenstraat
Bezemstraat	Verwijst met de Plaggenstraat naar de vroegere namen Eerste en Tweede Heistraat
Biesterweg	Zie Sm Biesterstraat
Bleekstraat	Verwijst naar de hier gelegen bleekgronden
Bondstraat	Verwijst naar het hier aan op de hoek met de Boschdijk gelegen gebouw van de boerenbond N.C.B.
Brandkuilstraat	Verwijst naar een hier gelegen kuil met bluswater
Brugstraat	Verwijst naar een brug over de Dommel
Burghstraat	Verwijst naar het landhuis De Burgh aan de Geldropseweg 170
De Jonghlaan	Zie Sp Directeur de Jonghlaan
Doelenstraat	Verwijst naar de hier gelegen 'doelen', de schietbaan van de hand- of kruisboogschutters
Doolstraat	Zie T Doolleggersstraat
Draaiboomstraat	Verwijst naar een wegafsluiting
Dwarseindje	Zijstraat van 't Eindje
Edenstraat	Genoemd naar de Hof van Eden (het Aartsparadijs). Voor 1920 heette de straat Paradijsstraat
Goorstraat	Zie T Goordijk
H. Geeststraat	Zie Ei Heilige Geeststraatje
Jan van Lieshoutstraat	Verwijst naar wethouder Jan van Lieshout (1836-1919), die hier woonde
Kaneelstraat	Samen met de Oliestraat en de Zoutstraat geïnspireerd door de nabije, oude Peperstraat.
Kasteelweg	Herinnert aan het voormalige kasteel van Blaarthem, dat in deze buurt stond. Zie Bl Langedijk

Kempenschebaan	De straat, oorspronkelijk een pad, liep van Tongelre in Peelland naar Stratum in Kempenland.
Leemkuilstraat	Genoemd naar de leemkuil van de steenfabriek van Bazelmans & Van Hapert aan de Steenstraat
Looiakkersstraat/ Looiakkerstraat	In Stratum bestond voor 1920 de naam Molenstraat, maar die was in 1920 na de annexatie een doublure. Het lag in de bedoeling de naam te vervangen door de al bestaande, maar nooit officieel vastgestelde naam Looiakkersstraat. Toen in 1921 alle definitief vastgestelde namen in het Gemeenteblad werden gepubliceerd, werd de Molenstraat dan ook zo genoemd. Intussendoor in de administratie door een of meer typefouten ook de naam Looiakkerstraat op en die werd vervolgens in de gemeentelijke administratie opgenomen.
Luciferdwarsstraat	Zijstraat van de Luciferstraat
Luciferstraat	Zie Ei Luciferstraatje
Oliestraat	Samen met de Kaneelstraat en de Zoutstraat geïnspireerd door de nabije, oude Peperstraat.
Plaggenstraat	Verwijst met de Bezemstraat naar de vroegere namen Eerste en Tweede Heistraat
Schalmstraat	De straat sloot vroeger aan op de Kettingstraat; een schalm is een schakel in een ketting.
Smederijstraat	Verwijst naar de hier gelegen smederij van Slegers
Steenstraat	Verwijst naar de hier gevestigde steenfabriek van Bazelmans & Van Hapert
Tempelstraat	Verwijst naar het gehucht de Tempel
Versantvoortstraat	Verijst naar de in 1918 overleden wethouder Petrus Versantvoort die zich sterk voor de woningbouw had ingezet
Vestdijk	Zie Ei Woenselsedijk; met de Vest wordt de stadsgracht bedoeld, die langs de straat liep. .
Voetbrugsteeg	Verwijst naar de voetbrug over de spoorlijn bij de Woenselse overweg die het voetgangers mogelijk maakte de lijn bij gesloten spoorbomen te passeren
Zoutstraat	Samen met de Kaneelstraat en de Oliestraat geïnspireerd door de nabije, oude Peperstraat

De keuze van de rubrieken

De keuze voor de rubrieken was niet steeds willekeurig. Zo mogelijk haakte Tjaden aan bij een of meer al bestaande namen. Volgens de Meierijsche Courant van 20 december 1919 (pagina 3) bestonden toen in het Villapark al de namen Merellaan, Koekoeklaan, Leeuweriklaan en Lijsterlaan en lag bij de haven van het Eindhovensch Kanaal al de Rietvinkstraat. Daar volgde een nieuwe reeks vogelnamen. In de botenbuurt heeft Tjaden ongetwijfeld gedacht aan de haven van het toekomstige Beatrixkanaal, waarvan al bekend was, dat die in die omgeving zou worden aangelegd. Met de koningshuisnamen haakt hij aan bij de naamgeving in het Eindhovense Bergenkwardier en het naburige Gestel. Bij de 'specerijen- (of peper-en zout-?)buurt' in Woensel heeft hij zich ongetwijfeld laten inspireren door de vanouds bestaande Peperstraat en het zal niet toevallig zijn dat rond de Woenselse Kattenstraat en het Kattenhof een 'landdierenwijk' (later 'kleine zoogdieren' genoemd) werd gecreëerd en rond de Veestraat in Tongelre een soort zuivelbuurt. De Strijpse Plaggen- en de Bezemstraat zijn ongetwijfeld geïnspireerd geweest door de oude namen: 1ste en 2de Heistraat. In het Philipsdorp waren al straten genoemd naar bomen en die reeks werd voortgezet. De straten die daar zijn genoemd naar leden van de familie Philips inspireerden Tjaden ten slotte tot zijn

rubriek meisjesnamen. Drie namen kwam hij hier tekort. De nieuwe Mathildelaan, Christine- laan en Hubertalaan waren niet willekeurig gekozen. Tjadens vrouw heette Mathilda Christi- na. De laatste straat heeft hij wellicht naar zijn moeder genoemd; die met haar vierde naam Hubertina heette en mogelijk Huberta is genoemd.

Overzicht van de namen die in 1920 zijn vastgesteld

Hieronder volgt een overzicht van alle namen zoals die in 1920 zijn vastgesteld en in 1921 in het Gemeenteblad werden gepubliceerd. De namen zijn in het Gemeenteblad gegroepeerd naar stadsdeel en buurt. Voor de overzichtelijkheid zijn zij hieronder voor zover mogelijk ge- groepeerd naar de rubrieken die door Tjaden in het raadsvoorstel werden genoemd, terwijl de overige straatnamen zijn opgesomd in alfabetische volgorde.

Als straatnamen in het eerste deel een aardrijkskundige verwijzing bevatten die eindigde op -sche, werd dit deel door Tjaden opgevat als een bijvoeglijke bepaling. De naam bestond in deze gevallen uit twee delen. Voorbeelden zijn de Oirschotsche dijk en de Woenselsche straat. De eerste letter van het tweede deel wordt door hem steeds met een kleine letter ge- schreven. Tegenwoordig worden de namen – met uitzondering van de Woenselse Markt – aan elkaar geschreven. Het lijkt erop, dat deze verandering geleidelijk tot stand is gekomen. Omdat de gemeente de afzonderlijke delen al snel aan elkaar schreef en dat uiteindelijk de officiële versie is geworden, zijn deze namen in de staatjes hieronder ook zo opgenomen. Wel is de oude spelling gehandhaafd.

Heiligennamen:
St. Annahof
St. Antoniusstraat
St. Catharinastraat
St. Jorisstraat
St. Lambertusstraat
St. Martinusstraat
St. Petrusstraat
St. Rochusstraat
St. Severusstraat
St. Trudostraat
Willebrordusstraat
Pausen:
Benedictusstraat
Leostraat
Koninklijk Huis:
Emmasingel
Julianastraat
Mauritsstraat
Nassaustraat
Oranjestraat
Prins Hendrikstraat
Van Egmondstraat
Wilhelminaplein
Willemstraat
Burgemeesters:
De Vriesstraat

Jan Smitzlaan
Jan van Hooffstraat
Smitsstraat
Aangrenzende ge- meenten, buurtschap- pen en streeknamen
Aalsterweg
Bennekelstraat
Blaarthemscheweg
Bogtenweg
Boschdijk
Broekscheweg
Collscheweg
Doornakkerweg
Eckartscheweg
Elzentlaan
Engelsbergenstraat
Fellenoord
Frankrijkstraat
Friezenkampstraat
Geestenbergstraat
Geldropscheweg
Gennepeweg
Gestelschestraat
Hagenkampweg
Heezerweg
Heuvelscheweg
Hofstraat
Hurkschestraat

Kaakstraat
Kerkakkerstraat
Koudenhovenschedijk
Leenderweg
Lijmbeekstraat
Looiakkerstraat
Meerveldhovenscheweg
Mensfortweg
Mispelhoefweg
Muschbergweg
Oirschotschedijk
Oude Bossche Baan
Poeijersdwarsstraat
Poeijersstraat
Rielscheweg
Rooyakkersstraat
Schootschestraat
Schouwbroekscheweg
Sliffertschestraat
Soeterbeekscheweg
Sonscheweg
Stratumschedijk
Stratumseind
Strijpschestraat
Tegenboschweg
Tongelreschestraat
Treurenburgstraat
Urkhovenscheweg
Vaartbroekscheweg
Venstraat
Verre Welschap
Vlokhovenscheweg
Welschap
Woenselschestraat
Zeelsterstraat
Zeggenweg
Dichters:
Bilderdijklaan
Jacob Catslaan
Tollenslaan
Vondellaan
Schilders:
Bosboomstraat
Ferdinand Bolstraat
Frans Halsstraat
Gerard Doustraat
Jan Steenstraat
Rembrandtstraat
Van Dijkstraat
Van Ostadestraat

Zeehelden:
De Ruyterstraat
Kortenaerstraat
Piet Heinstraat
Trompstraat
Van Brakelstraat
Van Galenstraat
Van Heemskerkstraat
Van Kinsbergenstraat
Van Speijkstraat
Witte de Withstraat
Zoutmanstraat
Ontdekkingsreizigers:
Columbusstraat
Roggeveenstraat
Tasmanstraat
Willem Barentzstraat
Meisjesnamen:
Annastraat
Christinelaan
Elisabethlaan
Henriëttestraat
Hubertastraat
Johannastraat
Mathildelaan
Landdieren:
Eekhoornstraat
Egelstraat
Hagedisstraat
Hamsterstraat
Kattenhof
Kattenstraat
Krekelstraat
Otterstraat
Marterstraat
Reestraat
Wezelstraat
Vogels:
Eksterlaan
Fazantlaan
Fuutlaan
Gaailaan
Haviklaan
Kievitlaan
Koekoeklaan
Kwartelstraat
Leeuweriklaan
Lijsterlaan

Merellaan
Nachtegaallaan
Ooievaarslaan
Patrijsstraat
Pauwlaan
Reigerlaan
Rietvinkstraat
Roeklaan
Sperwerlaan
Valklaan
Vissen en waterdieren:
Baarsstraat
Blikstraat
Botstraat
Haringstraat
Kabeljauwstraat
Karperstraat
Kreeftstraat
Mosselstraat
Oesterstraat
Palingstraat
Tarbotstraat
Zalmstraat
Bomen:
Acaciastraat
Berkenstraat
Dennenstraat
Esschenstraat
Gagelsteeg
Gagelstraat
Hulstlaan
Iepenlaan
Kastanjelaan
Klimoplaan
Lijsterbesstraat
Lindenlaan
Olmenlaan
Plataanlaan
Plataanplein
Vlierstraat
Wingerdlaan
Boomvruchten:
Kersenstraat
Notenstraat
Pruimenstraat
Bloemen:
Anemonestraat
Anjelierstraat

Asterstraat
Bloemenplein
Bremstraat
Dahliastraat
Ericastraat
Gentiaanplein
Goudenregenstraat
Jasmijnstraat
Krokusstraat
Leliestraat
Narcisstraat
Orchideeënstraat
Rozemarijnstraat
Seringenstraat
Varenstraat
Viooltjesstraat
Rivieren:
Alblasstraat
Amstelstraat
Dommellaan
Dommelstraat
Genderstraatje
IJsselstraat
Lekstraat
Maasstraat
Merwedestraat
Rijnstraat
Scheldestraat
Schiestraat
Spaarnestraat
Tongreepad
Waalstraat
Scheepsbenamingen:
Aakstraat
Blazerstraat
Bomstraat
Bootenlaan
Botterstraat
Loggerstraat
Pinkstraat
Schippershof
Schoenerstraat
Sloepstraat
Vlag:
Doekstraat
Stokstraat
Vlagstraat
Wimpelstraat

Verkeersmiddelen:
Automobielstraat
Locomotiefstraat
Poststraat
Telefoonstraat
Telegraafstraat
Vliegtuigstraat
Niet in het raadsvoorstel genoemde namen:
't College
't Hofke
Achterstraat
Akkerstraat
Anna Mariaweg
Augustijnendreef
Bakkerstraat
Barriereweg
Beekstraat
Beemdstraat
Begijnenhof
Bergstraat
Bezemstraat
Biesboschweg
Biesterweg
Biezenweg
Binnenpad
Bleekstraat
Bondstraat
Boomstraat
Brandkuilstraat
Brugstraat
Burghstraat
Busselstraat
De Jonghlaan
Demer
Doelenstraat
Dommelhoeftstraat
Doolstraat
Draaiboomstraat
Dwarseindje
Edenstraat
Ekkerstraat
Engelenstraat
Frederiklaan
Gaffelweg
Gasthuisstraat
Gemeentestraat
Glaslaan
Goorstraat
Grensweg
Groendwarsstraat

Groenstraat
Groote Berg
Halvemaanstraat
Harmoniestraat
Hastelweg
Havenhoofd
Havensteeg
Havenstraat
Heilige Geeststraat
Heistraat
Hemelrijken
Het Eindje
Het Lijntje
Het Schoot
Het Ven
Hoefkedwarsstraat
Hoefkestraat
Hoogstraat
Hoolstraat
Houtstraat
Huiskesweg
Irisstraat
Jachtweg
Jan van Lieshoutstraat
Kanaaldijk Noord
Kanaaldijk Zuid
Kanaalstraat
Kaneelstraat
Karnemelkweg
Kasteelweg
Keerweerstraat
Keizersgracht
Kempenschebaan
Kerkeind
Kerkstraat
Kettingstraat
Klawierstraat
Kleine Berg
Kleine Bleekstraat
Kloosterdreef
Koorweg
Korte Havenstraat
Kortestraat
Kreugelstraat
Kromstraat
Kronehoefstraat
Kruisstraat
Kuilenstraat
Laagstraat
Lakerstraat
Langdonkenstraat
Leemkuilstraat

Looierstraat
Loostraat
Luciferdwarsstraat
Luciferstraat
Markt
Melkweg
Molenstraat
Nieuwe Bogert
Nieuwe Dijk
Nieuwstraat
Oliestraat
Ontginningweg
Oude Bogert
Oude Torensstraat
Paaltjesweg
Paradijslaan
Parallelweg
Parklaan
Pastoriestraat
Peelweg
Peperstraat
Plaggenstraat
Plekhoek
Ploegstraat
Poortstraat
Raiffeisenstraat
Rechtestraat
Rietstraat
Rivierstraat
Runstraat
Rijstenweg
Schakelstraat
Schalmstraat
Scheidingstraat

Schoolstraat
Schuurstraat
Smalle Haven
Smederijstraat
Spoorstraat
Stationsplein
Steenstraat
Stoutheuvelweg
Stuiverstraat
Takstraat
Tempelstraat
Tolstraat
Tramstraat
Ten Hagestraat
Tuinstraat
Twijgstraat
Veestraat
Veldstraat
Versantvoortstraat
Verwerstraat
Vestdijk
Voetbrugsteeg
Voorterweg
Vredesplein
Vrijstraat
Wal
Weteringstraat
Weverstraat
Wolvendijk
Zooijstraat
Zoutstraat
Zwaanstraat
Zwembadweg

De namen uit 1920 die weer vervielen

Als in de periode na 1920 een naam wordt vastgesteld die later weer wordt ingetrokken, wordt dat in dit digitale boek zowel bij de vaststelling als bij de datum van intrekken vermeld. Het eerste is niet mogelijk bij de namen die in 1920 zijn vastgesteld. Daarom volgt hieronder een overzicht van de toen vastgestelde namen die later weer zijn vervallen. Sommige vervallen namen zijn later opnieuw gebruikt.

De Willem Barentzstraat in de ontdekkingsreizigersbuurt werd niet aangelegd, maar de naam werd ook niet ingetrokken. In 1930 werd de naam opnieuw vastgesteld in de zeeheldenbuurt.

Achterstraat, 9 januari 1951
 Automobielstraat, 20 december 1940
 Barakken, 28 april 2008
 Benedictusstraat, 15 oktober 2020
 Bezemstraat, 15 oktober 1962
 Biesboschweg, 13 november 1961
 Biezenweg, 8 mei 1961

Blazerstraat, 22 december 1987
 Blikstraat, 2 juli 1935
 Bochtenweg, 18 februari 1969
 Boomstraat, 8 mei 1961
 Brandkuilstraat, 5 mei 1966
 Brugstraat, 31 december 1974
 Busselstraat, 1 april 1930

Christinelaan, 13 november 1961
Dahliastraat, 15 oktober 2020
Doekstraat, 20 december 1940
Dommellaan, 8 maart 1957.
Dwarseindje, 9 maart 1953 en
13 november 1961
Elisabethlaan, 28 april 2008
Engelenstraat, 1 april 1930
Fellenoord, 17 april 1951 en 31 mei 1965
Gaffelweg, 13 november 1961
Gagelsteeg, 28 april 2008
Gemeentestraat, 8 mei 1961
Gentiaanplein, 14 september 1928
Gerard Doustraat, 14 september 1928
Goudenregenstraat, 14 september 1928
Grensweg, 3 januari 1979
Haringstraat, 15 juli 1949
Havensteeg, 18 februari 1969
Heemskerkstraat, 15 oktober 2020
Het Eindje 18 september 1936
Het Lijntje, 28 maart 1928
Het Schoot, 13 november 1961
Het Ven, 15 februari 1965
Heuvelscheweg, 2 december 1930
Huiskesweg, 21 december 1961
Hurksestraat, 7 oktober 1963
Irisstraat, 3 oktober 1930
Jachtweg, 3 januari 1979
Jan van de Veldestraat, 6 augustus 1954
Julianastraat vervallen in 1941, maar in
1944 hersteld
Kabeljauwstraat, 9 maart 1953
Karperstraat, 18 februari 1969
Kasteelweg, 28 april 2008
Kattenhof, 18 februari 1969
Kattenstraat, 23 juli 1959
Kerkeind, 5 november 1937
Kersenstraat, 4 oktober 1965
Klawierstraat, 8 mei 1961
Krekelstraat, 23 juli 1959
Kromstraat, 13 november 1961
Leemkuilstraat, 20 september 1954
Luciferdwarsstraat, 26 februari 1954
Luciferstraat, 18 juli 1930
Mosselweg, 28 april 2008
Nieuwe Bogert, 13 november 1961
Nieuwe Dijk, 29 oktober 1964
Notenstraat, 9 maart 1953
Oesterstraat, 23 mei 1967
Oliestraat, 20 september 1954

Ooievaarslaan, 16 november 1934
Orchideeënstraat, 14 september 1928
Otterstraat, 2 december 1969
Oude Bogert, 9 maart 1953
Paaltjesweg, 8 mei 1961
Parallelweg, 9 maart 1953
Plekhoek, 13 november 1961
Poeijersdwarsstraat, 27 februari 1967
Poortstraat, 9 maart 1953
Pruimenstraat, 8 mei 1961
Rembrandtstraat, 17 april 1944
Rietstraat, 13 november 1961
Rietvinkstraat, 27 februari 1967
Rijstenweg, 5 november 1937
Roggeveenstraat, 13 november 1961
Rooyakkersstraat, 7 oktober 1963
Rozendaalstraat, 23 oktober 1943
Schakelstraat O.B. 9 oktober 1972
Smederijstraat, 18 juli 1930
Soeterbeekseweg, 10 maart 1972
St. Annahof, 4 november 1949
St. Jorisstraat, 4 juli 1966
St. Petrusstraat, 15 januari 2019
Stokstraat, 20 december 1940
Stoutheuvelweg, 27 februari 1967
't College, 13 november 1961
Takstraat, 18 februari 1969
Tasmanstraat, 28 april 2008
Telegraafstraat, 20 december 1940
Tolstraat, 15 februari 1965
Tongreepad, 1957
Twijgstraat, 18 februari 1969
Veldstraat, 18 februari 1969
Verre Welschap, 13 november 1961
Violtjesstraat, 14 september 1928
Vlagstraat, 20 december 1940
Vliegtuigstraat, 20 december 1940
Voetbrugsteeg, 9 maart 1953
Vordenstraat, 22 mei 1931
Vredesplein, 15 oktober 2020
Welschap, 28 april 2008
Weteringstraat, 15 oktober 2020
Wilhelminaplein vervallen in 1941, maar in
1944 hersteld.
Willem van den Helmstraat, 22 mei 1931
Wimpelstraat, 20 december 1940
Witte de Withstraat, 15 oktober 2020
Zalmstraat, 20 februari 1968
Zooijstraat, 18 mei 1956

DE STRAATNAAMGEVING VANAF 1920 IN HET ALGEMEEN

Niet elke straat een naam

Niet elke straat, weg of pad kreeg in 1920 een officiële naam. Alleen als dat nodig is, werden straten 'benoemd'. Meestal gebeurde dat, omdat er huizen waren of werden gebouwd en er daarom adressen nodig waren. Van de wegen en paden waarvoor geen officiële naam werd vastgesteld, hebben sommige wel een naam in de volksmond en die namen kunnen ook door de gemeente worden gebruikt om de straten te registreren in de leggers van wegen en waterlopen. Maar daarmee hebben deze namen geen officiële status.

De procedure in de jaren na 1920

Als in de volgende jaren straatnamen moesten worden vastgesteld of ingetrokken, nam de directeur van Gemeentewerken (zoals de dienst Openbare Werken inmiddels heette) dikwijls het initiatief. Die directeur was ir. G.C. Kools, die Tjaden in 1921 was opgevolgd. Al snel liet Kools zich soms door zijn adjunct-directeur ir. A.W.A. van Velzen vervangen en vanaf 1932 ook door zijn toen benoemde tweede onderdirecteur ir. Th. Funnekotter. Kools stuurde zijn voorstel naar de gemeentesecretarie, waar L. Obbens, het hoofd van de Afdeling Bevolking, dat van een advies voorzag en inbracht in de vergadering van het college van B & W. Dat stelde de namen vast, want in 1921 had de gemeenteraad die bevoegdheid aan het college gedelegeerd. Soms ging het initiatief voor de straatnaamgeving niet van Kools uit, maar van Obbens of van de gemeentesecretaris; deze laatste vroeg dan meestal aan Kools om een voorstel te doen. Over het algemeen adviseerde Obbens positief en stemden B & W met het voorstel in. Een enkele keer had Obbens een andere visie en deed hij een tegenvoorstel. B & W konden dan toch akkoord gaan met het voorstel van Kools, maar ook instemmen met het advies van Obbens, of Kools om een nieuw voorstel vragen. Natuurlijk bezaten B & W ook de bevoegdheid een niet geadviseerde naam vast te stellen. Als zij van die mogelijkheid gebruik wilden maken, deden zij er echter verstandig aan daar toch eerst advies over te vragen. Dat kon voorkomen dat zij hun besluit achteraf moesten herzien. Als de nieuwe straatnamen waren vastgesteld, kreeg Kools opdracht om straatnaambordjes te plaatsen en om zonodig huisnummers aan te brengen. Tot in 1929 werden de nieuwe namen gepubliceerd in het Gemeenteblad, daarna werden ze nog tot 1940 opgenomen in het gemeenteverslag en in het jaarverslag van de dienst Gemeentewerken. In 1947 kwam de advisering van B & W geheel in handen van de gemeentesecretarie. De taak van Gemeentewerken beperkte zich toen meestal tot het leveren van kaarten waarop de straten waren aangegeven. In 2012 legde het college de verantwoordelijkheid bij de sector Vergunningen Toezicht en Handhaving (VTH).

Wel of geen voornamen

Het is maar zelden bekend waarom een adviserende ambtenaar bij namen van personen voor het al dan niet opnemen van voornamen heeft gekozen. De uitzonderingen maken het beleid echter duidelijk. Tjaden en ook Kools en zijn assistenten wilden de straatnamen zo kort mogelijk houden. Toen Van Velzen in 1930 een aantal straatnamen voorstelde met namen van componisten, verklaarde hij in zijn advies dat hij korthedshalve en in het belang van een gemakkelijker uitspraak de voornamen zoveel mogelijk had weggelaten. Hij stelde die alleen voor als dat beter was voor de welluidendheid. In het voorstel dat hij deed was dat bij de namen Richard Holstraat, Bernard Zweerslaan en Samuel de Langestraat. Ook zijn opvolger, de secretarieambtenaar P. van Vlijmen, deed bewuste keuzes, maar aanvankelijk met een tegengesteld resultaat. In 1947 voegde hij 'ter wille van de welluidendheid' aan de namen van de juristen in de rechtsgeleerdenbuurt nog zoveel mogelijk de voornamen toe. Toen hij echter in

1959 namen voorstelde voor de bouwkundigenbuurt, liet hij de voornamen dikwijls weg. B & W waren daar toen niet gelukkig mee en lieten weten de voorkeur te geven aan een vast systeem. Van Vlijmen verklaarde daarop, dat straatnamen door het opnemen van voornamen langer zouden worden, maar zonder dat daar altijd een voordeel tegenover staat. Zo zou de naam Bilderdijklaan veranderen in Willem Bilderdijklaan, terwijl iedereen toch wel begreep dat de dichter Bilderdijk was bedoeld. Bij de Jan Steenstraat in Tongelre was de voornaam wel gewenst, omdat in Woensel op het terrein van een voormalige steenfabriek nòg een Steenstraat bestond. In de Johannes Buysstraat was de voornaam opgenomen, om zo meer verschil te krijgen met de Buijs Ballotstraat, iets dergelijks gold ook voor de Johannes van der Waalsweg (naast de Waalstraat) en de Dirk Boutsstraat (naast de Boutenslaan). Van sommige personen was de voornaam bekender dan de achternaam, b.v. van Lodewijk Napoleon en Rembrandt van Rijn. Soms ook was het gewenst de voornaam te gebruiken om duidelijk te maken naar welke telg uit een geslacht de straat was genoemd. Een voorbeeld was de Petrus Dondersstraat, die genoemd was naar de Tilburgse missionaris en niet naar de hoogleraar in de oogheelkunde Franciscus Donders. Tenslotte werden sommige personen in het dagelijks leven steeds met een voornaam aangeduid en zou het weglaten alleen maar tot verwarring leiden. Voorbeelden waren Guido Gezelle, Frans Hals en Hugo de Groot. Van Vlijmen voelde daarom niets voor een vast systeem, maar wilde liever naargelang de omstandigheden beslissen. B & W hadden geen commentaar op die visie.

Later moest het beleid worden gewijzigd, omdat de PTT in verband met de in te voeren postcode bezwaren had tegen namen die uit meer woorden bestonden. Dat bleek voor het eerst in 1969. Na de invoering van de code in 1978 had de post daar geen problemen meer mee. Later ging de (Rijks)overheid over tot de invoering van de BOCO norm, de door de 'Bestuurlijke Overlegcommissie voor Overheidsautomatisering' ontwikkelde inkortingsregels ter uitvoering van het Besluit Standaardadressering. Deze norm schrijft voor dat straatnamen langer dan 24 posities dienen te worden afgekort.

Straatnaambordjes

In 1898 werden in Eindhoven voor het eerst straatnaambordjes aangebracht. Dat waren zinken plaatjes waarop een naam was geschilderd. Vermoedelijk verschenen later ook in de randgemeenten dergelijke bordjes, voor zover daar althans bordjes zijn aangebracht. In 1921 werden in de stad geëmailleerde ijzeren straatnaamborden ingevoerd, maar die waren geen succes, omdat ze erg gevoelig bleken voor baldadigheid.³ In november 1922 liet de directeur van Gemeentewerken weten, dat daarom weer geschilderde zinken borden werden gebruikt. Dat wilde overigens niet zeggen, dat de geëmailleerde borden meteen werden vervangen⁴, want in 1937 hingen er in de stad zowel zinken plaatjes met geschilderde namen, als geëmailleerde bordjes.⁵ Inmiddels waren er toen ook al geperste, aluminium bordjes in omloop; die zouden tenslotte vrijwel alle andere verdringen. Omstreeks 2000 deden de bordjes van kunststof hun entree. Het is jammer dat de ontwikkeling in het Eindhovense straatbeeld niet meer te volgen is. Na verloop van tijd zijn alle oude bordjes vervangen. Na de opening van de Heuvel Galerie werden in de binnenstad overal nieuwe bordjes opgehangen van ongeveer hetzelfde type als in de Heuvel Galerie hing. Toen begin 2012 voor enkele straten nieuwe borden nodig waren, bestond het idee dat de afwijkende bordjes niet echt duidelijk waren en werd besloten overal weer standaardbordjes op te hangen.

Onderschriften

De straatnaamverordening uit 1921 bepaalde wel dat B & W de straatnamen vaststelden, maar zweeg over het toevoegen van onderschriften. Op 20 maart 1928 besloot het college,

³ RHCe, Jaarverslag Openbare Werken over 1921.

⁴ RHCe, A.A. Eindhoven 1921-1933, inv. nr. 86a, 8 november 1922.

⁵ RCHe, A.A. Eindhoven 1934-1969, inv.nr. 284.

dat voortaan onder de straatnaam een verklaring moest staan. Onder het bordje Monbretiastraat kon bijvoorbeeld een bloem worden geschilderd en bij een schilder de tekst 'schilder 1860-1928'. De bestaande bordjes moesten geleidelijk worden vervangen door bordjes met toelichting, maar dat zou nooit gebeuren. De procedure werd dezelfde als bij de straatnamen en de onderschriften werden aanvankelijk dan ook tegelijk met de namen vastgesteld. In de periode na de Tweede Wereldoorlog zou dikwijls van de regels worden afgeweken. Het vermoeden bestaat dat noch de betrokken ambtenaren, noch de leden van het college toen nog van de geldende bepalingen op de hoogte waren. In voorkomende gevallen werden de onderschriften tenslotte door de ambtenaren aan de vastgestelde namen toegevoegd. In de nieuwe verordening uit 1995 worden de onderschriften niet meer genoemd, wat overigens niet wil zeggen, dat ze nooit meer worden toegepast.⁶

Verandering van een straatnaam

Soms besloten B & W een straatnaam te wijzigen. Dat kon gebeuren omdat eerder een fout was gemaakt, maar er konden ook andere redenen voor zijn. Zo kon bijvoorbeeld een straat in twee delen worden gesplitst. Ook kon de wijziging een gevolg zijn van een verzoek uit de burgerij, maar dat komt zelden voor. Al direct bestond de angst, dat een soepele houding een vloedgolf van verzoeken zou veroorzaken. Niet alle verzoeken om wijziging zijn bewaard gebleven. Voor zover dat wel het geval is, zal hieraan bij de chronologische opsomming van straatnamen aandacht worden geschonken.

Wijziging van een straatnaambord

Nadat een straatnaam is gewijzigd, kan een onwetende bezoeker nog naar de oude naam op zoek gaan. Toen in 1969 de Minoslaan werd veranderd in Menelaoslaan, verzocht een bewoner daarom het oude straatnaambord voorzien van de tekst "voorheen" of simpel doorgekruist nog minstens een jaar te laten staan. B & W stonden dat toe. Bij de wijziging in 1979 van Modernalaan in Madernolaan stelde het hoofd van de hoofdafdeling Burgerzaken aan B & W voor, om naast de nieuwe straatnaamborden de oude nog een jaar te handhaven, maar dan voorzien van een diagonaal, rood kruis. B & W voelden toen niets voor dat idee en wilden het voorstel eerst nog eens bespreken. Het resultaat van het overleg is niet bekend. Wel weten we dat het idee werd toegepast toen in 1996 in een voormalig stukje Sprookjesbosch de naam Bijenkoningin moest worden veranderd in Kiplinglaan.

Verzoeken om een bepaalde straatnaam vast te stellen

Er komen niet alleen verzoeken bij de gemeente binnen om een bestaande straatnaam te wijzigen, maar ook vragen om bepaalde personen met een straatnaam te eren. De Nederlandse afdeling van de Internationale Vrouwenbond voor Vrijheid en Vrede was daarmee in 1928 de eerste. Zij verzocht stratencomplexen te noemen naar mannen en vrouwen die zich hadden ingezet voor de wereldvrede en naar 'gebeurtenissen' die voor de vredesbeweging belangrijk waren. Bij dat laatste werd gedacht aan Versailles, de Volkenbond en het Vredespaleis. B & W besloten het verzoek voor kennisgeving aan te nemen. Latere verzoeken werden soms afgewezen, soms gehonoreerd, maar ook soms in portefeuille gehouden tot zich een geschikte gelegenheid zou voordoen het verzoek in te willigen. In dit artikel zal aan de nog bekende verzoeken aandacht worden geschonken.

⁶ Gemeentebld van Eindhoven 1995, nr. 590.

Nieuwe spelling

Sinds 1920 is de spelling enkele malen gewijzigd. Dergelijke veranderingen kunnen gevolgen hebben voor de straatnamen, want in tegenstelling tot andere aardrijkskundige namen horen straatnamen volgens de wet steeds de spelling te volgen. De wijzigingen lijken in Eindhoven te zijn doorgevoerd zonder directe inmenging van B & W. In de praktijk worden de bordjes na verloop van tijd eenvoudig door nieuwe, aangepaste vervangen, terwijl de namen in de gemeentelijke administratie ook geleidelijk zullen zijn aangepast. Voorbeelden van namen die zijn veranderd, zijn sommige namen met sche zoals Rielscheweg, Strijpschestraat, Tongelreschestraat en Esschenstraat, maar ook namen als Bootenlaan en Hoogenweg. Een foutje is gemaakt bij de Bogtenweg. De naam Bogten had als aardrijkskundige naam ongewijzigd kunnen blijven, maar de straatnaam werd toch gewijzigd in Bochtenweg. Daarentegen behield de Muschbergweg terecht wel zijn oude schrijfwijze. Er is één geval bekend, dat B & W tot een spellingswijziging besloten. In 1967 bepaalden zij dat de naam Telefoonstraat moest worden veranderd in Telefoonstraat. Overigens zijn niet alle namen aangepast. De Carmelitessenstraat moet volgens alle spellingsregels sinds de vaststelling met een K en ie worden geschreven.

Intussen is de spellingseis geen zaak waar in Eindhoven moeilijk over wordt gedaan, dat blijkt wel uit de naam Sprookjesbosch.

Veranderingen van het tracé

Tegelijk met de naam van een straat wordt ook het beloop vastgesteld. In de praktijk betekent dat meestal, dat het begin- en het eindpunt wordt aangegeven. In de loop van de jaren is het verschillende malen voorgekomen, dat een straat in gedeelten werd aangelegd. Zo werd bijvoorbeeld de naam Bosboomstraat aanvankelijk vastgesteld voor de straat tussen de Ferdinand Bolstraat en de Pieter Breughelstraat. Later volgde een verlenging naar de Paulus Potterstraat (1923) en nog later naar de Rubensstraat (1926). Aan dit soort veranderingen wordt in dit boek weinig aandacht besteed. Alleen enkele belangrijke of opmerkelijke gevallen zullen worden genoemd.

Straatnamcommissie

Zoals hierboven al werd gesteld, werd de directeur van Gemeentewerken in 1947 ontheven van zijn taak straatnamen voor te stellen en werd mr. P.A.H.M. van Vlijmen, het hoofd van Afdeling Bevolking van de secretarie, daar toen mee belast. In 1966 besloten B & W een straatnamcommissie in te stellen. In het chronologisch overzicht zal hier verder op worden ingegaan

Personen die een belangrijke rol speelden

Hieronder volgt een overzicht van de personen die voor de komst van de straatnamcommissie in 1969 een belangrijke rol hebben gespeeld bij de straatnaamgeving.

Het college van Burgemeester en Wethouders, meestal aangeduid als 'B & W' of het 'college'. In 1921 delegeerde de gemeenteraad, zoals hierboven al vermeld, de bevoegdheid om namen vast te stellen aan het college van B & W.

Ir. M.E.H. Tjaden, directeur Gemeentewerken tot 1921. Hij maakte het ingrijpende plan voor de sanering en uitbreiding van het straatnamenbestand dat in 1920 door de gemeenteraad werd aangenomen.

Ir. G.C. Kools, directeur gemeentewerken van 1921 tot 1944. Hij deed in de meeste gevallen de voorstellen voor de namen die door B & W werden vastgesteld.

L.A.B.M. Obbens, van 1920 tot 1945 hoofd van de afdeling Bevolking van de gemeentesecretarie, die onder meer was belast met de straatnaamgeving. Hij beoordeelde de voorstellen van Kools en adviseerde het college van B & W, maar hij kon ook zelf initiatieven nemen als hij dat nodig vond.

Ir. A.W.A. van Velzen, bij de Dienst Gemeentewerken hoofd van de afdeling Bouw- & Woningtoezicht en vanaf 1932 van de afdeling Bouwkunde. Tevens adjunct-directeur van Gemeentewerken en bij de straatnaamgeving dikwijls vervanger van Kools. Hij volgde later Funnekotter op als directeur.

Ir. Th.A.Fr. Funnekotter, vanaf 1932 hoofd van de afdeling Waterbouwkunde bij de Dienst Gemeentewerken. Tevens onderdirecteur van Gemeentewerken en soms vervanger van Kools. Al voor zijn benoeming tot onderdirecteur adviseerde hij soms bij de naamgeving. Na de bevrijding werd hij de nieuwe directeur. De taak om B & W te adviseren werd hem in 1947 ontnomen.

Mr. P.A.H.M van Vlijmen, opvolger van Obbens als belangrijkste adviseur van B & W. In 1947 overtuigde hij B & W ervan, dat het beter was dat hij het advieswerk van de directeur van Gemeentewerken overnam, waarna hij met die taak werd belast.

Th. Alard, medewerker van P. van Vlijmen.

Dr. mr. L. Damen, medewerker van mr. P. van Vlijmen en in 1966 diens opvolger als hoofd Juridische Zaken en eerste adviseur straatnaamgeving.

Ir. G. Brouwer, directeur van de Dienst Ruimtelijke Ordening en Verkeer.

Enkele termen

Geadresseerd zijn: een gebouw heeft een adres en is daarmee geadresseerd aan een bepaalde straat.

Beloop: het tracé. Dit wordt meestal bij de vaststelling van een naam aangegeven door het begin- en het eindpunt te noemen.

Benoemen. Een naam geven aan een straat, een straat wordt dus benoemd.

Ongenaamde straat. Een straat die geen naam heeft

Vernoemen. Een straat noemen naar een bepaalde persoon, de persoon wordt vernoemd.

Openbare bekendmaking: nadat een straatnaam is vastgesteld wordt die bekendgemaakt in een openbare bekendmaking.

DE STRAATNAAMGEVING VANAF 1920 IN HET BIJZONDER

1920

Ofschoon dit digitale boek over straatnamen gaat, zullen ook andere namen aan bod komen die door de overheid in de openbare ruimte werden vastgesteld, zoals namen voor bruggen, parkeerterreinen en openbaar groen. De procedure daarvoor is in principe gelijk aan die van de straatnamen. Nog vóór de sanering van het straatnamenbestand stelde de gemeenteraad één naam vast:

Philips-de Jongh-Wandelpark (park, 31 mei 1920)

Nadat op 1 januari 1920 de gemeenten Gestel & Blaarthem, Stratum, Strijp, Tongelre en Woensel bij Eindhoven waren gevoegd, besloten dr. A.F. Philips en zijn vrouw aan de vergrote

gemeente een stuk grond te schenken tussen de Oirschotsedijk en de spoorlijn om daarop een openbaar park aan te leggen. Die grond behoorde tot dan toe tot landgoed het Withuis aan de Oirschotsedijk (op het terrein van de Wielewaal). De gemeenteraad aanvaardde het geschenk, zoals bij dergelijke schenkingen dient te gebeuren. Op voorstel van B & W besloot de raad het park naar de schenkers Philips-de Jongh-Wandelpark te noemen.

Het eerste verzoek om naamswijziging: Maaslaan

Korte tijd nadat de gemeenteraad voor het vergrote Eindhoven de straatnamen had vastgesteld, deed de Woenselse leerlooier Maas het verzoek om de Maaslaan zijn oude naam terug te geven. Die naam paste niet in het buurtsysteem en was daarom in oktober veranderd in Runstraat. Run is een looistof. Maas had de straat zelf aangelegd en beplant met twee rijen bomen; daarom was die door het gemeentebestuur destijds naar hem genoemd. Het oude argument dat de naam niet in het buurtsysteem paste gold nog steeds en daarom werd het verzoek op 4 december 1920 door de raad afgewezen.⁷

1921

Plekhoek

Op 14 juli 1921 verzochten zeventien bewoners van de Plekhoek om een andere straatnaam. Zij meenden bij sollicitaties e.d. nadeel te ondervinden wanneer zij hun adres noemden. Kools adviseerde opnieuw negatief, omdat hij bij inwilliging voor een stortvloed aan dergelijke verzoeken vreesde en B & W waren het op 29 juli met hem eens. De bewoners werd beloofd, dat bij een algehele herziening van de straatnamen op hun verzoek zou worden gelet. Zo'n herziening is er nooit meer gekomen.

Een verordening uit 1921

In 1921 werden geen nieuwe straatnamen vastgesteld. Wel keurde de gemeenteraad de 'Verordening op de straatnamen en de huisnummering in de Gemeente Eindhoven' goed. De raad delegerde daarbij de bevoegdheid om straatnamen vast te stellen aan het college van B & W. Het college moest er voortaan ook voor zorgen, dat de straatnamen op een zichtbare manier werden aangegeven. Ten aanzien van de huisnummering werd bepaald, dat elk zelfstandig gebouw een eigen nummer moest krijgen. Boven- en benedenwoningen werden daarbij als afzonderlijke gebouwen beschouwd. De nummering gebeurde van noord naar zuid of van oost naar west, tenzij B & W anders oordeelden. De gebouwen aan de rechterzijde van een straat kregen even huisnummers, die aan de linkerzijde oneven nummers. Gebouwen aan pleinen en straten die maar aan een zijde werden bebouwd kregen volgnummers. Bij pleinen liepen de nummers vanuit het noorden via het oosten en het zuiden naar het westen.

Leeuwenkuil (6 juli 1921⁸)

Naam in de volksmond voor de Havensteeg. Het straatje lag onder aan de Kanaaldijk Zuid en kon vanuit de Havenstraat met een trapje worden bereikt.

⁷ RHCE, raadsnotulen 4 december 1920, bijlage 144.

⁸ Stadsnieuws, Gevel in gestort, *Meierijsche Courant* (M.C.), 6 juli 1921, pagina. 2.

1922

Hieronder volgen de straatnamen, meestal gevolgd een aanduiding waaruit blijkt tot welke rubriek de naam behoort, de datum van vaststelling, tot 1929 het nummer van het Gemeenteblad (Gb) waarin het besluit werd gepubliceerd en soms nog een nadere toelichting.

Mesdagstraat (schilder, 13 februari 1922, publicatie in Gemeenteblad (voortaan Gb) 20)

Een week voordat de woningen aan de nieuwe straat werden betrokken, gaf Obbens aan B & W te kennen dat nog een straatnaam moest worden vastgesteld. Hij verklaarde daarbij dat de straat in een buurt lag waar eerder schildersnamen waren gegeven en deed tegelijk enkele passende suggesties. B & W kozen voor Mesdagstraat.

Da Costaweg, Huygenslaan (dichters, 2 juni 1922, Gb 21)

Kools stelde Pieter Hoofsweg voor, maar die naam kon de goedkeuring van het College van B & W niet wegdragen. Dat stelde direct als alternatief Da Costaweg vast. Dat voor een weg werd gekozen en niet voor een laan, zal verband hebben gehouden met het plan om een rondweg aan te leggen. Die zou ongeveer op de plaats waar de huidige Van Meursstraat en de Helmerslaan samenkomen, aansluiten op de al geplande Dr. Schaepmanlaan. De Da Costaweg maakt daar deel van uit.

St. Rochussteeg (19 oktober 1922, Gb 49)

Achter de bebouwing aan de St. Rochusstraat stond een rijtje huizen dat lange tijd bereikbaar was vanaf de St. Rochusstraat en ook aan die straat was genummerd. Inmiddels was het rijtje nog alleen bereikbaar vanaf de Geldropseweg en daarom moest het een eigen straatnaam krijgen. Opnieuw met voorbijgaan van Kools stelt Obbens aan B & W de naam St. Rochussteeg voor. Zie ook hieronder.

St. Rochushofje (6 november 1922, Gb 62)

Nadat de naam St. Rochussteeg was vastgesteld rees twijfel aan de gewenstheid van het achtervoegsel steeg. Misschien heeft Kools zich gepasseerd gevoeld en is hij de aanstichter geweest. In elk geval was hij degene die na overleg met de wethouder van Onderwijs en Wetenschappen voorstelde de naam alsnog te veranderen in St. Rochushofje.

Wassenaarstraat (zeeheld, 30 november 1922, Gb 62)

Opnieuw met voorbijgaan aan Kools stelde Obbens aan B & W voor om de naam Slagerstraat vast te stellen. In tegenstelling tot de procedure rond de Mesdagstraat en het St. Rochushofje, gaf het College dit keer de opdracht eerst bij Kools advies in te winnen. Die bleek zich nu duidelijk door Obbens gepasseerd te voelen. Het was blijkbaar zijn eer te na om met het voorstel in te stemmen. Hij antwoordde dat hij dit gebied aan de overzijde van de Kloosterdreef niet als een deel van de ambachtenbuurt beschouwde, maar als een deel van de zeeheldenbuurt en stelde de naam Wassenaarstraat voor. Deze naam werd vervolgens door B & W vastgesteld.

Hugo de Grootstraat, Marnixstraat, Thorbeckestraat, Van Bijlandtstraat, Van Hogendorpstraat (staatslieden, 4 december 1922, Gb 62)

De namen waren bedoeld voor een nieuwe Gestelse arbeiderswijk rond de Gestelsestraat. Kools had voor de laatste drie namen respectievelijk Van Beuningenstraat, Boreelstraat en Hopstraat voorgesteld, maar Obbens had een tegenvoorstel gedaan, omdat hij die staatslieden te onbekend vond en aan zijn idee gaven B & W de voorkeur. Na het slopen van de huizen en het opbreken van de straten werden de namen op 20 december 1940 weer ingetrokken.

Archimedesstraat, Ampèrestraat, Franklinstraat, Fultonhof, Galvanistraat, Stephensonstraat, Voltastraat, Wattstraat, Wenckenbachstraat (natuur- en werktuigkundigen, 4 december 1922, Gb 62)

De keuze voor namen van natuurkundigen was geïnspireerd door de nabije ligging van het onderstation van de Provinciale Noord-Brabantsche Electriciteits Maatschappij aan de Boschdijk. Behalve de bovengenoemde namen werden door Kools – blijkbaar in een ogenblik van onoplettendheid – ook nog Eliasstraat en Eliasplein voorgesteld, maar die werden door B & W afgekeurd. Tegelijk kreeg Kools het verzoek schriftelijk van alle straten het beloop aan te geven. Blijkbaar namen B & W geen genoegen met het bijgevoegde kaartje. De stukken kunnen de indruk wekken, dat B & W de straatnamen niet op 4 december hebben vastgesteld, maar pas op 18 december tegelijk met de Edisonstraat en het Edisonplein. Volgens het Gemeentebblad echter, zijn de namen op 4 december vastgesteld en het Edisonplein en de Edisonstraat op 18 december. De naam Wenckenbachstraat was fout vastgesteld, dat had Wenckebachstraat moeten zijn.

De naam Franklinstraat werd op 23 november 1951 ingetrokken en Fultonhof op 21 april 1961.

Edisonplein, Edisonstraat (natuurkundige, 18 december 1922, Gb 62)

In plaats van Eliasstraat en Eliasplein stelde Van Velzen twee nieuwe namen voor. Die zullen aanvankelijk ook bedoeld zijn geweest. Tegelijk stuurde hij het gevraagde overzicht van het beloop van de straten.

De procedure

Opvallend is dat Kools in eerste instantie een voorstel deed voor de natuurkundigenbuurt buurt en dat Van Velzen daarna de advisering afwerkte. In de volgende jaren kwam het meer voor, dat Kools of Van Velzen een voorstel deed en de ander daarna de advisering overnam. Blijkbaar traden van Velzen en later ook zijn collega Funnekotter alleen op als Kools andere prioriteiten had.

1923

Helmerslaan, Jan Luikenstraat, Nicolaas Beetsstraat, Potgieterstraat, Staringstraat, Van Meursstraat (dichters, 3 mei 1923, Gb 31)

In plaats van de naam Van Meursstraat stelde Kools Jacob Westerbaenstraat voor, maar B & W vonden die niet geschikt en suggereerden met de aantekening 'Katholieke dichters?' in welke richting een alternatief moest worden gezocht. Kools verving de naam daarop door Van Meursstraat. Pater Bernardus van Meurs (1835-1915) was een van Nijmegen geboortige Jezuïet die verschillende gedichtenbundels heeft uitgegeven in Betuws dialect. Zijn bekendste werk is het 'Kriekende Kriekske', dat vele herdrukken heeft beleefd. Omdat na het eerste voorstel was gebleken dat nog twee straten meer werden aangelegd, had Kools aan zijn herziene voorstel nog de namen Potgieter- en de Staringstraat toegevoegd. B & W keurden de namen goed, maar verzochten wel weer om een beschrijving van het beloop. Die werd hun op 8 mei door Kools toegestuurd.

Javastraat (Oost- en West-Indië, 11 juni 1923, Gb 31)

Het gebied tussen de Dommel, de spoorlijn naar Venlo en de Koudenhovenseweg lag zo dichtbij het centrum dat te verwachten was, dat er in de naaste toekomst gebouwd zou worden. Kools wilde zich hier bij de straatnaamgeving laten inspireren door Oost- en West-Indië. In verband met de bouw van enkele huizen was al op korte termijn een straatnaam nodig. De Javastraat begon bij de overweg aan de Fuutlaan en liep ongeveer 600 meter door. Het beloop van de straat werd op 20 januari en 20 maart 1928 gewijzigd; de naam verviel op 20 april 1934.

Paulus Potterstraat (schilder, 2 juli 1923, Gb 31)

Tegelijk met het vaststellen van de naam Paulus Potterstraat werd het beloop van de Bosboomstraat doorgetrokken van de Ferdinand Bolstraat naar de Paulus Potterstraat. Het lag in

de bedoeling de Bosboomstraat later nog door te trekken naar de Tongelresestraat, ongeveer naar de plaats waar nu het Klein Tongelreepad ligt. Daarom was het nodig voor de nieuwe straat een andere naam te kiezen.

Boegstraat, Tjalkstraat (scheepsbenamingen, 23 oktober 1923, Gb 31)

Draaiboomstraat, Langdonkenstraat (bestaande namen, 30 oktober 1923, Gb 31)

Kools had van wethouder Van Vroonhoven gehoord, dat mensen uit Strijp er al verschillende malen over hadden geklaagd, dat in 1920 bij het vaststellen van de straatnamen de oude namen Draaiboomstraat en Langdonkenstraat waren verwisseld. Hij stelde daarom voor deze fout te corrigeren. Obbens adviseerde de namen te handhaven, omdat hij meende dat de burgers inmiddels aan de verwisseling gewend waren geraakt, maar vermoedelijk zag hij vooral op tegen het extra administratief werk dat een verandering voor zijn afdeling mee zou brengen. B & W besloten de fout te herstellen.

Karel I straat

De directie van de Karel I Sigarenfabrieken verzocht om de Korte Havenstraat voortaan Karel I straat te noemen. Het bedrijf dat ongeveer 800 werknemers telde, was van plan aan de straat een belangrijke uitbreiding te realiseren. Kools wees erop, dat een eerder verzoek om de Runstraat in Maaslaan te veranderen was afgewezen omdat die naam niet in het buurtsysteem paste. Hier gold iets dergelijks. B & W waren het met hem eens en wezen het verzoek op 26 oktober 1923 af.

Brugmansstraat⁹, Celsiusplein, Celsiusstraat, Drebbelstraat, Fahrenheitstraat, Jan van der Bildtstraat, Jan van der Heijdestraat, Newtonplein, Newtonstraat, Reaumurstraat Snelliushof, Snelliusstraat (natuur- en werktuigkundigen, 12 juni 1924, Gb 28)

De naam Snelliusstraat werd op 15 oktober 2020 ingetrokken en de verkeerd gespelde Jan van der Heijdestraat op 20 januari 2021. Tegelijk kregen toen de Celsiusstraat, het Celsiusplein, de Fahrenheitstraat en het Newtonplein door de stadsvernieuwing een nieuw beloop.

De correcte naam Brugmansstraat komt nog voor op de stadsplattegrond van 1947. Daarna wordt steeds de foutieve naam Brugmanstraat gebruikt. Er is niets bekend over een officiële wijziging van de naam.¹⁰

Roostenlaan (buurtnaam, 18 juli 1924, Gb 28)

Meestal werden namen gegeven aan nieuw aangelegde straten. De Roostenlaan was een uitzondering. De weg was al in de 18de eeuw aangelegd als uitvalsweg naar Aalst, maar had na het gereedkomen van de Aalsterweg die functie verloren. Roost is een meervoud van roos, riet. De naam Roosten duidt dus op een vochtig gebied dat (deels) met riet is begroeid. De oude Roosten lag in het brede gebied tussen de Roostenlaan en de Tongelreep.

Kievitlaan (bestaande vogelnaam, 23 september 1924, Gb 28)

De naam Kievitlaan was in 1920 vastgesteld voor de laan tussen de Fuutlaan en de Parklaan. De Parklaan boog bij de Kievitlaan af naar de Tongelresestraat. Omdat de Parklaan nu bij de bocht werd doorgetrokken, moest het deel tussen de Kievitlaan en de Tongelresestraat een andere naam krijgen. Dat werd daarom voortaan als een verlenging van de Kievitlaan beschouwd.

¹⁰ Met dank aan B. Hüsken.

Gagelsteeg

Vijf gezinshoofden van een rijtje woningen aan de Gagelsteeg, een zijstraat van de Gagelstraat, deden het verzoek om hun straat Korte Gagelstraat te noemen. De naam steeg klonken onaangenaam in de oren. Kools meende dat het woord geen onaangename betekenis had en een zuivere 'Hollandse' uitdrukking was voor 'nauwe straat'. B & W wezen het verzoek op 10 oktober 1924 af.

1925

St. Gerarduslaan (parochiepatroon, 27 januari 1925, niet in Gb)

Roostenplein (buurtnaam, 27 januari 1925, niet in Gb)

Voor de betekenis van de naam, zie Roostenlaan (18 juli 1924). De naam Roostenplein werd op 7 augustus 1945 gewijzigd in St. Gerardusplein.

Seringenstraat (bloem, 27 januari 1925, niet in Gb)

Slagerstraat (ambacht, 12 mei 1925, Gb 28)

Nadat Kools in 1922 de naam Wassenaarstraat had voorgesteld, moest hij consequent blijven en in deze omgeving verder gaan met de zeehelden. Toen weer een nieuwe naam nodig was, stelde hij dan ook Evertsenstraat voor. Maar B & W waren intussen tot de conclusie gekomen dat zij drie jaar eerder een verkeerde beslissing hadden genomen. Ze meenden inmiddels dat de Kloosterdreef en de Woenselse Markt wel degelijk een goede scheiding konden vormen tussen de zeehelden- en de ambachtenbuurt. Zelfs de eerder benoemde Wassenaarstraat wilden zij daarom een andere naam geven. Zowel Kools als Obbens stribbelde tegen. Kools meende dat de grens beter verderop kon worden getrokken en Obbens wees erop, dat bij de bevolking weerstand bestond tegen het herdopen van straten, omdat dit administratieve beslommeringen met zich meebracht. Hij zal daarbij zeker ook weer aan het extra werk voor zijn afdeling hebben gedacht. Hij stelde zelfs dat eerder in beginsel was besloten 'om der gevolge wille' bestaande namen nooit te veranderen. B & W zwichtten voor zijn argumenten, maar niet voor dat van Kools. De Wassenaarstraat mocht blijven, maar verder dienden de straten namen van ambachten te krijgen. Kools suggereerde daarop Sigarenmakerstraat, maar Obbens stelt in zijn advies zonder nadere beargumentering de in 1922 al voorgestelde Slagerstraat voor en die werd door B & W gekozen.

Beukenlaan (boom, 10 juli 1925, Gb 28)

De omgeving van de straat werd beschouwd als een voortzetting van de bomenbuurt in het Philipsdorp.

Azaleastraat (bloem, 10 juli 1925, Gb 28)

Voor deze zijstraat van de Heistraat had Kools Rozenstraat voorgesteld. B & W gaven echter de voorkeur aan een bloem die tot de familie der erica-achtigen behoorde en besloten zonder nader advies tot Azaleastraat.

Canadastraat, Wilgenstraat (bomen, 1 september 1925, Gb 28)

Kools stelde de namen Populierenstraat en Wilgenstraat voor. De tweede naam kreeg de goedkeuring van B & W, maar in plaats van de naam Populierenstraat gaven zij de voorkeur aan Canadastraat. Canada is de regionale naam voor de Canadese populier. Kools stuurde bij zijn voorstellen altijd een kaartje mee. Het lijkt erop, dat de gemeentesecretaris tijdens de vergadering de Populierenstraat in Canadastraat heeft willen veranderen, maar zich daarbij heeft vergist. Daardoor werd de voorgestelde Wilgenstraat Canadastraat genoemd en kreeg de Populierenstraat de naam Wilgenstraat.

Dr. Schaepmanlaan (letterkundige, 10 november 1925, Gb 28)

De Dr. Schaepmanlaan maakte deel uit van de zogenaamde 'buitenringbaan' en werd in twee fasen aangelegd. In 1925 werd het beloop omschreven als 'vanaf de Elzentlaan in zuidwestelijke richting tot en met het Stadswandelpark. Dat park eindigde toen ongeveer waar nu de Alberdingk Thijmlaan begint. Toen het park later werd uitgebreid, werd tegen de bedoeling in ook de verlenging langs het park Dr. Schaepmanlaan genoemd. Pas in 1929 kwam aan deze ongewenste situatie een einde, toen de ringbaan werd doorgetrokken naar de Dommel. Op 18 oktober van dat jaar werd de omschrijving van het beloop daaraan aangepast.

1926

Hoogenweg (oude naam, 19 maart 1926, niet in Gb)

De procedure was nog niet helemaal waterdicht. Dat bleek bij de benoeming van de Hoogenweg, een zandweg die de Wolvendijk via de Loostraat met de Urkhovenseweg verbond. De weg had officieel nog geen naam, maar werd in de volksmond Hoogenweg genoemd. Omdat er behoefte bestond aan een officiële naam, vroegen B & W aan Kools een voorstel te doen. Die adviseerde in deze verkeersmiddelenbuurt de naam Luchtschipstraat. Obbens adviseerde positief, maar het college had inmiddels begrepen, dat de straat in de volksmond al Hoogenweg heette. Omdat er geen tweede Hoogenweg in Eindhoven bestond, wilde het die naam daarom handhaven. Obbens deelde dat aan Kools mee en zoals gebruikelijk verzocht hij hem om straatnaamborden te plaatsen en huisnummers aan te brengen. Kools vreesde echter voor verwarring met de Hoogstraat. Hij liet dat aan B & W weten en suggereerde dat dit voor het college wellicht een aanleiding kon zijn om op het besluit terug te komen. Obbens adviseerde opnieuw positief. Maar B & W namen geen besluit, omdat tijdens de vergadering bleek, dat de straatnaambordjes Hoogenweg al waren geplaatst. Zij vroegen zich verbaasd af hoe dit mogelijk was en verzochten Obbens dat eens uit te zoeken. Die kwam er al snel achter, dat de bordjes waren geplaatst na het aanvankelijk besluit van B & W. Omdat de bordjes al geplaatst waren en de naam Hoogenweg inmiddels ook in de administratie was opgenomen, stelde hij voor de naam dan toch maar te handhaven. Tijdens hun vergadering op 11 juni waren B & W het daarmee eens. De naam werd op 9 oktober 1972 ingetrokken.

Pieter Breughelstraat, Rubensstraat (schilders, 29 oktober 1926, Gb 30)

Schoenmakerstraat (ambacht, 19 november 1926, Gb 30)

Tegelijk met de twee schildersnamen had Van Velzen de naam Tuinierstraat voorgesteld. Het college B & W was echter bang voor verwarring met de Tuinstraat en vroeg een ander voorstel. De naam Schoenmakerstraat kon wel zijn goedkeuring wegdragen.

Binnenwiertzstraat, Poirterslaan, Van Ruusbroeclaan (letterkundigen, 3 december 1926, GB 30)

In werkelijkheid heette de eerste naamgever A.M.J.I. Binnewiertz. Op verzoek van de straatbewoners werd de naam op 16 september 2003 gecorrigeerd. De naam Van Ruusbroeclaan werd op 20 maart 1928 verbeterd in Ruusbroeclaan.

Broekakkerscheweg (veldnaam, 3 december 1925, Gb 30)

Tulpstraat (bloem, 3 december 1925, Gb 30)

De naam werd op 22 oktober 1974 ingetrokken, maar op 29 januari 2016 elders opnieuw vastgesteld.

1927

Carmelietenstraat, St. Theresiaplein, St. Theresiastraat (22 juli 1927, Gb 40 van 1928)

Bij de te bouwen Strijpse St.-Theresiakerk werden een plein en twee straten aangelegd. De

drie namen verwezen naar de patroonheilige. Als derde naam had Van Velzen de St. Theresiadwarsstraat voorgesteld, maar die werd door B & W veranderd in Carmelietenstraat. De naam was toen al fout gespeld; Karmelietenstraat was en is correct.

Carmelitesstraat (5 augustus 1927, niet in Gb)

De kloosterzuster St. Theresia was natuurlijk geen lid geweest van de karmelietenorde, maar van de vrouwelijke tak van de karmelietessen. Kools werd door de spelfout blijkbaar in de war gebracht, want hij stelde voor Carmelietenstraat te veranderen in Carmelites~~sen~~straat. B & W besloten daarop tot Carmelitesstraat.

Carmelitessestraat (26 augustus 1927, Gb 40 van 1928)

Kools had bezwaar tegen de naam Carmelitesstraat. Wellicht vond hij die te moeilijk om uit te spreken. Hij liet zich daarom inspireren door de burgerlijke namen van de heilige: Marie Françoise Thérèse Martin en stelt alsnog de Marie of Theresia Martinstraat voor. B & W hakten daarop de knoop door en besloten tot Carmelitessestraat, met twee spelfouten. Blijkbaar was het besluit door de medewerkers van Gemeentewerken niet goed gelezen, want er werden straatnaambordjes met Carmelitessenstraat geplaatst. In de gemeentelijke administratie werden daarna beide namen gebruikt. Pas op 10 april 1958 werd aan de verwarring een einde gemaakt, toen de naam Carmelitessenstraat door B & W werd gesanctioneerd.¹¹ Dat is nog steeds gespeld met twee fouten.

Welschapschedijk (veldnaam, 11 oktober 1927, GB 40 van 1928)

Omdat deze bestaande weg een officiële naam moest krijgen, kreeg Kools het verzoek een voorstel te doen. Hij adviseerde de dijk de naam te geven die hij in de volksmond al had. Bij zijn advies zal hij rekening hebben gehouden met de visie van het college, zoals die was gebleken bij de naamgeving van de Hoogenweg (19 maart 1926).

Kleermakerstraat (ambacht, 22 november 1927, Gb 40 van 1928)

De naam werd ingetrokken op 27 februari 1980.

1928

Begoniastraat, Geraniumstraat, Gladiolusstraat, Goudsbloemstraat, Hyacinthstraat, Ranonkelstraat, Violiërstraat (bloemen, 20 januari 1928, Gb 2)

Borneostraat, Insulindeplein, Sumatrastraat (Oost- en West-Indië, 20 januari 1928, Gb 2)

Door de bouw van het slachthuis veranderde de wegenstructuur in de beoogde Indische buurt. Ten noorden en ten zuiden van het slachthuis werden straten aangelegd, die respectievelijk Sumatrastraat en Borneostraat gingen heten. Voor het slachthuis werd over de Javastraat een plein aangelegd, dat de naam Insulindeplein kreeg. Met de naam Insulinde, letterlijk eilandeneiland, werd door de schrijver Multatuli in zijn boek 'Max Havelaar' het latere Indonesië bedoeld. Volgens de omschrijving lag het Insulindeplein tussen de Javastraat en de spoorlijn, maar op het aan het dossier bijgevoegde kaartje reikte het plein slechts tot de Borneostraat. De namen Insulindeplein, Borneostraat en Sumatrastraat werden op 20 april 1934 weer ingetrokken.

Insulindelaan (20 maart 1928, Gb 40)

In plaats van het door B & W vastgestelde beloop van de straat werd het kaartje maatgevend. Het Insulindeplein sneed daarop de bestaande Javastraat in twee stukken en dat was verwarrend. Het zuidelijke deel kreeg daarom de nieuwe naam Insulindelaan.

Guido Gezellestraat, Hugo Verrieststraat (dichters, 20 maart 1928, Gb 40)

B & W wijzigden de voorgestelde Hugo Verrieststraat in Sniedersstraat, maar dit besluit werd

¹¹ Blijkens het kaartsysteem aanwezig bij de gemeentelijke sector Vergunningen Toezicht en Handhaving.

door Obbens over het hoofd gezien en niet uitgevoerd. In de openbare bekendmaking werd de Hugo Verrieststraat dan ook genoemd in plaats van de Sniedersstraat.

Accumulatorstraat, Antennestraat, Condensatorstraat, Radiostraat, Transformatorstraat (de rubriek wordt nu in plaats van 'Verkeersmiddelen' als 'Verkeerswezen' aangeduid, 20 maart 1928, Gb 40)

De naam Antennestraat werd op 8 mei 1961 ingetrokken.

Duindoornstraat, Eikenstraat, Eschdoornstraat, Lorckenstraat, Meidoornplein, Meidoornstraat, Vuurdoornstraat (bomen, 20 maart 1928, Gb 409)

De namen Duindoornstraat en Eschdoornstraat werden op 15 juli 1949 ingetrokken.

Akkermuntstraat, Alpenroosplein, Alpenroosstraat, Alsemstraat, Bottelroosstraat, Heggenroosstraat, Kalmoesstraat, Kamillestraat, Kerstrooslaan, Kerstroosplein, Korianderstraat, Kruizemuntstraat, Laurierstraat, Lavendelhof, Lavendelplein, Lavendelstraat, Pioenroosstraat, Stekelroosstraat, Stokroosstraat, Thijmstraat, Venkelhof, Venkelstraat, Waterroosstraat, Wilgenroosstraat, Zonneroosstraat (bloemen, 20 maart 1928, Gb 40)

De namen Akkermuntstraat, Alpenroosstraat, Bottelroosstraat, Kerstrooslaan, Kruizemuntstraat en Lavendelstraat werden op 28 februari 1929 ingetrokken. De naam Alpenroosplein verviel op 20 september 1954 en de namen Alsemstraat, Kamillestraat, Lavendelplein en Venkelstraat op 15 oktober 2020.

Buijs Ballotstraat, Daguerrestraat, Galileistraat, Humboldtstraat, Kamerlingh Onnesstraat, Lorentzstraat, Marconilaan, Minckelerplein, Minckelerstraat, Morsestraat, Pascalstraat, Torricellistraat (natuurkundigen, 20 maart 1928, Gb 40)

Obbens adviseerde het voorstel van Kools te volgen, maar met uitzondering van de voorgestelde Buijs Ballotstraat en Paets van Troostwijkstraat, die hij te gecompliceerd vond. In plaats daarvan stelde hij Lorentzstraat en Zeemanstraat voor, naar twee natuurkundigen die in 1901 samen de Nobelprijs hadden ontvangen. B & W volgden zijn voorstel. Als we het voorstel van Kools naast een latere stadsplattegrond leggen, dan blijkt dat de voorgestelde Buijs Ballotstraat inderdaad Lorentzstraat is gaan heten, maar dat de Paes van Troostwijkstraat nu Buijs Ballotstraat wordt genoemd, terwijl (Pieter) Zeeman pas in 1950 een straat zou krijgen. Marconilaan was een nieuwe naam voor een weg die eerder Het Lijntje heette. De oude naam werd op 1 april 1930 officieel ingetrokken. Intussen had niemand bemerkt dat de namen Minckelerplein en Minckelerstraat verkeerd waren gespeld, want de Maastrichtse ontdekker van het lichtgas heette J.P. Minckelers. De straatnamen werden pas op 27 juni 1979 verbeterd. Een vreemde eend in dit gezelschap lijkt intussen Humboldt, die aardrijkskundige en natuuronderzoeker was. Blijkbaar heeft Kools hem als natuurkundige beschouwd. De namen Pascalstraat en Morsestraat werden op 4 januari 1929 ingetrokken, terwijl de beoogde Torricellistraat en de Daguerrestraat toen een compleet nieuwe loop kregen.

Ruusbroeclaan (20 maart 1928, Gb 40)

De naam was op 3 december 1926 foutief als Van Ruusbroeclaan vastgesteld.

Spiraeastraat (bloem, 20 maart 1928, Gb 40)

Onderschriften op de bordjes

Op 20 maart 1928 besloten B & W, dat voortaan alle nieuwe straatnaambordjes dienden te worden voorzien van een toelichting. Op 24 juli liet Kools alsnog de onderschriften goedkeuren voor de namen die vanaf 20 maart waren vastgesteld.

Sparrenstraat (boom, 25 mei 1928, Gb 40)

Volgens het Gemeenteblad werd de naam Spiraestraat op 20 maart 1928 vastgesteld, maar het heeft er alle schijn van, dat toen tegelijk de naam Sparrenstraat werd goedgekeurd. In het voorstel was toen echter verzuimd het beloop van die straat aan te geven. Kools corrigeerde deze fout door het hele voorstel opnieuw in te brengen.

Hertog Hendrik van Brabantplein, Hertogstraat, Jan van Schoonvorststraat, Willem van Hornestraat, Willem van Millenberchstraat (personen uit de Eindhovense geschiedenis, 4 juni 1928, Gb 40)

Aanvankelijk meende Kools dat hertog Jan de stad in 1232 vrijheidsrechten had geschonken. Een ingewonnen advies van de gemeentearchivaris voorkwam dat het plein naar deze hertog werd genoemd. Daarentegen had Kools terecht voorgesteld om de Willem van Hornestraat, Willem van Cranendonckstraat te noemen. De foute naam die de straat nu draagt, is te wijten aan hetzelfde advies. Jan van Schoonvorst, Willem van Cranendonk en Willem van Milberg – zoals wij hen tegenwoordig liever noemen – waren heren van Eindhoven.

Op 14 september 1928 was het duidelijk dat de Viooltjesstraat, Goudenregenstraat, Gentiaanplein, Orchideeënstraat en Gerard Doustraat (1920) door wijziging van de uitbreidingsplannen niet zouden worden aangelegd. In feite betekende dit, dat de namen werden ingetrokken. Dat werd door de gemeentesecretaris namens B & W aan Kools medegedeeld.

Orchideeënstraat (bloem, 2 november 1928, Gb 1 van 1929)

Na het intrekken van de naam, werd die al weer snel opnieuw gebruikt.

Surinamestraat (West-Indië, 2 november 1928, Gb 1 van 1929)

In verband met de bouw van een manege naast de spoorlijn was een nieuwe naam nodig. Kools stelde als onderschrift voor 'West-Indische vasteland'. Dat voorstel werd door het college gewijzigd in 'West Indië'. De naam werd op 20 april 1934 weer ingetrokken.

Wereld-vredesbeweging

Het verzoek van de Nederlandse afdeling van de Internationale Vrouwenbond voor Vrede en Vrijheid om nog aan te leggen stratencomplexen te noemen naar mannen en vrouwen die zich in de wereld-vredesbeweging hadden onderscheiden en naar 'gebeurtenissen' die voor de vredesbeweging belangrijk waren werd op advies van Van Velzen op 7 december 1928 voor kennisgeving aangenomen.

De procedure

Met ingang van 1929 werden de nieuwe straatnamen niet langer in het Gemeenteblad gepubliceerd.

1929

Humboldtplein (geograaf en natuuronderzoeker, 4 januari 1929)

In de laatste maanden van 1928 werd een deel van het stratenplan voor de nieuwe natuur- en werktuigkundigenwijk gewijzigd. Omdat de Pascalstraat en Morsestraat (beide 1928) vervielen, werden de namen ingetrokken, terwijl een nieuw plein Humboldtplein werd genoemd. Tegelijk kregen de eerder benoemde Torricellistraat en Daguerrestraat een compleet nieuw beloop.

1e en 2e Alpenroosstraat (beide bij het Alpenroosplein), **1e en 2e Bottelroosstraat, 1e en 2e Kerstrooslaan** (alle vier bij het Kerstroosplein), **1e en 2e Akkermuntstraat, 1e en 2e Kruizemuntstraat, 1e en 2e Lavendelstraat** (alle zes bij het Lavendelplein, bloemen, 28 februari 1929)

De huisnummering van de Alpenroosstraat, Kerstrooslaan, Bottelroosstraat, Akkermuntstraat, Kruizemuntstraat en Lavendelstraat liep voor een deel langs het aangrenzende respectievelijk Alpenroos-, Kerstroos- en Lavendelplein. Dat bleek in de praktijk verwarrend. De oude straten werden daarom in twee delen gesplitst die door het plein werden gescheiden. De oude straatnamen (1928) vervielen. De namen 1e en 2e Alpenroosstraat vervielen op hun beurt weer op 20 september 1954 en de 1^e en 2^e Kerstrooslaan op 9 januari 1956. De 2e Akkermuntstraat en de 1e en 2e Lavendelstraat vervielen op 15 oktober 2020 en de 1^e Akkermuntstraat op 20 april 1923.

Kiezen tussen twee kwaden

Als een brief verkeerd werd geadresseerd, stuurde de post die niet direct retour aan de afzender, maar probeerde zij eerst de geadresseerde op te sporen. Als een poststuk bijvoorbeeld onbestelbaar was op Emmalaan 40, werd de geadresseerde eerst gezocht op Emmakade 40, Emmaplein 40, Emmastraat 40 enz. De verwarring door op elkaar lijkende straatnamen kostte de post veel tijd en was ook niet in het voordeel van het publiek. De Postraad had daarom gevraagd gelijklopende namen zoveel mogelijk te mijden en de Minister van Binnenlandse Zaken en Landbouw had dat verzoek 3 december 1928 ondersteund.¹² Het besluit van het college van 28 februari 1929 was daar niet mee in overeenstemming. Maar als B & W een deel van de straten een andere naam hadden gegeven, was dat ook bezwaarlijk geweest. Zij had duidelijk geprobeerd van twee kwaden de minst kwade te kiezen.

Namen voor de binnenring

De Dommelbrug aan de Wal was bijna gereed en daarmee de westelijke tak van de zogenaamde kleine ringbaan. Kools stelde voor om de namen Emmasingel, Keizersgracht en Wal te wijzigen in Wilhelminasingel en de brug Emmabrug te noemen. Als later de oostelijke tak (Vestdijk) gereedkwam kon die Julianasingel worden genoemd en de brug daar Hendrikbrug. Obbens adviseerde negatief. Hij was in het algemeen al een tegenstander van naamswijzigingen vanwege de administratieve rompslomp, zowel voor de gemeente als voor de bewoners, maar in dit geval kwam daar nog een extra argument bij. Aan de Emmasingel was het hoofdkantoor van de N.V. Philips gevestigd en aan de Keizersgracht het postkantoor. Obbens dacht dat de naamswijzigingen bij de directies op grote bezwaren zouden stuiten. Wel stond hij positief tegenover het veranderen van de naam Wal, die hij minder goed bij de overige namen vond passen. B & W besloten de gemeentearchivaris te vragen of 'Wal' een historische naam was en hoe lang die al bestond. Archivaris M. van der Waerden wist al snel te melden dat de naam onafgebroken in de geschiedenis van de stad voorkwam en een herinnering was aan de oude verdedigingswerken. Hij wees daarbij nog op de raadsdiscussie die er in 1889 toe had geleid, dat een deel van de Wal de naam Keizersgracht had gekregen. Op 7 juni 1929 besloten B & W hun beslissing uit te stellen en de gemeenteraad pas een voorstel te doen als heel de singel (binnenring) gereed zou zijn. Pas in 1951 was het zover, maar toen was iedereen dit besluit al weer lang vergeten.

***Pluvierstraat, Pluvierlaan* (vogel, resp. 3 augustus 1929 en 27 augustus 1929)**

Van Velzen stelde voor de nieuwe laan (over het voormalige voetbalveld van E.V.V.) de naam Pluvierstraat voor. De Pluvier is een steltloper, juist zoals de nabije Ooievaar en Kievit. De naam werd door B & W goedgekeurd, maar de gemeentesecretaris noteerde daarna op de dossierromslag: 'Moet dit niet zijn Pluvierlaan?' Dat was inderdaad de bedoeling geweest. Kools stuurde het stuk daarom aan B & W terug met het voorstel de goede naam vast te stellen.

¹² RHCe, A.A. Eindhoven 1921-1933, 1928, inv.nr. 86a, nr. 195.

1e Lieven de Keylaan, 2e Lieven de Keylaan, Adriaan Dorsmanstraat, Alard du Hamelstraat, Cornelis Bloemaertstraat, Cornelis Dankertsstraat, Cornelis de Vriendtstraat, Daniël Stalpaertstraat, Hans Steenwinkelstraat, Hans Vredeman de Vriesstraat, Hendrik de Keijzerlaan, Hendrik de Keijzerplein, Hendrik Staetslaan, Jacob van Campenweg, Keldermansstraat, Pieter Poststraat, Philips Vingboomstraat, Salomon de Braijstraat, Willem van den Helmstraat, Willem van Noortlaan (bouwmeesters, 30 augustus 1929; de namen en de datum zijn afkomstig uit het gemeenteverslag, omdat het dossier verloren is gegaan.)

De naam Philips Vingboomstraat was verkeerd gespeld; deze fout werd op 17 april 1942 hersteld. De Willem van den Helmstraat werd op 22 mei 1931 weer ingetrokken.

De naam Salomon de Braijstraat werd evenmin gebruikt, maar vergeten en dus niet ingetrokken. Toen in 1959 nieuwe namen nodig waren, werd op 8 juni onder meer de Salomon de Braystraat vastgesteld.

Pastoor van Arslaan, Pastoor van Arspein, St. Philomenastraat (onder meer naam van de kerkpatroon, 30 augustus 1929; de namen en de datum zijn afkomstig uit het gemeenteverslag, omdat het dossier verloren is gegaan.)

St. Jean-Marie-Baptiste Vianney (1786-1859) was pastoor van het plaatsje Ars in Frankrijk. Philomena is een wat mysterieuze heilige. In 1802 werd in de catacomben van Priscilla in Rome een grafombe ontdekt met de stoffelijke resten van een meisje dat zo heette. Uit de bijgiften concludeerde men, dat zij als martelares was gestorven. Zij genoot al snel een grote populariteit. Ook de pastoor van Ars had een bijzondere verering voor haar, vandaar vermoedelijk de keuze voor de St. Philomenastraat. Er bestaat echter geen bewijs voor de historiciteit van St. Philomena en daarom is haar feest in 1961 door paus Johannes XXIII van de liturgische kalender afgevoerd.¹³

(1) Albertina van Nassaustraat, (2) Amalia van Anhaltstraat, (3) Anna Paulownastraat, (4) Anna van Engelandstraat, (5) Frederika van Pruisenweg, (6) Hendrik Casimirstraat, (7) Lodewijk Napoleonlaan, Lodewijk Napoleonplein, (8) Prins Alexanderstraat, (9) Sophia van Wurtemberglaan, (10) Willem Frisostraat (vorstenhuizen, 30 augustus 1929; de namen en de datum zijn afkomstig uit het gemeenteverslag, omdat het dossier verloren is gegaan)

(1) Vrouw van Willem Frederik, stadhouder van Groningen, Friesland en Drenthe, 1634-1696. (2) Vrouw van Hendrik Casimir II, stadhouder van Groningen, Friesland en Drenthe, 1666-1726. (3) Vrouw van koning Willem II, 1795-1865. (4) Vrouw van Willem IV, stadhouder van de Zeven Verenigde Provinciën, 1709-1759. (5) Frederika van Pruisen (1751-1820) heette voluit Frederika Sofia Wilhelmina maar stond bekend onder haar derde naam als Wilhelmina van Pruisen. De straatnaam is dus in feite fout vastgesteld. Wilhelmina was de echtgenote van stadhouder Willem V en werd bekend, doordat zij in 1787 bij Goejanverwellesluis door patriotten werd aangehouden, toen zij op weg was naar Pruisen. (6) Hendrik Casimir II, Stadhouder van Groningen, Friesland en Drenthe, 1657-1696. (7) Koning van Holland, 1778-1846. (8) Zoon van koning Willem III, 1851-1884. (9) Eerste vrouw van Koning Willem III, 1818-1877. (10) Aanvankelijk stadhouder van Groningen, Friesland en Drenthe, later als Willem IV stadhouder van de Zeven Verenigde Provinciën, 1711-1751.

1e Terborgstraat, 2e Terborgstraat, Apeldoornstraat, Doesburgstraat, Doetinchemstraat, Elburglaan, Gelderlandplein, Groenlostraat, Kootwijkstraat, Lochemstraat, Needestraat, Ruurlostraat, Veluweplein, Vordenstraat, Winterswijkstraat, Zevenaarlaan, Zutphenstraat (Gelderse buurt, 10 september 1929; de namen en de datum zijn afkomstig uit het gemeenteverslag, omdat het dossier verloren is gegaan.)

Volgens het gemeenteverslag werden de namen Groenlostraat en Ruurlostraat zo geschreven, maar in de destijds bekende straatnamenboekjes van boekhandel Koonings uit 1930 en 1944 en in het adresboek uit 1934 zijn beide namen met een dubbele O gespeld. Op de hui-zenkaarten van de gemeentelijke bevolkingsadministratie van vóór 1939, wordt de Ruur-

¹³ Paul Spapens en Kees van Kemenade, *366 Heiligendagen* (Zaltbommel 2005), 153.

lostraat wel correct gespeld, maar de Groenlostraat met dubbele O. Vermoedelijk is inderdaad alleen de Groenlostraat foutief vastgesteld. Op 18 februari 1969 werd alleen die naam gecorrigeerd. Ook het dossier van de correctie is verloren gegaan; de wijziging blijkt uit de publicatie van het B & W-besluit op 11 maart 1969. De naam Vordenstraat werd op 22 mei 1931 weer ingetrokken, Doetinchemstraat op 20 december 1940 en Veluweplein op 13 november 1961.

Alberdingk Thijmlaan, August Sniederslaan, Broerelaan, De Genestetlaan, Jonckbloetlaan, Rodenbachlaan (dichters en schrijvers, 18 oktober 1929)

Het deel van de weg langs het Stadswandelpark dat geen deel uitmaakte van de latere ringbaan werd aanvankelijk ook Dr. Schaepmanlaan (1925) genoemd. Pas nadat de ringbaan was doorgetrokken naar de Dommel werd voor de aftakking de naam Alberdingk Thijmlaan vastgesteld.

Aronskelkstraat, Chrysantenstraat, Cliviastraat, Cyclamenstraat, Fuchsiastraat, Goudenregenstraat, Hortensiastraat, Oleanderstraat, Primulastraat, Rhododendronlaan (bloemen, 15 november 1929)

De namen Aronskelkstraat en de Rhododendronlaan werden in 1937 ingetrokken en de Oleanderstraat werd dat jaar veranderd in Balsemienstraat

Pater Jonckbloetlaan (dichter en schrijver, 13 december 1929)

B & W besloot de naam Jonckbloetlaan alsnog te wijzigen in Pater Jonckbloetlaan.

1930

Jonckbloetlaan (dichter en schrijver, 7 januari 1930)

Van Velzen vroeg aan B & W of hun laatste besluit geen consequenties moest hebben voor de Van Meurslaan en de Poirterlaan, die ook naar paters waren genoemd. B & W besloten daarop om deze namen te handhaven en – vermoedelijk in strijd met het advies van Obbens – de Pater Jonckbloetlaan weer in Jonckbloetlaan te veranderen. Frits Jonckbloet (Eindhoven 1848-1926 Nijmegen) was een Eindhovense notariszoon. Hij trad in in de orde van de Jezuïeten en was zowel in Nederland als in Nederlands Oost-Indië actief op literair gebied.¹⁴

Marktstraat (24 februari 1930)

Het straatje tussen de Vrijstraat en de hoek van het marktplein maakt sinds 1889 deel uit van de Markt. Omdat die situatie nog steeds verwarrend was voor het publiek, stelden de winkeliers en de directie van de daar gevestigde Eindhovensche Nutspaarbank voor om hun straat Marktstraat te noemen. B & W hadden daar geen bezwaar tegen.

Barneveldstraat (Gelderse buurt, 24 februari 1930)

Het Eindje

A. Zimmerman op Het Eindje schaamde zich te zeggen waar hij woonde. Als de mensen zijn adres hoorden begonnen ze volgens hem te lachen en zeiden ze, dat ze dat een idiote naam vonden. Hij verzocht daarom om een naamswijziging. Kools meende dat er niets belachelijks in de naam te lezen was. Die bestond volgens hem al meer dan een eeuw, had daardoor ook geschiedkundige waarde gekregen en verdiende het om gehandhaafd te blijven. Op 18 maart 1930 wezen B & W het verzoek af. (Zie ook 18 september 1936 en 13 november 1945.)

Marconiplein (natuurkundige, 1 april 1930)

¹⁴ J. Spoorenberg, 'Eindhovense biografieën III, J.G.A. Jonckbloet', *'t Gruun Buukske* 1994 (23) 36-40.

Het plein lag tegen de spoorlijn, bij het samenkomen van de Marconilaan en de Lijmbeekstraat. Op 15 april 1930 stelden B & W de tekst van het onderschrift vast. Dat was identiek aan dat van de Marconilaan. De naam werd op 26 februari 1954 weer ingetrokken. Tegelijk met de wijziging van het beloop van een aantal straten, vervielen de namen Busselstraat, Het Lijntje en Engelenstraat (alle drie 1920).

Op 20 juni kreeg het college van B & W een dossier met een groot aantal nieuwe straatnamen te behandelen. De leden waren het met een deel van het voorstel niet eens – zie hieronder - en vroegen daarom nader advies. Op 18 juli werd het dossier opnieuw behandeld en werden de meeste namen vastgesteld.

Frederik van Edenplein (letterkundige, 18 juli 1930)

Na de verplaatsing van het woonwagenkamp werd aan de Edenstraat een nieuw plein aangelegd. B & W wilden dat naar Gerardus van Someren noemen en vroegen Kools, de directeur van Gemeentewerken en adviseur bij de straatnaamgeving, naar diens mening. Van Someren (1802-1888) was deken geweest van het dekenaat Eindhoven e.o. en bouwpastoor van de St.-Catharinakerk. Het plein lag echter in de schrijversbuurt en Van Velzen had daarom een voorkeur voor de auteur Frederik van Eeden. Blijkbaar heeft hij niet beseft, dat het ongebruikelijk is straten te noemen naar nog levende personen, of misschien ook heeft hij niet geweten dat Van Eeden nog leefde. B & W bleken tegen de benoeming van een Frederik van Eedenplein geen bezwaar te hebben. Van Velzen had een kaartje toegevoegd. Daarop is de naam Frederik van Eedenplein goed vermeld, maar in het eigenlijke voorstel was de geslachtsnaam onjuist vermeld als Van Eden, waardoor de naam van het plein verkeerd werd vastgesteld. De fout werden op 1 april 1935 gecorrigeerd.

Deken van Somerenstraat (bekende Eindhovenaar, 18 juli 1930)

Van Velzen vond Van Someren beter op zijn plaats in de nieuwe verbinding tussen Rechtestraat en Keizersgracht, de huidige Hooghuisstraat. In de stadskern lagen meer straten die namen droegen van mannen uit de Eindhovense geschiedenis. Van Velzen zal daarbij hebben gedacht aan de Jan van Hooffstraat en de Jan van Lieshoutstraat. B & W waren met dit voorstel echter niet gelukkig. Nu het plein een andere naam had gekregen, wilden zij de naam van Van Someren liever verbinden aan de Luciferstraat. Waarschijnlijk hield hun voorkeur verband met de activiteiten van de 'Zusters uit de Choorstraat' uit 's-Hertogenbosch die hier een gezelschap lieten bouwen. Van Velzen had daar geen bezwaar tegen. De naam Luciferstraat (1920) werd ingetrokken.

Morsestraat (natuur- en werktuigkundigenbuurt, 18 juli 1930)

Morse was de uitvinder van het morsetoestel.

Kabelstraat (telefoonkabel, 18 juli 1930)

In 1929/1930 was op de hoek van de Lijmbeekstraat en de Kabelstraat een versterkerstation voor de telefooncentrale gebouwd. Het gemeenteverslag rekende zowel de Kabel- als de Morsestraat tot de buurt van de natuur- en werktuigkundigen.

Aloysius van Gonzagastraat, Don Boscostraat (jeugdleider, resp. patroonheilige van de jeugd 18 juli 1930)

De bestaande Smederijstraat (1920) werd op voorstel van de St.-Josephvereniging, de eigenaar van de daar gelegen St.-Aloysiusschool, omgedoopt in Don Boscostraat. De eerste straat moest worden aangelegd langs de noordzijde van de begraafplaats aan de Zwembadweg, maar dat plan ging niet door. Als het was uitgevoerd had de school tussen de twee straten gelegen. Op 2 juli 1935 werd deze naam weer ingetrokken.

Willem Barentzstraat (zeevaarder, 18 juli 1930)

De naam was in 1920 al vastgesteld voor een andere, nooit aangelegde straat in de ontdekkingsreizigersbuurt. Blijkbaar was dat vergeten, want die naam werd niet ingetrokken. Evenals

destijds door Tjaden, werd de naam nu door Kools fout gespeld. Doordat Kools Willem Barentsz als zeevaarder beschouwde kreeg hij een straat in de buurt van de zeehelden.

Gerard Bruningstraat, Herman Heyermanslaan, Jacques Perkstraat, Johan Vestersstraat, Melatie van Javalaan, Poelhekkelaan, Van der Lansstraat, Van Coothstraat (schrijvers en dichters 18 juli 1930)

De vijfde naam had Melati van Javalaan moeten luiden en ook het onderschrift was fout. Op 27 februari 1967 werd besloten beide te corrigeren. De naam Heyermans was ook fout gespeld, want de schrijver heette Heijermans. Deze straatnaam werd op 2 mei 1942 ingetrokken. Jan van der Lans (1855-1928) is vermoedelijk de minst bekende in het bovenstaande gezelschap van letterkundigen. Hij was jarenlang in 's-Hertogenbosch hoofdredacteur van het blad De Katholieke Illustratie en werkte later als hoofdredacteur en directeur bij het dagblad De Gelderlander in Nijmegen. Hij was actief als schrijver van romans en novellen.¹⁵

Hooghuisstraat (toponiem, 8 augustus 1930)

De nieuwe straat tussen de Rechtestraat en de Keizersgracht had intussen nog steeds geen naam. Tegelijk met het voorstel voor de Deken van Somerenstraat, vroegen B & W om advies voor de naam Passage. Van Velzens collega Funnekotter antwoordde, dat hij bij een Passage eigenlijk aan een overdekte winkelstraat dacht, maar had geen onoverkomelijke bezwaren tegen de naam. Een van de wethouders, vermoedelijk F. Smits-van Oyen, bleek dat achteraf wel te hebben. "t Lijkt evenveel op een passage als een keiweg in Knegsel", merkte hij op. B & W besloten daarom op hun idee terug te komen en vroegen Funnekotter een nieuw voorstel te doen. Die stelde daarop op advies van de gemeentearchivaris de naam Hooghuisstraat voor naar het hoekpand Rechtestraat 40.

Adolf van Cortenbachstraat, Anna van Egmondstraat, Franciscus Sonniusstraat, Godschalk Rosemondstraat, Johannes van Eindhovenstraat (personen uit de Eindhovense geschiedenis, 3 oktober 1930)

De namen werden vastgesteld voor straten in de nieuwe Iriswijk in Stratum. A. van Cortenbach zou volgens het onderschrift hoofdschout van de Meierij van 's-Hertogenbosch zijn geweest, maar was in werkelijkheid heer van Helmond en van 1581 tot 1594 militair gouverneur van 's-Hertogenbosch. Anna van Egmond was vrouwe van Eindhoven en de eerste echtgenote van Willem van Oranje. Dat de Van Egmondstraat in de binnenstad in feite al naar haar was genoemd, was blijkbaar inmiddels niet meer bekend. Franciscus Sonnius (eigenlijk Franciscus van der Velden, 1507-1576) was onder meer bisschop van 's-Hertogenbosch; hij was geboortig van Son. Dat de Eindhovenaar Godschalk Rosemond met een straat werd geëerd, was een wens van deken Maas, de pastoor van de St.-Catharinakerk. Rosemond was van 1520 tot zijn dood in 1526 rector van de Universiteit in Leuven. Johannes van Eindhoven leefde van 1440-1508 en was wijbisschop van Trier; gezien zijn naam zou ook hij uit Eindhoven afkomstig kunnen zijn geweest. Volgens het gemeenteverslag over 1930 heette de Johannes van Eindhovenstraat eerder Irisstraat (1920), maar die mededeling berustte op een vergissing. Wel werd de naam Irisstraat tegelijk met de vaststelling van de nieuwe namen ingetrokken. De naam Anna van Egmondstraat werd op 19 februari 1932 ingetrokken.

Arcadeltstraat, Bernard Zweerslaan, Brumelstraat, De Présstraat, Diepenbrockstraat, Dufaylaan, Fontanastraat, Hollanderstraat, Isaackstraat, Lassusstraat, Nicolaiplein, Obrechtlaan, Ockeghemlaan, Richard Holstraat, Samuel de Langestraat, Sweelinckstraat, Van Breestraat, Verhulststraat, Willaertplein (Nederlandse componisten, 31 oktober 1930)

Van Velzen had in zijn voorstel de voornamen weggelaten, behalve waar de naam voor de welluidenheid beter gehandhaafd kon blijven. Tijdgenoten waren op de kaart zoveel mogelijk bij elkaar gehouden. Met uitzondering van de Millingenstraat gingen B & W met de namen ak-

¹⁵ W.J.M. Dings, 'Jan van der Lans (1855-1928), letterkundige en hoofdredacteur van de Katholieke Illustratie', *Brabantse biografieën* 4 ('s-Hertogenbosch, 1996) 73-76.

koord. Obbens meende dat de Millingenstraat kon worden verward met de Willem Millenberchstraat en had daarom een wijziging in Diepenbrockstraat voorgesteld. De Obrechtlaan, Samuel de Langestraat, De Présstraat, Fontanastraat, Van Breestraat, Ockeghemlaan, Dufaylaan, Nicolaïplein, Isaackstraat en Richard Holstraat werden niet aangelegd; de namen werden op 7 december 1948 ingetrokken.

Vermoedelijk heeft Van Velzen achteraf gemeend, dat het beter was dat ook bij Hollander de voornaam werd opgenomen, want die naam werd – zonder door B & W gecorrigeerd te zijn – direct als Jan Hollanderstraat in de gemeentelijke administratie opgenomen en zo ook vermeld in het jaarverslag van de dienst Openbare Werken over 1930.

Hendrik Consciencelaan, Le Sage ten Broeklaan (schrijvers, resp. 14 oktober 1930 en 7 november 1930)

Van Velzen stelde Busken Huetstraat voor, maar die kon de goedkeuring van B & W niet wegdragen. Zij suggereerden de naam Hendrik Conscience. Obbens adviseerde positief, waarna de naam werd vastgesteld. Van Velzen liet daarop weten, dat hij 'tegenwoordig' probeerde aan de oostzijde van de Dommel systematisch namen van Noord-Nederlandse letterkundigen voor te stellen en aan de westzijde namen van Vlamingen. Hij stelde daarom voor de laan Le Sage ten Broeklaan te noemen. Obbens adviseerde negatief, maar B & W volgden het advies van Van Velzen. In 1950 zou de naam Hendrik Consciencestraat worden vastgesteld voor een straat aan de overzijde van de Dommel.

Bergen op Zoomstraat, Bredalaan, Geertruidenbergstraat, Klundertstraat, Moerdijkstraat, Noord-Brabantlaan, Rozendaalstraat, Steenbergenstraat, Zevenbergenstraat (Noord-Brabantbuurt, 2 december 1930)

In 1929 had Kools in Strijp twaalf wijken gepland. In elf wijken zou de hoofdweg worden genoemd naar een bestaande provincie en de secundaire straten naar gemeenten. Bij de twaalfde wilde Kools zich laten inspireren door de nieuwe provincie in de nog te 'dempnen' Zuiderzee. De wijken lagen min of meer op dezelfde wijze op de stadskaart als de provincies op de landkaart. In december 1930 stelde Van Velzen voor de beoogde Utrechtse wijk in de volgorde van bovenstaande straten de namen Wijk bij Duurstede, (de bestaande naam) Klawierstraat, Veenendaalstraat, Doornstraat, Rhenenstraat, Utrechtlaan, Vreeswijkstraat, Schalkwijkstraat en Amerongenstraat voor. Maar B & W wilden allereerst Noord-Brabantse namen aan bod laten komen. Kools stelde daarop de West-Brabantse namen voor. Pas nadat hij had uitgelegd dat de straten zoveel mogelijk georiënteerd waren volgens de landkaart en dat de Midden- en Oost-Brabantse gemeenten later aan de beurt zouden komen, stemden B & W met het voorstel in. Overigens is de naam Rozendaal niet juist gespeld, bedoeld was Roosendaal. De fout werd op 23 oktober 1943 hersteld.

De Geertruidenbergstraat volgde ongeveer het tracé van de oude Paaltjesweg. De Klawierstraat die in de Utrechtse wijk nog was gehandhaafd, werd in de Noord-Brabantse wijk vervangen door de Bredalaan, die ongeveer hetzelfde tracé volgde. Buiten de nieuwe wijk bleef zowel van de Paaltjesweg als van de Klawierstraat nog een deel bestaan. Tegelijk verviel de oude Heuvelscheweg (1920), die onder het nieuwe stratenplan verdween.

Stuiverstraat

De bewoners van de Stuiverstraat hadden een verzoek ingediend om hun straatnaam te wijzigen. Ze vonden die niet mooi en ook niet passen in hun wijk. Kools zag er niets belachelijks in en waarschuwde voor een precedentwerking. Ook verwees hij naar de eerder afgewezen verzoeken van de bewoners van de Plekhoek en Het Eindje. B & W wezen het verzoek op 14 oktober 1930 af.

Brugnamen

Rond 1930 werden verschillende bruggen gebouwd of verbeterd, onder meer over het aan te leggen Beatrixkanaal. Het initiatief om de bruggen een naam te geven is mogelijk van Kools afkomstig geweest. De namen werden op dezelfde wijze door B & W vastgesteld als met de straatnamen gebeurde. Helaas is het dossier zoekgeraakt. De namen zijn nog te vinden in het gemeenteverslag, dat ook de datum van vaststelling noemt, 5 december 1930.¹⁶

Oude stad: **De Sluis** (Wal), **Dommelbrug** (Dommelstraat), **Paradijsbrug** (Paradijslaan), **Ten Hagebrug** (Kanaalstraat), **Vestbrug** (Stratumseind over de stadsgracht)

Gestel: **Gennepbrug** (Gennepweg over de Dommel) **Rapelenbrug** (Gennepweg over de omloop van de Dommel)

Stratum: **Elzentbrug** (Jan Smitzlaan), **Hagenkampbrug** (Dr. Schaepmanlaan), **Molenwaterbrug** (Stratumseind over de Dommel)

Strijp: **Genderbrug** (Willemstraat over de Gender), **Heuvelschebrug** (Noord-Brabantlaan over het Beatrixkanaal)

Tongelre: **Collschebrug** (Collseweg), **Havenbrug** (Tongelresestraat), **Lakerbrug** (vermoedelijk dezelfde brug als de Poeijersbrug), **Poeijersbrug** (Poeijersstraat), **Wettenschebrug** (Wolvendijk)

Woensel: **Achtschebrug** (Achtseweg over het Beatrixkanaal), **Eckartschebrug** (Soeterbeekseweg; de brug heet tegenwoordig Willem-Hikspoorsbrug), **Koudenhovenschebrug** (nu Wasvenpad), **Molenbrug** (Brugstraat), **Oirschotschebrug** (Oirschotsedijk over het Beatrixkanaal)

en de vondernamen:

Stratum: **Tongelreepvonder** (Tongreepad)

Opvallend is, dat het Tongelreepad in 1920 foutief als Tongreepad werd vastgesteld, terwijl in 1930 het vondertje Tongelreepvonder werd genoemd.

Strijp: **'t Mopsbrugje** (ter hoogte van de huidige Limburglaan over de Gender), **Vonderke** (Lodewijk Napoleonplein over de Gender) (bruggen, alle namen 5 december 1930)

Opvallend is de vermelding van de Achtsebrug in de Achtseweg. De naam Achtseweg was nooit vastgesteld. Ze was voor zover bekend ook niet opgenomen in de wegenlegger, maar heeft wellicht wel in de volksmond bestaan. Toen de naam in 1957 aan een andere straat werd gegeven, was de oude naam blijkbaar vergeten. De 'oude' Achtseweg heet sinds 1967 Landsard. Ten slotte kan nog worden opgemerkt, dat bij het Eindhovensch Kanaal één brugnaam meer werd vastgesteld dan er bruggen waren.,

1931

Stadswandelpark (naam in de volksmond, 8 mei 1931)

B.H.A. Sinkel liet in de jaren tachtig van de negentiende eeuw achter zijn woonhuis op de hoek van de Stratumsedijk en de Elzentlaan een tuin aanleggen. Na zijn dood werd die in vier stukken verdeeld. Het centrale deel kwam in bezit van het Eindhovens Mannenkoor, dat er een kiosk bouwde en er uitvoeringen gaf. Toen het koor zijn tuin in 1916 moest verkopen, liet de Gemeente Eindhoven die door een stroman kopen. In 1921 werd 'de tuin van het Mannenkoor' voor het publiek opengesteld als wandelpark. Nadat de gemeente later ook de andere delen van de tuin had verworven, werd het tijd dat het park een naam kreeg. Kools stelde Nassaupark voor, maar B & W besloten tot Stadswandelpark, de naam die het park in de volksmond al had.¹⁷ Ook Kools kende die naam, want in 1925 had hij die al gebruikt in zijn adviesnota over de naam Dr. Schaepmanlaan.

¹⁶ Eerder werd aandacht aan de brugnamen geschonken in J.Spoorenberg, 'Veel Eindhovense bruggen hebben een naam', *'t Gruun Buukske* 26 (1996) 69. Voor de datum van vaststelling zie het Gemeenteverslag over 1930, pagina 10.

¹⁷ J.Spoorenberg, 'Uit de geschiedenis van het Stadswandelpark en Huize Den Elzent, alias Sancta Ursula', *'t Gruun Buukske* 38 (1992) 38 en 114.

In verband met een wijziging van het uitbreidingsplan werden de Vordenstraat en de Willem van den Helmstraat (1929) niet aangelegd. De namen vervielen op 22 mei 1931.

Zwaaikomstraat (toponiem, 14 augustus 1931)

Bij het woonwagenkamp aan de Kanaaldijk-Zuid lag een zwaaikom, een verbreding van het kanaal waar schepen konden keren. De gemeente liet hier vanaf het fietspad langs het kanaal een zijstraat aanleggen waaraan 24 zogenaamde onverwoestbare woningen, of overgangswoningen werden gebouwd. De straat werd Zwaaikomstraat genoemd.

Reinkenstraat (componist, 8 september 1931)

Onze Lieve Vrouwestraat (kerkpatrones, 2 oktober 1931)

De straat werd genoemd naar Onze Lieve Vrouw van Altijddurende Bijstand, de patrones van de kerk die hier in 1931 gereedkwam.

1932

Lodewijk Houbenstraat, Willem van Amsterdamstraat (personen uit de geschiedenis van Eindhoven, 19 februari 1932)

Kools was bang dat de (nog onbebouwde) Anna van Egmondstraat (1930) later zou worden verward met de Van Egmondstraat in het centrum. Hij stelde daarom voor de straat alsnog Lodewijk Houbenstraat te noemen. Houben is de schrijver van de tweedelige 'Geschiedenis van Eindhoven' (Turnhout, 1889-1890). In 2003 zou de Van Egmondstraat de naam Anna van Egmondstraat krijgen.

In 1920 bestond het plan een straat aan te leggen vanaf de knik in de Stuiverstraat naar de Voorterweg. Dat was niet uitgevoerd en de naam was daarom in 1930 ingetrokken. Nu werd het idee deels weer opgepakt. De beoogde verbinding met de Adolf van Cortenbachstraat werd naar Willem van Amsterdam genoemd, die in 1419 de eerste prior was van het klooster Mariënhage. De vaststelling bleek opnieuw voorbarig: het plan ging niet door en de naam werd op 13 november 1961 weer ingetrokken.

Stuiverstraat

Na een vergeefse poging van de bewoners (zie 14 oktober 1930) deed de N.V. Bredero's Bouwbedrijf en de daaraan gelieerde N.V. Oost-Nederlandsche Bouw- en Handelsonderneming een verzoek om de naam Stuiverstraat te wijzigen. De naam klonk de bewoners en ook anderen niet prettig in de oren. Zij associeerden die met de uitdrukking 'de laatste stuiver op zak hebben'. De bedrijven bouwden in de buurt huizen, vandaar hun belangstelling. Op advies van Kools werd het verzoek op 19 februari 1932 afgewezen.

Kerkhoflaan, Wodanplein, Wodanstraat (17 juni 1932)

Op 24 januari 1929 had de heemkundige C.A. Kuysten in het *Eindhovens Dagblad* geschreven, dat in de omgeving van de oude toren ooit een heiligdom had gelegen van de Germaanse god Wodan. De huizen eromheen werden Wodans cella of sala genoemd en die naam was later verbasterd tot Woensel. Nu het plan werd opgevat rondom de algemene begraafplaats enkele straten aan te leggen, liet Funnekotter zich door Kuystens verhaal inspireren. Maar het plan ging niet door; op 20 september 1954 werden de namen Wodanstraat en Wodanplein weer ingetrokken, op 9 oktober 1959 gevolgd door Kerkhoflaan. Toen in 1969 een nieuw plan werd bedacht, kregen de straten aanvankelijk samen de naam John Kileylaan. In 1970 werd die gewijzigd in Baffinlaan. Het beoogde Wodanplein werd toen Vroenhof genoemd.

Varenplein (naam in de volksmond, 10 september 1932¹⁸)
Naam voor het pleintje in de Varenstraat.

Landbouwstraat, St. Josephlaan, Tarwestraat (landbouwbuurt, 20 september 1932)
Kools beschouwde de Poeijersstraat als de grens van de schilderswijk. Aan de overzijde wilde hij zich door een ander thema laten inspireren, waarbij hij dacht aan de maanden en de seizoenen. Als eerste stelde hij Verlengde Achterstraat, St. Josephlaan – naar de patroonheilige van de nieuwe kerk – en Januaristraat voor. Toen B & W het thema niet gelukkig gekozen vonden, liet Kools zich inspireren door de nabije Veestraat, Melk- en Karnemelkweg en koos hij voor het thema landbouw, veeteelt en tuinbouw.

Tjaden had in 1920 al een landbouwbuurt voor ogen gehad, maar had daar toen vanaf gezien. Blijkbaar had hij tijdig bemerkt, dat het thema voor de straatnaamgeving minder geschikt is. Dit keer waren B & W dat na enkele jaren ook van mening. Op 9 augustus 1938 werden de namen Landbouwstraat en Tarwestraat weer ingetrokken, maar in 1966 zou het plan in Woensel opnieuw opduiken en voor veel ophef zorgen.

Raiffeisenplein (naam in de volksmond)
Nadat het plein aan de Raiffeisenstraat als parkeerterrein was ingericht, werd het een halteplaats voor interlokale autobussen. Mogelijk op aandringen van Obbens verzocht het college op 16 juni 1932 aan Kools om voor het plein een naam voor te stellen. Die voelde niets voor dat idee. Door een naam te geven, zou het erop lijken dat de open plek een publiekrechtelijke bestemming had en ontstond naar zijn mening het gevaar dat de gemeente er bouwvergunningen moest afgeven. De ruimte kon dan nooit meer een andere bestemming krijgen. Mochten B & W toch een naam willen geven, dan adviseerde hij Meijerijplein. Obbens meende dat het voor het publiek gemakkelijk was als het plein een naam had en was niet bang voor de juridische gevolgen. Het voorstel van Kools haalde de vergadering van B & W niet. Overigens zou het plein in de volksmond al snel Raiffeisenplein worden genoemd. Die naam verdween weer met de bebouwing van het terrein in de jaren negentig van de twintigste eeuw.

1933

Willem de Zwijgerstraat (vorstenbuurt, 15 september 1933)

Guido Gezelleplein (naam in de volksmond, 21 augustus 1933¹⁹)
Naam voor de verbreding met plantsoen in de Guido Gezellestraat.

Limburglaan (Limburgbuurt, 15 december 1933)
De verbinding tussen de Botenlaan en de Hoogstraat bestond nog uit verschillende aaneensluitende wegen rondom het tracé van de beoogde rondweg. B & W besloten aan dat geheel een naam te geven. Het gebied sloot aan op de Noord-Brabantbuurt en het lag in de bedoeling hier te zijner tijd voor Limburgse namen te kiezen. Kools stelde daarom voor om de verbinding Limburglaan noemen. De naam zou met het vorderen van de aanleg van de rondweg geleidelijk daarop kunnen overgaan.

1934

Esperanto

De R.K. Esperantistenvereniging 'SUDA-KRUCO' (= Zuiderkruis), de Nederlandsche Esperan

¹⁸ De naam wordt genoemd op een prentbriefkaart van uitgever Jeco, nr. 0539, vroegst bekende afstempeling 10 september 1932.

¹⁹ De naam wordt genoemd op een prentbriefkaart van uitgever Sleding, nr. 3419. De datum is de vroegst bekende postafstempeling van deze serie.

tistenvereniging L.E.E.N. (voor La Estonto Estas Nia, Ons is de toekomst), Afdeling Eindhoven en de Federatie van Arbeiders Esperantisten, Afdeling Eindhoven verzochten op 1 februari 1934 om een straat of plein naar het Esperanto te noemen en een andere naar dr. L.L. Zamenhof, de bedenker van die kunsttaal. Het Esperanto bloeide in deze tijd, ook in Eindhoven. Het verzoek werd voor de korte termijn afgewezen, omdat de namen niet pasten in het buurtsysteem. Later kon Zamenhof wellicht met een straat in de letterkundigenbuurt worden geëerd.²⁰

Maria Stuartstraat (vorstenhuisbuurt, 13 april 1934)

Pelikaanlaan, Zilvermeeuwlaan (vogels, 13 april 1934)

Brouwerstraat, Looierstraat (ambachten, 13 april 1934)

Kools stelde respectievelijk Timmermanstraat en Metselaarstraat voor, maar B & W besloten direct tot de kortere namen. Niemand had blijkbaar in de gaten dat er al een Looierstraat bestond. De naam was in 1920 vastgesteld voor een weg die in het verlengde van de Weverstraat naar het gebouw van de toenmalige looierij van Vorsters in de Woenselse beemden (nu TUE-terrein) liep. Op 23 april 1934 werd de tweede naam Looierstraat gewijzigd in Pastoor Petersstraat. De Brouwerstraat werd op 23 januari 2003 ingetrokken, maar was toen al lang opgebroken.

Balistraat, Celebeslaan, Javalaan Zuid, Madoeralaan, Molukkenlaan, Sumatralaan (Oost-Indische eilanden, 20 april 1934)

In het gebied rondom de IJzeren Man werden enkele nieuwe straten aangelegd. Omdat Kools de belangrijkste straten naar de belangrijkste eilanden wilde noemen, moest de bestaande naamgeving worden herzien. Dat was mogelijk omdat het gebied nog vrijwel onbewoond was. De Sumatrastraat werd omgedoopt in Celebeslaan en een nieuwe, langere straat werd Sumatralaan genoemd. De Insulindelaan werd aan een zijde doorgetrokken naar de Fuutlaan en aan de andere zijde naar de nieuwe Sumatralaan. Het restje van de oude Javastraat werd omgedoopt in Balistraat, terwijl een parallelweg van de Sumatralaan Javalaan-Zuid werd genoemd. Het lag in de bedoeling later ten noorden van deze straat nog een Javastraat-Noord aan te leggen. De Borneostraat werd omgedoopt in Molukkenlaan. In de toekomst zou een nieuwe straat tussen de Sumatralaan en de Javalaan-Noord de naam Borneolaan krijgen. Doordat het plan werd veranderd, zouden de beoogde de Javalaan-Noord en Borneolaan er nooit komen. Door al deze wijzigingen vervielen de oude namen Borneostraat, Insulindeplein, Javastraat en Sumatrastraat (1923 en 1928). Tegelijk werd de naam Surinamestraat (1928) ingetrokken, omdat die niet in het geheel van Oost-Indische namen paste. Daarvoor werd echter geen andere naam vastgesteld, waardoor de naam in de praktijk toch in gebruik bleef voor het adres van de daar gelegen manege.²¹ De naam Balistraat werd op 9 december 1972 ingetrokken, Javalaan-Zuid op 16 juli 1974 en Madoeralaan op 28 april 2008.

Pastoor Petersstraat (stichter parochie St.-Antonius van Padua, Fellenoord, 23 april 1934)

Nadat de naam Looierstraat was vastgesteld, besloten B & W alsnog om de straat naar pastoor Peters te noemen. Het is niet bekend van wie het initiatief voor deze wijziging is uitgegaan. J.M. Peters was in 1932 overleden. Omdat B & W verzuimden een onderschrift vast te stellen, bracht Obbens het dossier in de volgende vergadering opnieuw in met een voorstel voor de tekst. De naam Looierstraat (1934) verviel. Op 23 oktober 1973 werd het beloop van de Pastoor Petersstraat doorgetrokken naar de Boschdijk.

Uiverlaan (vogel, 6 en 16 november 1934)

²⁰ Het verzoek is bij het opschonen van het archief vernietigd; voor dit boek heb ik gebruik kunnen maken van een eerder gemaakte fotokopie.

²¹ Zie het telefoonboek van 1942.

Na het succes van het K.L.M.-toestel de Uiver in de Melbournrace, verzochten de bewoners van de Ooievaarslaan hun straatnaam te veranderen in Uiverlaan. Op voorstel van wethouder Verhagen besloten B & W op 6 november het verzoek toe te staan, maar opnieuw vergaten zij een onderschrift vast te stellen. Obbens deed daarom voor de volgende vergadering weer een voorstel. Hij vermoedde dat na enkele jaren niemand nog wist wat de Melbournrace was geweest en stelde daarom als tekst voor: "Uiver" dialect van "Ooievaar". B & W waren het met zijn zienswijze niet eens en stelden als onderschrift vast: "Uiver winnaar van de Melbourne-race 1934". Inmiddels had ook Kools van het verzoek van de straatbewoners vernomen. Hij deed een voorstel dat toe te staan en stelde tegelijk ook een onderschrift voor. Maar zijn voorstel kwam als de bekende mosterd na de maaltijd.

Van Maerlantlaan (dichter, 9 november 1934)

De naam werd op 8 december 1950 gewijzigd in Jacob van Maerlantlaan. **1935**

Frederik van Eedenplein (schrijver, 1 april 1935)

De naam was in 1930 als Frederik van Eedenplein vastgesteld en die fout werd nu verbeterd. De schrijver was inmiddels in 1932 overleden, maar niemand dacht eraan tegelijk het overlijdensjaar aan het onderschrift toe te voegen.

Op 2 juli 1935 werden de namen Aloysius van Gonzagastraat (1930), Gentiaanplein (1920) en Blikstraat (1920) ingetrokken. Van de twee eerste waren de straten nooit aangelegd, terwijl de Blikstraat – volgens het advies – was verdwenen door de aanleg van de nabije Anna van Engelandstraat. Er is echter een stadsplattegrond bekend waar beide namen nog op voorkomen. Vermoedelijk is de straat pas korte tijd later opgebroken.

Bloemenlaan, Centauristraat, Distelstraat, Edelweisstraat, Korenbloemstraat, Madeliefstraat, Margrietstraat (bloemen en planten, 5 juli 1935)

Afgezien van de Bloemenlaan wilde Van Velzen de straten noemen naar planten uit 'de familie der Umbelliferen', te weten (in bovengenoemde volgorde) Bloemenlaan, Weidetorkruidstraat, Kruisdistelstraat, Heelkruidstraat, Waterscheerlingstraat, Moerasschenstraat en Bevernelstraat. Toen wethouder Verhagen hier niet gelukkig mee bleek, deed hij een nieuw voorstel. Obbens adviseerde positief, maar stelde wel voor om de voorgestelde naam Zonnebloemstraat te vervangen door Distelstraat, omdat hij bang was voor verwarring met de Zonneroosstraat. B & W volgden zijn voorstel. De naam Bloemenlaan werd op 5 maart 1937 veranderd in Floralaan.

De naam Centauristraat lijkt aanvankelijk foutief te zijn vastgesteld. In het dossier is in de getypte naam nog handmatig een letter e ingevoegd. Het lijkt erop, dat dit pas is gedaan na het vaststellen van de naam, want op de stadsplattegronden tot en met 1955 wordt de straat Centauristraat genoemd. Pas vanaf 1957 heet de straat daarop correct Centauriestraat.²² Over een officiële wijziging is niets bekend.

Franklinplein, Juliusstraat, Musschenbroekstraat, Stevinstraat (natuur- en werktuigkundigen, 5 juli 1935)

De naam Musschenbroekstraat was fout vastgesteld; de naamgever heette Petrus **van** Musschenbroek.

1936

Gildelaan (ambachtenbuurt, 3 april 1936)

Kools had voorgesteld deze straat in de ambachtenbuurt Herderstraat te noemen. Obbens vond het herdersvak geen ambacht, maar een vrij beroep en adviseerde de naam Gildelaan,

²² Met dank aan B. Hüsken.

naar de oude organisaties waarbinnen de ambachten waren verenigd. Vermoedelijk koos hij niet voor een ambacht, omdat de laan geen gewone straat zou worden, maar deel zou uitmaken van de ringbaan.

Een naam voor de ringbaan

B & W vroegen zich intussen af, of het niet beter was de ringbaan Ceintuurbaan te noemen en de verschillende delen te onderscheiden door aan de naam een windrichting toe te voegen. Tegelijk begrepen zij, dat dit idee moeilijk te realiseren was zolang de rondweg nog niet helemaal klaar was en dat de gereedgekomen delen intussen een naam moesten hebben. Zie voor de naamgeving van de ringbaan ook hieronder bij Lijmbeekstraat en bij 1959.

Lijmbeekstraat (bestaande straatnaam, 18 september 1936)

Nadat de bewoners van Het Eindje al eerder en tevergeefs om naamverandering hadden verzocht, deed het Woenselse raadslid J. Notten nog eens een poging voor hen. Mede gezien de wens om tot een goede naamgeving voor de ringbaan te komen, vroegen B & W daarop aan Obbens welke bezwaren er bestonden tegen het wijzigen van vastgestelde en ingeburgerde namen. Die wees daarop nogmaals op de oude argumenten: de precedentwerking en het vele werk dat een wijziging voor allerlei overheidsinstellingen, andere organisaties en bewoners meebracht. B & W antwoordden Notten daarop in dezelfde geest en herhaalden, dat de naam Het Eindje al meer dan honderd jaar bestond en zo geschiedkundige waarde had gekregen en het daarom verdiende te worden gehandhaafd. Daarbij kwam nog dat de naam zo was ingeburgerd dat ze niet meer uit de volksmond was te weren. Notten vroeg daarop de zaak nog eens nader te bezien. Obbens adviseerde bij de beslissing te blijven, maar B & W besloten anders. Als reden gaven zij op, dat er zwaarwegende motieven moesten zijn om na het verzoek van de raad het weigerend standpunt te handhaven. Zie voor het vervolg verder hieronder.

Aanstootgevende namen

Het college wilde het niet bij het bezwaar van Notten laten. Obbens kreeg de opdracht een overzicht te maken van alle namen die aanstoot gaven, zodat in één keer voor al die gevallen een besluit kon worden genomen. Het resultaat was een hele waslijst met Achterstraat, Bezemstraat, Biesboschweg, Biezenweg, Dwarseindje, Het Eindje, Hamsterstraat, Huiskesweg, Kattenstraat, Kattenhof, Plekhoek, Pruimenstraat, Schuurstraat, Stuiverstraat en Zooijstraat. Toen Kools de namen vergeleek met de uitbreidingsplannen, bleek dat de Biesboschweg, Biezenweg, Dwarseindje, Huiskesweg, Kattenhof, Plekhoek, en Zooijstraat in de toekomst zouden vervallen. Voor wat betreft de overige namen meende hij, dat die alleen zouden moeten worden veranderd als zij werkelijk lelijk of aanstootgevend waren. Dat argument gold volgens hem niet voor Achterstraat, Bezemstraat, Kattenstraat, Schuurstraat en Hamsterstraat. De Pruimenstraat was gelegen in een wijk waar alle straten naar pitvruchten waren genoemd en daarom kon deze naam ook blijven bestaan. Zo bleef alleen de naam Het Eindje over, die veranderd zou kunnen worden in Lijmbeekstraat. Kools wees erop, dat dan wel heel de Lijmbeekstraat hernummerd moest worden en dat de kosten daarvan voor rekening van de gemeente zouden komen. Obbens sloot zich bij zijn advies aan. B & W besloten daarop de naam Het Eindje te veranderen in Lijmbeekstraat. (Zie ook verzoek tot straatnaamwijzing door G. Suetens in 1945.)

Woenselse Markt (toponiem, 18 september 1936)

Het plein bestond al vanaf rond 1900 en kreeg in 1913 de naam Markt. In 1920 was die naam vervallen en sindsdien waren de huizen genummerd aan de Trompstraat, Van Brakelstraat en Kloosterdreef. In 1936 vroeg een van de raadsleden het plein Woenselse Markt te noemen en dat verzoek werd gehonoreerd.

Willem de Zwijgerstraat (bestaande straatnaam, 18 september 1936)

Kools had voorgesteld om het eerste deel van de Laagstraat (tussen St. Catharinastraat en Mauritsstraat) bij de Willem de Zwijgerstraat te trekken, maar Obbens zag daar geen reden voor. Om een toelichting gevraagd merkte Kools op, dat uit het meegestuurd kaartje duidelijk bleek dat de Willem de Zwijgerstraat en het bedoelde deel van de Laagstraat na de bebouwing een eenheid zouden vormen. Daarbij kwam nog dat de Laagstraat niet zo'n goede naam had en dat kon gevolgen hebben voor de bewoners van de nieuwe huizen. Na deze uitleg adviseerde Obbens het voorstel goed te keuren, maar tegelijk stelde hij voor om voorlopig geen andere wijzigingen meer door te voeren. B & W besloten op 18 september zijn advies te volgen.

Mecklenburgstraat (vorstenhuis, 10 november 1936)

Vermoedelijk nog onkundig van het laatste besluit, schreef het gemeenteraadslid Jos van Gastel op 23 september 1936 aan B & W, dat de Laagstraat door het uitbreidingsplan bij de spoorlijn in twee delen werd gesneden die niet meer op elkaar aansloten. Hij verzocht de voorgenomen naamswijziging daarom in een keer goed te doen en heel het stuk tot de spoorlijn een nieuwe naam te geven. Kools had er geen bezwaar tegen om – vooruitlopend op de plannen – ook het deel voorbij de Willem de Zwijgerstraat om te dopen en adviseerde de naam Prins Alexanderstraat. Obbens keurde dat voorstel af, omdat de naam al bestond. Tegelijk wees hij er B & W op, dat zij juist hadden besloten voorlopig geen namen meer te veranderen. Het college vroeg desondanks aan Kools om een nieuwe suggestie, waarop die de naam Mecklenburgstraat voorstelde.

Meer eer voor Vondel: een nieuwe Vondellaan

Intussen had bij B & W het idee post gevat, dat Vondel een betere straat waardig was dan de Vondellaan. Zij vroegen daarom aan Obbens en Kools of zij er bezwaar tegen hadden om de naam te verwisselen met de Alberdingk Thijmlaan. Kools' plaatsvervanger Van Velzen reageerde afwijzend en stelde dat het publiek, noch het algemeen belang met een wijziging was gediend, terwijl de historische betekenis van Vondel er niet groter of kleiner door werd. Terloops wees hij ook op de grote verdiensten van Alberdingk Thijm voor de Nederlandse katholieken. Ook Obbens was niet gelukkig met het wijzigingsplan. Toen verhuizer J. van Daal en enkele andere bewoners van de straat van het voornemen hoorden, bleken ook zij tegenstanders te zijn. Van Daal vreesde voor directe en indirecte schade voor zijn bedrijf en wees er op, dat hij door het type bedrijf dat hij uitoefende, zijn klanten niet op de hoogte kon brengen. Op 22 december 1936 zagen B & W van hun voornemen af.

1937

Floralaan (bloemen en planten, 5 maart 1937)

Omdat de vrees bestond dat de naam Bloemenlaan (1935) verward zou worden met Bloemenplein, werd die gewijzigd in Floralaan. Dat was eenvoudig te realiseren, omdat aan de straat nog geen huizen stonden. De nieuwe naam verviel op 7 augustus 1945.

Boerhaavelaan, Pasteurlaan (medische wereld, 5 maart 1937)

Voor de nieuwe straten bij het St.-Josephziekenhuis werden twee passende namen vastgesteld. Om een onbekende reden verwisselden B & W de voorgestelde mogelijkheden.

In verband met de wijziging van het uitbreidingsplan rondom het St.-Josephziekenhuis werden de Rhododendronlaan en de Aronskelkstraat (beide 1929) niet meer aangelegd. De namen werden daarom ingetrokken.

Balsemienstraat, Ganzebloemstraat, Stroobloemstraat (bloemen en planten, 5 maart 1937)

Aan de Oleanderstraat (1929) stonden nog maar enkele huizen. Toch was al gebleken, dat de naam werd verward met Korianderstraat. B & W besloten daarom de straat alsnog Balsemienstraat te noemen. De twee laatste straten waren nog niet aangelegd, maar omdat enkele panden aan de Edelweisstraat de voordeur om de hoek van de straat hadden, moesten de namen toch al worden vastgesteld.

Petrus Dondersstraat, Piuslaan, St. Adelbertstraat, St. Adrianusstraat, St. Georgiuslaan, St. Hubertusstraat, St. Leonardusstraat, St. Nicasiusstraat, St. Odastraat, St. Odulphustra (heiligen, 5 november 1937)

In 1920 huldigde Tjaden nog de opvatting, dat namen van heiligen in principe alleen mochten worden gebruikt in namen van straten die naar gelijknamige kerken leidden. Van Velzen had hierover blijkbaar andere opvattingen. Wel probeerde hij in het Witte Dorp namen te kiezen van heiligen die afkomstig waren uit Brabant of die hier bijzonder werden vereerd. De St. Georgiuslaan liep ongeveer van de Geldropseweg naar de Gasthuisstraat en was genoemd naar de patroon van de St. Georgiuskerk.²³ Deze naam verviel al op 15 maart 1938. De naam St. Adelbertstraat werd ingetrokken op 26 juni 1949.

1e Wilakkersstraat, 2e Wilakkersstraat, Burghplein (toponiemen, 5 november 1937)

De namen 1e en 2e Wilakkersstraat waren gekozen omdat ze waren projecteerd over terreinen die vanouds de Wilakkers heetten. In Wilakkers zaten de woorden wilg en akkers verborgen. De naam 'Willig Ecker' komt al voor in 1539. De bestaande naam Burghstraat werd gehandhaafd, omdat de N.V. Van Doorne's Aanhangwagenfabriek er was gevestigd. Wel werd die straat ingekort.

Klipperstraat, Praamstraat (scheepsbenamingen, 5 november 1937)

Beide namen werden op 13 november 1961 ingetrokken.

Tegelijk werden drie straatnamen van de lijst afgevoerd. Het Kerkeind (1920) liep ooit vanaf de smalle zijde van het St. Trudoplein naar de oude kerk, die op de plaats stond van het latere kloostercomplex. De Lorkenstraat (1928) was door de bouw van de kerk en het klooster aan de Koenraadlaan nooit aangelegd en de Rijstenweg (1920) was inmiddels voor een groot deel verdwenen door de aanleg van het sportcomplex aan de Botenlaan, terwijl het restant nog eens door het nieuwe kanaal in twee stukken werd gesneden. Op 9 oktober 1959 zou de naam opnieuw worden vastgesteld.

1938

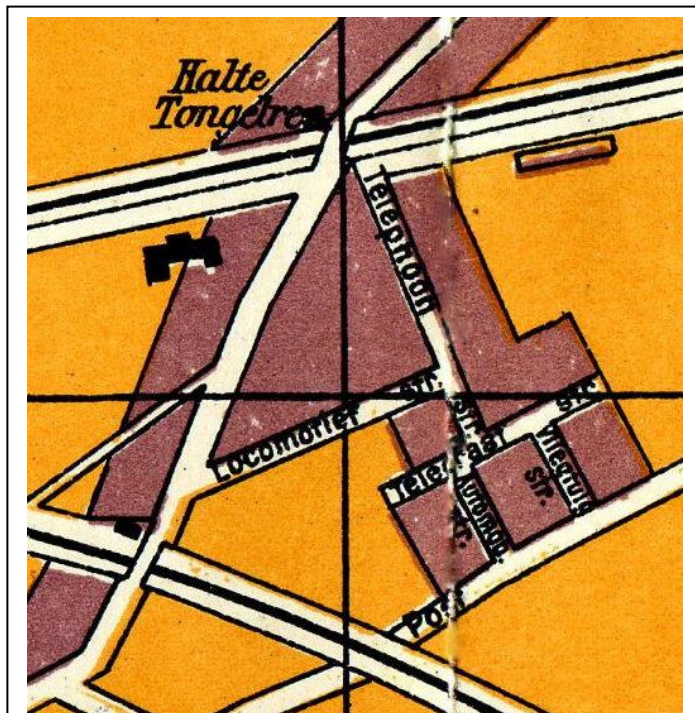
St. Jorislaan (patroonheilige kerk, 15 maart 1938)

Georgius is Latijn voor Joris. De pastoor van de St.-Joriskerk had duidelijk de voorkeur voor de Nederlandse naam. Hij was dan ook bepaald niet gelukkig met de nieuwe St. Georgiuslaan. Temeer niet omdat de St. Jorisstraat al naar de kerkpatroon was genoemd. De St. Jorisstraat begon bij de Geldropseweg en liep via de latere Pastoor Dijkmansstraat naar de Stratumsewijk. Toen B & W vernamen dat St.-Joris en St.-Georgius twee namen voor dezelfde persoon waren, hadden zij spijt van hun besluit. Ondanks het negatieve advies van Kools en Obbens besloten zij de nieuwe laan alsnog St. Jorislaan te noemen en die van de Geldropseweg naar de Stratumsewijk te laten lopen. De rest van de St. Jorisstraat bleef als een zijstraat van de St. Jorislaan bestaan. B & W meenden dat er tussen de twee namen voldoende verschil bestond om verwarring te voorkomen. Dat laatste zou een vergissing blijken. Op 4 juli 1966 kreeg de St. Jorisstraat alsnog de naam Pastoor Dijkmansstraat.

Roggestraat, Korenstraat (landbouw, 17 mei 1938)

²³ Met dank aan M. Spierings..

Deze straten werden aangelegd in de 'landbouwbuurt' rondom de St. Josephkerk. Van Velzen had de namen Boekweitstraat en Gerststraat voorgesteld en Obbens had overeenkomstig geadviseerd, maar B & W vonden die namen niet mooi en besloten anders. De namen werden op 9 augustus 1938 weer ingetrokken.

Een deel van de verkeersmiddelenbuurt in Tongelre met onder meer de Automobiel-, Vliegtuig- en Poststraat.

Bloemfonteinstraat, Johannesburgstraat, Kaapschelaan, Paul Krügerlaan, Pretoriastraat, Stellenboschstraat, Tafelbergstraat, Transvaallaan (Zuid-Afrikabuurt, 9 augustus 1938)

Van Velzen was met de vastgestelde Korenstraat niet gelukkig, omdat hij bang was voor verwarring met de namen Korenbloemstraat en Korianderstraat. Hij stelde daarom voor de naam alsnog te wijzigen in Boekweitstraat. Maar B & W weigerden en vroegen hem een ander voorstel te doen. Blijkbaar was Van Velzen bij Kools te rade gegaan, want die hakte de knoop door. Omdat er weinig akkerbouwproducten bestonden waarvan de namen geschikt waren voor de straatnaamgeving, stelde hij voor om in plaats van een landbouwbuurt een Zuid-

Afrikabuurt te vormen. In Zuid-Afrika kwamen veel goed klinkende Nederlandse namen voor die zich uitstekend voor de straatnaamgeving leenden. B & W konden zich in het voorstel vinden. De nieuwe namen werden vastgesteld waarbij de Landbouwstraat en de Tarwestraat (beide 1932) worden omgedoopt in respectievelijk Paul Krügerlaan en Bloemfonteinstraat en de Roggestraat en de Korenstraat (beide 1938) in Johannesburgstraat en Stellenboschstraat. Helaas was de naam Paul Krügerlaan verkeerd gespeld; die moet worden geschreven zonderumlaut: Paul Krugerlaan.²⁴ De naam Transvaallaan werd op 9 mei 1947 weer ingetrokken.

1939

Beatrixkanaal (4 december 1939)

De gemeenteraad besloot op 4 december 1939 tijdens een geheime vergadering om het nieuwe kanaal Beatrixkanaal te noemen. Het besluit werd in een geheime vergadering genomen, omdat nog toestemming moest worden gevraagd aan prinses Juliana en prins Bernhard. Die toestemming volgde dezelfde maand, waarna de naam in de gemeenteraadsvergadering van 22 januari 1940 werd bekendgemaakt.

1940

Maastrichtkade, Roermondlaan, Sittardstraat (Limburgbuurt, 20 december 1940)

Deze namen waren na de Limburglaan de eerste in de beoogde nieuwe Limburgbuurt, maar werden niet gebruikt. Op de eerste naoorlogse stadsplattegronden loopt de Hastelweg nog door langs het kanaal, terwijl de twee laatste straten toen nog moesten worden aangelegd. In 1950 werd voor de beoogde Maastrichtkade de naam Beatrixkade vastgesteld. De Hastelweg,

²⁴ Voor de juiste schrijfwijze van de naam Paul Kruger zie: J.M. Goris, 'De invloed van de Anglo-boerenoorlogen op de naamgeving hoofdzakelijk in Vlaams-België', *Naamkunde* 8 (1976) 193-256.

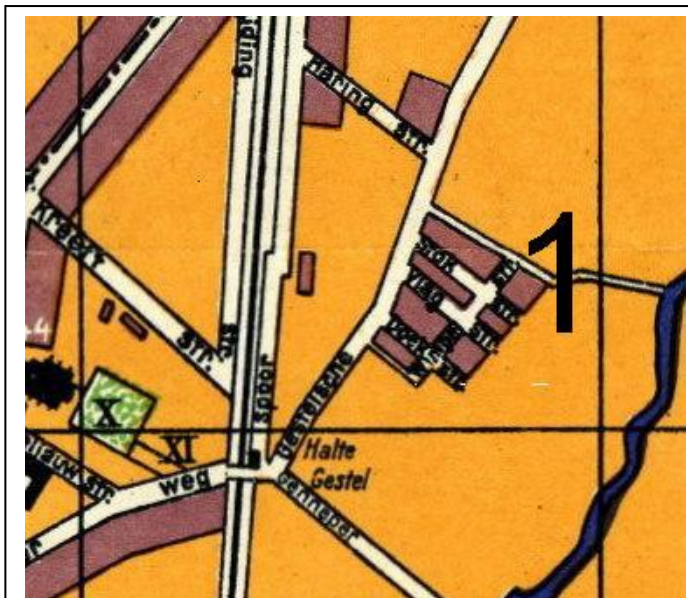
die vanaf de Botenlaan Roermondlaan zou moeten heten, behield zijn oude naam. De verbindingsweg van de Hastelweg met het kanaal, die Sittardstraat moest worden genoemd, kreeg in 1957 de naam Sportlaan. De namen Maastrichtkade, Roermondlaan en Sittardstraat werden op 28 april 2008 ingetrokken. De noodwoningen aan de Gestelse Hugo de Grootstraat, Marnixstraat, Thorbeckestraat, Van Bijlandtstraat, Van Hogendorpstraat (alle 1922), Doekstraat, Stokstraat, Vlagstraat en Wimpelstraat (alle 1920) en aan de Tongelrese Automobiellaan, Telegraafstraat en Vliegtuigstraat (alle 1920) waren inmiddels gesloopt en de straten weer opgebroken. De namen werden daarom op 20 december 1940 ingetrokken. Dat laatste gold ook voor de Doetinchemstraat (1929). Op het ooit beoogde tracé had de N.V. Philips inmiddels een fabriek gebouwd.

1942

Sophiastraat, Meijerijkanaal, Willemsplein (oorlogsnamen, 27 maart 1942)

In 1941 verbood de bezetter aan openbare instellingen en inrichtingen om namen te gebruiken van nog levende leden van het koningshuis. De namen Wilhelminaplein, Julianastraat en Beatrixkanaal moesten daarom worden gewijzigd. In oktober 1941 kreeg Kools opdracht van burgemeester Verdijk om de bestaande straatnaambordjes te verwijderen. Korte tijd later kreeg hij van het college de opdracht om nieuwe namen voor te stellen. Dat gebeurde, maar de vaststelling wachtte daarna op een nadere uitleg van de maatregel door de commissaris van provincie, aan wie de namen nog werden voorgelegd. Nadat de commissaris op 21 maart 1942 zijn goedkeuring had gegeven, volgde op 27 maart de officiële vaststelling; tegelijk werden de oude namen ingetrokken. De wijzigingen werden op 11 oktober 1944 weer ongedaan gemaakt.

Eekhoutstraat, Gerard Doustraat, Hobbemastraat, Jacob Marisplein, Rembrandtplein, Ruysdaelbaan, Terwestenstraat, Wouwermanstraat (schilders, 17 april 1942)

De Stok-, Vlag-, Doek- en Wimpelstraat bij de Gestelsestraat (1).

Kools wilde het grote, nieuwe plein naar Rembrandt noemen; daarom moest de bestaande Rembrandtstraat (1920) een andere naam krijgen. De oude naam werd ingetrokken en vervangen door Wouwermanstraat.

Philips Vingboonsstraat (bouwmeester, 17 april 1942)

De foutief vastgestelde naam Philips Vingboomstraat (1929) werd verbeterd. Ofschoon de naam nu goed was vastgesteld, werd die foutief als Philips Vingboonstraat in de gemeentelijke administratie opgenomen. In 1963 gaven B & W aan de directeur van Gemeentewerken de opdracht de straatnaambordjes te wijzigen. Stilzwijgend zal de naam toen ook in de gemeentelijke administratie zijn aangepast.

Cornelius Hermanslaan (geschied-

schrijver, 2 mei 1942)

Herman Heijermans was een joodse schrijver en ook de naam Herman Heyermanslaan moest daarom worden gewijzigd. Mogelijk is dat gebeurd op initiatief van burgemeester H.A. Pulles. Zijn naam werd vervangen door die van een Brabantse geschiedschrijver Cornelius Hermans. Ook deze wijziging werd op 11 oktober 1944 ongedaan gemaakt. Een van de oude straat-

naambordjes met de naam 'Cornelius Hermanslaan' wordt nog bewaard in de collectie van Museum Kempenland.²⁵

1943

Roosendaalstraat (Noord-Brabantbuurt, 23 oktober 1943)

In 1930 was in de Noord-Brabantbuurt de naam Rozendaalstraat vastgesteld. Op voorstel van Obbens werd die gecorrigeerd.

1944

Beatrixkanaal, Herman Heijermanslaan, Julianastraat, Wilhelminaplein (vooroorlogse namen, 11 oktober 1944)

Na de bevrijding kregen het Meijerijkanaal, de Sophiastreet, het Willemsplein (alle 27 maart 1942) en de Cornelius Hermanslaan (1942) door een besluit van de burgemeester hun oude namen weer terug. Doordat bij de laatste een typefout werd gemaakt, werd de eerder foutief geschreven naam Herman Heyermanslaan verbeterd in Herman Heijermanslaan.

1945

St. Gerardusplein (kerkpatroon, 7 augustus 1945)

De naam Roostenplein leidde tot verwarring, vermoedelijk met het plein aan de Roostenlaan. De naam werd daarom op voorstel van waarnemend hoofd Gemeentewerken, ir. Th. Funnekotter, gewijzigd in St. Gerardusplein.

Floralaan Oost, Floralaan West (bloemen en planten, 7 augustus 1945)

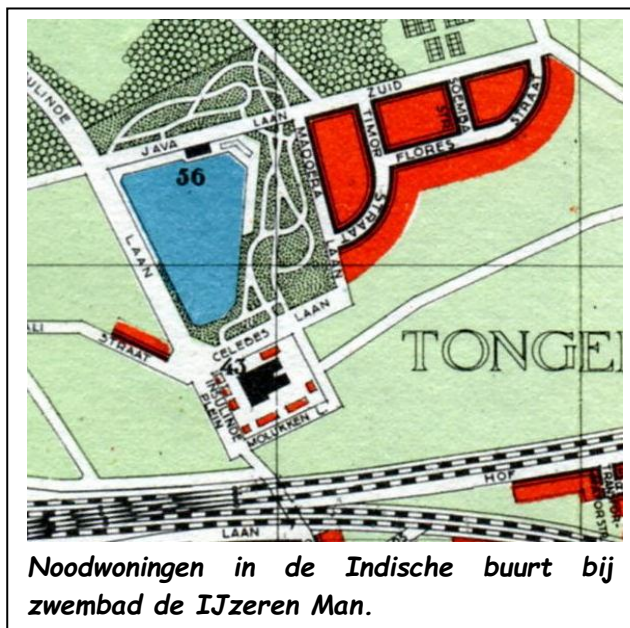
De Floralaan bestond uit twee nog niet met elkaar verbonden delen, wat tot verwarring leidde. Om daaraan een einde te maken kreeg elk deel een eigen naam. Tegelijk werd de naam Floralaan (1937) ingetrokken.

St.-Petrusstraat en Pastoriestraat

Pastoor G. Suetens van de St.-Petrusparochie verzocht om de Kloosterdreef St. Petrusstraat te noemen. Weliswaar was er al een straat met die naam, maar die lag evenals de St. Benedictusstraat in de Zeeheldenbuurt en dat droeg naar zijn mening niet bij tot een goede oriëntatie. Iemand die de St. Petrusstraat zocht, verwachtte die bij de gelijknamige kerk. Daarbij kwam nog dat de straat, tot ergernis van de pastoor, in de St.-Paulusparochie lag. Tegelijk vroeg hij om de zijns inziens niets zeggende naam Pastoriestraat te vernoemen naar deken Van Liempd, de bouwpastoor van de St.-Petruskerk, of naar pastoor Schutjes, de schrijver van de vijfdelige geschiedenis van het Bossche bisdom. Schutjes was in Woensel geboren en de straat kwam uit bij diens geboortehuis aan de Broekseweg.

Op gezag van zijn chef-bevolkingscontroleur A. van Rijsingen meldde Obbens, dat nog nooit was gebleken dat de ligging van de St. Petrusstraat tot verwarring leidde. Integendeel, de verandering van Kloosterdreef in St. Petrusstraat kon voor problemen zorgen. In de volksmond zou de straat zeker haar oude naam behouden, zoals ook het geval was met de Kruisstraat, die na 25 jaar door oudere mensen nog steeds als Kerkweg wordt aangeduid en met Het Eindje (gewijzigd in 1936), dat ook door velen nog steeds zo werd genoemd en waarvan de naam nog steeds bij het adresseren van brieven werd gebruikt. De bewoners van de straat drongen destijds zelf op verandering aan, maar bij de bevrijdingsfeesten hadden zij de ooit zo verfoeide naam met gouden letters op een erepoort geschilderd. Mochten B & W toch op het verzoek ingaan, dan stelde hij voor de oude St. Petrusstraat te vernoemen naar de in Schijndel geboren en begraven Brabantse zeeheld Jan van Amstel.

²⁵ Straatnaambordjes, *Museumnieuws* van de Stichting Vrienden van Museum Kempenland, nr. 12, september 2003.

Voor de verandering van de naam Pastoriestraat golden dezelfde bezwaren als voor andere wijzigingen, terwijl er geen dringende redenen voor waren. Deken Van Liempd kon een straatnaam krijgen in het nieuwe plan Kerkkokers en pastoor Schutjes in de geschiedschrijverswijk, die tussen Gestel en Stratum in aansluiting op de schrijversbuurt zou worden aangelegd. B & W volgden het advies en wezen het verzoek van de pastoor op 13 november 1945 af.

1946

In 1946 werden geen straatnamen vastgesteld, gewijzigd of ingetrokken.

1947

Floresstraat, Soembastraat, Timorstraat (Oost-Indische buurt, 11 februari 1947)

De naam Timorstraat werd op 8 april 2003 ingetrokken.

Antony Moddermanstraat, Cornelis van Bynkershoekstraat, Gerard Noodtstraat, Hugo de Grootplein, Jacob Oppenheimstraat, Joan Melchior Kemperstraat, Johannes Voetstraat, Philips van Leijdenstraat, Struyckenstraat, Tobias Asserstraat, Ulricus Huberstraat, Wielantstraat (rechtsgeleerden, 15 april 1947)

De naam Cornelis van Bynkershoekstraat werd voor het eerst vermeld op de stadsplattegrond uit 1949, maar in het register daarop werd de naam niet met een y, maar met een ij gespeld. In 1961 werd die voor het eerst ook op de plattegrond met een ij geschreven²⁶ en zo gebeurt dat nog steeds. De drukkers kregen de gegevens voor de kaarten van de gemeente. De schrijfwijze van de naam is nooit officieel door B & W gewijzigd.

Paaltjesweg (oude naam, 15 april 1947)

De rechtsgeleerdenbuurt, de Paaltjesweg en de procedure

In 1929 had de dienst Gemeentewerken voorgesteld om bij de straatnaamgeving in Strijp een provincie-indeling aan te houden. Na de Gelderse (Drents Dorp) en de Brabantse buurt was daar in de volgende jaren nog een begin gemaakt met de Limburgse buurt. Op 27 mei 1947 liet Funnekotter, die Kools inmiddels was opgevolgd, aan B & W weten dat het oude (uitbreidings-)plan in hoofdzaak was veranderd en dat het daarom nodig was de voorgenomen indeling aan te passen. Tegelijk meldde hij dat de Noord-Brabantbuurt op korte termijn zou worden uitgebreid en daarom stelde hij voor hier nog de namen Oisterwijkstraat, Heusdenstraat, Waalwijkstraat, Noord-Brabantplein, Helvoirtstraat, Vlijmenstraat, Dongenstraat, Waspikstraat, Gilze-Rijenstraat, Udenhoutstraat, Raamsdonkstraat, Baarle-Nassastraat en Terheijdenstraat vast te stellen. Door deze uitbreiding zou het laatste deel van de Paaltjesweg vervallen.

Mr. P. van Vlijmen, die Obbens inmiddels was opgevolgd, was het helemaal niet met het oude idee eens. Hij deed pogingen om het voorstel om straten naar Nederlandse gemeenten te noemen in het secretariaat-archief terug te vinden, maar zonder succes. Ook bleek het onmogelijk om aan te tonen dat B & W dat voorstel destijds hadden aanvaard; dit laatste kon ook Fun-

²⁶ Mededeling B. Hüsken

nekotter niet meer. Van Vlijmen was van mening, dat een straat alleen naar een gemeente mocht worden genoemd, als er een geografisch verband tussen de twee bestond. Soms gaf de plaatsnaam de richting van de weg aan, zoals bij Aalsterweg, soms ook lag de straat in het aangegeven gebied, zoals bij Stratumsedijk. Bij de voorgestelde namen ontbrak dat verband en hij vond ze daarom zinloos. Daarbij meende hij dat namen als Helvoirtstraat en Vlijmenstraat ook uit het oogpunt van welluidendheid niet waren aan te bevelen. Er mocht alleen voor namen met plaatsnamen worden gekozen, als er geen alternatieven waren, maar die waren er genoeg.

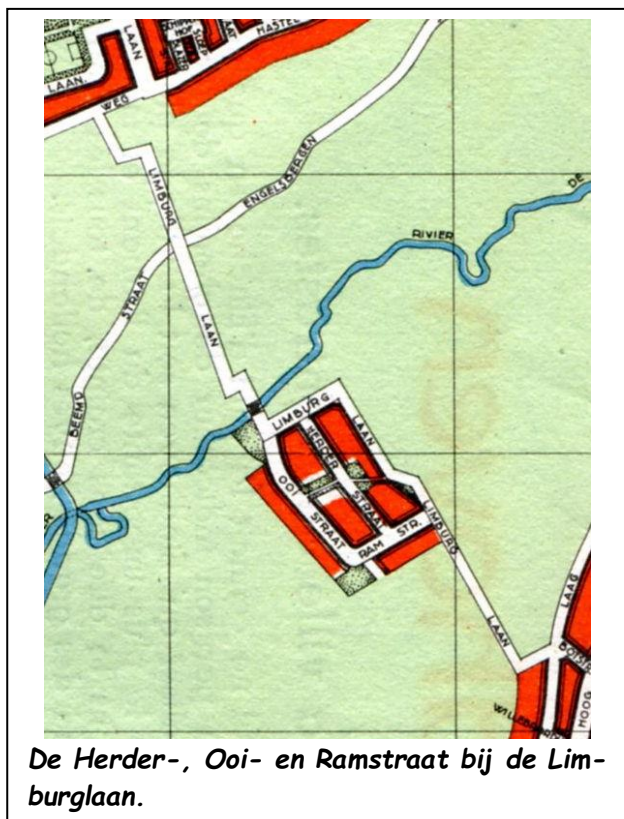
Zoals elders bestond ook in Eindhoven het gebruik de herinnering levend te houden door straten, wegen en pleinen naar grote mannen te noemen. Er ontbrak in de stad nog een rechtsgeleerdenwijk, een historiciwijk en een staatsliedenwijk. Van Vlijmen vond het maar vreemd dat in Eindhoven wel straten waren genoemd naar personen die in de meest uitgebreide standaardwerken op het gebied van de literatuurgeschiedenis niet te vinden waren, zoals Van der Lans en Binnewiertz, terwijl er nog geen straat was genoemd naar een groot staatsman als Johan de Witt of een wereldberoemd rechtsgeleerde als Hugo de Groot. Hij stelde B & W daarom voor de nieuwe straten niet te noemen naar 'willekeurige dorpen in de omgeving van Tilburg', maar naar beroemde Nederlandse rechtsgeleerden. Het feit dat de voorsteller zelf meester in de rechten was, zal daaraan niet vreemd zijn geweest.

Ook met het voorstel de naam Paaltjesweg te laten vervallen was Van Vlijmen het oneens. Hij wees op het artikel 'Geografie van Nederland' door F. Leyden in het *Tijdschrift van het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap* uit 1946. Daarin was te lezen: 'Het anti-historisme, dat den tijd van de techniek kenmerkt, heeft zich hier in sommige gevallen in heel dwaze uitersten kunnen botvieren. Men denke aan het voorbeeld van Eindhoven, waar nagenoeg alle voormalige benamingen der thans bij de stad geannexeerde buurgemeenten zijn verdwenen en door moderne karakterloze naamgeving zijn vervangen. Er zijn ook eenige lofwaardige uitzonderingen op dezen regel: in Tilburg b.v. heeft men de benaming der nieuwe straten bij voorkeur gekozen volgens de kadastrale benamingen of volgens de talrijke namen die de oude kaart van Diederik Zijnen van de Heerlijkheid Tilburg uit de 18e eeuw bevat'. Volgens Van Vlijmen mocht de naam Paaltjesweg daarom niet uit Eindhoven verdwijnen, maar moest die worden gegeven aan een nieuwe straat in de buurt van de oude.

Ten slotte was hij van mening dat de straatnaamgeving geen technische aangelegenheid was en dat het advies van de directeur van Gemeentewerken daarom in het vervolg heel goed kon worden gemist. De directeur hoefde alleen maar een kaart te sturen waarop de nieuwe straten stonden aangegeven.

Uit niets blijkt dat B & W verrast waren; vermoedelijk had Van Vlijmen zijn plan goed voorbereid. Funnekotter stribbelde nog wel even tegen, maar tevergeefs. Van Vlijmens advies werd op 25 maart 1947 opgevolgd. Hij stelde daarop voor de beoogde uitbreiding van de Noord-Brabantbuurt namen voor die hij had ontleend aan onder meer de 'Geschiedenis van de Rechtswetenschap in Nederland' door mr. dr. Van Heynsbergen. Terwille van de welluidendheid voegde hij in de meeste gevallen de voornamen toe. Uitzonderingen waren de Wielantstraat en de Struyckenstraat. Wieland heette Philippus en de straatnaam zou met voornaam verwarring kunnen geven met de Philips van Leydenstraat; Struycken heette Antonius en dit geval kon de straatnaam tot vergissingen leiden met de Antony Moddermanstraat. Opvallend is dat waar Tjaden en zijn opvolgers voor het gemak de namen zo kort mogelijk hadden gehouden en bij voorkeur geen voornamen gebruikten, Van Vlijmen ter wille van de welluidendheid juist het tegenovergestelde deed. Later zou hij zich tot de visie van Tjaden bekeren. Dat blijkt voor het eerst duidelijk in 1959.

De rechtsgeleerdenstraten zijn hierboven in dezelfde volgorde opgesomd als de Noord-Brabantse in het voorstel van de directeur Gemeentewerken, zodat snel kan worden nagegaan welke naam de directeur Gemeentewerken eraan had willen geven.

De Herder-, Ooi- en Ramstraat bij de Limburglaan.

Pietersburgstraat, Rustenburgstraat (Zuid-Afrikabuurt, 9 mei 1947)

Voordat Funnekotter van zijn adviestaak werd ontheven, had hij op 13 januari nog het voorstel gedaan om in Tongelre twee namen vast te stellen en de naam Transvaallaan (1938) in te trekken. Van Vlijmen vond de motivering onvoldoende en vroeg hem om nadere informatie. Na ontvangst adviseerde hij positief, maar hij was wel licht gepikeerd; er waren inmiddels enkele maanden voorbij gegaan en de straten hadden in die tijd al bewoners gekregen. Over de twee namen besloten B & W conform het voorstel, maar zij vroegen zich wel af of de naam Pietersburgstraat niet tot vergissingen kon leiden met andere straatnamen en of de naam Generaal Smutsstraat niet beter was.

Veldmaarschalk Smutsstraat (Zuid-Afrikabuurt, 13 mei 1947)

Bij nader inzien meende Van Vlijmen, dat er inderdaad verwarring zou kunnen ontstaan tussen de Pietersburgstraat en de eveneens in Tongelre gelegen Pieter Breughelstraat.

De naam Generaal Smutsstraat vond hij echter minder geschikt omdat Smuts nog leefde. Het was ongebruikelijk straten te noemen naar levende personen die geen lid waren van het koninklijk huis. Zo werd de kans beperkt dat een straatnaam moest worden gewijzigd, omdat de naamgever zijn reputatie had verloren. Gezien de levensloop van mensen als Petain en Hindenburg, achtte Van Vlijmen die mogelijkheid zeker niet uitgesloten. Daar kwam nog een tweede argument bij. Van Vlijmen was bang, dat het idee wel eens navolging kon vinden en dat iemand zou voorstellen een straat naar Churchill of naar Stalin te noemen. Daarmee zou de straatnaamgeving in politiek vaarwater terechtkomen en dat wilde hij voorkomen. B & W deelden zijn angsten niet. Omdat de gemeentesecretaris zich afvroeg of Smuts geen veldmaarschalk is geweest en dat na onderzoek inderdaad het geval bleek, kon de gesuggereerde straatnaam nog voor de vaststelling worden aangepast.

Molengraaffweg (rechtsgeleerde, 29 juli 1947)

Na het vaststellen van de namen in de rechtsgeleerdenbuurt bleek dat er buiten die buurt nog steeds een stukje van de oude Paaltjesweg over was. Van Vlijmen stelde daarom voor de nieuwe Paaltjesweg alsnog naar Molengraaff te noemen. Na het verdwijnen van het laatste restje van de oude Paaltjesweg, zou die naam dan alsnog aan een nieuwe straat kunnen worden gegeven. Dat zou in 1961 inderdaad gebeuren.

Herderstraat, Ooistraat, Ramstraat (schaapskuddebuurt, 22 augustus 1947)

Na de oorlog werden in Eindhoven op verschillende plaatsen noodwoningen gebouwd. In 1947 gebeurde dat nabij de Limburglaan, ergens in het open gebied tussen Strijp en Gestel. Van Vlijmen adviseerde het liefst namen van oude percelen, landgoederen of gehuchten die door de straten werden doorsneden. Als die er niet waren of ongeschikt bleken gaf hij de voorkeur aan namen van beroemde mensen. In dit geval waren er geen topografische namen beschikbaar, terwijl het minder wenselijk was die van beroemde mensen te gebruiken. De straten lagen wat geïsoleerd en waren als tijdelijk bedoeld. Hoewel de woningen in eerste instantie aan nette mensen zouden worden toegewezen, lag het in de lijn van de verwachting, dat die bewoners met het ruimer worden van de woningvoorraad weer gingen verhuizen en dat de tijdelijke huizen dan steeds meer zouden worden betrokken door 'paupers en a-sociale

gezinnen'. De grote mannen die hun naam aan de straten hadden gegeven, zouden dan niet meer op waardige wijze worden geëerd. Omdat de drie straten in een landelijke omgeving lagen, stelde Van Vlijmen daarom namen voor die herinnerden aan de grote kudden die vroeger op de uitgestrekte heide van de Kempen werden gehouden.

De Ooi- en de Ramstraat werden op of kort voor 9 oktober 1972 ingetrokken²⁷, de Herderstraat op 1 mei 1973.

Nieuwe Fellenoord (buurtnaam, 23 september 1947)

De nieuwe winkelstraat was bedoeld voor winkeliers die waren gevestigd in de omgeving van de Fellenoord en zouden moeten wijken voor het hoogspoorplan. Van Vlijmen stelde voor de Gildelaan te verlengen, maar dat wilden B & W niet. De winkeliers hadden al laten weten een prijsvraag te willen uitschrijven voor een nieuwe straatnaam en het college had daar geen bezwaar tegen. De winkeliersvereniging 'Fellenoord-Belangen' koos korte tijd later voor Nieuwe Fellenoord en die werd door het college vastgesteld.

Generaal Bothastraat (Zuid-Afrikabuurt, 14 november 1947)

Aanvankelijk had Van Vlijmen aan Generaal De Wet gedacht, maar omdat die tijdens de oorlog 1914-1918 in opstand is gekomen tegen de Britten, kon die naar zijn mening als een voorloper van de collaborateurs worden gezien. B & W hadden geen commentaar op zijn uitleg.²⁸

1948

Brederolaan, Camphuysenstraat, Jan van der Nootstraat (schrijvers en dichters, 11 juni 1948)

B & W keurden de namen goed, maar wilden in de toekomst ook eens personen uit de meer recente periode aan bod laten komen.

Abraham van Diepenbeeckstraat, Aelbert Cuypstraat, Antoon Derkinderenstraat, Jan van Goyenstraat, Theodoor van Thuldenstraat, Vincent van Goghstraat (schilders, 22 oktober 1948)

Van Vlijmen gaf de voorkeur aan Brabantse schilders. Hij achtte Jeroen Bosch de grootste en die naam reserveerde hij daarom voor een deel van de nog aan te leggen rondweg. Op het kaartje dat Gemeentewerken van de nieuwe buurt stuurde waren dit keer al enkele namen ingevuld. Dat plagerijtje wordt door Van Vlijmen niet op prijs gesteld. Toch nam hij de suggesties voor de niet-Brabantse Aelbert Cuyp en Jan van Goyen van zijn ondeugende collega's over.

Sportlaan (omgeving sportpark Brabantia, 29 november 1948)

Van Vlijmen stelde de naam Sportparklaan voor, maar B & W vroegen zich af of Sportlaan niet de voorkeur verdient. Van Vlijmen was het daar bij nader inzien mee eens, waarna die naam werd vastgesteld voor de straat van de Botenlaan naar de Hastelweg. Het deel van de Hastelweg naar de Beatrixkade kwam later gereed en zou in 1957 eveneens Sportlaan worden genoemd. Dat voor dit deel in 1940 de naam Sittardstraat was vastgesteld, wist toen blijkbaar niemand meer.

Antilopenlaan, Elandsgang, Everlaan, Giraffestraat, Hazenloop, Heezerweg Herten-sprong, Hindelaan, Jagerslaan, Kangoeroestraat, Lamastraat, Mammoetstraat, Moef-flonstraat, Rendierveld, Vossenlaan (grote zoogdieren, 30 november 1948 door gemeenteraad Geldrop)

²⁷ Het besluit is niet bewaard, wel de tekst van de openbare bekendmaking. Het is mogelijk dat het besluit is genomen tegelijk met het goedkeuren van de bekendmaking.

²⁸ Dr. J.M. Goris had dat wel. In zijn artikel 'De invloed van de Anglo-Boerenoorlogen op de naamgeving hoofdzakelijk in Vlaams-België', *Naamkunde* 8 (1976) 193-256, stelde hij, dat als men er de 'politiek' bijhaalde, het geven van Zuid-Afrikaanse namen soms aanleiding kon geven tot merkwaardige hersenkronkels. Het Eindhovense geval noemt hij het meest komische voorbeeld dat hij vond.

De straten lagen in Tivoli, dat toen nog tot de gemeente Geldrop behoorde. Er werd al lang over gesproken deze wijk bij Eindhoven te voegen. Om te voorkomen dat de straatnamen na de annexatie gewijzigd zouden moeten worden, vroeg het Geldropse college aan het Eindhovense om advies. Dat bleek een goed idee, want Geldrop stelde de naam Kameelstraat voor, die verwarring kon geven met de Kaneelstraat, Jachtlaan, terwijl er in Eindhoven al een Jachtweg was en Reelaan, die verward kon worden met Reestraat. Ook kon de voorgestelde Verlengde Hezerweg beter gewoon Hezerweg gaan heten. In het overleg tussen Van Vlijmen en de gemeentesecretaris van Geldrop werd de voorgestelde Hertenslaan nog gewijzigd in Hertensprong, Elandslaan in Elandsgang, Hazenslaan in Hazenloop en Rendierslaan in Rendiersveld gewijzigd. B & W van Eindhoven gingen op 26 november 1948 met het gewijzigde voorstel akkoord, waarna dat door de Geldropse gemeenteraad werd vastgesteld. De namen Mammoetstraat en de Moefflonstraat waren door Van Vlijmen en de Geldropse gemeentesecretaris in hun voorstel als Mammouthstraat en Moufflonstraat opgenomen en zo ook door het Eindhovense college aan de Geldropse gemeenteraad voorgesteld. Blijkbaar zijn die daarna in Geldrop alsnog gewijzigd. De voorgestelde Hezerweg was in het raadsvoorstel in Heezerweg veranderd. Tivoli werd op 1 april 1972 bij Eindhoven gevoegd.

Banstraat, Benoitstraat, De Présstraat, Dufaystraat, Holstraat, Nicolaïstraat, Obrechtlaan, Ockeghemstraat, Pijperstraat, Samuel de Langestraat, Valeriusstraat, Van Beethovenlaan, Viottastraat (componisten, 7 december 1948)

Aankankelijk had Van Vlijmen in plaats van Dufaystraat en Nicolaïstraat respectievelijk Hemonystraat en Denijnstraat voorgesteld, maar die konden de goedkeuring van B & W niet wegdragen, omdat de vernoemde personen geen uitgesproken componisten waren. De naam Pijperstraat werd op 31 januari 1949 gewijzigd in Willem Pijperstraat. Banstraat werd op 13 november 1961 ingetrokken.

Voordat de nieuwe namen werden vastgesteld, was een aantal oude ingetrokken, omdat de straten nooit waren aangelegd. Het betrof de namen Obrechtlaan, Samuel de Langestraat, De Présstraat, Fontanastraat, Van Breestraat, Ockeghemlaan, Dufaylaan, Nicolaïplein, Isaackstraat en Richard Holstraat (alle 1930). Veel namen werden dus opnieuw gebruikt.

Craslaan, Damhouderstraat, Diephuisstraat, Fockema Andreaestraat, Jonas Daniël Meyerstraat, Josephus Jittastraat, Kluitpad, Landweg, Loderstraat, Loeffstraat, Merulastraat, Opzoomerstraat, Pestelpad, Schultinghstraat, Simon van Leeuwenstraat, Simonspad, Sprenger van Eyklaan, Tellegenstraat, Van der Lindenstraat, Van der Marckstraat, Van der Muydenstraat, Van der Vlughtpad, Van Vollenhovenstraat, Vigliuslaan (rechtsgeleerden, 10 december 1948)

Lievendaalseweg (boerderijnaam, 10 december 1948)

De weg is genoemd naar de oude boerderij die hier nog stond.

1949

Willem Pijperstraat (componist, 31 januari 1949)

Nadat de naam Pijperstraat was vastgesteld, ontving het gemeentebestuur een brief van het Genootschap van Nederlandsche Componisten, die de vaststelling van de naam Pijperstraat waardeerde, maar het toch op prijs zou stellen als die werd veranderd in Willem Pijperstraat. Het genootschap was bang voor verwarring met middeleeuwse muzikanten die pijpers werden genoemd. Bij de marine kende men zelfs nog steeds pijpers. Verder was het Genootschap het niet eens met het geboortjaar 1550, dat in het onderschrift van de Valeriusstraat werd genoemd. Hierop besloten B & W de naam Pijperstraat (1948) te veranderen in Willem Pijperstraat en het geboortjaar van Valerius te wijzigen in 'vermoedelijk 1550'.

Jan van Riebeecklaan, Kaapseweg, President Steynstraat, Transvaalweg (Zuid-Afrikabuurt, 18 februari 1949)

Tegelijk met de vaststelling werd de naam Kaapschelaan (1938) ingetrokken, omdat deze weg nooit was aangelegd.

Mathijsenlaan (geneesheer, 8 april 1949)

Antoon Mathijsen was een in Budel geboren arts. Hij vond het gipsverband uit. Tegelijk met deze naam adviseerde Van Vlijmen om de geprojecteerde verlenging van de Pasteurlaan de naam Ingenhouszlaan te geven. B & W besloten echter die ook Pasteurlaan te noemen.

Averkampstraat, César Franckstraat, Cipriano de Rorestraat, Cornelis Doppestraat, Lemmenslaan, Locatellistraat, Tinelstraat, Van Blankenburgstraat (componisten, 24 mei 1949)

Kalverstraat, Koestraat (veeteeltbuurt, 24 mei 1949)

Ofschoon de ooit beoogde landbouwbuurt was vervangen door een Zuid-Afrikabuurt, was dat geen reden om in een aangrenzend gebied bij de Melk- en de Karnemelkweg geen Koe- en Kalverstraat te benoemen.

Vensedijk (buurtnaam, 15 juli 1949)

Deze straat werd al sinds mensenheugenis zo genoemd, maar had nog geen officiële naam. Die was nu nodig omdat de gemeente er een boerderij had gebouwd.

Tegelijk werden de namen Duindoornstraat, Esdoornstraat (beide 1928) en Haringstraat (1920) ingetrokken. De twee eerste straten waren nooit aangelegd, terwijl de Haringstraat, een zandweg van de Spoorstraat naar de Gestelsestraat, was verdwenen door de aanleg van de Brederolaan.

St. Jansweg, St. Servaasweg (in Noord-Brabant vereerde heiligen, 26 juli 1949)

Met St. Jan werd de Oisterwijkse heilige bedoeld, een van de martelaren van Gorcum. In 1937 was de naam St. Adelbertstraat vastgesteld, maar die naam kon mogelijk worden verward met Aelbert Cuypstraat. Omdat de straat nog niet was bebouwd, werd de naam veranderd in St. Servaasweg. In 1953 is toch nog de naam St. Adelbertuslaan vastgesteld.

Bezuidenhoutseweg (4 november 1949)

Dit is de weg ten zuiden van het Philips-de Jongh-Wandelpark. De naam was nodig in verband met de bouw van tien Oostenrijkse woningen.

Tegelijk werd de naam St. Annahof (1920) ingetrokken. Het rijtje woningen tussen de Demer en de Vestdijk was verwoest bij het bombardement van 6 december 1942 en niet meer opgebouwd. Op 1 oktober 1974 zou de naam in de omgeving als Annahof terugkeren.

1950

Tivolilaan (toponiem, 9 juni 1950)

Tivoli was een Italiaanse gemeente die in de klassieke oudheid Tubur werd genoemd en toen al een geliefd zomerverblijf was. De naam was in Nederland in de negentiende eeuw populair voor pleziertuinen en sociëteiten. Het Eindhovense stadsdeel Tivoli is genoemd naar het landgoed Tivoli dat in Stratum lag en waarop onder meer een boerderij en een café stonden. Het goed met aangrenzende gronden werd in 1928 door de N.V. Philips aangekocht om op het Geldropse deel een woonwijk te kunnen aanleggen, die Tivoli werd genoemd. Op 1 april 1972 werd die door Eindhoven geannexeerd.

Rector Baptistlaan (stichter rectoraat Tivoli, 9 juni 1950)

Rector Babtist (1887-1936) was de eerste rector van het rectoraat Tivoli. Een rectoraat is een gebied met een r.-k. kerk onder leiding van een rector. De namen Tivolilaan en Rector Babtistlaan waren voorgesteld door Panken, het hoofd van de R.-K. jongensschool in Tivoli.

St. Amanduspad, St. Bavostraat, St. Bonifaciuslaan, St. Gerlachstraat, St. Goedelestraat, St. Otgeruslaan, St. Romboutstraat, St. Wirostraat (heiligen, 9 juni 1950)

Van Vlijmen stelde ook de naam St. Plechelmuslaan voor, maar B & W vonden die 'nogal' moeilijk om uit te spreken. Toch zou er in 1956 nog een St. Plechelmuspad komen.

Beatrixkade (vorstenhuis, 13 juni 1950)

Van Vlijmen stelde de naam Handelskade voor, maar B & W voelden meer voor Beatrixkade en informeerden of daar bezwaar tegen bestond. Toen dat niet het geval bleek, werd die naam vastgesteld. Dat de kade in 1940 Maastrichterke was genoemd, leek vergeten. Toch kwam de naam in 1948 nog voor in de Eindhovense straatnamenlijst.²⁹

Mercatorstraat, Orteliusweg, Planciuslaan, Van Linschotenstraat (aardrijkskundigen, 20 juni 1950)

Er bestond nog geen wijk van aardrijkskundigen; deze straten werden als een begin beschouwd. De naam Van Linschotenstraat werd op 13 september 1972 weer ingetrokken.

Van Ennettenstraat (20 juni 1950)

Op 8 mei verzocht pater Domien de Jong o.c.s. van de Achelse Kluis om een straat te noemen naar Eindhovenaar Peeter Wijnants van Ennetten, die in 1685/1686 de kluis had gesticht. Van Vlijmen adviseerde het verzoek af te wijzen, omdat de naam 'zeer onwelluidend' klonk. Toch bleken B & W er wel voor te voelen. Toen pater De Jong zich met de naam Van Ennettenstraat bleek te kunnen verenigen, werd die vastgesteld in plaats van de op 9 juni afgekeurde naam St. Plechelmusstraat.

Van Vlijmen stelde in zijn herziene voorstel dat, als B & W met Van Ennettenstraat instemden, al de namen uit het dossier konden worden vastgesteld. In feite echter hadden B & W op 9 juni de overige al goedgekeurd.

Dr. Willem Leydsiaan, Generaal Cronjéstraat, Generaal de la Reystraat, Jan Celliersiaan, Jan Hofmeyrstraat, President Reitzlaan, Simon van der Stelstraat (Zuid-Afrikabuurt, 20 juni 1950)

In het oorspronkelijke voorstel aan B & W was de geslachtsnaam van Willem Leyds als Leids opgenomen, maar die is mogelijk voor het besluit nog in Leyds veranderd. Volgens is die echter als Leijds in de administratie opgenomen.

Herzenbroekenweg, Groenewoudseweg (toponiemen, 20 juni 1950)

In 1949 volgde A. van Velzen de overleden Funnekotter op als directeur van Gemeentewerken. Een jaar later liet hij B & W weten, dat twee medewerkers 'op oude kaarten' van Tongelre de naam Herzenbroeken hadden ontdekt. Omdat in Tongelre een nieuwe straatnaam nodig was, hadden zij Van Vlijmen gesuggereerd die Herzenbroekseweg te noemen. Tegelijk hadden zij hem voor een nieuwe weg in Woensel de naam Groenewoudsedreef voorgesteld, naar het café met speeltuin 'Het Groene Woud', dat aan het einde van de weg bij de spoorlijn lag. Van Vlijmen veranderde in zijn voorstel de eerste naam in Herzenbroekenweg en omdat hij het achtervoegsel 'dreef' ouderwets vond, stelde hij voor de tweede Groenewoudseweg voor.

Pieter Zeemanstraat (natuurkundige, 20 juni 1950)

Zie voor deze naam ook 20 maart 1928.

Tilburgseweg (richting, 12 september 1950)

De straat vormde een deel van de geprojecteerde uitvalsweg naar Tilburg.

Hamakerstraat, Hendrik Druckerstraat, Johannes Buijslaan, Pieter Stockmanslaan, Van Maanenstraat (rechtsgelerden, 12 september 1950)

²⁹ *Stratenlijst der Gemeente Eindhoven*, vijftiendste druk (1948), uitgave Drukkerij en Boekhandel J. Koonings Jz.

Hercules Segherslaan, Johannes Vermeerstraat, Memlincstraat, Quinten Matsyslaan, Rogier van der Weydenstraat (schilders, 8 december 1950)

Deze straten grensden aan de Zuid-Afrikabuurt. Van Vlijmen koos voor schildersnamen, omdat 'er praktisch geen namen van Zuid-Afrikaanders meer te vinden zijn die zelfs aan in de geschiedenis bedreven Nederlanders nog iets zeggen'. Het plan van Kools uit 1932 om de Poeijersstraat als grens van de schilderwijk te beschouwen, werd daarmee losgelaten.

's **Gravesandestraat, Johannes van der Waalsweg** (natuurkundigen, 8 december 1950)

Eckartse Heiweg (toponiem, 8 december 1950)

De naam bestond al in de volksmond, maar moest nu worden vastgesteld, omdat er een woning was gebouwd. De naam werd op 27 februari 1967 ingetrokken.

Dionysius de Karthuizerstraat, Hadewychlaan, Sint Lidwinastraat, Sint Lutgartstraat (mystici, 8 december 1950)

Geert Grootestraat (boeteprediker, 8 december 1950)

Het oorspronkelijke idee om de buurt namen te geven van Noord-Brabantse heiligen of van heiligen die hier bijzonder werden vereerd verwaterde meer en meer door gebrek aan geschikte namen. Daarbij was de wijk intussen onverantwoord groot geworden.

Busken Huetstraat, Couperuspad, Hendrik Consciencestraat, Jan van Heelstraat, Willem Klooslaan (schrijvers en dichters, 8 december 1950)

Jacob van Maerlantlaan (dichter, 8 december 1950)

Om een onbekende reden werd de eerder vastgestelde naam Van Maerlantlaan (1934) veranderd.

1951

Jan Tooropstraat (schilder, 9 januari 1951)

Veel bewoners van de Achterstraat meenden dat hun straatnaam de indruk wekte dat de straat minderwaardig is. Zij sloten niet uit dat dit ooit zo was geweest, maar inmiddels was dat dan zeker niet meer het geval. Zij verzochten daarom om een wijziging. Van Vlijmen won inlichtingen in en wist daarna te melden, dat de naam niets denigrerends had, maar erop duidde dat die buiten de bebouwde kom lag. Die verklaring was niet juist. In werkelijkheid werd de straat zo genoemd, omdat zij langs de achterzijde van de huizen aan de Tongelresestraat liep, maar voor het vervolg maakte dat geen verschil. Het beleid was erop gericht oude namen zoveel mogelijk te handhaven. In Eindhoven werd er evenmin als elders op gelet of de omstandigheden die destijds tot de naamgeving hadden geleid nog wel golden. Op de Amsterdamse Kalverstraat was geen kalf meer te bekennen, op de Eindhovense Vestdijk, een vest noch een dijk.

Toch meende Van Vlijmen dat in dit geval op praktische en zakelijke motieven aan het verzoek moest worden voldaan. In de straat woonde het gemeenteraadslid G. van Nimwegen en die had het verzoek ook ondertekend. Nu was dat op zich niet doorslaggevend, maar daar kwam nog iets bij. Korte tijd ervoor was in Nijmegen een rel ontstaan, nadat B & W daar de naam Koning Hendrikplein hadden vastgesteld. Koning Hendrik had de stad in de middeleeuwen het zogenaamde 'Groot Privilege' geschonken. 'Ondankbare nazaten van de begiftigde poorters' waren het met dat besluit van B & W niet eens geweest. Hun protesten hadden er tenslotte toe geleid, dat de gemeenteraad het college de bevoegdheid had ontnomen nog langer straatnamen vast te stellen en het plein daarna had omgedoopt in Plein 1944. Van Vlijmen achtte het ten enenmale ongewenst dat de gemeenteraad straatnamen vaststelde en wilde voorkomen dat Eindhoven het Nijmeegse voorbeeld volgde. De Amsterdamse gemeenteraad had laten zien waartoe dat kon leiden, want daar was een laan naar Stalin genoemd.

Afgezien daarvan meende Van Vlijmen dat ook rekening moest worden gehouden met de belangen van de betrokkenen. Niet iedereen was voldoende heemkundig onderlegd. Overigens was het niet duidelijk in hoeverre de straatbewoners belang hadden bij de wijziging. Met name vroeg Van Vlijmen zich dat af voor de religieuzen van het franciscanessenklooster, die het verzoekschrift mede hebben ondertekend, maar hij vermoedde dat het plaatsen van hun handtekening niet duidde op een tekort aan nederigheid, maar dat zij hun naasten een genoeg hadden willen doen. B & W bleken het met het advies eens. De straat werd omgedoopt in Jan Tooropstraat en de naam Achterstraat (1920) werd ingetrokken. Op 29 maart 1957 en 15 september 1981 zou de oude naam echter opnieuw opduiken.

Verdijkbrug (burgemeester, 23 januari 1951³⁰)

B & W besloten op 23 januari de brug in de Vestdijk naar burgemeester Verdijk te noemen, maar die moest nog wel toestemming geven. Verdijk gaf die graag, waarna B & W op 16 maart hun besluit bekendmaakten. Verdijk was, met uitzondering van enkele oorlogsjaren, burgemeester geweest van 1920 tot 1945. Tijdens zijn ambtsperiode was het initiatief genomen voor de doorbraak van de oude Vestdijk naar de Bleekstraat. Niemand was intussen meer op de hoogte van het besluit van B & W uit 1929 om na het gereedkomen van de binnenring aan de raad een plan voor te leggen voor de straatnaamgeving.

Vredeoord (toponiem, 20 maart 1951)

Vroeger lag in deze omgeving boerderij Vredeoord waarvan de naam prima paste bij het rustige, vredige karakter van de weg. Van Vlijmen liet in zijn voorstel aan B & W weten, dat hij aanvankelijk aan Vredeoordlaan had gedacht, maar toch voor Vredeoord had gekozen, omdat dit woord gemakkelijker kon worden uitgesproken en een eenvoudiger woordbeeld had.

Looierstraat, Spinnerstraat, Visserstraat (ambachten, 17 april 1951)

De eerste naam was in 1920 vastgesteld voor een weg die in het verlengde van de Weverstraat naar de looierij van Vorsters in de Woenselse beemden (nu TUE-terrein) liep. Erg bekend was de straat blijkbaar niet, want in 1934 werd nog een tweede straat Looierstraat genoemd. Vermoedelijk zonder dat de fout was ontdekt, werd die tweede naam korte tijd later ook weer ingetrokken. Nu werd de fout voor de tweede keer gemaakt. Opnieuw lijkt die onopgemerkt te zijn gebleven. De straatnaam uit 1920 verdween enkele jaren later geruisloos met het bouwrijp maken van het Hogeschoolterrein (nu TU-terrein).

Jeroen Boschlaan, Tenierslaan (schilders, 17 april 1951)

18 Septemberplein, Fellenoord, Montgomerylaan (herinneringen aan de bevrijding, 17 april 1951)

Inmiddels waren de eerste viaducten van het hoogspoor gereedgekomen en was het tijd om namen vast te stellen voor drie aansluitende wegen. De middelste straat liep ongeveer gelijk met de laatste rest van de oude Fellenoord, die nog moet worden opgebroken. Van Vlijmen wilde deze nieuwe straat daarom Fellenoord noemen. Voor de andere namen liet hij zich inspireren door de voorbije oorlog. Voor de meest oostelijke dacht hij aan Corridor, als herinnering aan de geallieerde opmars naar Nijmegen en Arnhem in september 1944. In het verlengde was de nieuwe grote weg naar Nijmegen geprojecteerd en dat was een extra argument dat voor zijn idee pleitte. De meeste westelijke weg moest Zegelaan gaan heten. B & W waren het niet met hem eens. De Boschdijk en de Emmasingel konden volgens hen het beste tot de meest westelijke viaduct doorlopen en de Fellenoord en de Demer tot het middelste. De oostelijke nieuwe weg moest Montgomerylaan gaan heten en het nieuwe plein dat ten zuiden van de spoorlijn zou worden aangelegd 18 Septemberplein. Bernard Law Montgomery was bevelhebber geweest van de Britse troepen die in 1942 de strijd waren begonnen tegen de Duitsers

³⁰ De naam is te vinden in RHCE, A.A. Eindhoven 1933-1969, inv.nr. 3592, betreffende de doorbraak Vestdijk-Bleekstraat.

in Noord-Afrika. Later speelde hij een belangrijke rol bij de bevrijding van Eindhoven op 18 september 1944.

Van Vlijmen was niet gelukkig met de besluiten. Omdat er in de overgangstijd twee Boschdijken zouden zijn, drong hij erop aan voor de straat naar het viaduct alsnog een andere naam te kiezen. Ook met de Emmasingel voorzag hij een probleem, terwijl hij de naam 18 Septemberplein meende te moeten ontraden, omdat vooral buitenlanders het cijfer voor een huisnummer konden aanzien. Voor wat betreft de Montgomerylaan vroeg hij zich ten slotte af, of de veldmaarschalk geen toestemming diende te geven.

B & W besloten om hun beslissingen te handhaven, maar Montgomery wel om toestemming te vragen. Verder besloten zij Van Vlijmens voorstel te volgen om alle straatnamen, waaronder inmiddels ook de Volderstraat (zie hieronder) slechts in beginsel vast te stellen en met publicatie van het geheel te wachten op de toestemming van de veldmaarschalk.

Door hun besluit verviel de naam Fellenoord voor het laatste stukje van de eeuwenoude straat die Woensel met Eindhoven verbond en werd die gegeven aan een nieuwe straat die er op korte afstand parallel aan liep. Deze laatste naam verviel weer op 31 mei 1965.

Behalve Van Vlijmen bleek ook de stedenbouwkundige ir. J. van der Laan niet gelukkig te zijn met de besluiten. Via Van Velzen liet hij op 18 juli aan B & W weten, dat het 18 septemberplein niet tussen de spoorlijn en de Demer lag, zoals zij meenden, maar tussen de in aanbouw zijnde panden van C & A en Lodewijks en de daar tegenover geprojecteerde bebouwing. Verder vond hij de naam Montgomerylaan niet gelukkig gekozen, omdat de noordelijke weg vanaf het meest oostelijke viaduct in steen werd uitgevoerd en meer het aanzien van een straat of een weg zou krijgen dan van een laan. Het lijkt erop, dat B & W zijn opmerkingen voor kennisgeving hebben aangenomen. De naam Montgomerylaan verviel op 20 juli 1951.

Biesterdwarsweg (toponiem, 8 mei 1951)

Volderstraat (toponiem, 8 mei 1951)

Vóór 1920 heette het eerste deel van de Demer (gezien vanaf de Rechtestraat) Volderstraat (1400). Nu was de naam bedoeld voor een straat die volgens Van Vlijmen in de volksmond al zo werd genoemd, de latere Hermanus Boexstraat. De naam werd op 23 maart 1953 ingetrokken.

Veldmaarschalk Montgomerylaan (herinnering aan de bevrijding, 20 juli 1951)

De burgemeester had in de conceptbrief aan Montgomery de beoogde naam Montgomerylaan veranderd in Veldmaarschalk Montgomerylaan. Montgomery reageerde positief op het verzoek. Op 20 juli maakten B & W de namen rondom de spoorlijn openbaar, waaronder Veldmaarschalk Montgomerylaan. De datum waarop zij de bekendmaking goedkeurden, werd later in de gemeentelijke administratie als datum van vaststelling beschouwd.

In tegenstelling tot de plannen werd de laan tenslotte geen onderdeel van de nieuwe weg naar Nijmegen, omdat Rijkswaterstaat het niet met de gemeente eens kon worden over de aansluiting op het rijkswegennet. De Kennedylaan werd daarom aangelegd als vervangende verbinding. Om de Veldmaarschalk Montgomerylaan een nieuw doel te geven, werd op het einde van het gereedgekomen deel als noodoplossing een winkelcentrum gebouwd. Het al beoogde winkelcentrum langs de Europalaan verviel daardoor.

Breitnerstraat, Dirk Boutsiaan, Gabriel Metsulaan, Hugo van der Goesiaan, Lucas Gaselstraat (schilders, 31 augustus 1951)

Stadhuisplein (naar het stadhuis, 31 augustus 1951)

Voor de eerste gerealiseerde vleugel van het nieuwe stadhuis werd een plein aangelegd dat voorlopig voor het grootste deel uit gazon en plantsoen bestond. Het plein werd aan een zijde begrensd door het bestaande straatje dat Begijnenhof heette, aan de overzijde daarvan door

het plantsoen langs de Dommel en aan de derde zijde door de Wal. Het verharde deel voor het stadhuis zou na het gereedkomen van de andere stadhuisvleugels dienst doen als binnenplaats. Nadat de huisjes aan het Begijnenhof later waren vervangen door moderne kantoorgebouwen, besloten B & W op 17 juni 1969 dat deel van de straat ook bij het Stadhuisplein te trekken. In verband met de bouw van het stadskantoor besloten zij ten slotte op 6 december 1994 om ook de Wal langs het stadskantoor Stadhuisplein te noemen. De Wal viel daardoor uiteen in twee stukken.

1e en 2e Franklinstraat (natuurkundige, 23 november 1951)

De Franklinstraat werd onderbroken door het Edisonplein. Dat bleek in de praktijk verwarrend. De straat werd daarom in twee delen gesplitst. Het deel tussen het Franklinplein en het Edisonplein werd 1e Franklinstraat genoemd en het andere deel 2e Franklinstraat. De oude huisnummers werden gehandhaafd. Tegelijk werd de naam Franklinstraat (1922) ingetrokken.

Anthony van Opbergenstraat, Coebergerstraat, De Bazelstraat, De Klerklaan, Jacob Frankaertweg, Pieter Huysensweg (bouwmeesters, 14 december 1951)

B & W waren aanvankelijk niet gelukkig met het voorstel; zij hadden vooral bezwaar tegen de namen Anthony van Opbergen en Jacob Frankaert. Liever wilden zij namen die gemakkelijk konden worden uitgesproken, zoals Berlage of Cuypers. De wens van B & W was voor Van Vlijmen altijd wet, maar dit keer zag hij problemen. Omdat hij alleen beroemde architecten wilde vernoemen, was het niet steeds mogelijk namen te gebruiken die gemakkelijk uitgesproken konden worden. Dat Van Opbergen en Frankaert beroemdheden waren, bewees hij aan de hand van de literatuur. Intussen waren Berlage en Cuypers niet vergeten, maar die namen wilde hij later gebruiken voor straten met een belangrijkere verkeersfunctie, een royalere opzet of een groter aantal op te richten bouwwerken. Natuurlijk was het mogelijk een andere methode te volgen en bij de aanleg van een wijk het eerst de meest bekende namen te gebruiken. Maar dan bestond het gevaar dat minder belangrijke personen werden vernoemd in belangrijke straten, terwijl de beroemdste mensen hun naam geven aan onbelangrijke straatjes. Van Vlijmen verzocht om zijn advies te volgen. Wel wilde hij de beoogde naam Anthony van Opbergenlaan omwisselen met De Klerkstraat, zodat slechts weinig mensen last zouden hebben van de langere naam. B & W. stemden hierop met zijn voorstel in.

1952

Hallenweg (naar de fabriekshallen, 10 november 1952)

Van Vlijmen beschouwde de weg met de bedrijfshallen als een achterterrein van de Hoogstraat en wilde daarom geen straatnaam laten vaststellen. Toen B & W het niet met hem eens bleken, stelde Van Vlijmen de naam Hallenweg voor.

Anna van Burenweg (vorstenhuisbuurt 24 november 1952)

Drukkerij Vrijdag n.v. bouwde langs de Limburglaan een nieuw bedrijfspand waarvan de hoofdingang aan een zijstraat lag. Omdat de straat later zou doorlopen naar de omgeving van het Lodewijk Napoleonplein, koos Van Vlijmen voor een vorstelijke naam. Anna van Buren was de eerste echtgenote van Willem van Oranje. Van Vlijmen heeft vermoedelijk niet beseft, dat de Van Egmondstraat al naar haar was genoemd; Anna van Buren werd ook Anna van Egmond genoemd. Het toekomstige belang van de nieuwe verbinding blijkt uit de uitgang 'weg' in plaats van 'straat' of laan. Toen de weg in 1960 werd doorgetrokken waren de plannen veranderd en sloot de weg aan de andere zijde van de drukkerij op de Limburglaan aan. Die nieuwe verbinding kreeg toen de naam Karel Martelweg. De naam Anna van Burenweg werd op 19 januari 1999 ingetrokken.

1953

Appelbloesemstraat, Cameliastraat, Clematisstraat, Papaverstraat, Resedastraat

(bloemen, 9 maart 1953)

De stemming in het college van B & W lijkt op 24 februari 1953 niet optimaal te zijn geweest. Van Vlijmen werd daarvan het slachtoffer: zijn straatnamendossier met namen in de Bloemen- en de Sintenbuurt werd teruggestuurd. B & W vonden de voorgestelde namen deels verwarrend en ook deels moeilijk uit te spreken. Zij wilden 'duidelijk onderscheidende, eenvoudige, makkelijk uitspreekbare namen, evenwel passend in het systeem'. Nog tijdens de vergadering werd als voorbeeld voor Van Vlijmen een lijstje gemaakt met geschikte namen van bloemen en planten en misschien nog een met namen van staatslieden. Van Vlijmen verdedigde zich door op te merken, 'dat het voorstellen van straatnamen een lastig, tijdrovend en ondankbaar werk is. Er moet met zoveel factoren rekening worden gehouden, dat het niet steeds mogelijk is, voor de talrijke nieuwe straten namen te vinden, die alleszins bevredigend zijn te achten'. Dat nam niet weg dat hij natuurlijk een nieuw voorstel maakte, dat op 9 maart in de vergadering van B & W werd behandeld. De straten in de Bloemenbuurt sloten aan op een gebied met rozenamen en Van Vlijmen had daarom in eerste instantie ook rozenamen voorgesteld, in bovenstaande volgorde: Klimroosstraat, Struikroosstraat, Stamroosstraat, Mosroosstraat en Duinroosstraat. B & W echter vonden al die rozen maar verwarrend. Van Vlijmen merkte in zijn vervolgdossier nog voorzichtig op, dat de bewoners van de bestaande rozenbuurt nooit over de namen hadden geklaagd, maar dat B & W natuurlijk van oordeel konden zijn dat men van het goede ook teveel kan krijgen. De nieuwe bloemennamen ontleende hij deels aan het door het college aangereikte lijstje.

Mgr. Zwijsenstraat, Roothaanstraat, St. Adelbertuslaan, St. Bernulphuslaan, St. Gertrudislaan, St. Norbertuslaan, Thomas à Kempislaan (buurt met geloofverkundigers, asceten, mystici enz., 9 maart 1953)

Waren de rozenamen verwarrend, van andere voorgestelde namen vonden B & W dat ze te moeilijk waren om uit te spreken. Dat waren Florens Radewijnsweg, St. Ansfriedstraat en St. Bernulphuslaan. Van Vlijmen kon het probleem met de eerste naam wel aanvoelen, maar bracht hiertegen in, dat Florens een van de hoofdfiguren van het geestelijk leven van zijn tijd was geweest. Soms, zoals ook hier, wekte hij de indruk dat bij het geven van straatnamen het culturele aspect belangrijker was dan het praktisch nut. Natuurlijk werden B & W toch op hun wensen bediend; in plaats van de eerste twee namen stelde hij Roothaanstraat en Mgr. Zwijsenstraat voor, respectievelijk naar een Nederlandse generaal van de jezuïeten en een bisschop van 's-Hertogenbosch, die later aartsbisschop van Utrecht werd. Ten aanzien van de naam St. Bernulphuslaan liet hij echter weten, dat er al een St. Odulphusstraat bestond, en dat daar nooit bezwaar tegen was gemaakt; dat was daarom ook niet van de St. Bernulphuslaan te verwachten.

Tegelijk met het vaststellen van de namen moesten B & W ook een besluit nemen over het nieuwe beloop van de Van Ennetten- en de St. Goedelestraat. Dat viel hun niet op; zij dachten dat zij ook deze namen moesten vaststellen en wezen ze beide af, omdat zij die ook te moeilijk vonden. Van Vlijmen maakte hen erop attent dat de namen al bestonden en kon het niet nalaten er fijntjes aan te herinneren dat het college drie jaar eerder tegen zijn advies in de naam Van Ennettenstraat had goedgekeurd.

Antonie Morostraat, Gerard Davidstraat, Jacob Jordaensweg (schilders, 9 maart 1953)

Van Vlijmen had in eerste instantie Barend van Orleylaan, Jan van Scorelstraat en Jacob Jordaensweg voorgesteld, maar B & W vonden de twee eerste namen te moeilijk waren. Van Vlijmen verwachtte geen problemen 'omdat een nog moeilijker woord als chocolade zelfs door de meeste kinderen correct wordt uitgesproken', maar voegt zich natuurlijk toch weer naar de wensen van het college. In plaats van de twee afgekeurde namen stelde hij Antonie de Morostraat en Gerard Davidstraat voor. De naam Jan van Scorelstraat zou hij op 18 mei 1956 opnieuw voordragen en toen met succes.

Floraplein (bloemenbuurt, 9 maart 1953)

Nieuw plein tussen Floralaan Oost en Floralaan West.

Eykmanstraat (geneeskundige, 9 maart 1953)

Kneppelhoutstraat (schrijver, 9 maart 1953)

Tafelbergplein (Zuid-Afrikabuurt, 9 maart 1953)

Antony van Leeuwenhoeklaan, Bosschastraat, De Sitterstraat, Eisingastraat, Gemmastraat, Jacob de Gelderstraat, Kapteynstraat, Kraijenhoffstraat, Leeghwaterstraat, Metiuslaan, Nieuwlandstraat, Pieter Calandstraat, Stieltjespad, Swammerdamstraat, Van Marumstraat, Van Swindenstraat (natuurkundigen, waterbouwkundigen, wiskundigen en sterrenkundigen, 9 maart 1953)

Lupinestraat (bloem, 9 maart 1953)

Boslaan (naar het bos ter plaatse, 9 maart 1953)

De verkeerspolitie vond het lastig dat het verlengde van de Elburglaan geen naam had. Vermoedelijk heeft Van Vlijmen de situatie ter plaatse niet gekend, anders had hij de weg wel als deel van de Bezuidenhoutseweg beschouwd. In plaats daarvan stelde hij een nieuwe naam voor en B & W stemden daarmee in.

Parallelweg-Oost, Parallelweg-West (9 maart 1953)

Door de aanleg van het 18 Septemberplein was de Parallelweg in twee delen gesplitst. Van Vlijmen stelde voor om de omschrijving van het beloop van de weg aan te passen; er zouden dan twee Parallelwegen zijn. B & W stelden in plaats daarvan twee nieuwe namen vast, terwijl zij naam Parallelweg (1920) introkken. De Parallelweg-West liep vanaf de Mathildelaan naar het 18 Septemberplein en de Parallelweg-Oost vanaf dit plein naar het Stationsplein. De namen vervielen op 8 maart 1957.

In verband met de aanleg van het hoogspoor was in Woensel een aantal straten opgebroken. De namen Dwarseindje, Notenstraat, Oude Bogert en Voetbrugsteeg (alle 1920) werden daarom ingetrokken. Tegelijk werden in Gestel Kabeljauwstraat en Poortstraat (beide 1920) ingetrokken omdat de straten waren verdwenen. In 1967 zou de naam Oude Bogert opnieuw worden vastgesteld.

Hermanus Boexstraat (bekende Eindhovenenaar, 23 maart 1953)

De Eindhovense textielabrikant Cl. Schellens had het college verzocht om de Volderstraat naar zijn voorvader Herman Boex te noemen. Boex was in de eerste helft van de negentiende eeuw directeur geweest van de landelijk bekende Franse kostschool. Zijn monumentale woon- en schoolhuis bestond nog, maar zou voor de aanleg van de straat worden gesloopt. B & W voelden wel voor het idee en informeerden bij de familie Boex, of die daarmee kon instemmen. Die liet weten dat de naam van haar stamvader volgens de traditie Hermanus Antonius luidde, maar als het college die naam te lang vond, stelden zij de naam Hermanus Boexstraat voor. En zo werd die vastgesteld. Tegelijk werd de naam Volderstraat (1951) ingetrokken.³¹

Martelaarsgracht (naam in de volksmond)

Volgens S.H.A.M. Zoetmulder stond de Hermanus Boexstraat in de beginjaren door de hoge huren in de volksmond bekend als de Martelaarsgracht.³²

Deken van Liempdstraat, Mgr. Swinkelsstraat (bekende Eindhovenaren, 29 juni 1953)

Nadat Van Vlijmen al een voorstel had gedaan voor een complex bejaardenwoningen van Woningbouwstichting St. Petrus, verzocht pastoor Suetens namens het stichtingsbestuur om de straten Jan Baptist Swinkelsstraat, Deken van Liempdstraat en St. Petrusstraat te noemen. Als alternatief stelde hij nog Lambert Poellstraat voor. Jan Baptist Swinkels (Woensel 1810-

³¹ Zie *Eindhovens Dagblad*, bijvoegsel Voor vandaag en Morgen, 'Een stad en haar straatnamen', 18 april 1953.

³² Speciaal nummer *Eindhovens Dagblad* bij het 75-jarig bestaan van Philips, september 1966, pagina 75, 2e kolom.

1875 Paramaribo) was apostolisch vicaris van Suriname geweest³³ en deken Henricus van Liempd (Schijndel 1826-1886 Woensel) bouwpastoor van de St. Petruskerk. Lambert Poell ('s-Hertogenbosch 1872-1937 Gemert) was van 1898 tot 1904 kapelaan in Woensel. Hij was vooral bekend geworden als voorman van de sociale beweging. Ten slotte was het een oude wens van de pastoor om bij zijn St. Petruskerk een St. Petrusstraat te hebben. In 1945 had hij al eens gevraagd de Kloosterdreef om te dopen, maar dat verzoek was toen afgewezen, omdat de naam Kloosterdreef te veel was ingeburgerd. Dat bezwaar gold nu niet, maar als het verzoek werd ingewilligd zou de bestaande St. Petrusstraat een nieuwe naam moeten krijgen.

Van Vlijmen adviseerde het verzoek af te wijzen, omdat het niet paste in het systeem van wijknamen. Hij wilde voorkomen, dat 'zich in Eindhoven het euvel herhaalde van enkele andere grote gemeenten, waar de namen van het groot aantal straten van de volgroeide stad een onoverzichtelijk en wanordelijk geheel vormen'. De systematische ordening van namen die tot een bepaalde categorie behoren, beschouwde hij nog steeds als een praktische hulp voor iedereen die een straat zocht waarvan de juiste ligging onbekend was. Namen als Jan Baptist Swinkelsstraat en Deken van Liempdstraat konden – 'indien de bezitters van deze namen van voldoende importantie worden geacht om er straten naar te noemen' – worden gegeven aan straten in Stratum, waar zij wel in het systeem pasten (omgeving Stuiverstraat). Hij stelde daarom voor de al door hem voorgestelde namen Voermanstraat, Imkerstraat en Kwekerstraat vast te stellen. Mochten B & W van mening zijn dat de eerste te lang was, dan diende Bodestraat als alternatief. B & W dachten anders over het verzoek van de pastoor; zij stelden de namen Mgr. Swinkelsstraat (voor de Kwekerstraat) en Deken van Liempdstraat (voor de Imkerstraat) vast en wezen de naam St. Petrusstraat opnieuw af.

Imkerstraat (ambacht, 10 juli 1953)

Van Vlijmen stelde na het bovengenoemde besluit voor, om de derde straat, de aanvankelijk beoogde Voermanstraat, Imkerstraat te noemen.

Bergmannstraat (schrijver, 20 juli 1953)

1954

Deken van Somerenstraat (bestaande straatnaam, 8 februari 1954)

Naast de nieuwe brandweerkazerne was een straat aangelegd, die een verlenging was van de bestaande Deken van Somerenstraat. Parallel aan deze straat lag iets naar achter aan de Luciferdwarstraat nog een rijtje negentiende-eeuwse arbeiderswoningen dat front maakte naar de nieuwe straat. Het zou binnen afzienbare tijd worden gesloopt, maar B & W besloten de oude naam toch nog te vervangen door de nieuwe. Van Vlijmen merkte op, dat redelijkerwijs kon worden aangenomen, dat de bewoners weinig last van de naamsverandering zouden ondervinden, omdat zij geen giro-, of bankrekeningen, noch bedrukt postpapier bezaten en dat zij het waarschijnlijk zelfs wel prettig zouden vinden voortaan aan de Deken van Somerenstraat te wonen.

Door een foutje werd niet de Luciferdwarstraat (1920) ingetrokken, maar de Lucifersdwarstraat. Ook in de officiële bekendmaking werd de naam fout gespeld.

Geen Don Bosco

Pastoor Slegers verzocht om een plein of straat in de nabijheid van de in aanbouw zijnde Don Boscokerk naar de kerkpatroon te noemen. Van Vlijmen adviseerde het verzoek af te wijzen. B & W hadden kort daarvoor ook verzoeken afgewezen om de namen Plaggenstraat en Bezemstraat te wijzigen. Daarbij kwam nog, dat als het verzoek werd ingewilligd, de Don Bosco-

³³ Een apostolisch prefect is het hoofd van een bisdom in wording, die wel de titel heeft van 'monseigneur', maar geen bisschoppelijke wijding hoeft te hebben ontvangen.

straat in het centrum een nieuwe naam moest krijgen. In tegenstelling tot de bewoners van de Luciferdwarstraat, zouden die van de Don Boscostraat zeker bezwaren hebben. Van Vlijmen meende dat een wijziging zelfs een bijzonder hachelijke onderneming kon worden, want in de Don Boscostraat woonde de heer F. Kooken. Die man had een bijzondere belangstelling voor straatnamen, zoals bleek uit brieven die hij B & W en Van Vlijmen stuurde. Hij wist zijn kritiek blijkbaar scherp te formuleren. Het verzoek van de pastoor werd op 8 februari door B & W afgewezen. Helaas zijn de verzoeken van de inwoners van de Plaggenstraat en de Bezemstraat en de brieven van de heer F. Kooken niet bewaard gebleven.

Bachlaan, Corellistraat, De Montestraat, Händelstraat, Mozartlaan, Paganinistraat, Rosinilaan, Verdistraat, Wagnerstraat (componisten, 26 februari 1954)

Van Vlijmen was niet gelukkig met zijn voorstel. Hij had geprobeerd geschikte namen van Nederlandse componisten te vinden, maar was tot de conclusie gekomen dat die er onvoldoende waren. Hij had daarom ook straten naar buitenlanders moeten noemen. B & W stuurden zijn voorstel echter terug, omdat zij de voorgestelde Denijnstraat, Gilsonstraat, Gombertlaan en Smulderslaan niet geschikt vonden. Om Van Vlijmen te helpen stelde burgemeester Kofschooten een lijstje voor hem op, zoals hij eerder heeft gedaan voor namen in de bloemenbuurt. Uit de opsomming blijkt, dat B & W de nationaliteit niet van belang vonden en een voorkeur hadden voor namen van bekende componisten. In het tweede voorstel waren de afgekeurde namen vervangen door respectievelijk Händelstraat, Wagnerstraat, Paganinistraat en Corellistraat.

Tegelijk werd de naam Marconiplein (1930) ingetrokken, omdat het plein op het einde van de Lijmbeekstraat in feite niet meer bestond.

Lodewijkstraat (vorstenhuisbuurt, 26 februari 1954)

De straat werd genoemd naar Lodewijk van Nassau, de broer van Willem van Oranje.

Dijkstraat (5 maart 1954)

Van Vlijmen stelde Dijkweg voor, maar B & W veranderden die in Dijkstraat. De straat liep vanaf de Harmoniestraat naar de spoordijk, volgde die en boog daarna naar de Harmoniestraat terug. De straat lag tussen de spoordijk, de huidige Boschdijk en de Fellenoord. Nadat Van Velzen van het besluit op de hoogte was gesteld, vroeg hij zich af of er geen verwarring kon ontstaan met de Van Dijkstraat in Tongelre, maar er was niemand die op die opmerking reageerde. De naam werd op 27 februari 1967 weer ingetrokken.

Waldeck Pymontstraat (vorstenhuisbuurt, 19 maart 1954)

Van Vlijmen had op 26 februari behalve de naam Lodewijkstraat ook de naam Adolfstraat voorgesteld, naar Adolf van Nassau die in 1568 sneuvelde bij Heiligerlee. Omdat B & W Adolfstraat geen gelukkige keuze vonden, stelde hij in tweede instantie Frederik Hendrikstraat voor. Maar die werd afgekeurd, omdat B & W bang waren voor vergissingen met de Prins Hendrikstraat. Het derde voorstel wordt wel geaccepteerd. Omdat Lodewijkstraat in het eerste voorstel niet was afgekeurd, kan die als toen vastgesteld worden beschouwd. Zoals wel meer gebeurde, nam Van Vlijmen die naam op 5 maart in zijn tweede voorstel opnieuw op. In het derde voorstel op 19 maart noemde hij nog alleen Waldeck Pymontstraat. Adolf van Nassau kreeg op 15 juli 1960 alsnog zijn straat, toen de Graaf Adolfstraat werd vastgesteld.

P.Cz. Hoofstraat (schrijver, 30 juli 1954)

Van Vlijmen stelde voor om de nieuwe doorbraak vanaf de Wal naar de Stratumsedijk P.C. Hooflaan te noemen; de initialen van de schrijver had hij aan de familienaam toegevoegd om misverstand over de betekenis te voorkomen en daarmee ook een verkeerde schrijfwijze. Daarnaast stelde hij voor om de nieuwe straat tussen de P.C. Hooflaan en de Vondellaan de naam Pootstraat te geven. B & W besloten op 30 juli de nieuwe doorbraak Wal te noemen en de nieuwe straat P.Cz. Hoofstraat. De laatste naam werd op 6 augustus 1954 ingetrokken.

Anton Mauvepad, Cornelis Krusemanstraat, Govert Flinckstraat, Simon de Vliegerstraat (schilders, 30 juli 1954)

Van Vlijmen had naast de laatste drie namen nog Mauvepad en Van de Veldestraat voorgesteld. B & W wilden bij Mauve de voornaam opnemen en stelden direct de naam Anton Mauvepad vast. Maar tegelijk vroegen zij zich af, of het Anton Mauvepad eigenlijk wel een pad was en dus gesloten voor voertuigen. Verder wilden zij dat de Van de Veldestraat naar één bepaalde schilder werd genoemd, want er waren er meer.

Anton Mauvestraat, Jan van de Veldestraat (schilders, 6 augustus 1954)

Het pad dat Anton Mauvepad zou gaan heten, bleek bij navraag niet gesloten te voor voertuigen. Van Vlijmen stelde daarom hiervoor in tweede instantie Anton Mauvestraat voor. Voor de tweede naam adviseerde hij Esaias van de Veldestraat. Het college stelde daarop wel de naam Anton Mauvestraat vast, maar veranderde Esaias van de Veldestraat in Jan van de Veldestraat, die gemakkelijker in het gehoor lag. Dat Jan geen schilder, maar etser en kalligraaf was, vond het college blijkbaar minder belangrijk. De naam Jan van de Veldestraat werd op 13 augustus weer ingetrokken.

P.Czn Hoofllaan, Tesselschadelaan (schrijver, 6 augustus 1954)

Om een onbekende reden kwam het college op eigen initiatief op zijn besluit van 30 juli terug en noemde het de doorbraak vanaf de Wal naar de Stratumsewijk alsnog P.Czn. Hoofllaan en de nieuwe straat Tesselschadelaan.

Willem van de Veldestraat (schilder, 13 augustus 1954)

Toen B & W op 13 augustus de openbare bekendmaking goedkeurden van de kort ervoor vastgestelde namen, was Jan van de Velde alsnog vervangen door de schilder Willem van de Velde.

Alpenroosstraat, Bosranklaan, Cydonialaan, Gentiaanweg, Heggeranklaan, Heideveldstraat, Hoplaan, Kamperfoelielaan, Kornoeljelaan, Lobeliapad, Melissapad, Menthellapad, Mimosalaan, Mimosaplein, Nigellapad, Petuniapad, Prunellapad, Salviapad, Sophorapad, Wingerdweg (bloemen en kruiden, 20 september 1954)

Van Vlijmen had op 4 september een uitgebreid straatnamendossier samengesteld. Vermoedelijk kreeg hij al voor de vergadering van B & W van de gemeentesecretaris te horen, dat een aantal namen, waaronder Achilleapad, Artemisiapad, Veronicalaan en Veronicaplein zouden worden afgewezen, want op 17 september stelde hij voor om in plaats van deze namen respectievelijk Sophorapad, Menthellapad, Mimosalaan en Mimosaplein te lezen. De naam Wingerdweg verviel op 30 september 1955.

Tegelijk werden de namen Alpenroosplein (1928) en 1e en 2e Alpenroosstraat (1929) ingetrokken. Doordat het plein was vervallen, waren de twee straten weer tot één Alpenroosstraat verenigd.

Aert van der Neerstraat, Ary Schefferstraat, Berckheydestraat, Cornelis de Vospad, Cornelis Trooststraat, De Crayerstraat, De Lairessestraat, Frans van Mierislaan, Jan Gossaertstraat, Jan van de Capellelaan, Jan Vethstraat, Jan Weenixlaan, Jozef Israëlslaan, Leyspad, Molijnpad, Pieter Lastmanstraat, Schelfhoutstraat, Stobbaertsweg, Van der Helststraat, Witsenstraat (schilders, 20 september 1954)

Ook de schildersnamen in het dossier konden niet allemaal de goedkeuring wegdragen. Al voor de vergadering van B & W werden Bloemaertstraat, Neefspad en Snijderslaan afgekeurd, waarna Van Vlijmen respectievelijk Aert van der Neerstraat, Cornelis de Vospad en Jan van de Capellelaan voorstelde. De namen Molijnpad en Leyspad werden op 18 augustus 1958 weer ingetrokken. Neefs en Snijders zouden op 18 mei 1956 en 25 maart 1957 toch nog worden vernoemd toen de namen Pieter Neefspad en Frans Snijderslaan werden vastgesteld. De naam Molijnpad werd 18 augustus 1958 veranderd in Molijnstraat.

Anna Bijnsweg, Boutenslaan, Coornhertlaan, Jacob Reviuslaan, Karel van de Woestijnelaan (schrijvers, 20 september 1954)

In plaats van Anna Bijnsweg had Van Vlijmen aanvankelijk Bijnsweg voorgesteld. Het lijkt erop, dat hij de naam in het aangepaste voorstel op eigen initiatief heeft gewijzigd.

Ingenhouszlaan, Van Swietenlaan, Vesaliuslaan (geneeskundigen, 20 september 1954)

Cederlaan, Larixweg (bomen, 20 september 1954)

Deze straten werden aangelegd in verband met de bouw van de Eindhovense drukkerij.

Jacob van Deventerstraat (aardrijkskundige, 20 september 1954)

De Poststraat liep van de Tongelresestraat tot voorbij de Urkhovenseweg. Door een aantal inwoners die aan het einde van de straat woonde, had die in de loop van de jaren een slechte naam gekregen. De bewoners van de nieuwe huizen in de buurt van de Tongelresestraat kregen daar al snel last van. Een politierapport bevestigde hun klachten. Zo was op grond van de straatnaam een sollicitatie afgewezen en had een taxibedrijf al geweigerd een auto te sturen om een ziek kind te vervoeren. Deze voorbeelden waren met andere aan te vullen. De bewoners verzochten daarom de naam van hun deel van de straat te wijzigen. Dat werd toegestaan voor het deel tussen de Tongelresestraat en de Urkhovenseweg.

Olympialaan (omgeving sportpark Brabantia, 20 september 1954)

Het sportpark aan de Botenlaan werd aan een zijde begrensd door de Sportlaan. Voor de weg aan de andere zijde werd daarom ook voor een sportnaam gekozen.

Tegelijk werd een aantal straatnamen ingetrokken. De Oliestraat en de Leemkuilstraat (beide 1920) waren in de loop van de tijd opgebroken en het Wodanplein en de Wodanstraat (beide 1932) nooit aangelegd.

1955

Aartshertog Albertweg, Frederik Hendrikplein, Godfriedstraat, Hertog Jan I Laan, Hessen Kasselstraat, Ireneplein, Isabellastraat, Karel de Grotelaan, Prinsessenlaan, Regentessenlaan, Solmsweg, Stadhoudersweg, Stolbergstraat (vorstenhuisbuurt, 8 juli 1955)

B & W hadden zich niet helemaal in het voorstel van Van Vlijmen kunnen vinden. Van Vlijmen wijzigde daarom de afgekeurde Nijverheidsweg (vermoedelijk nog voor de vergadering van B & W) in Hessen Kasselstraat. Aan die straat zouden kleine bedrijven worden gevestigd, vandaar de aanvankelijk afwijkende naam. Er kon in Eindhoven geen straat naar Prinses Margrietstraat worden genoemd, omdat er in de bloemenbuurt al een Margrietstraat was. Daarom stelde van Vlijmen Prinsesselaan voor als eerbetoon aan 'Prinses Margriet'. In het concept van de officiële bekendmaking werd echter (in de vergadering van B & W?) met een pen een letter N toegevoegd. Zo werd de naam ook officieel bekendgemaakt en daarna in de gemeentelijke administratie opgenomen. Prinsesse(n)laan was fout gespeld; Prinsesse(n)laan was correct geweest.

Akebiaweg (plant, 30 september 1955)

Omdat de naam Wingerdweg (1954) veel leek op de al langer bestaande Wingerdlaan, werd die alsnog in Akebiaweg veranderd.

De Louterstraat, Fabiushof, Gratamapad, Krabbestraat, Levylaan, Paul Scholtenweg, Peckiuslaan, Pieter Pauluslaan, Rodenburgweg, Scheltemaweg, Teldershof, Westenbergstraat (rechtsgeleerden, 12 december 1955)

B & W gingen met het voorstel akkoord, maar maakten wel de aantekening dat allereerst moest worden gedacht aan professor Meyers. Van Vlijmen liet daarop weten, dat de professor al zijn aandacht had, maar dat hij in verband met de grootheid van deze figuur diens naam

aan een meer aanzienlijke straat wilde geven. B & W waren met die verklaring tevreden. Op 19 augustus 1960 zou de naam Professor Meyerslaan worden vastgesteld.

Oude Stadsgracht (oude naam, 30 december 1955)

Burgemeester Kolfschoten informeerde of het geen tijd werd dat de 'onaangenaamde' verbindingsweg (tussen Vestdijk en Stratumseind; J.S.) spoedig genaamd wordt'. Van Vlijmen deed daarop een voorstel voor heel de beoogde nieuwe weg tussen de Vestdijk en het Stadhuisplein. De straat volgde de loop van een kort daarvoor gedempt deel van de stadsgracht. Van daar de naam.

1956

Kerstrooslaan, Winkelstraat (plant en bestaande lokale naam, 9 januari 1956)

De winkeliers van de 2e Kerstrooslaan (1929) vroegen om hun straatnaam te wijzigen in Winkelstraat. Als motief voerden zij aan, dat de buurtbewoners de straat al zo noemden en de officiële naam dikwijls zelfs niet kenden. In het algemeen bekende straatnamenboekje van de firma Koonings kwam de naam Winkelstraat ook al voor als 'volksnaam voor 2e Kerstrooslaan'. Het verzoek werd toegestaan. Omdat na de inwilliging het voorvoegsel van de 1e Kerstrooslaan (1929) geen zin meer had, werd die naam tegelijk aangepast.

Caspar Netscherstraat, Claes Berchemstraat, De Braeckeleerpad, Ensorstraat, Fabritiuslaan, Goltziuspad, Gustaaf de Smetstraat, Hedastraat, Honthorststraat, Houckgeeststraat, Jan Fijtstraat, Jan Molenaarstraat, Jan van Eyckgracht, Jan van Ravesteynstraat, Jan van Scorelstraat, Joos van Clevestraat, Mauvestraat, Moreelselaan, Otto Veniusweg, Permekestraat, Pieter Coeckestraat, Pieter Neefspad, Rik Woutersweg, Saenredamstraat, Saftlevenstraat, Thorn Prikkerstraat, Van Renesseweg, Verspronckpad, Wapperslaan, Weissenbruchlaan (schilders, 18 mei 1956)

Van Vlijmen beschouwde het Burghplan als een voortzetting van de wijk aan de overzijde van het kanaal en koos daarom ook hier voor schildersnamen. De schilderswijk groeide daardoor even onverantwoord uit als elders de vorstehuisbuurt. B & W hadden blijkbaar geen bezwaar, want het voorstel werd direct goedgekeurd. De namen Van Scorelstraat en Neefspad waren respectievelijk in 1953 en 1954 – zonder voornaam – afgewezen. Nu werden die met voornaam wel goedgekeurd. De Mauvestraat werd op 22 mei weer ingetrokken.

Rapenlandstraat (oude veldnaam, 18 mei 1956)

De bewoners van de Zooijstraat vonden dat hun straatnaam een onaangename klank had en vroegen die te wijzigen. B & W hadden daar geen bezwaar tegen, maar omdat Zooijstraat een oude naam was, besloten zij eerst de mening te horen van de Heemkundige Studiekring Kempenland. Het kringbestuur liet al snel weten, dat de straat was genoemd naar het vroegere waterloopje de Zoei, maar begreep dat de bewoners die naam evenmin mooi zouden vinden. Daarom stelde het de namen Paardenkomstraat en Rapenlandweg voor. Van Vlijmen vond het tweede voorstel het beste, maar koos voor Rapenlandstraat, omdat hij bang was voor verwarring met de Landweg in Strijp. Het waterloopje de Zoei of Zoe werd op 22 december 1987 alsnog uit de vergetelheid gehaald door de nieuwe naam Zoekant.

Kardinaal de Jongweg, St. Ewaldstraat, St. Libuinuslaan, St. Petrus Canisiuslaan, St. Wilfriedstraat, Vicaris van Alphenstraat (heiligen en andere personen uit de kerkgeschiedenis, 18 mei 1956)

(Bouw)pastoor Raaymakers van de Pius X-parochie had verzocht de straat voor de kerk en enkele straten in de omgeving namen van heiligen of grote figuren uit de kerkgeschiedenis te geven. Van Vlijmen zocht daarom voor een deel van de wijk aansluiting bij de Sintebuurt.

Van Everdingenstraat (schilder, 22 mei 1956)

Nadat de Mauvestraat (1956) was vastgesteld, ontdekte Van Vlijmen dat in Tongelre sinds 1954 al een Anton Mauvestraat bestond. De naam werd daarom gewijzigd.

Antonius van Gilsweg, Henricus Herpstraat, Kardinaal van Enckevoirtstraat, Kardinaal van Rossumlaan (heiligen en andere personen uit de kerkgeschiedenis, 18 mei 1956)

Antonius van Gilsweg (18 mei 1956), Dr. Poelspad, Geert Grotestraat (8 december 1950), Hendrik Mandestraat, Henricus Herpstraat (18 mei 1956), Kardinaal van Enckevoirtstraat (18 mei 1956), Kardinaal van Rossumlaan (18 mei 1956), St. Eligiuspad, St. Petrus Canisiuslaan (18 mei 1956), St. Plechelmuspad, Van Renesseweg (18 mei 1956), Vicaris van Alphenstraat (18 mei 1956) (heiligen en andere personen uit de kerkgeschiedenis en schilders. Alle namen vastgesteld door B & W van Geldrop, 2 juli 1956)

Een deel van de nieuwe straten in de nieuwe buurten werd helemaal of gedeeltelijk op Geldrops grondgebied aangelegd. Die namen werden daarom (ook) door het college van B & W van Geldrop vastgesteld. Dat waren een aantal namen uit de Sintenbuurt en twee schildersnamen. B & W van Eindhoven keurden de namen op 18 mei goed, maar droegen die pas op 22 juni aan het Geldropse college ter vaststelling voor. Van de straten die voor een deel in Eindhoven lagen, is tussen haakjes de datum aangegeven waarop die door het Eindhovense college voor het Eindhovense deel waren vastgesteld. In 1950 was de naam St. Plechelmusstraat door B & W afgekeurd omdat die te moeilijk was om uit te spreken. Desondanks werd die nu aan het gemeentebestuur van Geldrop voor vaststelling voorgedragen. Verder werd Geert Grotestraat, met één "o" voor- en vastgesteld, terwijl de naam in Eindhoven Geert Grootestraat luidde.

Bolomeystraat, Fabritiuslaan (schilders, B & W Geldrop 2 juli 1956)

Voor het Eindhovense deel van de Fabritiuslaan hadden B & W van Eindhoven de naam al op 18 mei 1956 vastgesteld.

1957

Herziening straatnaamgeving rond de spoordijk

Nadat de wegen rond de spoordijk waren aangelegd, deed Van Velzen een voorstel om het beloop van de straten aan te passen. Van Vlijmen voelde zich blijkbaar gepasseerd en deed direct twee tegenvoorstellen, maar het college koos voor het plan van Van Velzen. De Mathildelaan werd doorgetrokken tot de westzijde van het 18 Septemberplein en aan de andere zijde van het 18 Septemberplein werd het Stationsplein doorgetrokken tot de rotonde. De namen Parallelweg-Oost en Parallelweg-West (1953) vervielen daardoor. De Dommelstraat werd ten koste van het Stationsplein verlengd tot de Vestdijk en de naam Dommellaan (1920) werd ingetrokken. Tegelijk werd de officiële beloop van de Gagelstraat, Mathildelaan, Boschdijk, Felenoord, Veldmaarschalk Montgomerylaan, 18 Septemberplein, Stationsplein, Fuutlaan en Dommelstraat aan de nieuwe situatie aangepast.

Losweg (naam in de volksmond, herinnering van de auteur; J.S.)

De weg die evenwijdig aan de spoorlijn van het Stationsplein naar de Fuutlaan liep werd vrijwel alleen gebruikt voor het vervoer van en naar de daar gelegen goederenloods van Van Gend & Loos. De weg had geen officiële naam.

Stationsweg (naar het station, 8 maart 1957)

Nu de Losweg de hoofdverbinding met Tongelre werd, was wel een officiële naam nodig. De weg tot het begin van de Parklaan werd Stationsweg genoemd.

Balsemienplein (plant, 25 maart 1957)

De Balsemienstraat had een eigenaardig karakter. Zij bestond uit twee straten en een gelijknamig plein dat de straten scheidde. Dat leidde tot verwarring. Van Vlijmen vond het daarom verstandig het plein een andere naam te geven.

Bereklauwlaan, Bochtige Smelenveld, Buntveld, Cantharellenlaan, Eikvarenlaan, Elfenbanklaan, Jeneverbeslaan, Heksenkruidlaan, Moslaan, Rode Heikorstlaan, Saterstoeienweg, Sporkehoutlaan, Wegedoornlaan (lokale flora, 25 maart 1957)

De namen hadden in hoofdzaak betrekking op de natuurlijke flora die in het gebied voorkwam en die zo veel mogelijk gehandhaafd zou worden. De plantennamen sloten goed aan bij die in de aansluitende wijk.

Kortonjolaan (toponiem, 25 maart 1957).

Naam voor de doorgaande straat over het zogenaamde Fens-terrein, dat tot het landgoed Kortonjo had behoord. De Eindhovense notaris Jo Fens had aan het begin van de twintigste eeuw zijn oude buitengoed aan de Aalsterweg Kortonjo genoemd. De naam was een samenvoeging van de namen van zijn vrouw Cor, zijn zoon Ton en hemzelf.³⁴

Bovistenlaan, Gaspeldoornlaan, Ogentroostlaan, Vogelkerslaan (flora, 25 maart 1957)

Namen voor de nieuwe wijk op het zogenaamde Fens-terrein tussen Kortonjolaan en Floralaan West. Opvallend is de keuze voor de Bovistenlaan. Afgezien van enkele straten in het Schuttersbos, waar de namen geïnspireerd zijn door de lokale flora, is dit de enige straat in de bloemen- en plantenbuurt die naar een paddenstoel is genoemd.

Felix Timmermanslaan, Herman Gorterlaan, Spiegheistraat, Vermeylenweg (schrijvers, 25 maart 1957)

De naam Vermeylenweg was bedoeld als een verbinding tussen de Felix Timmermanslaan en de Herman Gorterlaan, maar is nooit aangelegd. De naam werd op 27 februari 1967 weer ingetrokken.

Multatuli

In de gemeenteraad had mr. J. van Sandick bij de behandeling van de begroting de klacht geuit, dat er nog geen straat was genoemd naar Multatuli. Van Vlijmen ging hier in zijn advies op in en stelde dat dit geen toeval was. Bij de straatnaamgeving werd niet alleen gelet op de grootte van de persoon, maar ook op de gevoelens van de bevolking. In Amsterdam zou men er niet aan denken straten naar Alva of Granvelle te noemen, omdat dit indruiste tegen het sentiment van de burgerij. Dat gold ook voor Eindhoven. Een meerderheid van de Brabantse bevolking had bovendien ernstige grieven tegen mensen als Marnix, Lumey en Multatuli, ofschoon die van betekenis waren geweest in de vaderlandse geschiedenis en letterkunde. Het verdiende daarom aanbeveling met die gevoelens rekening te houden. Het is niet bekend met wie Van Vlijmen Multatuli heeft verwisseld. B & W besloten dat zeker een straat naar Multatuli mocht worden genoemd.

Kochlaan, Semmelweislaan (medici, 25 maart 1957)

Rapelenburglaan, St. Clarastraat (naar het klooster aldaar, 25 maart 1957)

De eerste naam herinnerde aan het huis Rapelenburg, dat op dit terrein had gestaan en dat enkele jaren eerder door de gemeente was gesloopt. De negentiende-eeuwse naam was vermoedelijk van elders overgenomen.³⁵ Op de plaats van het huis werd een klooster voor de zusters Clarissen gebouwd, dat in 1953 gereedkwam.³⁶ De tweede straatnaam verwees naar de stichteres van de kloosterorde. Deze naam verviel weer op 24 mei van hetzelfde jaar.

³⁴ J. Spoorenberg, Uit de geschiedenis van het buitengoed Kortonjo, *'t Gruun Buukske* 19 (1988) 43.

³⁵ Simon van Schooten e.a., *Gennep voor altijd* (Eindhoven, 2001), 74.

³⁶ Simon van Schooten e.a., *Gennep voor altijd* (Eindhoven, 2001) 69 en 143.

Achtseweg (buurtnaam, 25 maart 1957)

De naam Achtseweg werd in 1930 al gebruikt bij het benoemen van de Achtse Brug in de latere Landsard. Blijkbaar bestond die toen daar in de volksmond, maar dat was dan inmiddels vergeten.

Dillenburgstraat (vorstenhuisbuurt, 25 maart 1957)

Jan van Boendalelaan, Ledeganckstraat (schrijvers, 25 maart 1957)

Peter van Anrooylaan (componist, 25 maart 1957)

Waagstraat (naar het waaggebouw, 25 maart 1957)

De straat had de naam al in de volksmond. Het waaggebouw op de hoek met de Paradijslaan dateert blijkens de muurankers uit 1907.

Frans Snijderslaan, Van Minderhoutstraat (schilders, 25 maart 1957)

De naam Snijderslaan was op 20 september 1954 afgekeurd, maar werd nu met voornaam vastgesteld.

Albinezweg, Auberstraat, Bartoklaan, Bellinistraat, Berliozlaan, Bizetstraat, Boccherinilaan, Borodinlaan, Bossistraat, Brahmslaan, Brücknerplein, Camprastraat, Casellastraat, Chaussonstraat, Cherubinilaan, Chopinlaan, Cileastraat, Cimarosastraat, De Fallastraat, Debussystraat, Delibesweg, Donizettilaan, Dukasweg, Duparcweg, Durantestraat, Elgarstraat, Fauréstraat, Galuppistraat, Glasounowlaan, Glinkastraat, Glucklaan, Gounodlaan, Grieglaan, Humperdincklaan, Johann Strauszplein, Lallostraat, Lisztstraat, Lortzinglaan, Mahlerlaan, Mascagnistraat, Massenetstraat, Mendelssohnlaan, Offenbachlaan, Pergolesistraat, Perosistraat, Purcellstraat, Rachmaninowlaan, Rameaustaat, Ravelstraat, Regerweg, Rimsky-Korsakowlaan, Scarlattistraat, Schubertlaan, Schumannstraat, Smetanalaan, Spontinistraat, Telemannlaan, Vivaldistraat, Von Flotowlaan, Von Weberstraat (componisten, 25 maart 1957)

Bij de keuze van de componisten had Van Vlijmen niet alleen rekening gehouden met het belang van hun werk, maar ook met de noodzaak dat de onontwikkelde burger de namen moest kunnen uitspreken en op de juiste manier kunnen schrijven. Hij dekte zich bij voorbaat min of meer in tegen de kritiek door in zijn adviesnota op te merken, dat hij voor zijn voorstel het boek 'Meesters der Muziek' van prof. dr. K. Ph. Bernet Kempers had geraadpleegd en dat hij ook nog overleg had gehad met M. Gruijthuisen, de directeur van de stedelijke muziekschool. Op één na keurde het college alle voorgestelde namen goed.

De naam Lortzinglaan werd op 18 februari 1969 gewijzigd in Lortzingpad. De namen Perosistraat, Mascagnistraat, Cileastraat en Camprastraat werden in 2023 ingetrokken.

Cavallilaan, Da Vittoriolaan, Monteverdestraat, Nardinistraat, Schützweg (componisten, 25 maart 1957)

Deze namen werden afzonderlijk van de vorige vastgesteld, omdat ze in een ander deel van Gestel werden aangelegd. De naam Monteverdestraat werd verkeerd vastgesteld; de componist heette Monteverdi.

Vestdijk (bestaande naam, 25 maart 1957)

Het tracé van de Bleekstraat was verlegd waardoor het zuidelijk deel tussen de Dommel en de Geldropseweg in het verlengde van de Vestdijk lag. Door het beloop van de Vestdijk door te trekken werd de straatnaam aan de nieuwe situatie aangepast.

Gebroeders Philips

De 'Vereniging van Philips' gepensioneerden' verzocht een straat naar dr. A.F. Philips te noemen. Van Vlijmen adviseerde negatief, omdat voor hem al een standbeeld was opgericht, wat

een grotere eer is. Het paste niet daarna A.F. Philips nog met een straatnaam te eren. Een ridder in de orde van de Nederlandse Leeuw doet men er ook geen genoegen mee om hem nog eens ridder in de orde van Oranje Nassau te maken. Wel vond hij, dat de naam van ir. G. Philips wat op de achtergrond raakte en hij stelde voor te zijner tijd in de uitvindings- en natuurkundigenbuurt een straat naar hem te noemen. B & W besloten daarop in de toekomst een belangrijke straat of een belangrijk plein naar dr. G. Philips of de gebroeders Philips te noemen. Dat gebeurde uiteindelijk in 2009, toen in het Philipsdorp de namen Anton Philipslaan, Frits Philipslaan en Gerard Philipslaan werden vastgesteld.

B & W besloten op 25 maart, op enkele namen na, een omvangrijk voorstel (18 pagina's) van Van Vlijmen goed te keuren. Na een opsomming van de afgekeurde namen noteerde de secretaris ten overvloede nog eens op de dossieromslag: 'overigens accoord'. Hierboven was bij de goedgekeurde namen dan ook de datum van 25 maart vermeld. P. van Vlijmen echter beschouwde de tweede behandeling van de nota op 29 maart als officiële goedkeuring voor alle namen en nam die datum in zijn administratie op.

Caldarastraat (componist, 29 maart 1957)

Van Vlijmen had in zijn voorstel van 25 maart voor een toegangsweg naar enkele garages de naam Achterstraat voorgesteld. Hij wees er in zijn advies op, dat de Jan Tooropstraat vroeger zo heette, maar dat die naam was veranderd, omdat die de bewoners onaangenaam in de oren had geklonken. Aan de nu voorgestelde Achterstraat stonden geen huizen, zodat niet voor klachten van bewoners gevreesd hoefde te worden. B & W keurden de naam desondanks af. Als alternatief stelde Van Vlijmen daarna Caldarastraat voor. In 1981 zou in Stratum toch nog een Achterstraat komen.

Hugo Wolfstraat (componist, 29 maart 1957)

Op 25 maart had het college in de componistenbuurt één voorgestelde naam afgekeurd. Dat was de Wolfstraat. In plaats daarvan stelde Van Vlijmen de naam Hugo Wolfstraat voor en die werd vier dagen later vastgesteld.

Nieuwe Emmasingel (29 maart 1957).

Op 24 januari 1956 hadden B. & W advies gevraagd over hun idee om de nieuw aangelegde weg die op termijn de Emmasingel zou gaan vervangen al direct Emmasingel te noemen en de bestaande naam te wijzigen in Oude Emmasingel. Van Vlijmen adviseerde nu om dat niet te doen. Een wijziging zou de N.V. Philips noodzaken haar briefpapier te wijzigen. Dat kon een kostbare zaak worden en zou daarom zeker op verzet stuiten. Overigens gold dat bezwaar in mindere mate ook voor de bewoners van de Emmasingel. Hij stelde daarom voor om de nieuwe straat Nieuwe Emmasingel te noemen. B & W besloten daarop de namen Emmasingel en Nieuwe Emmasingel te handhaven. Het is onduidelijk of dit een foutje in de verslaglegging is geweest, of dat B & W werkelijk meenden dat de naam Nieuwe Emmasingel al eerder was vastgesteld. Van Vlijmen stelde daarop opnieuw om voor de naam vast te stellen, wat toen ook gebeurde.

IJzeren Vrouw (naam in de volksmond, herinnering van de auteur; J.S.)

Voor de aanleg van onder meer het hoogspoor werd zand gewonnen op de Hoge Heide in Tongelre. De zo ontstane plas werd in de volksmond Karpendonkse Plas, of als pendant van de IJzeren Man (Tongelre, 1913) ook IJzeren Vrouw genoemd.

Karpendonkse Plas (lokale benaming, 29 maart 1957)

Het voorstel om voor de nieuwe plas bij de IJzeren Man de naam Karpendonkse Plas vast te stellen, werd op 25 maart door B & W afgewezen, omdat zij meenden dat dit al eerder was gebeurd. In zijn reactie op de kritiek van het college ging Van Vlijmen niet op dit bezwaar in. Op 29 maart werd het gewijzigde dossier – met de Karpendonkse Plas – opnieuw in behandeling genomen en toen goedgekeurd. Aanvankelijk lag in omgeving van de huidige plas het Karperven. De hoogte die daarbij lag werd met een verbastering Karpendonk genoemd. Een

donk is een hoogte in het land. Al in 1577 is hier sprake van een huis dat Carpendonck heette en dat naar de hoogte zal zijn genoemd.

Bleekpad nog niet vastgesteld

Van Vlijmen stelde op 25 maart voor om de nieuwe verbinding tussen het Stratumseind en de Vestdijk Bleekpad te noemen, maar B & W wezen dat voorstel af. Na overleg met de gemeentesecretaris stelde Van Vlijmen op 29 maart voor de beoogde verbinding voorlopig geen naam te geven. B & W waren het daarmee eens. In 1958 zou de verbinding alsnog de naam Bleekpad krijgen.

***Tongelreepad* (1957)**

Op 30 maart 1957 verscheen in het Eindhovens Dagblad een kadertje over de namen Gennip en Gennep. In verband daarmee werd ook de naam Tongelreep genoemd 'en niet Tongreep, zoals ons gemeentebestuur de laatste tijd even hardnekkig als fout propageert!', schreef de krant.³⁷ Daarbij werd vergeten dat in 1920 de naam Tongreepad met dezelfde fout was vastgesteld en sindsdien ook werd gebruikt, onder meer op de stadsplattegronden. Het lijkt erop, dat de naam van het pad na de publicatie al snel door de gemeente is gecorrigeerd, maar zonder dat daarvoor de juiste weg werd bewandeld met een besluit van B & W. Op de tweede druk van de stadsplattegrond die in 1957 door boekhandelaar J. Koonings & Zn. werd uitgegeven en waarvoor de gemeente zoals steeds de gegevens had aangereikt, was de foutieve naam veranderd in Tongelreepad en zo is de naam daarna gebleven.³⁸

***Claralaan, St. Claralaan* (naar de kloosterorde van de Clarissen, 24 en 31 mei 1957)**

Op 25 maart was de naam St. Clarastraat vastgesteld. Op verzoek van de toekomstige bewoners, die een laannaam voor het verlengde van de Jacob van Maerlantlaan – de rondweg bestond nog niet – meer passend vonden, werd de naam op 24 mei 1957 veranderd in Claralaan. Van Vlijmen vroeg of dit geen vergissing is. Dat bleek inderdaad het geval te zijn. Een week later werd de naam alsnog veranderd in St. Claralaan.

***Clovislaan, Karel de Stoutestraat, Lambert van Leuvenhof, Maria van Bourgondiëlaan, Maximiliaanstraat, Wenzelweg* (vorstenbuurt, 16 augustus 1957)**

en

***Keizer Karel V Singel, Louise de Colignystraat, Pepijnstraat, Polanenweg* (vorstenbuurt, 30 september 1957)**

Het college bracht tijdens zijn vergadering van 16 augustus 1957 flink wat veranderingen aan in het voorstel. Koning Clovislaan werd veranderd in Clovislaan, Hertog Wenzelweg in Wenzelweg en Giselbertstraat en Hertogin Johannaweg werden afgekeurd.

De rondweg wilde Van Vlijmen naar grote historische figuren noemen. Voor het deel tussen Hoogstraat en het 'rondpunt' bij de Karel de Grotelaan stelde hij de naam Karel V Singel voor en voor het verlengde richting Strijp Philips de Goedelaan, maar de laatste naam mocht dan voorlopig nog niet worden bekendgemaakt, omdat anders verwarring kon ontstaan met de daar nog gelegen Limburglaan, Herderstraat en Ramstraat. De voorgestelde Karel V Singel lijkt aanvankelijk door het college te zijn veranderd in Pepijnstraat, terwijl de naam Philips de Goedestraat werd afgekeurd; hiervoor moest Van Vlijmen een alternatief zoeken.

Tegelijk met het voorstel voor de nieuwe namen had Van Vlijmen verzocht voor de Hertog Jan I laan en de Solmsstraat een nieuw beloop vast te stellen. Het college lette hier even niet goed op, want de naam Hertog Jan I Laan werd afgekeurd, en de Solmsstraat vastgesteld. Blijkbaar is er na de vergadering van het college mondeling overleg geweest. Een nieuw besluit is niet

³⁷ Eindhovens Dagblad, 30 maart 1957, pagina 9. Met dank aan B. Hüsken.

³⁸ Genoemde stadsplattegrond van J. Koonings & Zn uit 1957

bewaard, wel de openbare bekendmaking van de namen in september. De oorspronkelijke Giselbertstraat wordt daarin Pepijnstraat genoemd, de Hertogin Johannaweg is Polanenweg geworden, de Philips de Schonestraat heet Louise de Colignystraat en de Karel V Singel is in Keizer Karel V Singel veranderd. In 1958 beslisten B & W nog, dat deze naam moest worden gespeld als Karel de Vijfde Singel, maar dat besluit is nooit uitgevoerd.

De naam Philips de Goedelaan werd in tweede instantie toch nog goedgekeurd, maar werd, zoals voorgesteld was, voorlopig niet bekend gemaakt. De naam werd op 19 december 1958 weer ingetrokken. De verliezer Giselbert zou in 1961 toch nog in een straatnaam worden vermeld.

St. Trudoplein (naam in de volksmond, 14 oktober 1957)

Dit plein lag officieel aan de Schootsestraat en de Strijpsestraat, maar werd in de volksmond St. Trudoplein genoemd. Onder die naam adverteerden de winkeliers ook. Op hun herhaald verzoek werd de naam officieel vastgesteld.

Hermelijnstraat (klein zoogdier, 6 december 1957)

Van Vlijmen stelde Bunzingstraat, Daslaan en Hermelijnstraat voor. Maar Bunzingstraat werd door B & W ongeschikt geacht omdat een bunzing een stinkdier is. Ook de Daslaan werd afgekeurd, omdat het college van mening was, dat bij een laan of weg het groen domineert, in tegenstelling tot de straat waar de steen overheerst en dat laatste was bij de Daslaan het geval. De Hermelijnstraat werd nadrukkelijk goedgekeurd en dat is bijzonder. Als namen werden afgekeurd, werd dat altijd kenbaar gemaakt, maar zelden werd daarbij medegedeeld dat andere namen wel waren vastgesteld.

Hofdijkstraat (schrijver, 9 december 1957)

1958

Dasstraat, Fluwijnstraat (kleine zoogdieren, 13 januari 1958)

Van Vlijmen bracht het dossier van december 1957 opnieuw in, nadat hij de afgekeurde namen, Daslaan en Bunzingstraat, had vervangen door Dasstraat en Fluwijnstraat. Een fluwijn is een steenmarter.

Kaarderstraat, Scheerderstraat, Spoelerstraat, Twijnderstraat (beroepen in de textielnijverheid, 13 januari 1958)

Tegelijk met de namen voor de 'kleine-zoogdierenbuurt', had Van Vlijmen in december de namen Kaarderweg, Spoelerweg, Twijnderweg en Scheerderweg voorgesteld, naar vier beroepen in de textielnijverheid. Hij had daarbij bewust voor het achtervoegsel 'weg' gekozen om de kans op vergissingen met Kaakstraat, Spoorstraat, Twijgstraat en Scheidingstraat zo klein mogelijk te houden. B & W vonden dit voordeel niet opwegen tegen het bezwaar dat zij hadden tegen het woord 'weg' voor een gewone straat en daarom had Van Vlijmen zijn voorstel aangepast.

Het vermoeden bestaat, dat in feite alleen burgemeester Kolfschoten tegen het gebruik van het achtervoegsel 'weg' is geweest. Na zijn vertrek naar Den Haag stuitte dat woorddeel bij het college niet langer op problemen.

Fretstraat, Molstraat, Robbenstraat (kleine zoogdieren, 31 maart 1958)

Jan de Oudestraat, Willem de Rijkelaan (vorstenbuurt, 31 maart 1958)

De Willem de Rijkestraat was in feite een verlenging van de Anna van Engelandstraat, maar kreeg om verkeerstechnische redenen een ander profiel. Het werd daarom beter gevonden de straat ook een andere naam te geven.

Carmelitessenstraat (bestaande naam, 10 april 1958)

Er bestond nog steeds verwarring over de vraag of de naam met of zonder N moest worden geschreven. B & W kozen voor de nooit vastgestelde Carmelitessenstraat, waardoor de vastgestelde naam Carmelitessestraat (1927) verviel.³⁹

Bleekstraat, Bleekpad (bestaande naam en variant, 20 juni 1958 en 4 juli 1958)

In 1957 wezen B & W het voorstel af om de beoogde verbinding tussen Vestdijk en Stratums-eind Bleekpad te noemen. Van Vlijmen stelde daarom nu als alternatief Baronielaan voor, naar de baronie van Cranendonk. B & W echter besloten de verbinding als een verlenging van de Bleekstraat te beschouwen. Van Vlijmen liet hun daarop weten, dat de nieuwe weg er heel anders zou uitzien, want die werd aangelegd als een asfaltpad omzoomd door platsoenen, 'zoals de wandelpaden in het park aan de IJzeren Man'. In tweede instantie kozen B & W alsnog voor Bleekpad. Die naam verviel weer op 4 november 1960.

Molijnstraat (18 augustus 1958)

Omdat het Molijnpad (1954) in tegenstelling tot eerdere plannen als een straat was aangelegd, werd de naam aangepast. Aan de straat stond nog alleen een kleuterschool. Tegelijk werd de naam Leyspad (1954) ingetrokken, omdat het pad niet werd aangelegd.

Rondweg

De rondweg tussen Gestel en Strijp kwam op korte termijn gereed en Van Vlijmen stelde daarom voor om het Gestelse deel Philips de Goedelaan te noemen, zoals B & W in 1957 al hadden besloten. Bij nader inzien echter meende burgemeester Kolfschoten, dat het beter was dat heel de weg tussen de Botenlaan en de Karel de Grotelaan, Limburglaan heette en de andere leden van het college bleken het op 19 december 1958 met hem eens te zijn. De naam Philips de Goedelaan verviel daardoor. Omdat de vaststelling van de naam nooit was gepubliceerd, werd dat evenmin gedaan met het besluit om de naam in te trekken. In 1959 zou Philips de Goede alsnog worden vernoemd.

1959

Naamgeving rondweg

In maart 1958 verzocht Van Velzen een naam vast te stellen voor het gereedgekomen deel van de rondweg tussen het kruispunt Verwerstraat-Pastoriestraat en de hoek Sumatrалаan-Insulindelaan. De bestaande Onze Lieve Vrouwestraat tussen de Broekseweg en de Oude Torrenstraat maakte daar deel van uit en Van Vlijmen stelde daarom voor om heel de weg Onze Lieve Vrouwelaan te noemen. B & W bleken echter bang te zijn voor verwarring, ofschoon aan de Onze Lieve Vrouwestraat alleen de gelijknamige kerk en de pastorie stonden. Op 13 juni 1958 besloten zij daarom de rondweg tussen de Verwerstraat en de Broekseweg Onze Lieve Vrouwestraat te noemen en de rest van het nieuwe deel te beschouwen als een verlenging van de Insulindelaan. Korte tijd later kwam burgemeester Kolfschoten op het besluit terug. Hij wilde de naamgeving van de rondweg nog eens in een breder kader bezien en dacht erover om de weg in twee delen verdelen; het eerste kon dan Oostelijke Rondweg en het andere Westelijke Rondweg worden genoemd. Van Vlijmen kreeg de opdracht voor een kaart te zorgen waar heel de weg op stond. Die deed dat en gaf geen gevolg aan het besluit van 13 juni.

Het idee van Kolfschoten was niet nieuw. In 1936 had het college ook een dergelijk plan, maar dat kon toen nog niet worden gerealiseerd. Vermoedelijk is Kolfschoten er niet meer toe gekomen zijn plan met zijn wethouders te bespreken, want korte tijd later werd hij benoemd tot burgemeester van Den Haag. Bij zijn vertrek gaf hij de kaart en het dossier aan Van Vlijmen terug. Die adviseerde in juni 1959 van het idee af te zien, omdat anders veel panden – vooral

³⁹ Straatnamenregister op systeemkaarten van de (toenmalige) Afdeling II (Bevolking).

aan de Piuslaan en de Leostraat – zouden moeten worden omgenummerd. Over het besluit van B. & W. om de Insulindelaan door te laten lopen tot de Broekseweg bleek Van Vlijmen evenmin te spreken. De Indische wijk, die tot dan werd begrensd door de Dommel, liep daarvoor door tot in Woensel. Daar moesten de aangrenzende straten dan later ook weer Indische namen krijgen. Gezien de jongste geschiedenis – de afscheiding van Indonesië – verdiende dat geen aanbeveling. Van Vlijmen adviseerde de Insulindelaan te laten doorlopen tot de Dommel en daar de Onze Lieve Vrouwestraat te laten beginnen. En zo werd op 15 juni 1959 door B & W besloten.

Van Wassenhovestraat (schilder, 15 juni 1959)

Aan burgemeester Witte was de suggestie gedaan de straat Van Cingelshoekstraat te noemen, maar Van Vlijmen meende dat deze naam herinneringen oproep aan Willem van Lelyveld van Cingelshoek, die in 1792 het huis De Burgh had gekocht. Van Cingelshoek behoorde tot de 'in de Generaliteitslanden geïmporteerde belastingamtenaren', die in 1929 door prof. mgr. dr. Goossens in zijn bekende diesrede 'Het Arme Brabant' waren vergeleken met een sprinkhanenplaag. Ook in andere aangehaalde bronnen kwamen de vreemde ambtenaren er slecht af. Van Vlijmen meende dat voor deze mensen verzachtende omstandigheden konden worden aangevoerd, maar vond het niet nodig in het andere uiterste te vervallen door straten naar ze te noemen. Daarom adviseerde hij de naam van de schilder Melchior Broederlam. Toen B & W die afkeurden, stelde hij Joos van Wassenhovestraat voor. B. & W. kozen hierop voor Van Wassenhovestraat.

Barth. van Bassenstraat, Bleyslaan, Claes Persoonslaan, Daniel de Bliccklaan, De Greefstraat, De Waghemakerstraat, Dortsmanstraat, Dr. Berlagelaan, Dr. Cuyperslaan, Drijffhoutstraat, Elias Boumanstraat, Hellenraadstraat, Hoeimakerstraat, Jacob Romanstraat, Jan Heynslaan, Jan van den Eyndestraat, Jan van der Wegestraat, Kromhoutstraat, Mathys de Layenslaan, Menno van Coehoornlaan, Outshoornstraat, Pasqualinistraat, Peter Noorwitpad, Pieter Appelmannspad, Pieter de Swartstraat, Poelaertstraat, Rijkwaertstraat, Rutger van Keulenpad, Salomon de Braystraat, Sebastiaan van Noyestraat, Springerstraat, Staalstraat, Suyslaan, Thomas Vincidorstraat, Van Bodeghemstraat, Van der Hartstraat, Van der Helmstraat, Van der Meystraat, Van der Werffstraat, Van Druyvesteinstraat, Van Pedestraat, Van Poppelstraat, Van Thienenlaan, Van Vorststraat, Vennecoolstraat, Willem de Bruynstraat, Willem Rosestraat, Willem van Kesselstraat, Zeger Reyerspad (bouwmeesters, 8 juni 1959)

Van Vlijmen lijkt al voor de B & W-vergadering van 19 mei een lijstje namen van bouwmeesters te hebben aangeleverd met het verzoek daaruit een selectie te maken. B & W gingen dan met alle namen akkoord, maar lieten wel weten dat zij graag een vast systeem wilden voor het gebruik van voornamen. Aan het antwoord op dit laatste verzoek werd op pagina 46 al aandacht geschonken. De straatnamen werden op 8 juni vastgesteld, maar het dossier is waarschijnlijk incompleet bewaard: het besluit is wel te vinden, maar zonder de namen te noemen. Alleen uit de openbare bekendmaking van 7 juli 1959 blijkt welke dat waren. Opvallend is dat al op 30 augustus 1929 de naam Salomon de Braijstraat was vastgesteld, maar blijkbaar is de straat toen niet is aangelegd. Dat was inmiddels vergeten.

Van Norenburghstraat (bouwmeester, 23 juli 1959)

Omdat na het vaststellen van de straatnamen op 8 juni 1959 bleek, dat er al een Adriaan Dortsmanstraat bestond, werd de naam Dortsmanstraat ingetrokken. In plaats daarvan werd Van Norenburghstraat vastgesteld.

Tegelijk werden de namen Krekelastraat en Kattenstraat (beide 1920) ingetrokken.

Lottistraat, Sibeliuslaan, Tartinistraat, (componisten, 21 augustus 1959)

Joost de Momperstraat (schilder, 11 september 1959)

Philips de Goedelaan (vorstenbuurt, 11 september 1959)

Kerkhoflaan, Rijstenweg (lokale namen, 9 oktober 1959)

Op 17 juni 1932 was de naam Kerkhoflaan vastgesteld voor een aan te leggen laan bij de Oude Toren, maar die was nooit gerealiseerd. De naam werd daarom ingetrokken en direct opnieuw vastgesteld voor een weg naar een Gestelse begraafplaats. Ook de naam Rijstenweg was niet nieuw; de Rijstenweg was aanvankelijk een zandweg geweest die vanaf de Zeelsterstraat dwars over het latere sportterrein aan de Botenlaan en het tracé van het latere kanaal naar de (oude) Hurksestraat had gelopen. De naam van die weg was in 1937 ingetrokken. De nieuwe Rijstenweg lag op korte afstand van de oude.

Evertsenstraat (zeehelden, 30 oktober 1959)

De straat was genoemd naar de zeehelden Jan (1600-1666) en Cornelis Evertsen (1610-1666).

Amaryllisstraat (bloem, 9 november 1959)

Van Vlijmen had voorgesteld het eerste deel vanaf de Heezerweg Convallariastraat te noemen en de smalle verbinding van deze straat naast de Plazabioscoop naar de Leenderweg Amaryllispad. B & W besloten de hele straat Amaryllisstraat te noemen.

Van Gentstraat (zeeheld, 9 november 1959)

Tegelijk met de naam Evertsenstraat had Van Vlijmen op 30 oktober ook de naam Karel Doormanstraat voorgesteld, maar B & W lieten weten die in de toekomst te willen geven aan een belangrijk plein. Als alternatief stelde Van Vlijmen de naam Van Gentstraat voor. In de gebruikelijke bekendmaking staat dat de namen Evertsenstraat en Van Gentstraat op 9 november zijn vastgesteld. Het is een van de vele malen dat een andere datum wordt gesuggereerd, dan uit het B & W-besluit blijkt. De Van Gentstraat werd als plein aangelegd en wordt in de volksmond ook wel Van Gentplein genoemd.⁴⁰ Karel Doorman zou in 2012 worden vernoemd.

Scherpakkerweg (toponiem, 20 november 1959)

De uitgang 'weg' was gekozen, om vergissingen te voorkomen met de Kerkakkerstraat. De naam lijkt duidelijk; de vorm van de akker zal zijn uitgelopen in een punt. De naam Scherpakker wordt al genoemd in 1655.⁴¹

Daalackersweg (toponiem, 4 december 1959)

Evenals voor de eerder genoemde Rijstenweg en Scherpakkerweg was advies gevraagd aan het gemeentearchief. Dat had laten weten, dat in het gebied waarin de straat werd aangelegd in 1773 een akkercomplex lag dat de 'Daalackers' werd genoemd. Mogelijk duidt de naam op de ligging in een relatieve laagte in het landschap.

Broekstraat (toponiem, 11 december 1959)

Er lag geen brug in de nog naamloze Prof. dr. Dorgelolaan, daarom was van daaruit langs de oostelijke Dommeloever een tijdelijke verbinding aangelegd naar de straat op het Hogeschoolterrein die later De Wielen zou worden genoemd. Van Vlijmen stelde voor deze verbinding Broekstraat te noemen, naar het voormalige gehucht het Broek, dat in deze omgeving had gelegen en waar ook de Broekseweg naar was genoemd. B & W konden zich hierin vinden, maar het voorstel om de nieuwe hoofdweg (de latere Prof Dorgelolaan) Helmondseweg te noemen vonden ze verwarrend, omdat er nog geen verbinding met Helmond bestond. Zij kozen er daarom voor om deze weg voorlopig als een deel van de Celebeslaan te beschouwen. Op 24 september 1964 werden de naam Broekstraat en de naam voor de verlenging van de Celebeslaan weer ingetrokken.

⁴⁰ Eindhoven 'steeds energiever', *Eindhovens Dagblad*, 10 juli 2000.

⁴¹ Nationaal Archief, Archief Raad van State 1581-1795, inv.nr. 2141, kohier verpondingen 1655-1658, fol. 6.

1960

Speelheuvelweg (toponiem, 8 juli 1960)

De naam Speelheuvel was door archiefmedewerker L. Canjels gevonden in een Strijps verpondingsboek uit de periode 1756-1778. De betekenis is niet duidelijk; mogelijk lag hier ooit een stuk grond waarop spelen werden beoefend.⁴² De naam Speelheuvel wordt in 1371 al genoemd als bouwland.⁴³

Busonilaan, Rubinsteinlaan (componisten, 8 juli 1960)

De naam Busonilaan werd als Busonistraat vastgesteld. Dat is vermoedelijk een vergissing geweest, want daarna is steeds sprake van Busonilaan, ook in de publicatie waarin de twee namen in september werden bekendgemaakt.

Batenhof, Hasselaarweg, Haverdriesweg, Heijdaalweg, Kleinakkerweg, Langenakkerweg (lokale namen 11 juli 1960⁴⁴)

Evenals Speelheuvel waren ook deze namen afkomstig uit het Strijpse verpondingsboek. Batenhof was een hof (= tuin) van een zekere Baten. Een dries was een grasland.⁴⁵ Heijdaal kan een laagte zijn geweest waar hei groeide. De Kleinakker zal een kleine akker zijn geweest. De Langenakker had ongetwijfeld een langgerekte vorm en een Hasselaar was een hazelnotenstruik. De naam Hasselaarweg verviel op 15 juli. De Heijdaalweg werd als Heydaalweg in de gemeentelijke administratie opgenomen.

Hasselaarstraat (toponiem, 15 juli 1960)

B & W hadden op 11 juli de naam Hasselaarweg goedgekeurd, maar vroegen zich wel af of er geen kans was op vergissingen met de Hastelweg. Van Vlijmen stelde daarop Hasselaarstraat voor en vier dagen later stelden B & W die naam vast. De naam Hasselaarweg verviel.

Graaf Adolfstraat, Karel Martelweg (vorstenbuurt, 15 juli 1960)

In 1954 was voor de Waldeck Pymontstraat aanvankelijk de naam Adolfstraat voorgesteld, maar die was toen door B & W afgekeurd. Graaf Adolfstraat kon nu wel door de beugel.

Philips de Schonepad (vorstenbuurt, 29 juli 1960)

Leendert Donkerstraat, Nicolaus Everardistraat, Professor Meyerslaan (rechtsgeleerden, 19 augustus 1960)

Kranenburgstraat (rechtsgeleerde, 22 augustus 1960)

Op 19 augustus was ook de naam Van Boneval Fauréstraat voorgesteld, maar die vonden B & W te moeilijk. Van Vlijmen adviseerde daarom Kranenburgstraat als alternatief.

Bakhuizen van den Brinklaan, Bijvanckstraat, Bloklaan, Colenbranderstraat, De Beaufortpad, De Bosch Kemperpad, Fruinlaan, Geraert Brandtstraat, Groen van Prinstererlaan, Japiksestraat, Kernkampstraat, Mullerpad, Naberpad, Nuijenslaan, Pieter Borpad, Van Aitzemastraat, Van Meterenstraat, Van Papebroeckstraat, Verbernestraat (geschiedschrijvers, 5 september 1960)

⁴² Vergelijk met Speelberg in Chr. Buiks, *Veldnamen in de voormalige gemeente Ginneken en Bavel*, deel 5, 96 en deel 18, 70 en in Henk Beijers en Geert-Jan van Bussel, *Van d'n Aabeemd tot de Zwijsput* (Helmond, 1996), 252.

⁴³ Brabants Historisch Informatiecentrum, Archief Kapittel van Oirschot inv.nr. 296, regist. nr. 15, 26 november 1348: 'Spelhoewel'.

⁴⁴ A.A. Strijp, inv.nr. 276, 1756-1827: Batenhof fol. 176; Cleyn Ackerke, fol. 177; Hasselaar fol. 14; Haverdries fol. 63; Heydaal fol. 145v; Langenacker fol. 27 verso.

⁴⁵ De Haverdries was mogelijk met haver ingezaaid. De haver groeit aanvankelijk harder dan het gras en geeft sneller een eetbare snede. Na enkele malen beweiden verdwijnt de haver en resteert alleen het gras. Aldus Chr. Buiks, *Veldnamen in de voormalige gemeente Ginneken en Bavel*, deel 17, 33.

Blijkbaar veranderde het plan na de vaststelling, want toen de nieuwe namen op 22 september werden bekendgemaakt, was de naam Mullerpad daar niet bij. Op 15 februari 1962 zou elders in de wijk alsnog voor een andere straat de naam Mullerweg worden vastgesteld, maar zonder dat de oude uitdrukkelijk werd ingetrokken.

Huizingalaan (geschiedschrijver, 5 september 1960 en 5 juni 1964)

Op de kaart die op 5 september aan B & W was voorgelegd, stond nòg een weg aangegeven, maar die zou pas later worden aangelegd. Van Vlijmen stelde voor die te zijner tijd Huizingalaan te noemen. B & W hadden daar geen bezwaar tegen, maar stelden de naam dus nog niet vast. Zie hiervoor 5 juni 1964.

Albertipad, Bramantestraat, Brunelleschiweg, Di Cambioweg, Palladiostraat, Van Zinnicqstraat, Vignolaweg, Vitruviusweg, (bouwmeesters, 5 september 1960)

De naam Johann Strauszplein (1957) werd ingetrokken, omdat het plein niet was aangelegd. Het dossier van de intrekking kan verloren zijn gegaan, maar misschien heeft dat nooit bestaan en is het besluit pas genomen bij het vaststellen van de tekst van de openbare bekendmaking op 8 september 1960. Op 2 december daaropvolgend werd Strauss opnieuw vernoemd.

Lombardopad (bouwmeester, 12 september 1960)

Wethouder P. van 't Hof beloofde op 8 september aan een of meer ons niet meer bekende personen om een nog niet benoemde verbinding Lombardopad te noemen. Blijkbaar is de naam daarna nog aan het besluit van 5 september toegevoegd, voordat op 12 september 1960 door B & W de openbare bekendmaking werd vastgesteld.

Bleekweg (toponiem, 4 november 1960)

De firma's J. Benninga en Rath & Doodeheefver die aan het Bleekpad zakenpanden bouwden waren niet gelukkig met hun straatnaam. Als alternatief stelden zij aan B & W de namen Dommelgracht en Bleekgracht voor. Van Vlijmen verklaarde dat het destijds in de bedoeling had gelegen een pad aan te leggen met aan weerszijden een plantsoen, maar dat er tenslotte toch een weg was gekomen. Hij adviseerde daarom positief. B & W waren echter van mening dat een gracht gegraven is en dat een rivierboord daarom geen gracht is. Als alternatief stelde Van Vlijmen daarop de naam Bleekweg voor en daar kon het college zich wel in vinden, waarmee de oude naam Bleekpad (1958) verviel.

Strauszlaan (componist, 2 december 1960)

De naam werd foutief vastgesteld, maar op 17 november 1969 verbeterd in Strauslaan.

1961

Steijgerweg (toponiem, 23 januari 1961)

Ook deze naam was ontleend aan het eerder genoemde Strijpse verpondingsboek. Van Vlijmen maakte nog eens duidelijk, dat oude veldnamen in nieuwe wijken de voorkeur moesten hebben boven die van schilders, schrijvers enz., omdat zij een eigen, plaatselijk karakter hadden. Hij stelde het achtervoegsel 'weg' voor, om vergissingen te voorkomen met de Tijgerstraat in Tivoli. De oude Steijger lag vermoedelijk in het gebied van De Hurk. De naam wordt in 1457 genoemd voor een beemd.⁴⁶ Uit het latere verpondingsregister blijkt, dat in Strijp ooit een huis stond met die naam. Mogelijk had de eigenaar in de Gender een bouwsel opgetrokken. De naam Steiger kan duiden op een houten bouwsel in een water.⁴⁷

⁴⁶ Stadsarchief 's-Hertogenbosch (S.A.H.), R.A. 's-Hertogenbosch, inv.nr. 1227, fol. 181, 1457.

⁴⁷ RHCE, A.A. Strijp, inv.nr. 276, 1756-1827, fol. 22 verso en 27 verso: Steijger. Voor de naamsverklaring zie Chr. Buiks, *Veldnamen in de voormalige gemeente Ginneken en Bavel*, deel 23, 155.

Servaasplein (Sintenbuurt, 30 januari 1961)

Pastoor Van de Rijdt van de Tuindorpparochie verzocht het plein voor de kerk een naam te geven en stelde Vossenhoof voor naar een boerderij die daar vroeger had gestaan. Als alternatieven noemt hij Wilakker, Wilakkersplein, Tuindorp of Tuindorpplein, of – als al deze namen worden afgekeurd – Sint-Servaasplein. Deze laatste naam werd gekozen, zij het zonder het voorvoegsel Sint. Voordat de officiële publicatie de deur uit ging, ontdekte iemand nog juist op tijd dat de correcte schrijfwijze Servaasplein is.

Baekelandplein (natuurkundige, 21 april 1961)

In verband met de reconstructie, verbetering en sanering van een complex van 280 premiewoningen moesten de gezinnen met kinderen die aan het Fultonhof woonden naar elders verhuizen, zodat de vrijgekomen woningen konden worden aangeboden aan bejaarden en onvolledige gezinnen. De huizen werden als aantrekkelijk beoordeeld, maar wel werd het als een probleem ervaren dat de straatnaam Fultonhof een ongunstige klank had. De Stichting Centraal Woningbeheer vroeg daarom de naam te wijzigen en daarbij ook het achtervoegsel 'hof' te veranderen in 'plein'. Van Vlijmen adviseerde negatief, omdat hij bang was dat inwilliging tot nieuwe, gelijksoortige verzoeken zou leiden. B & W bleken echter in principe bereid te zijn aan het verzoek te voldoen. Van Vlijmen stelde daarop de naam Keesomplein voor, maar die werd afgekeurd. Op een van de stukken schreef een van de collegeleden: 'Gaat de naam van Keesom ook weer naar de ...'. Tegelijk werd geadviseerd tot overleg met de gemeentesecretaris. Na dat gesprek stelde Van Vlijmen de naam Nobelplein voor. Maar ook die vond geen genade, omdat B & W de persoon voor dit plein te groot vonden. Zij gaven de voorkeur aan de naam van een sociaal ingestelde natuurkundige van mindere rang. Van Vlijmen adviseerde daarop de naam van de Belg Baekeland, de uitvinder van het bakeliet en die werd goedgekeurd. De naam Fultonhof (1922) verviel daardoor. In 1991 zou Fulton weer worden vernoemd in de naam Fultonplein.

Drosserstraat, Sterkerstraat (ambachten, 24 april 1961)

Het gebied werd geacht nog tot de beroepenbuurt te behoren en daarom werden namen van beroepen uit de textielnijverheid vastgesteld. Een drosser is een spinner en een sterker versterkt gesponnen garens.

Hortapad, Van Gamerenpad (bouwmeesters, 28 april 1961)

De paden waren in feite expeditiestraten, maar omdat zij door hun aanleg niet van andere straten waren te onderscheiden, achtte de directeur van Gemeentewerken het gewenst ze een naam te geven.

Vlasserstraat (ambacht, 8 mei 1961)

Tegelijk met de namen Sterker- en de Drosserstraat had Van Vlijmen ook Volderstraat voorgesteld, maar die was afgekeurd. Als alternatief stelde hij de naam Vlasserstraat voor. Een vlasser is een textielarbeider die vlas bewerkt.

Bellefroidlaan, Professor Huartlaan (rechtsgeleerden, 8 mei 1961)

Het voorvoegsel professor was gebruikt, om vergissingen met de Busken Huetstraat te voorkomen.

Op 8 mei 1961 werden de namen Antennestraat (1928), Biezenweg, Boomstraat, Gemeentestraat, Klawierstraat, Paaltjesweg en Pruimenstraat (vanaf Biezenstraat alles 1920) ingetrokken. De Biezenweg en de Pruimenstraat behoorden in 1936 tot de namen die verafschuwd werden en in aanmerking kwamen om te worden gewijzigd. Alleen omdat de straten door de stadsuitbreiding binnen afzienbare tijd toch zouden vervallen, waren de namen toen nog gehandhaafd.

Biezenweg, Paaltjesweg (lokale namen, 8 mei 1961)

Nadat de namen Biezenweg en Paaltjesweg waren ingetrokken, werden zij direct elders in Strijp opnieuw vastgesteld. Het plan uit 1936 was intussen al lang vergeten.

Gerretsonlaan, Hermansweg, Mgr. Witloxweg (geschiedschrijvers, 15 mei 1961)

De naam Hermansweg werd vastgesteld voor een nieuwe verbinding die tussen de Bakhuizen van den Brinklaan en de Fruinlaan, vanaf de Witloxweg naar de Gerretsonlaan liep. De naam werd niet direct bekend gemaakt, zoals met de twee andere wel het geval was en verviel weer op 22 februari 1962.

Borretpad, De Blécourtstraat, Houwingpad, Van Kanstraat (rechtsgeleerden, 15 mei 1961)

Professor Van der Grintenlaan (rechtsgeleerde, 15 mei 1961)

Tegelijk met twee andere namen had Van Vlijmen op 8 mei in de rechtsgeleerdenbuurt de naam Professor Van der Heijdenlaan voorgesteld, waarbij hij het voorvoegsel professor had gebruikt om vergissingen met de Jan van der Heijdestraat te voorkomen. Het college achtte de kans op vergissingen toch nog te groot en suggereerde de naam van professor Kranenburg. Maar de Kranenburgstraat bestond al. Van Vlijmen stelde daarom de naam Van der Grintenlaan voor, naar professor J.H.P. van der Grinten. Het college noteerde op de dossieromslag 'met Prof. v. d. Grintenlaan accoord'. Vermoedelijk heeft het college bedoeld 'met Van der Grintenlaan accoord', maar Van Vlijmen nam de boodschap letterlijk.

d'Hondecoeterstraat, Dujardinstraat, Hanedoesweg, Jan Sluijtersweg, Jongkindstraat, Marius Bauerstraat, Poggenbeekstraat, Rik Woutersweg, Roelofspad, Roghmanpad, Spilmanstraat, Tijdgatstraat, Van Reespad (schilders, goedkeuring door B & W gemeente Eindhoven op 19 mei 1961 en vaststelling door B & W van Geldrop op 24 juli 1961)

De straten waarvoor de namen werden vastgesteld lagen op Geldrops gebied dat in 1972 door Eindhoven zou worden geannexeerd. B & W van Geldrop stelden de namen vast op voorstel van het Eindhovense college. In de late fase werd nog de naam Rik Woutersweg toegevoegd voor de bestaande Rielsedijk vanaf de Eindhovense Rik Woutersweg tot de Puttensedreef. De naam Tijdgatstraat werd op 3 december 1962 door B & W van Geldrop gewijzigd in Herman Kruijderstraat. Blijkbaar is dat niet meer aan Eindhoven doorgegeven, want daar bleef de oude naam in het bestand opgenomen. Pas op 28 april 2008 werd die daar ingetrokken.

Heesakkerstraat (toponiem, 18 augustus 1961)

Ook deze naam is afkomstig uit het eerder genoemde Strijpse verpondingsboek. Hees duidt op struikgewas. De naam Heesakker wordt al genoemd in 1371.⁴⁸

Einsteinstraat, Nobelstraat, Röntgenstraat (natuurkundigen, 22 september 1961)

Einstein was in 1955 overleden; hij werd dus al snel met een straatnaam geëerd. De namen Nobelstraat en de Röntgenstraat werden op 15 oktober 2020 ingetrokken. In 2025 werd Röntgen opnieuw vernoemd in een pad op Strijp-S.

Merovingersweg (vorstenbuurt, 13 november 1961)

Tegelijk werden de volgende namen ingetrokken: 't College (1920), Banstraat (1948), Biesboschweg, Christinelaan, Dwarseindje, Gaffelweg (viermaal 1920), Klipperstraat (1937), Kromstraat, Nieuwe Bogert, Plekhoek (drie maal 1920), Praamstraat (1937), Rietstraat, Roggeveenstraat, Het Schoot (drie maal 1920), Veluweplein (1929), Verre Welschap (1920), Willem van Amsterdamstraat (1932). De naam 't College werd op 29 maart 2000 opnieuw vastgesteld voor een zijstraat van het Stratumseind.

Karolingersweg (vorstenbuurt, 20 november 1961)

⁴⁸ Brabants Historisch Informatiecentrum (B.H.I.C.), Archief Kapittel Oirschot, inv.nr 296, regist. nr. 156, 26 oktober 1395: Heesakker.

Achterbeekseweg (toponiem, 27 november 1961)

Achterbeek was een ontginningsboerderij die omstreeks 1850 was gebouwd door jhr. mr. M.A.J. van der Beken Pasteel. Meer over Van der Beken Pasteel bij de Van der Beken Pasteelweg (15 juni 1964).

Giselbertstraat (vorstenbuurt, 1 december 1961)

Aan de kruising van de Karel de Grotelaan en de rondweg lagen enkele flats die aan de Karel de Grotelaan waren genummerd. Omdat dikwijls tevergeefs naar deze adressen werd gezocht, verzocht een van de bewoonsters, mede namens anderen, om hier de straatnaam te wijzigen. Van Vlijmen zag de redelijkheid van het verzoek in en stelt de naam Margaretha van Oostenrijkstraat voor, maar B & W vonden die te lang. Daarop adviseerde Van Vlijmen Giselbertstraat, en die werd vastgesteld, ofschoon die in 1957 door B & W al eens was afgekeurd. De bewoners van de straat bleken niet gelukkig met de keuze. Zij meenden niet aan een straat te wonen en stelden voor de naam alsnog te wijzigen in Karel de Groteplein of Keizer Karel V Singel, maar dat verzoek werd op 9 april op voorstel van Van Vlijmen afgewezen.

Op 21 december 1961 werd de Huiskesweg door de gemeenteraad aan het openbaar verkeer onttrokken, maar zonder dat de naam werd ingetrokken. In 1972 werd die aan een andere straat gegeven.

Bouwstraat (toponiem, 22 december 1961)

Van Vlijmen had aanvankelijk de naam De Bouw voorgesteld, maar B & W hielden tijdens hun vergadering de beslissing aan; blijkbaar waren zij met het voorstel niet gelukkig. In tweede instantie stelde Van Vlijmen de variant Bouwstraat voor. 'De Bouw' was de textiel fabriek van Smits & De Kuijper, die ongeveer op deze plaats had gestaan en die in 1896 was afgebrand.

Viaduct Dijselveld, Viaduct Kranenstok, Viaduct Mispelhoef, Viaduct Vissenhoek (1961)

Niet alleen de gemeenteraad en het college van B & W stellen officiële namen vast in de openbare ruimte; bij kunstwerken in rijkswegen, zoals bruggen en viaducten doet Rijkswaterstaat dat. In 1961 werden enkele namen vastgesteld voor viaducten in de Tilburgseweg, respectievelijk bij de kruising met de Noord-Brabantlaan, Halve Maanstraat-Johannes Buyslaan, Prof. Meyerslaan en de aansluiting bij de Poot van Metz. De namen waren ontleend aan lokale benamingen. Dijselveld betekent Distelveld⁴⁹, Kranenstok duidt op een perceel begroeid met bomen waar kraanvogels verblijven, de Mispelhoef is een boerderij/horecabedrijf aan de Oirschotsedijk, dichtbij het viaduct en Vissenhoek is een verschrijving van Fissenhoek, een plaats waar bunzingen voorkomen.⁵⁰

1962

Boostenweg, Cortvriendtstraat, Isidorusweg, Merkelbachlaan, Roosenburgstraat, Van Dormaalstraat, Van Heukelomstraat, Weissmanstraat, (bouwmeesters, 15 februari 1962)

en

Gerard Bromlaan, Henschenlaan, Hezemanspad, Jan Bollandlaan, Liviuslaan, Melis Stokelaan, Rosweydepad, Schutjeslaan, Tacituslaan (geschiedschrijvers, 15 februari 1962)

Cortvriendtstraat werd op 7 oktober gewijzigd in Rietveldstraat en die op 5 november 1969 in Rietveldlaan.

Fontanalaan, Modernalaan, Neumannlaan, Sansovinostraat, Serlioweg, Vanvitelliweg (bouwmeesters, 22 februari 1962)

en

⁴⁹ Met dank aan J.Th.M. Melssen.

⁵⁰ RHCE, R.A. Eindhoven, inv.nr. 1581, fol. 124 verso, 25 mei 1608: Fissenhoeck.

Bussemakerweg, Gossespad, Mullerweg, Posthumuspad, Sallustiuslaan, Sanderusweg
(geschiedschrijvers, 22 februari 1962)

De vaststelling verliep niet probleemloos. Van Vlijmen had veertien namen van bouwmeesters voorgesteld en zestien van historici, maar op 8 februari bleken B & W een deel daarvan te moeilijk te vinden. Zij gaven Van Vlijmen de opdracht om over zijn voorstel eerst nog eens overleg te plegen met de gemeentesecretaris. Dat gesprek vond plaats, maar leverde weinig resultaat op, want op 15 februari waren B & W ook over het aangepaste voorstel ontevreden. Zij keurden elf oude namen af en van de vijf voorgestelde nieuwe namen ook nog twee. Van Vlijmen kreeg de opdracht een keuze te maken uit de overblijvende. Burgemeester Witte adviseerde hem nog om met de eenvoudigste te beginnen.

In het dossier zijn twee ongedateerde lijstjes bewaard met namen van bouwmeesters en historici. De lijstjes werden na 15 februari opgesteld, want behalve de toen goedgekeurde namen, staan er ook namen op die pas op 22 februari werden voorgesteld. De lijstjes zijn blijkens merktekens door enkele personen beoordeeld, mogelijk door de gemeentesecretaris en door een of meer collegeleden, maar dan wel buiten de normale B & W-vergadering om, want het gebruikelijke datumstempel staat er niet op. Van Vlijmen zal de namen vervolgens van de uitgang -laan, -pad of -weg hebben voorzien en ze daarna – om tijd te sparen (de bouwondernemingen drongen aan op spoed) – direct hebben opgenomen in de openbare bekendmaking die op 22 februari ter goedkeuring aan B & W werd voorgelegd. Tijdens die vergadering werden de op 15 februari vastgestelde namen Modernastraat, Neumannstraat en Sallustiusweg alsnog in 'lanen' veranderd. De Sallustiuslaan is al als zodanig in het voorstel opgenomen, tot de twee andere wijzigingen is vermoedelijk pas tijdens de vergadering besloten. Volgens de tekst van de bekendmaking waren alle namen al op 15 februari goedgekeurd, wat onmogelijk het geval kan zijn geweest.

De naam Modernalaan werd op 25 juli 1979 gewijzigd in Modernolaan.

Dr. Hermansweg (geschiedschrijver, 22 februari 1962)

Tegelijk met bovenstaande namen werd ook de naam Dr. Hermansweg vastgesteld. Tot de Hermansweg (zonder titel) was in feite al op 15 mei 1961 besloten, maar die naam was toen niet openbaar gemaakt. Zoals wel meer gebeurde, waren de plannen na de vaststelling van de naam veranderd en was de weg niet aangelegd. De Dr. Hermansweg is een andere straat. Zonder dat daar melding van werd gemaakt, werd door de vaststelling van de tekst van de openbare bekendmaking de oude naam in feite als ingetrokken beschouwd en de nieuwe vastgesteld.⁵¹

Van Vianenpad (bouwmeester, 9 april 1962)

Van Vlijmen had aanvankelijk Huslypad voorgesteld, maar hiertegen hadden B & W bezwaar. Ook het later voorgestelde alternatief Schonkpad werd afgewezen. Tenslotte werd de naam Van Vianenpad goedgekeurd.

Klaverhoek (toponiem, 19 april 1962)

Opnieuw een naam uit het Strijpse verpondingsboek.⁵²

Spoorwaterlaan (bouwmeester, 2 juli 1962)

Fellenoord

Tijdens zijn vijftigjarig priesterfeest vroeg pastoor Van Wijck van de Fellenoordparochie aan wethouder Th. van Eupen om de nog niet officieel vastgestelde naam Noordplein te vervangen door Fellenoordplein. De oude Fellenoord bestond toen echter nog, terwijl het plein nog moest

⁵¹ Voor een biografie van Dr. C.R. Hermans door W. Krijbolder, zie *Brabantse Biografieën*, deel 2 ('s-Hertogenbosch, 1994).

⁵² RHCe, A.A. Strijp, inv.nr. 276, fol. 123, 1756-1827: Claverhoek.

worden aangelegd. Op voorstel van Van Vlijmen besloten B & W op 16 augustus later op het idee terug te komen. Dat gebeurde op 18 juni 1964 en 31 mei 1965.

Achilleslaan, Admetuslaan, Agamemnonlaan, Ajaxlaan, Amazonenlaan, Antigoneaan, Argonautenlaan, Argostraat, Ariadnelaan, Calypsostraat, Castorstraat, Cliostraat, Euterpestraat, Hectorlaan, Icaruslaan, Jasonstraat, Muzenlaan, Nestorlaan, Odysseuslaan, Orpheuslaan, Polluxstraat, Priamuslaan

(figuren uit de Griekse en Romeinse mythologie, 13 september 1962)

Zie ook hieronder onder op 19 oktober onder Thomaslaan.

Kersbergenstraat (componist, 20 september 1962)

De straat liep over het tracé van de voormalige Blaarthemse Kattenstraat, maar dat zal Van Vlijmen niet hebben geweten.

Bagelaarstraat, Henricus Turkenstraat (schilders, 24 september 1962)

De Antonie Morostraat was door de bouw van een huishoudschool in twee delen gesneden. Een daarvan moest daarom een nieuwe naam krijgen en werd Bagelaarstraat genoemd, een wijziging waar niet alle bewoners gelukkig mee waren.

Aeneaslaan, Amatastraat, Aulislaan, Creonlaan, Calchaslaan, Didolaan, Faunuslaan, Galateastraat, Heliconstraat, Illiumstraat, Ithacastraat, Midaslaan, Minoslaan, Pygmalionstraat, Remuslaan, Romeluslaan (figuren uit de Griekse en Romeinse mythologie, 15 oktober 1962).

Zie ook hieronder onder op 19 oktober onder Thomaslaan.

Koenraadlaan (parochiepatroon, 15 oktober 1962)

De bewoners van de Bezemstraat vonden hun straatnaam lelijk en hadden al in 1936 vruchteloos verzocht om die te wijzigen. Zij herhaalden hun verzoek nog eens in 1954, maar dat was toen opnieuw afgewezen. Zoals wij al eerder zagen, gebeurde dat in principe altijd. De bewoners bedachten daarom een list. Tijdens de 'lichtjesdagen' van 1962 boden zij aan burgemeester Witte – ongetwijfeld tijdens zijn bezoek aan de verlichting in het Drents Dorp – een verzoek aan om de naam Bezemstraat te veranderen in Koenraadlaan. De Koenraadparochie bestond korte tijd later 25 jaar en het verzoek moest worden beschouwd als een uiting van sympathie tegenover de paters Kapucijnen die de parochie bedienden. Niet alleen hadden 70 van de 95 gezinshoofden in de straat het verzoek ondertekend, maar ook de kloosterzusters en – merkwaardigerwijs – de paters, die zo deelnamen aan hun eigen eerbetoon. Ondanks een afkeurend advies van de gemeentesecretaris, die ongetwijfeld de voorgeschiedenis kende, stemden B & W met het verzoek in. De naam Bezemstraat (1920) verviel hierdoor.

Adonispad, Cassandraplein, Corapad, Latiumpad, Niobepad (figuren uit de Griekse en Romeinse mythologie, 19 oktober 1962)

en

Thomaslaan (parochiepatroon, 19 oktober 1962)

Ook dit keer werden de namen niet zonder moeite vastgesteld. Op het eerste voorstel, dat op 13 augustus in de vergadering van B & W aan de orde kwam, stonden 44 namen. Daaronder, als een vreemde eend in de bijt, de naam Sint-Thomaslaan, omdat aan bouwpastoor P. Stevens de toezegging was gedaan, dat de straat waaraan de kerk lag naar de kerkpatroon zou worden genoemd. B & W waren met een deel van de overige namen niet gelukkig. Zij vonden die te moeilijk en waren bang voor verkeerde uitspraken. Van Vlijmen moest maar weer eens met de gemeentesecretaris gaan praten. Na dat gesprek deed hij een nieuw voorstel waarin elf namen waren vervangen, inclusief St. Thomaslaan. Van de voorgestelde 44 namen werden er op 13 september door het college achttien afgekeurd, terwijl er later nog vier zouden afvallen, nl. Cassandrapad, Cyclopienstraat, Gulden Vlieslaan en Niobestraat. Van Vlijmen deed daarop een derde voorstel, waarin hij allereerst de goedgekeurde namen opsomde, zij het dat hij daarbij de Hectorlaan vergat en we ook de Gulden Vlieslaan missen, die vermoedelijk als

buitenbeetje alsnog was afgevoerd. In plaats van daarna de wensen van B & W te honoreren, vervolgde hij met een uitvoerige verdediging van zijn oude voorstel. Hij meende dat het gevaar dat namen verkeerd werden uitgesproken niet alleen bij Latijnse en Griekse namen bestond, maar ook bij Nederlandse en hij vroeg zich af, of het college de vorderingen van de volksontwikkeling niet onderschatte. Immers, 'Pers, radio en televisie brengen dagelijks letterkundige opstellen, hoorspelen en tonelen onder het bereik van een zeer ruim publiek, dat dankzij de vrije zaterdag voor cultuur meer tijd heeft dan ooit'. Daarna stelde hij negentien namen voor, waaronder twaalf nieuwe. Het college was door de terechtwijzing vermoedelijk in zijn wiek geschoten, want op 8 oktober liet het weten te willen vasthouden aan zijn beslissing van 13 september.

Intussen begon de tijd te dringen in verband met de opleveringsdatum van de huizen. Van Vlijmen deed daarom een vierde voorstel met twintig namen, waarvan er op 8 oktober al twaalf waren voorgesteld en acht nieuw waren. Hiervan werden er op 15 oktober door het college alsnog zeven afgekeurd. Op het getypte voorstel zijn – blijkbaar in tweede instantie – nog zestien namen met de hand toegevoegd. Daarvan keurden B & W er zeven goed. Van de goedgekeurde namen viel de Vestalaan later alsnog af, terwijl drie andere in de openbare bekendmaking een andere uitgang hadden. Op 19 oktober werd die openbare bekendmaking van de namen door B & W goedgekeurd. Volgens de tekst waren alle namen op 15 oktober vastgesteld. Als we het lijstje doorlopen, valt allereerst op, dat de eerder vergeten naam Hectorstraat weer was opgevoerd, evenals Thomaslaan, nu echter zonder het voorvoegsel 'Sint'. De wel goedgekeurde namen Cyclopienstraat en Vestalaan missen we echter. De goedgekeurde naam Cassandrapad was veranderd in een plein en de namen Adonis-, Cora-, Latium- en Niobestraat waren veranderd in paden. Blijkbaar waren de plannen intussen weer veranderd.

Voor Adonispad, Cassandraplein, Corapad, Latiumpad en Niobepad is hier 19 oktober als datum van vaststelling aangehouden, omdat toen voor het eerst het achtervoegsel plein of pad werd gebruikt. Ook voor de Thomaslaan is 19 oktober aangehouden. De naam was in het eerste B & W-voorstel opgenomen als St. Thomaslaan, maar dat werd terugverwezen. De naam zonder het voorvoegsel Sint wordt voor het eerst genoemd in de openbare bekendmaking. De goedkeuring daarvan impliceert in feite ook de vaststelling van de naam.

Banstraat, Bertelmanstraat, Cornelis Schuytstraat, Meyerbeerstraat, Palestrinastraat, Ruloffsweg, Zagwijnstraat (componisten, 12 november 1962)

Herman Kruijderstraat (gemeenteraad van Geldrop, 3 december 1962)

De naam Tijtgatstraat werd op verzoek van de toekomstige bewoners door het gemeentebestuur van Geldrop veranderd in Herman Kruijderstraat, zonder dat dit aan het Eindhovense gemeentebestuur werd doorgegeven.

Waterkant (toponiem, 10 december 1962)

De straat liep naar het terrein van het Philips Expeditiecentrum, dat vanouds Waterkant zou zijn genoemd.

Smuldersweg (componist, 31 december 1962)

De naam Smulderslaan was in 1954 afgekeurd, maar dat was blijkbaar vergeten.

1963

Frescobaldistraat (componist, 3 januari 1963)

Habsburglaan (vorstenbuurt, 30 januari 1963)

Philips-van Lennep Park (park, 29 april 1963)

Op 29 april accepteerde de gemeenteraad van het echtpaar Philips-van Lennep een schenking van f. 1.250.000,- om een park aan te leggen. B & W stelden de raad voor dat Philips-van Lennep Park te noemen en die stemde daarmee in.

Lingestraat (rivier, 1 juli 1963)

De naam werd op 21 juli 1987 ingetrokken

Burgemeester Verdijklaan (burgemeester, 19 augustus 1963)

Het lag in de bedoeling om de smalle verbinding bij de uitvoering van 'Plan het Paradijs' te verbreden en door te trekken tot over het Frederik van Eedenplein; zo zou een 'weg van allure' ontstaan. Maar later werden de plannen veranderd. Op 13 oktober 1987 werd de naam ingetrokken en de nieuwe naam Groot Paradijs vastgesteld.

Hurksestraat, Meerenakkerweg, Rooijakkersstraat (lokale en bestaande namen, 7 oktober 1963)

De directeur van Gemeentewerken had verzocht enkele namen vast te stellen voor het nieuwe industrieterrein De Hurk. Van Vlijmen liet B & W weten dat er naar zijn mening maar één nieuwe naam nodig was: Meerenakkerweg. Opnieuw had het Strijpse verpondingsboek voor inspiratie gezorgd. In drie andere gevallen beschouwde Van Vlijmen de nieuwe straten als een verlenging van een bestaande straat. Bij de twee resterende straten, de voorgestelde Rooijakkersstraat en Hurksestraat (beide 1920), hoefden geen nieuwe namen te worden vastgesteld, omdat de oude straten voor de aanleg van het industrieterrein waren opgebroken. B & W konden hier volstaan met het vaststellen van een nieuw beloop. Van Vlijmen had gelijk, maar met evenveel recht kan worden gezegd, dat de namen van de twee oude wegen vervielen en direct opnieuw werden gebruikt. Overigens was de naam Rooyakkerstraat in 1920 met een y-grèc vastgesteld⁵³, maar vermoedelijk direct daarna in de gemeentelijke administratie met een ij opgenomen en die naam werd nu gehandhaafd. De naam Meerenakker kan erop duiden, dat in de nabijheid van de akker enkele waterplassen lagen, maar ook kan de akker in bezit zijn geweest van een telg uit de familie Van der Meeren.⁵⁴

Ds. Theodoor Fliednerstraat (oprichter eerste diaconessenhuis, 16 oktober 1963)

In de zomer van 1962 liet het bestuur van het Diaconessenziekenhuis weten dat het graag een voorstel wilde doen voor de naam van de straat waaraan het nieuwe ziekenhuis zou worden gebouwd. B & W lieten weten daar geen bezwaar tegen te hebben. Bijna een jaar later stelde het bestuur voor om de straat naar zuster J. Kleinod te noemen, die de Vereniging voor Diaconessenarbeid in Eindhoven e.o. had opgericht. Van Vlijmen adviseerde negatief, omdat de richtlijn bestond om geen straten te noemen naar nog levende personen (een enkele uitzondering zoals de Veldmaarschalk Montgomery daargelaten). In plaats van Kleinodlaan stelde hij de naam Hippocrateslaan voor, naar de bekende Griekse geneesheer. Maar het college wilde weten waarom het bestuur niet om een alternatief was verzocht en al evenmin van de nieuwe suggestie op de hoogte was gesteld. Dat verzuim werd direct goedge maakt. In tweede instantie stelde het bestuur Ds. Theodoor Fliedner voor, de oprichter van het eerste diaconessenhuis en die werd vernoemd. Zuster Kleinod zou in 1993 toch nog haar straatnaam krijgen, maar die werd bijna twee maanden later weer ingetrokken. Na de vaststelling op 14 oktober werd zoals gebruikelijk de tekst opgesteld voor een openbare bekendmaking. Die werd op 16 oktober door B & W geparafeerd, maar daarbij werd de naam Theodoor alsnog gecorrigeerd in Theodor, waardoor de onjuiste naam verviel.

Magnoliastraat (heester, 24 oktober 1963)

Voordat hij zijn voorstel deed had Van Vlijmen daarover contact gehad met de directeur van het postkantoor. Dat was ongetwijfeld gebeurd in verband met de instelling kort daarvoor van een (tijdelijke) adviescommissie betreffende de straatnaamgeving (zie 1966).

⁵³ Overzicht vastgestelde namen in Gemeentebld 1921 nr. 5.

⁵⁴ RHCe, A.A. Strijp inv.nr 276, fol. 41 verso, 1756-1827: Meerenakker.

Honeggerstraat, Sem Dresdenstraat (componisten, 28 oktober 1963)

Europalaan, John F. Kennedylaan (26 november 1963)

Op 24 oktober stelde Van Vlijmen voor om de straat tussen de Dr. Berlagelaan en de Orpheuslaan Europalaan te noemen en de oostelijk daarvan gelegen weg Erasmuslaan. De Erasmuslaan kon zo de uitloper worden van een nieuw aan te leggen humanistenbuurt. B & W reageerden pas toen Van Vlijmen zijn voorstel op 26 november herhaalde. Zij keurden de naam Europalaan goed, maar wilden de naam Erasmuslaan voor later bewaren. In plaats daarvan kozen B & W voor John F. Kennedylaan, naar de 4 dagen eerder vermoorde president van de Verenigde Staten.

Generaal de Bonsstraat, Generaal Diemontstraat, Generaal Marshallweg, Generaal Pattonlaan, Generaal van Nijnattenstraat, Generaal van Teynstraat, Generaal van Voorst tot Voorstlaan, Generaal Winkelmanstraat (niet-Zuid-Afrikaanse generaals, 26 november 1963)

Op 24 oktober had Van Vlijmen nog een aantal namen voorgesteld. Hij wilde de beroepenbuurt verder uitbouwen met ambachten uit de metaalsector, zoals fitter en slijper. B & W besloten echter te kiezen voor de Tweede Wereldoorlog en de Europese beweging. Voor een deel van de namen was spoed geboden. Al op 31 oktober stelde Van Vlijmen daarom een ratjetoe van dertien namen voor met onder meer generaal Marshall, verzetsheld Gerrit van der Veen en professor Gerbrandy, maar B & W wezen dat voorstel af. Zij hadden inmiddels een duidelijker beeld gekregen van wat ze wilden en er voor gekozen de straten te noemen naar generaals. Aan Van Vlijmen werd verzocht met spoed een lijstje namen te leveren. Medewerker Th. Alard bezocht daarop de Sectie Krijgsgeschiedenis en Ceremonieel van de Koninklijke Landmacht in Den Haag om zijn licht op te steken. Daar beloofde kapitein Ringoir hem behulpzaam te zijn en hij zou woord houden. Maar voordat die daar de gelegenheid voor had gehad, had Van Vlijmen zelf al een lijstje opgesteld met namen van generaals uit de 17de tot en met de 20ste eeuw – weer geen straatnamen dus, evenmin als bij de bouwmeesters en historici een jaar eerder – dat hij op 4 november aan B & W voorlegde. Die keurden de namen vrijwel allemaal goed. Voor de eerste straten in de generaalsbuurt werden door Van Vlijmen acht namen geselecteerd en van de uitgang straat, laan of weg voorzien. In de vergadering van 26 november, of misschien ook pas daarna, werd de voorgestelde Generaal de Eerenslaan om onbekende reden door het college nog vervangen door Generaal van Voorst tot Voorstlaan. Dat is tot nu toe de langste Eindhovense straatnaam. Tegelijk met de straatnamen legde Van Vlijmen ook de namenlijst van generaals voor, die inmiddels door de Sectie Krijgsgeschiedenis en Ceremonieel was opgesteld. Daaruit maakten B & W een keuze voor later gebruik.

Generaal Anthinglaan, Generaal Bentinckstraat, Generaal Berenschotpad, Generaal Coenderslaan, Generaal Cort Heyligerspad, Generaal de Carislaan, Generaal de Collaertpad, Generaal de Eerenspad, Generaal de Famarslaan, Generaal de Rhoopad, Generaal des Tombestraat, Generaal Dibbetslaan, Generaal Favaugestraat, Generaal Hardenbergpad, Generaal Pelpad, Generaal Schagenpad, Generaal Smissaertstraat, Generaal Stedmanstraat, Generaal van Dedemlaan, Generaal van der Duynlaan, Generaal van der Leythenlaan, Generaal van Dohnapad, Generaal van Drimbornpad, Generaal van Geenlaan, Generaal van Haersoltelaan, Generaal van Heutszlaan, Generaal van Merlenstraat, Generaal van Plettenbergpad, Generaal van Tripspad, Generaal van Welderenstraat, Generaal Vetterpad, Generaal Wicherslaan (officieel 30 december 1963)

Of het dossier is niet helemaal bewaard, of de tweede serie straatnamen in de generaalsbuurt is op 30 december door B & W vastgesteld door direct het ontwerp van de openbare bekendmaking goed te keuren. Op die bekendmaking waren ook de namen opgenomen die al op 26 november waren vastgesteld en dus hierboven al zijn genoemd. De namen Generaal des Tombestraat en Generaal de Favaugestraat werden op 6 juli 1964 gewijzigd in 'paden'. De Nieuwe Dijk was deels in de Generalenbuurt opgenomen. Dat deel kreeg door het besluit de nieuwe naam Generaal Dibbetslaan. Zie ook Verschaffeltstraat 29 oktober 1964.

Blommendaelstraat, Blondeelpad, Dupuislaan, Gregorius Coolstraat, Hanartstraat, Jan van Boonenstraat, Joris Minnestraat, Leenhoffstraat, Michelangelolaan, Nicolaas Stonestraat, Pisanostaat, Raedeckerstraat, Rodinstraat, Tetrodestraat, Thorvaldsenlaan, Van Heerstalstraat, Van Logterenpad, Verschaffeltstraat, Vinckenbrinckstraat, Zijlstraat (beeldhouwers, 30 december 1963)

Op 24 oktober legde Van Vlijmen een lijst met namen van beeldhouwers – dus weer geen straatnamen – aan het college voor. Dat keurde er enkele af en gaf opdracht om voor de rest advies te vragen aan de directeur van het postkantoor. De post liet al snel weten, bang te zijn dat straten genoemd naar de beeldhouwers Claus Sluter en Pier Pander konden worden verward met respectievelijk de Jan Sluytersweg en de Panterstraat. Van Vlijmen was het daar niet mee eens. Hij dacht dat door toevoeging van de voornamen en een afwijkende uitgang voldoende verschil ontstond en adviseerde de namen toch te gebruiken. B & W dachten daar op 31 oktober anders over en keurden alleen de overige namen goed. Als alternatief stelde Van Vlijmen daarna de namen voor van Joris Minne en Van Logteren, die wel werden goedgekeurd. Van Vlijmen voorzag de namen weer van de uitgang straat of laan waarna B & W op 30 december de openbare bekendmaking vaststelden en daarmee de complete straatnamen. De naam Verschaffeltstraat zou niet worden gebruikt, omdat de al bestaande straat haar naam Rapenlandstraat behield. De naam werd daarom op 29 oktober 1964 weer ingetrokken.

1964

Bayeuxlaan (herinnering bevrijding 1944, 24 februari 1964)

De Franse stad Bayeux, waar Eindhoven sinds de bevrijding goede banden mee onderhield, kende een Boulevard d'Eindhoven. Het werd tijd dat Eindhoven een pendant kreeg. De naam werd nog niet direct bekendgemaakt. Op 19 september onthulde de burgemeester in het bijzijn van de Franse gasten het straatnaambordje, waarna de aanwezigen een toast uitbrachten met een glas Dubonnet of jus d'orange. Pas in november volgde de openbare bekendmaking van de naam.

Adelaertstraat, Badelochstraat, Bruunstraat, Cantecleerstraat, Coppestraat, Cuwaertlaan, De Vier Heemskinderenlaan, Elckerlycclaen, Elegaststraat, Ferdinand Huyckstraat, Ferguutstraat, Firapeellaan, Genovevalaan, Grimbeertlaan, Heimostraat, Heliasweg, Jaromirstraat, Kapitein Pulverstraat, Klaartje Donzestraat, Koning Arthurlaan, Koning Markweg, Lanceloetstraat, Lohengrinlaan, Malagijsweg, Martijnlaan, Maurits Lijnslagerstraat, Merlijnweg, Moriaenstraat, Parcivalstraat, Reinaertlaan, Reynhovestraat, Ritsaertstraat, Roelantlaan, Rosseelstraat, Sanderijnstraat, Tibeertstraat, Torecpad, Waleweinstraat, Yweinstraat (namen uit de literatuur, 29 mei 1964)

In februari stelde Van Vlijmen aan B & W voor om de straatnamen in de nieuwe wijk Jagershoef te ontleen aan de middeleeuwse en de moderne literatuur. Hij gaf daarbij een aantal voorbeelden, variërend van Ferguut en Cantecleer tot Majoor Frans en Pallieter. B & W keurden zijn idee goed. Tijdens zijn vergadering van 23 april kon het college een keuze maken uit een groot aantal namen. Er was weer haast geboden, want op korte termijn werd een nieuwe stadsplattegrond gedrukt en de namen moesten daar nog op staan. B & W bleken in hun nopjes met het uitgewerkte voorstel. Zij lieten weten dat het aantal namen uit de middeleeuwen nog mocht worden uitgebreid, maar dat zij geen namen uit de moderne literatuur wilden opnemen. Tegelijk keurden zij echter nog wel namen goed uit de romans Ferdinand Huyck en de Camera Obscura. Voor de vergadering van 8 mei somde Van Vlijmen de goedgekeurde namen nog eens op, waarna hij nog enkele nieuwe namen voorstelde, enkele middeleeuwse en die van Pallieter, Don Quichotte en Uilenspiegel, maar deze laatste drie worden afgekeurd. Van Vlijmen voegde hierna aan de goedgekeurde namen weer de uitgangen straat, laan of weg toe, waarna de complete straatnamen vermoedelijk zijn vastgesteld door het goedkeuren van de openbare bekendmaking op 29 mei.

Huizingalaan (geschiedschrijver, 5 september 1960 en 5 juni 1964)

Van Vlijmen herinnerde aan het 'besluit' van 5 september 1960 om een bepaalde nieuwe straat Huizingalaan te noemen. Nu het zover was, plaatste hij die direct op de openbare bekendmaking die op 5 juni 1964 werd goedgekeurd. In een losse notitie verklaarde hij, dat B & W in 1960 al met de naam hadden ingestemd.

Van der Beken Pasteelweg (bewoner landgoed Eikenburg, 15 juni 1964)

Broeder Chrysolius, een van de broeders van pensioonaat Eikenburg, verzocht een straat naar M.A.F. van der Beken Pasteel te noemen, die honderd jaar eerder was overleden. Van der Beken Pasteel was president geweest van de Eindhovense rechtbank en lid van Provinciale Staten en de Eerste Kamer. Hij woonde op het landgoed Heihoef, dat later Eikenburg werd genoemd. Volgens Chrysolius had hij daar het herenhuis gebouwd, waarin later het pensioonaat werd gevestigd. Veel later zou blijken dat de Heifhoef particulier eigendom was van Van der Beken Pasteels echtgenote, maar dat nam niet weg dat hij er inderdaad met zijn vrouw had gewoond.⁵⁵

Fellenoordplein (toponiem, 18 juni 1964)

Vermoedelijk is de naam Fellenoordplein nooit officieel bekendgemaakt. Zie verder 31 mei 1965.

Amphionpad, Anténorpad, Coriolanuspad (figuren uit de Griekse en Romeinse mythologie, 6 juli 1964)

De mogelijkheden om straten te noemen naar figuren uit de Griekse en Latijnse mythologie raakten uitgeput. Daarom stelde Van Vlijmen enkele eerder afgekeurde namen voor. Het Coriolanuspad was een gehandhaafde oude verbinding tussen de Eckartse boerderij De Dreef en de (oude) Sonseweg en stond eerder ook als de Dreef bekend.⁵⁶ Maar dat zal Van Vlijmen niet hebben geweten, anders had hij die naam zeker gekozen. Het pad liep voor een groot deel naast de Faunuslaan, maar dat bleek verwarrend. Nadat het beloop op 18 november 1974 was gewijzigd, begon het pad pas bij de brug over de Doodegraaf.

Generaal de Favaugepad, Generaal des Tombepad (generaals, 6 juli 1964)

Twee bestaande 'straten' in de generaalsbuurt werden gewijzigd in 'paden'. De oude namen (1963) vervielen.

Kromakkerweg (toponiem, 30 juli 1964)

Een veldnaam uit het Strijpse verpondingsboek. De akker zal een kromme begrenzing hebben gehad.⁵⁷

Strijps Bultje (naam in de volksmond, 4 augustus 1964⁵⁸)

De naam voor het viaduct over het tracé Schootsestraat-Zwaanstraat. Korte tijd na de opening werd dit het Strijps Bultje genoemd. De naam was ongetwijfeld ontleend aan het eerdere Strijps Bultje dat tussen het einde van de Keerweerstraat en de Draaiboomstraat had gelegen. Op deze laatste plek zou een boerderij hebben gestaan die De Bult heette. Ook is op die plaats sprake van de naam 'Langdonc' waaraan de Langdonkenstraat zijn naam te danken heeft.⁵⁹ Een donk is een hoogte in het landschap.

Prof. dr. Dorgelolaan (eerste rector-magnificus van de Technische Hogeschool, later Technische Universiteit Eindhoven, 3 en 24 september 1964)

Spoedig zou het nieuwe telefoonkantoor van de P.T.T. worden geopend en daarom was het nodig een definitieve naam te geven aan de straat die op 11 december 1959 tijdelijk Celebeslaan was genoemd. Omdat Van Vlijmen had begrepen dat de burgemeester de laan Airbor-

⁵⁵ J. Spoorenberg, Uit de voorgeschiedenis van Eikenburg, *Ten dienste van de Medemens* (Eindhoven, 2007) 23.

⁵⁶ J. Spoorenberg, *De familie Spoorenberg uit Woensel* ('s-Hertogenbosch, 2005) 141.

⁵⁷ RHCe, A.A. Strijp, inv.nr. 276, fol. 151 verso, 1756-1827: Cromacker.

⁵⁸ *Eindhovens Dagblad* 4 augustus 1964, 2. Met dank aan K. van der Hoeven.

⁵⁹ Wilem van der Sommen, *Zo was het Philipsdorp* (Eindhoven, 2010), 49.

nelaan of -straat wilde noemen, stelde hij Airbornelaan voor. Het college koos echter op 3 september voor Prof. dr. Dorgelolaan, maar de burgemeester moest de familie daarvoor nog wel om toestemming vragen. Dorgelo was de eerste rector magnificus van de Technische Hogeschool geweest. Hij overleed in 1961. Op 24 september was het besluit definitief. De brug over de Dommel was nog niet klaar; het verkeer moest nog steeds vanaf de Prof. dr. Dorgelolaan over de Broekstraat naar de Technische Hogeschool rijden. Ook deze noodverbinding werd nu Prof. dr. Dorgelolaan genoemd. De Celebeslaan liep door het besluit weer tot de Insulinde- laan, terwijl de naam Broekstraat (1959) verviel.

Airbornelaan (bevrijdingsnaam, 24 september 1964)

De laan was nog niet aangelegd, maar omdat de Amerikaanse bevrijders naar Eindhoven waren gekomen voor de feestelijkheden rond 18 september, was het een sympathieke gedachte in hun bijzijn alvast het straatnaambordje te onthullen. Dicht bij de hoek van De Stouthouvel- weg en de Hoolstraat belastte wethouder P. van 't Hof zich op 29 september met deze taak. De openbare bekendmaking van de naam werd vastgesteld op 3 augustus 1965, toen de weg gereed was.

Verschaffelstraat (beeldhouwer, 29 oktober 1964)

Door vroegere bewoners van het oostelijke deel van de Nieuwe Dijk, aan de overzijde van de Montgomerylaan, had de straatnaam (1920) een slechte klank gekregen. Sinds de bouw van nieuwe huizen heette dat deel Generaal Dibbetslaan. Een bewoner van een nieuw huis in het westelijk stuk van de oude straat verzocht mede namens buurtgenoten ook dat deel een andere naam te geven. Van Vlijmen adviseerde negatief, omdat hij meende dat de slechte klank door de nieuwe bebouwing vanzelf zou verdwijnen. Het college dacht er anders over en besloot op 12 oktober de straat naar een beeldhouwer te noemen. Omdat de eerder goedgekeurde naam Verschaffelstraat niet was gebruikt, stelde Van Vlijmen deze naam voor. Hier- voor was het alleen nodig het beloop aan te passen. In de openbare bekendmaking werd de oude naam (1963) echter ingetrokken en de nieuwe vastgesteld. Maar dat kwam in feite op hetzelfde neer. In feite werd door het besluit tevens de naam Nieuwe Dijk ingetrokken.

Johan de Wittlaan, Schimmelpennincklaan, Simon van Slingelandlaan, Thorbeckelaan, Van Hogendorplaan, Van Oldenbarneveltlaan (staatslieden, 19 november 1964)

Toen in februari werd gesproken over straatnamen in het plan Jagershoef, had de gemeentesecretaris aan Van Vlijmen de suggestie gedaan om eens een staatsliedenwijk te benoemen. Die zag daarvoor toen een mogelijkheid in de nieuwe wijk 'De Karpen', 'omdat de straten in dit gebied fraaier zouden zijn dan die in Jagershoef'. Nu was het zover en legde hij het college de namen van enkele staatslieden voor, dus weer geen straatnamen. Op 9 september stemden B & W met die namen in; alleen Antonie Heinsius wordt afgekeurd, omdat het college verwar- ring vreesde met de Jan Heinslaan. Als alternatief stelde Van Vlijmen daarop de naam Van Beuningen voor, maar die werd op 10 september afgekeurd, omdat B & W liever een meer bekende figuur wilden benoemen. Daarna werd geen nieuwe naam meer voorgesteld; uit het dossier blijkt niet hoe het probleem is opgelost. Mogelijk is de naam bedoeld geweest voor de Koudenhovenseweg, die tenslotte zijn naam behield. Achter de goedgekeurde namen plaatste Van Vlijmen het achtervoegsel 'laan', waarna de straatnamen weer zullen zijn vastgesteld door het goedkeuren van de openbare bekendmaking op 19 november 1965.

Winston Churchillaan (bevrijdingsnaam, 25 januari 1965)

Op 25 januari liet de gemeentesecretaris aan Van Vlijmen weten, dat het college (die dag) had besloten een Winston Churchillaan te benoemen. De krant maakte al snel melding van het besluit, maar in het bericht werd de laan Churchillaan genoemd. In de eerstvolgende raads- vergadering deelde de burgemeester het besluit ook aan de raad mee, maar hij noemde de laan Sir Winston Churchillaan. Toen wist Van Vlijmen het niet meer. Op 1 februari informeer- de hij bij de secretaris hoe de straat nu eigenlijk heette. Hij had beter moeten weten. Hij kreeg het wat kribbige antwoord, dat 'wij' met het Eindhovens Dagblad niet te maken hebben. De naam was door B & W vastgesteld zoals hij – de secretaris – had geschreven, maar als Van

Vlijmen er graag Sir bij zette, had hij zijn zegen. Op 15 maart werd de straatnaam officieel als Winston Churchillaan bekendgemaakt.

Op 15 februari werd de naam Tolstraat ingetrokken. De raad had de straat al eerder aan het openbaar verkeer onttrokken. Ter nadere informatie meldde Van Vlijmen nog dat Philips op de ondergrond een elektronisch centrum bouwde. Dat 'centrum' zou later bekend worden onder de naam Evoluon.

Op 12 april adviseerde Van Vlijmen de namen Tolstraat en Het Ven in te trekken en dat deden B & W. Blijkbaar was iedereen inmiddels weer vergeten dat de eerste naam in februari al was ingetrokken.

Fellenoord, Fellenoordplein, (toponiem, 18 juni 1964 en 31 mei 1965)

Pastoor Van Wijck had in 1962 – zie aldaar – aan wethouder Van Eupen gevraagd de oude naam Fellenoord niet verloren te laten gaan en het nieuwe Noordplein – waarvan de naam nog niet was vastgesteld – Fellenoordplein te noemen. Dat was toen een sympathiek idee, maar het kon toen niet direct worden gehonoreerd, omdat de oude Fellenoord nog bestond en het nieuwe plein nog moest worden aangelegd. In 1964 was het zo ver en kon Van Vlijmen aan het college voorstellen het zogenaamde Noordplein de naam Fellenoord te geven. B & W gingen echter voorbij aan zijn advies en stelden op 18 juni de naam Fellenoordplein vast. In december verklaarde het raadslid Panken, dat hij als oud-bewoner van de Fellenoord moeite had met de nieuwe naam en hij informeerde waarom het plein (in aanleg) niet gewoon Fellenoord kon heten. Van Vlijmen had daar geen bezwaar tegen, maar kon het niet nalaten er in zijn dossier even op te wijzen dat hij die naam ook had voorgesteld. B & W deden alsof hun neuzen bloedden en stelden op 31 mei 1965 de naam Fellenoord vast. Tegelijk vervielen de namen Fellenoord (1951) voor de straat die naar het middelste viaduct liep en Fellenoordplein (1964). Op de plaats van de verdwenen Fellenoord werd later opnieuw een straat aangelegd. Die zou op 20 maart 1990 Lardinoisstraat worden genoemd.

Deimosweg, Dierenriemstraat, Dolphijnstraat, Grote Beerlaan, Jupiterstraat, Kleine Beerpad, Kometenlaan, Kompasweg, Kroonstraat, Lierstraat, Marsweg, Mercuriuslaan, Meteorstraat, Mirachstraat, Mirandastraat, Neptunusweg, Oberonstraat, Orionstraat, Ovenstraat, Passerstraat, Pegasusweg, Planetenlaan, Plutostraat, Reguluspad, Rigelstraat, Saturnusweg, Schildstraat, Schorpioenstraat, Schutterlaan, Siriuspad, Steenbokstraat, Titanpad, Tucanstraat, Venuslaan, Voermanstraat, Weegschaalstraat, Wegastraat, Zuiderkruispad, Zwaardvispad (zonnestelsel, sterren en sterrenbeelden, 3 augustus 1965)

Opnieuw legde Van Vlijmen voor een nieuwe wijk in eerste instantie geen straatnamen, maar stamwoorden aan B & W voor. Dit keer waren die ontleend aan het zonnestelsel, de sterren en sterrenbeelden. Uit een dubbel zo grote selectie keurde het college op 15 april een serie van eenentwintig namen goed. Dat waren er te weinig, maar de kennis op de secretarie was met het lijstje uitgeput. Van Vlijmens assistent Th. Alard riep daarom de hulp in van Ir. W. Nijenhuis, die lid was van de Afdeling Eindhoven van de Vereniging voor Sterrenkunde. Die leverde hem al snel een lange lijst met nieuwe mogelijkheden. Van Vlijmen selecteerde er eenentwintig, waarvan B & W er op 17 mei zestien goedkeurden. Een volgende selectie van zeven stuks (microscoop, telescoop, octant, Driehoek, Pijl, Kiel en Indiaan) werd op 3 juni door B & W helemaal afgekeurd. Van Vlijmen deed daarop een vierde voorstel en daaruit kozen B & W op 19 juni nog zeven namen. Ook dit keer zullen de straatnamen zijn vastgesteld door het goedkeuren van de openbare bekendmaking op 3 augustus. Van Vlijmen had niet alle goedkeurde stamwoorden gebruikt: Pleiaden, Walvis, Phoenix, Mira, Canopus en Dione waren vervallen en het goedgekeurde Titania was in Titan veranderd.

Nijhofflaan (geschiedschrijver, 5 augustus 1965)

Om problemen te voorkomen bij de nummering van nieuwe huizen aan de Fruinlaan kreeg een deel van de straat een andere naam.

Op 4 oktober 1965 werd de naam Kersenstraat (1920) ingetrokken, omdat de huizen waren afgebroken.

Antoon Coolenlaan, Willem Elsschotlaan (letterkundigen, 7 oktober 1965)

Helemaal zeker was de naam Antoon Coolenlaan niet, omdat de weduwe van Coolen nog toestemming moest geven.

Sterrenlaan (zonnestelsel, sterren en sterrenbeelden, 25 oktober 1965)

Dit was een belangrijke doorgaande weg door de astronomiebuurt, vandaar de afwijkende naam.

Leanderlaan (mythologische figuur uit de Griekse literatuur, 11 november 1965)

De geplande Minoslaan liep van de Aeneaslaan over de Argonautenlaan naar de Amazonenlaan. Door een wijziging van het uitbreidingsplan verviel een deel van de straat, waardoor er twee straten met dezelfde naam dreigden te komen. Van Vlijmen stelde daarom voor om een van de delen Alcetislaan te noemen, maar die naam keurde het college op 4 oktober af. Uit drie nieuwe mogelijkheden koos het later de naam Leanderlaan.

1966

Agrippastraat, Aurorastraat, Damocleslaan, Dardanuspad, Dolonstraat, Eratolaan, Hekubastraat, Lucretiastraat, Palamedesweg, Stentorstraat, Theseusweg, Turnuspad (figuren uit de Griekse en Romeinse mythologie, 2 februari 1966)

Op 10 januari stelde Van Vlijmen weer een aantal namen voor, waar B & W niet gelukkig mee waren. Zij lieten weten een grotere keuze te willen en dat Van Vlijmen eerst nog maar eens overleg moest plegen met de gemeentesecretaris. Dat gesprek had spoedig daarna plaats, waarna Van Vlijmen op 13 januari aan B & W verzocht twaalf namen te kiezen uit het vijftigtal waaruit hij de keuze gaf. Daarbij gaf hij wel zijn voorkeur aan en die werd op drie uitzonderingen na gevolgd. Ook dit keer keurden B & W alleen de stamnamen goed. Vermoedelijk zijn de straatnamen weer vastgesteld door het goedkeuren van de openbare bekendmaking. Blijkbaar zijn de plannen daarna nog veranderd, want de Palamedesweg werd niet als straat aangelegd, maar als hofje.

Straatnamencommissie

Intussen is het de lezer wel duidelijk geworden, dat B & W bepaald niet altijd gelukkig waren met de ideeën van Van Vlijmen en zij waren niet de enigen. Zo had het raadslid mr. J.C. van Sandick tijdens de begrotingsbehandeling in maart 1953 forse kritiek gehad. Omdat hij het antwoord van wethouder Van Kemenade niet bevredigend had gevonden, stuurde hij het college kort daarna een brief waarin hij zijn gedachten nog eens duidelijk verwoordde, want hij bleek zich al jaren te ergeren. Als voorbeeld richtte zijn kritiek zich op de keuze in de juristenbuurt. Hij ging in zijn brief niet zover dat hij de straatnamen voortaan door de raad wilde laten vaststellen, maar wel vroeg hij of B & W bezwaren hadden tegen een adviescommissie. Van Vlijmen weerlegde de kritiek, maar stond wel achter het idee voor een commissie. Die verminderde niet alleen het gevaar voor subjectiviteit, maar bood ook de mogelijkheid deskundigen op het gebied van taal en geschiedenis bij de naamgeving te betrekken. Als leden dacht Van Vlijmen buiten zichzelf aan drs. H. Mandos, die leraar Nederlands was aan het Gymnasium Augustinianum, drs. J. Renders, de inspecteur van het lager onderwijs en aan de gemeente-archivaris A. Tops. Hij vond het niet bezwaarlijk als ook Van Sandick er deel van zou uitmaken, want zoals uit zijn kritiek bleek, had die veel belangstelling voor de materie. Voor B & W bleek het idee nog een brug te ver. Zij besloten geen commissie te benoemen, maar Van Vlij-

men kreeg wel toestemming in voorkomende gevallen deskundigen te raadplegen voordat hij aan B & W adviseerde. Maar dat gebeurde in feite al in incidentele gevallen.

Ook in volgende jaren kwamen de straatnamen en straatnaambordjes nog enkele malen tijdens de begrotingsbehandeling aan de orde. Min of meer gedwongen door de kritiek, vroegen B & W in 1963 de Eindhovense Kunststichting om advies. Directeur B.C.J. Ullings riep daarop in december van dat jaar een kleine commissie bijeen. Het groepje bestond uit architect ir. C.G. Geenen, de inspecteur van het lager onderwijs en voorzitter van de heemkundekring drs. J.M. Renders, de leraar tekenen en geïnteresseerde in de lokale cultuurgeschiedenis K. Vermeeren, en de Philipsmedewerker die ook bestuurslid van de Kunststichting was, ir. R. Vermeulen. Daarnaast waren ook P.C. Robbe, de directeur van P.T.T- Eindhoven, Th.C. Alard, een assistent van P. van Vlijmen, B. Ullings, de directeur van de Kunststichting en zijn assistent E.J. de Laat bij dat overleg betrokken.

De deelnemers namen voor de bijeenkomst kennis van de richtlijnen die Van Vlijmen voor zichzelf aanhield, maar in feite nooit waren vastgesteld. Achtereenvolgens had hij een voorkeur voor topografische namen (Bleekweg, Stationsweg enz.), voor namen van oude, verdwenen straten, straatnamen waarin oude veldnamen waren opgenomen en ten slotte namen van vermaarde personen, behorend tot een bepaalde categorie. Van Vlijmen erkende dat tegen de richtlijnen bezwaren konden worden aangevoerd, maar was zo handig de commissie de mogelijkheid te ontnemen om veel kritiek te leveren, door eraan te herinneren, dat de Kunststichting al eens eerder had laten weten geen bezwaar tegen het bestaande systeem te hebben.

De commissie kwam tijdens haar enige vergadering tot de slotsom, dat zij geen moeite had met het systeem, maar dat er wel praktische bewaren waren tegen gelijklopende en moeilijk te schrijven of uit te spreken straatnamen. Dat laatste gold in het bijzonder voor namen van buitenlandse en/of bij het publiek niet algemeen bekende personen. De commissie adviseerde ook om een vaste straatnamencommissie in te stellen waarin de gemeente vertegenwoordigd zou zijn door het hoofd van afd. Eigendommen, Openbare Werken en Volkshuisvesting, de P.T.T zitting zou hebben ter beoordeling van de praktische bruikbaarheid van de namen en de Kunststichting ter bevordering van een inventarisatie van historische en/of topografische namen. Ongetwijfeld in verband met hun adviesaanvraag hadden B & W al in november aan Van Vlijmen de opdracht gegeven over enkele namen advies te vragen aan de P.T.T. en dat zou daarna meer gebeuren. Verder gebeurde er niets. Blijkbaar voelde het college nog steeds niets voor het instellen van een straatnamencommissie.

In oktober 1965 kwam in de raadscommissie voor het verkeer de vraag aan de orde, of de straatnamen niet duidelijker konden worden aangegeven. Er werd daarbij ook nagedacht over een vermelding van de wijk. De vraag was al eerder aan de orde geweest. Het hoofd van Afdeling II van de secretarie die nu om advies werd gevraagd, dacht dat zo'n aanduiding weinig effect zou hebben, omdat mensen die van buiten de stad kwamen niet bekend waren met de wijkindeling. Daarentegen vond hij het wel zinvol om op verschillende verkeersintensieve punten in de stad (spoorwegstation, invalswegen) vitrines te plaatsen met stadsplattegronden. Ook dacht hij aan vitrines met plattegronden van de directe omgeving. Tot slot adviseerde hij om voortaan aan beide zijden van een straat naambordjes aan te brengen. Automobilisten zagen de bordjes soms te laat en moesten dan terugrijden, wat gevaar opleverde voor het verkeer.

De vraag uit de raadscommissie lijkt de doorslag te hebben gegeven. In februari 1966 besloot het college een permanente adviescommissie in te stellen. Die zou uit vier leden bestaan. Het hoofd van Afdeling IV van de secretarie, Van Vlijmen op dat tijdstip, werd voorzitter. De andere leden waren de directeur van de Kunststichting, de directeur van het postkantoor of een door hem aan te wijzen vervanger en drs. J.M. Renders, die voorzitter was van de Heemkundige Studiekering 'Kempeland'. De vraag uit de raadscommissie over de straatnaambordjes kon in de commissie aan de orde worden gesteld.

Intussen was het half maart, nog voor de eerste bijeenkomst van de commissie, dringend nodig vijfenvijftig straatnamen vast te stellen in de wijk Vaartbroek, omdat daar in april en mei een groot aantal woningen werd opgeleverd. Van Vlijmen stelde voor om in dit geval nog aan het advies van de commissie voorbij te gaan en een door hem opgestelde lijst van buitenlandse schrijvers goed te keuren, waaruit hij dan een verdere keuze zou maken. B & W bleken op 21 maart niet gelukkig met een tweede schrijversbuurt. Zij meenden dat de namen van de voorgestelde klassieke schrijvers ook gemakkelijk konden worden verward met de namen uit de Griekse en Latijnse mythologie. Drie dagen later kwam de straatnamencommissie voor het eerst bijeen en die moest zich maar eens over het probleem buigen. De leden bleken op 30 maart nog een tweede vergadering nodig te hebben om tot resultaten te komen. Hun advies over de straatnaamborden is verloren gegaan. Voor de zijstraat van de Boschdijk adviseerde zij die naar Frits Zernike te noemen en de straten in Vaartbroek zouden deels moeten worden genoemd naar oude, verdwenen wegen, gehuchten en percelen uit Vaartbroek en omgeving en voor een ander deel naar vruchten. Voor deze namen: zie hieronder.

Zernikestraat (natuurkundige, 7 april 1966)

Van Vlijmen deelde het advies aan B & W mee en adviseerde daarna Zernikestraat.

Aardbeistraat, Abrikozenstraat, Amandelstraat, Aspergestraat, Banaanstraat, Boekweitstraat, Braambesweg, Citroenstraat, Dadelstraat, Dravikweg, Druivenstraat, Frambozenstraat, Gemberstraat, Gerstlaan, Goudrenetstraat, Jonathanstraat, Juttepeerstraat, Kersenstraat, Koolzaadpad, Kroezelstraat, Maisweg, Mandarijnstraat, Meloenstraat, Mirabelweg, Muskaatstraat, Notenstraat, Olijvenstraat, Perzikstraat, Peterselieweg, Pipelingstraat, Pomelmoeslaan, Ramenasstraat, Selderijstraat, Sinaasappelstraat, Sjalotstraat, Speltstraat, Sterappelstraat, Suikerpeerstraat, Tarwelaan, Tomatenstraat, Tuinkersweg, Vijgenstraat, Wijnpeerstraat, Winterjanstraat (vruchtenbuurt, 28 april 1966)

en

De Busweg, De Koppele, De Kulder, De Rieten, De Stoutheuvel, De Streep, Den Ouden Dries, Kruburg, Ooievaarsakker, Sonseweg, Turfveldenstraat, Vaartbroek (lokale namen, 28 april 1966)

Al in 1920 had Tjaden, de directeur van Gemeentewerken, ingezien dat het moeilijk is om voor een landbouwbuurt geschikte namen te vinden. In de aanvankelijk door hem gedachte landbouwbuurt had hij dan ook tweede instantie, maar nog tijdig, de straten naar naar kunstschilders genoemd. In 1932 deed zijn opvolger Kools een tweede poging om een landbouwbuurt te benoemen. Nadat de eerste straatnamen waren vastgesteld, viel de bouw door de economische crisis stil. Toen in 1938 nieuwe namen nodig waren, besloot hij in samenspraak met B & W alsnog voor het thema Zuid-Afrika te kiezen. De ervaring van de twee directeuren was inmiddels verloren gegaan, waardoor de straatnamencommissie dezelfde fout nog eens kon maken.

De voor- en vastgestelde namen met toponiemen vormden een ratjetoe. Vaartbroek en Stoutheuvel waren oude gehuchten. Vaartbroek lag in de noord-oosthoek van de gemeente tegen de Dommel. De naam wordt als "Verenbroec" al genoemd in 1368.⁶⁰ Broek duidt op vochtige grond en 'veren' betekent hier 'ver weg' gelegen. Mogelijk werd hiermee de tegenstelling aangegeven met het Begijnenbroek bij de Brugstraat. Stoutheuvel (oudste vorm Steytheuvel⁶¹) lag aan de uitvalsweg naar Son. De betekenis van de naam is niet duidelijk. De Kulder is wellicht genoemd naar de daar voorkomende wulp, die in het dialect kuilder heette.⁶² De betekenis en de ligging van Kruburg zijn niet bekend. De naam Turfvelden duidt in het algemeen op plaatsen waar turf werd gestoken, met De Rieten zijn wellicht rijten bedoeld geweest, het zou dan een gebied met kleine waterstromen zijn, maar de ligging daarvan is eveneens onbekend.

⁶⁰ In de oudste vermelding wordt een boerderij genoemd te 'Verenbroec', later ook 'Vaersbroec'. S.A.H., Rechterlijk archief 's-Hertogenbosch, inv.nr. 1175, fol. 22, 1368:

⁶¹ RHCe, R.A. Eindhoven, inv.nr. 1586, fol. 148-153 verso, 11 december 1632: Steytheuvel.

⁶² A.P. de Bont, *Dialekt van Kempenland*, deel III, geografische namen, 178.

Koppelen zijn percelen die afwisselend als bouw- en grasland werden gebruikt. Streep duidt op een smalle strook grond en een dries is een stuk grasland. De Sonseweg was de oude weg naar Son ('de Zwarte Pad'), het verlengde van de Eckartseweg(- Noord). De (nieuwe) Sonseweg ligt ongeveer op het oude tracé. De Busweg werd als een verdwenen weg beschouwd, waaraan de herinnering moest worden vastgehouden. In werkelijkheid was de Busch-, of Bosweg de oude weg naar Den Bosch, die nog steeds bekend is als Oude Bossche Baan. De Busweg is dus eigenlijk genoemd naar een bestaande weg.

Het eerste advies van de commissie viel op 4 april bij B & W niet in goede aarde; op 26 april hadden de commissieleden hun eerste bijeenkomst met de gemeentesecretaris. Dat gesprek ging niet alleen over de landbouwbuurt, maar vooral over de toponiemen. De – vermoedelijk door de secretaris geuite – angst dat de straatnaam Ooievaarsakker verwarring kon geven met de gebiedsnaam Ooievaarsnest in Gestel, werd door Van Vlijmen niet gedeeld. Gebleken was dat het geplande Ooievaarsnest als natuurgebied nauwelijks bewoond zou worden. Overigens was het nog niet eens zeker of er een bestemmingsplan Ooievaarsnest zou komen, want de kans was groot dat het gebied werd toegevoegd aan het plan Hanevoet. De commissie had ook de straatnaam De Tempel voorgesteld. Om de kans op verwarring met het elders gelegen uitbreidingsplan van die naam uit te sluiten, adviseerde zij om dat plan voortaan De Hulst te noemen. Wel bleken de leden bereid hun voorstel voor een Rottendijk en een Heirweg in te trekken. De vruchtnamen overleefden het gesprek met de gemeentesecretaris, maar achteraf werd Van Vlijmen toch bang, dat enkele namen verward zouden worden met al bestaande straatnamen en daarom nam hij die niet op in zijn voorstel aan B & W. Toen hij de namen die hij wel geschikt achtte bij elkaar zet, kwam hij er twee te kort. Op eigen initiatief voegde hij daarom nog Dadel- en Vijgenstraat toe. B & W gingen op 28 april 1966 met het uiteindelijke voorstel akkoord. Alleen de naam Tempel keurden zij af; in plaats daarvan kozen zij voor Speltstraat. In 1968 zou er toch nog een Tempellaan komen, maar toen in het plan De Tempel aan de andere zijde van de J.F. Kennedylaan.

Er kwamen na publicatie twee bezwaren binnen tegen de naam Juttepeerstraat, waarbij het duidelijk was dat de brieven schrijvers contact met elkaar hadden gehad. Van Vlijmen adviseerde het verzoek om wijziging af te wijzen. De straatnamencommissie had namen uitgekozen 'welke goed uitspreekbaar, duidelijk leesbaar, gemakkelijk schrijfbaar en bovendien voor de massa te begrijpen' waren. Zijn advies wekte de indruk dat de gemeentesecretaris tijdens zijn gesprek deze eisen namens B & W op tafel had gelegd. Het verzoek werd inderdaad door B & W afgewezen. Zie voor het vervolg 1969 en verder.

De namen Juttepeerstraat, Speltstraat en Dravikweg werden op 18 februari 1969 ingetrokken, Mandarijnstraat op 25 februari 1969, Amandelstraat, Banaanstraat, Citroenstraat, Meloenstraat en Olijvenstraat, Pompelmoeslaan, Sinaasappelstraat, De Busweg en Kruburg op 5 mei 1970, Aspergestraat, De Rieten en Ramenasstraat op 18 maart 1977 en Ramenasstraat nog eens op 28 april 2008.

Op 5 mei 1966 werd de naam Brandkuilstraat ingetrokken, omdat de straat was opgebroken. Tegelijk werd het beloop van de Wezelstraat (1920) zo verlegd, dat die in feite een nieuwe straat werd. Het beginpunt ervan aan de Kronehoefstraat bleef gehandhaafd, maar daarna liep de straat niet langer naar de Dasstraat, maar naar de Molstraat.

Doolplein (toponiem, 4 juli 1966)

In 1965 had de bisschop van 's-Hertogenbosch, mgr. Bekkers, tijdens een kerstviering op het woonwagenkamp de wens uitgesproken dat een van de kampstraten naar hem zou worden genoemd. Het R.K. Woonwagenwerk verzocht daarom het adres van het woonwagenkamp, Kanaaldijk Noord 199, te veranderen in Mgr. Bekkersplein. Van Vlijmen vroeg zich af of het wel passend was een straat in het kamp naar de Bossche bisschop te noemen en informeerde of hierover wellicht de familie van de bisschop moet worden gehoord. B & W besloten daarop – zonder nader advies – tot de naam Doolplein. De naam was geïnspireerd door de Doolstraat, waar het kamp aan grensde. Het voorvoegsel 'dool' is afgeleid van dolage, wat duidt op

stilstaand water of moeras.⁶³ Het Woonwagenwerk kreeg bericht dat te zijner tijd een in aanmerking komende straat naar de bisschop zou worden genoemd. In een ingezonden stukje in het *Eindhovens Dagblad* werd daarop de vraag gesteld, of B & W het soms genant vonden om het kamp naar mgr. Bekkers te noemen en zijn naam voor een betere buurt wilden reserveren. Als dat zo is, dan hadden zij, volgens de inzender, weinig van het leven en werk van de inmiddels overleden bisschop begrepen. De naam Doolplein werd op 28 april 2008 ingetrokken.

Pastoor Dijkmansstraat (bouwpastoor St.Joriskerk, 4 juli 1966)

De naam St. Jorisstraat (1920) werd nog steeds verward met St. Jorislaan (zie 15 maart 1938) en werd daarom op verzoek van de bewoners gewijzigd. Als alternatief hadden zij de naam Mgr. Bekkersstraat gesuggereerd. B & W besloten de straat naar pastoor Dijkmans te noemen. Tegelijk werd de oude naam ingetrokken.

Ekkersrijt, Nieuwe Achtse Heide, Rijtacker (lokale namen, 4 juli 1966)

Door de aanleg van de nieuwe autoweg naar Tilburg werden enkele woningen die tot dan aan de Oirschotsedijk waren genummerd van die weg afgesneden. Zij kregen een nieuwe aansluitingen en daarvoor moesten namen worden vastgesteld. De bewoners waren al ingelicht. Uit het dossier blijkt de vaststelling niet zonneklaar, wel uit latere stukken. Het heeft er alle schijn van, dat de namen pas in 1967 zijn ingevoerd. De Ekkersrijt was een beekje op de grens van Woensel; rijt is een algemene naam voor een kleine waterloop. De toevoeging Ekkers duidt erop dat het loopje door een akkercomplex liep. De Rijtacker zal een akker zijn geweest dat aan het beekje lag. De naam Nieuwe Achtse Heide is foutief. Bedoeld was de heide van Nieuw Acht; de naam had daarom Nieuw-Achtseheide moeten luiden. De naam Rijtacker werd op 27 februari 1967 gewijzigd.

Straatnamencommissie

Van Vlijmen had voorgesteld de straatnamencommissie te raadplegen over namen in de nieuwe wijken De Tempel en Vlokhoven, bij de Oirschotsedijk en voor het woonwagenkamp en ook voor de wijziging van de naam St. Jorisstraat. Het college stemde op 4 juli met zijn voorstel in, maar stelde tegelijk een aantal namen vast zonder de commissie te horen en besloot direct om in de nabije toekomst een straat naar bisschop Bekkers te noemen. Het nieuwe systeem was blijkbaar nog even wennen.

Het lijkt erop dat de nieuwe straatnamencommissie ook daarna niet voor elk afzonderlijk geval om advies werd gevraagd, maar vooral bij de naamgeving van grote complexen. Voor de overige namen werd soms wel advies gevraagd aan de directeur van de P.T.T.

Bisschop Bekkerslaan (Bossche bisschop, 12 september 1966)

Op 1 september vroegen B & W aan Van Vlijmen een voorstel te doen voor een straat die naar de overleden bisschop kon worden genoemd. Die liet weten dat op dat ogenblik maar één straat geschikt was. B & W gaven daarop opdracht om aan wethouder Van Vliet en aan de gemeentesecretaris een kaart te sturen waarop ook de aansluitende straatnamen stonden vermeld; zij zouden dan een besluit nemen. Op 12 september stemden zij met het voorstel in.

Piazza (Italiaans woord voor plein, 28 november 1966)

Op 23 november had Bijenkorfdirecteur J. Bons tijdens een presentatie aan B & W om deze naam verzocht. Ook hier gingen B & W voorbij aan de adviescommissie.

⁶³ Reimer Reinsma, Geschiedenis op straat, den Dolech, *Onze Taal* 71 (1992) 171.

Straatnamencommissie

Op 1 december 1966 ging mr. P. van Vlijmen met pensioen. Hij werd als afdelingshoofd en voorzitter van de straatnamencommissie opgevolgd door dr. mr. L.H.M. Damen, die al enkele jaren zijn plaatsvervanger was.

1967

Telefoonstraat (bestaande naam, 27 februari 1967)

Op voorstel van Damen werd de naam Telephoonstraat gewijzigd in Telefoonstraat. Het besluit is merkwaardig, omdat de oude spelling daarvoor steeds stilzwijgend was aangepast. Maar blijkbaar wist Damen dat niet en B & W al evenmin.

Tilburgseweg Oost, Tilburgseweg West (richting, 27 februari 1967)

Al in 1961 was in de Commissie van Verkeer gebleken dat er drie wegen waren die Tilburgseweg heetten: de autoweg en de oostelijk en westelijk hiervan gelegen wegen, die bij het vaststellen van de straatnaam nog als ventwegen waren beschouwd. Deze situatie leidde tot verwarring en daarom kregen de twee laatste wegen een nieuwe naam. Om het ongerief (telefoonaansluitingen, drukwerk enz.) zoveel mogelijk te beperken, werd gekozen voor achtervoegsels.

Pastoriestraat Oost (bestaande naam, 27 februari 1967)

Door de aanleg van de Veldmaarschalk Montgomerylaan was de Pastoriestraat in twee stukken gedeeld. Het oostelijk deel tussen de Broekseweg en de Veldmaarschalk Montgomerylaan zou op de duur vervallen. Daarom werd ervoor gekozen dit deel een andere naam te geven. De naam verviel in 1973.

Willem van Konijnenburglaan (schilder, 27 februari 1967)

Nuenenseweg (richting, 27 februari 1967)

Door het realiseren van het plan Oude Gracht was de Eckartseweg in twee delen gesneden, die op grote afstand van elkaar lagen. Het noordelijke deel had de minste bebouwing en kreeg daarom een nieuwe naam.

Franz Leharplein (componist, 27 februari 1967)

Nabij de Hoogstraat was een plein aangelegd voor een nieuw winkelcentrum.

Landsard, Rijtackerweg, (locale namen, 27 februari 1967)

Van de namen die Van Vlijmen op 4 juli 1966 had voorgesteld voor straten in de buurt van de Oirschotsedijk was er één afgekeurd. In plaats daarvan stelde Damen nu Landsard voor. Vermoedelijk stond de weg eerder bekend onder de niet-officiële naam Achtseweg (zie 5 december 1930). De nieuwe naam was geïnspireerd door een voormalig heideveen, dat vermoedelijk in Oerle lag. Het gehucht Lanschot bij Hoogeloon wordt in het dialect Lansterd genoemd. Mogelijk gaat ook de naam van het heideveen op Lanschot terug.⁶⁴

Omdat intussen het plan was opgevat om in Vlokhoven een aantal namen vast te stellen die op 'akker' eindigden, werd de eerder vastgestelde naam Rijtacker gewijzigd in Rijtackerweg. Dat was eenvoudig, omdat de naam wel was goedgekeurd, maar nog niet ingevoerd. In maart 1967 werd de openbare bekendmaking van de namen Ekkersrijt, Landsard, Nieuwe Achtse Heide en Rijtackerweg vastgesteld.

⁶⁴ A.P. de Bont, *Dialekt van Kempenland*, deel III geografische namen, 179.

Tegelijk werden de namen Stoutheuvelweg, Rietvinkstraat (beide 1920), Eckartse Heiweg (1950), Dijkstraat (1954), Poeijersdwarsstraat (1920) en Vermeylenweg (1957) uit het bestand afgevoerd; de eerste vijf straten waren opgebroken en de laatste was nooit aangelegd.

Melati van Javalaan (bestaande naam, 27 februari 1967)

in december 1966 maakte een van de bewoners van de Melatie van Javalaan B & W er op attent, dat de naam van de schrijfster op een van de straatnaambordjes foutief was gespeld en ook het onderschrift onjuist was. B & W besloten de fouten te herstellen. Zowel de naam als het onderschrift bleken in 1930 verkeerd te zijn vastgesteld. Door dit besluit wijzigden B & W in feite de straatnaam. Op 27 maart 1967 schreef de klager dat de foutieve bordjes er nog steeds hingen. Een maand later waren die vervangen, maar toen werd de romanschrijfster foutief een romanschrijver genoemd.

Franklin D. Rooseveltlaan (bevrijdingsnaam, 16 mei 1967)

Ten Zuiden van de wijk Vlokhoven lag de Winston Churchilllaan. De vernoeming van de Amerikaanse president kon daardoor niet achterblijven en daar werd een straat ten westen van de wijk naar genoemd.

Baltesakker, Bekerakker, Covelakker, Geestakker, Hasenbosakker, Heeghtakker, Heuvelakker, Hulstbosakker, Kampakker, Kruisakker, Maalakker, Mortelakker, Pachtakker, Smetsakker, Veelakker, Waterakker (locale namen, 16 mei 1967⁶⁵)

De namen Baltesakker, Hasenbosakker en Smetsakker bevatten respectievelijk een voor naam, een familienaam en een beroepsnaam. Heegt is hakhout, mogelijk was de akker daarmee omzoomd of lag er een perceel hakhout in de buurt. Zo kan de Hulstbosakker deels omzoomd zijn geweest met hulst, of bij een hulstboom hebben gelegen, de Kruisakker lag bij een kruispunt van wegen, Mortelakker zal in een stuk land hebben gelegen dat de Mortel heette en de Kampakker lag in de Kampen. Mortel duidt op drassige grond en een kamp was een afzonderlijk omheinde ontginning die meestal aansloot op een akkercomplex. De Pachtakker was gepacht en de Waterakker zal bij een water hebben gelegen, maar kan ook een eigenaar hebben gehad die Van de Water heette. De betekenis van de namen Bekerakker, Covelakker, Geestakker, Maalakker en Veelakker is onduidelijk.

De straatnamencommissie had op 21 maart een groter aantal akkerstraten voorgesteld, maar het college bleek geen prijs te stellen op zoveel namen zonder de gebruikelijke uitgang van straat, laan of weg. Liever wilde het normale namen met daar tussendoor enkele uitzonderingen die aan de oude namen herinnerden. De commissie nam daarmee geen genoegen. Zij meende dat haar voorstel in overeenstemming was met de richtlijnen die haar waren gegeven. Die schreven allereerst topografische namen voor, zoals Stationsplein of Bleekstraat, vervolgens namen van oude, verdwenen straten, zoals Rielseweg, daarna namen ontleend aan veldnamen en ten slotte konden ook vermaarde personen worden vernoemd. Alleen tegen deze laatste groep waren in het verleden bezwaren geuit. De voorgestelde akkernamen bevorderden de identificatie van de wijk. De leden vroegen zich af, of het onder de omstandigheden nog langer verantwoord was, dat zij hun kostbare tijd beschikbaar stelden. B & W schrokken blijkbaar van dit antwoord, want op 3 mei volgde een gesprek met wethouder Van Vliet. Die verklaarde dat het college er geen bezwaar tegen had, als een deel van de straten in Vlokhoven naar oude akkers werd genoemd. Er volgde daarop een nieuw voorstel van de commissie waarvan alleen de naam Het Kempke werd afgekeurd, omdat die niet in het systeem paste. De naam zou in 1987 elders voor korte tijd als Kämpke en Kampke terugkeren.

Bethaniëstraat, Bethelstraat, Bethlehemlaan, Gibeonstraat, Hebronstraat, Jericholaan, Jerusalemlaan, Judealaan, Nazarethlaan, Nebostraat, Samarialaan, Sichemstraat, Sionstraat, Taborstraat, Tiberiaspad (Heilig Land, 16 mei 1967)

⁶⁵ RHCe, A.A. Woensel, inv.nr. 313, 1701. Hierin worden genoemd: Covelacker, fol. 33 verso; Cruysacker, fol. 40; Heeghtacker, fol. 36 verso; Hulstbosacker, fol. 35 verso; Mortelacker, fol. 48 verso; Pachtacker, fol. 51; Veelacker, fol. 32.

De commissie had niet helemaal haar zin gekregen. Eén zijde van de Vlokhovenseweg werd een akkergebied, maar voor de andere zijde werd een ander thema gekozen. Mogelijk geïnspireerd door de nabije Tempelstraat besloot de commissie tot geografische namen uit het oude Palestina. Blijkbaar leefde het idee dat een groot aantal namen nodig was, want commissielid J. Renders schakelde zijn kennis P.J. Meertens in, die in Amsterdam directeur was van de Bureaus voor Dialectologie, Volkskunde en Naamkunde, het huidige Meertens Instituut. Een van diens medewerkers stelde een lijst van vier pagina's op met namen die tot ver buiten het Heilig Land reikten. Voor de onderschriften, zie ook 2014.

Nieuwe ideeën

Opvallend was de geruisloze terugkeer van de plaatsnamen. Van Vlijmen was daar een fel tegenstander van geweest, maar die was vertrokken. De straatnamencommissie en haar nieuwe voorzitter hadden duidelijk andere ideeën. In de volgende jaren zouden Belgische, Luxemburgse, Italiaanse, Spaanse en Franse namen volgen.

Korfakker (toponiem, 17 mei 1967)

In plaats van de afgekeurde naam Het Kempke stelde Damen de naam Korfakker voor. Hij vroeg de gemeentesecretaris of het goed was, dat hij deze naam al opnam in de openbare bekendmaking die op 17 mei zou worden vastgesteld, of dat die eerst door B & W moest worden goedgekeurd. De secretaris gaf zijn fiat. Wellicht duidde de naam op de vorm van de akker.

Vincent van den Heuvellaan, (medeoprichter Boerenleenbank, 23 mei 1967⁶⁶)

De straat liep achterlangs het hoofdkantoor van de Boerenleenbank, nu Rabo-bank.

Nieuwe Bogert, Oude Bogert (locale namen, 23 mei 1967)

Bogerd was een oeroude naam voor een gebied in het zuiden van Woensel, die duidde op een boomgaard die daar ooit had gelegen. De Oude en de Nieuwe Bogert waren latere straten in het gebied van de Bogert, die in verband met de aanleg van het hoogspoor waren opgebroken, waarna de namen in 1953 en 1961 waren ingetrokken. Nu werden ze opnieuw vastgesteld in het gebied dat later Woenselse Watermolen zou heten. De Oude Bogert lag in het verlengde van de Gildelaan en de Nieuwe Bogert liep evenwijdig aan de Veldmaarschalk Montgomerylaan en verbond de Oude Bogert met de latere Rachelsmolen.

Beide namen vervielen op 27 februari 1980.

Roggeveenlaan (ontdekkingsreiziger, 23 mei 1967)

In 1920 was een ontdekkingsreizigersbuurt gepland tussen de Broekseweg en de Dommel, maar die was nooit tot ontwikkeling gekomen. De Roggeveenstraat was weer opgebroken en in 1961 was de naam ingetrokken. In een nieuwe wijk – nu Woenselse Watermolen – kon het idee alsnog worden gerealiseerd. Naast Roggeveen dacht Damen aan Columbus, want ook de Columbusstraat zou binnen afzienbare tijd moeten verdwijnen.

De naam Roggeveenlaan werd ingetrokken op 28 juli 1981.

Casellastraat (bestaande componistennaam, 23 mei 1967)

Aan de Oesterstraat (1920), een zijstraatje van de Hoogstraat, stonden geen huizen meer. De naam werd afgevoerd en de straat bij de Casellastraat getrokken, die in het verlengde lag.

Henri Dunantpark, Rode Kruislaan, (Rode Kruis en zijn oprichter, 27 juni 1967).

Het college had eerder aan de Eindhovense afdeling beloofd te bezien of niet een straat naar het Rode Kruis of naar zijn stichter kon worden genoemd. Het 100-jarig bestaan bleek een goede aanleiding om die belofte gestand te doen.

⁶⁶ Voor een levensbeschrijving, zie J.M. Renders, Vincent van den Heuvel werd honderd jaar geleden geboren, *Oost-Brabant*, 8 december 1954, 3.

Aarlenlaan, Aarschotlaan, Achelstraat, Anderlechtstraat, Antwerpenlaan, Arendonkstraat, Averbodelaan, Baarle Hertoglaan, Bastenakenlaan, Belgiëplein, Beverloweg, Bokrijkstraat, Borgerhoutlaan, Brasschaatpad, Bruggelaan, Brussellaan, Dammestraat, Dendermondepad, Diestlaan, Diksmuidepad, Dinantlaan, Doorniklaan, Eeklopad, Gaasbeekstraat, Grobbendonkstraat, Hamontstraat, Henegouwenlaan, Herentalsweg, Hobokenlaan, Houthalenlaan, Izegempad, Knokkelaan, Leuvenlaan, Luiklaan, Maaseikstraat, Maldegempad, Malmedyalaan, Mechelenlaan, Melsbroekhof, Middelkerkelaan, Namenlaan, Neerpeltlaan, Nieuwpoortstraat, Oostendelaan, Orvallaan, Oudenaardepad, Overpeltlaan, Passendalepad, Poperingepad, Retiestraat, Rijkevorselstraat, Roeselarepad, Ronsepap, Rozebekepad, Rupelmondepap, Schaarbeekhof, Scherpenheuvellaan, Spalaan, Tervurenhof, Turnhoutlaan, Ukkelstraat, Vilvoordehof, Vlaanderenlaan, Vorselaarstraat, Wenduinepad, Westerlostraat, Westmallestraat, Wilrijkstraat, Wuustwezelstraat, Zandhovenstraat, Zeebruggestraat (Belgische buurt, 27 juni 1967)

De nieuwe wijk lag op de grens van Eindhoven en Son. Het Sons gebied zou in 1972 door Eindhoven worden geannexeerd. De namen van de straten die in Eindhoven lagen, werden door B & W vastgesteld, terwijl de 'Sonse' namen door het Eindhovense college werden goedgekeurd waarna die aan het gemeentebestuur van Son ter vaststelling werden voorgelegd. Een van de collegeleden schreef op de dossieromslag: 'Moeten wij onze vrienden uit Antwerpen niet iets rianter bedienen?' De andere leden waren het daarmee eens en dus werden namen Brussellaan en Antwerpenlaan door B & W omgewisseld.

De namen Izegempad, Oudenaardepad en Poperingepad werden 13 september 1972 ingetrokken.

Tempellaan (toponiem, goedgekeurd door B & W van Eindhoven op 27 juni 1967 en vastgesteld door de gemeenteraad van Son op 30 november 1967⁶⁷)

De Belgische buurt behoorde tot het bestemmingsplan De Tempel, dat zijn naam dankte aan de daar gelegen Tempelstraat. Mede omdat (de laatste rest van) die straat binnen afzienbare tijd werd opgebroken, besloot de commissie tot de naam Tempellaan. De Tempel was een gehucht van twee boerderijen (de Oude en de Nieuwe Tempel) aan de andere zijde van de Vlokhovenseweg, op de kruising van de Tempelstraat en de oude Sonseweg. De Tempelstraat liep daar aanvankelijk heen. De nieuwe laan lag helemaal in Son. Het Eindhovense college had de naam aan het Sons gemeentebestuur ter goedkeuring voorgelegd.

Aarlenlaan (gedeeltelijk), **Achelstraat, Bastenakenlaan** (gedeeltelijk), **Bokrijkstraat, Dinantlaan, Hamontstraat, Henegouwenlaan** (gedeeltelijk), **Leuvenlaan (gedeeltelijk), Luiklaan, (Malmedyalaan** (gedeeltelijk), **Namenlaan, Orvallaan** (gedeeltelijk), **Spalaan, Tempellaan** (Belgische buurt op Sons gebied; raadvergadering Son 30 november 1967)

De Sonse gemeenteraad keurde de namen goed van de straten die geheel of gedeeltelijk in Son lagen.

Het beleid van de straatnamencommissie

Het nieuwe beleid van de straatnamencommissie onder leiding van Damen viel in de stad op. Was in de pers nogal eens geklaagd over de straatnaamgeving, nu verscheen in de Eindhovense editie van Het Vrije Volk een enthousiast verhaal over de keuze in de Belgische buurt. Ook het Eindhovens Dagblad reageerde positief, maar had nog moeite met het tonen van enthousiasme.

1968

Engelse Tuin (toponiem, 30 januari 1968)

⁶⁷ J. Spoorenberg, 'De naam de Tempel', *De Blauwe Heraut* VI (2007), 103.

Bij gebrek aan een straatnaam gebruikte de organisatie 'Bescherming Bevolking' voor haar tijdelijke commandopost het postadres 'Verlengde Roostenlaan', maar die aanduiding was niet voor iedereen duidelijk. Mede in verband met het nieuwe kantoorgebouw dat daar werd gebouwd, verzocht het dagelijks bestuur van de A-kring Noord-Brabant aan het college om een officiële straatnaam vast te stellen. In de negentiende eeuw had Mr. M.A.F. van der Beken Pasteel, de bewoner van de Heihoef, het latere Eikenburg, hier op de grens van het landgoed een zogenaamde Engelse tuin aangelegd en dat was nog bekend. De naam werd ingetrokken op 31 december 1974.

Natalweg (Zuid-Afrikaanse buurt, 20 februari 1968)

De naam werd op 28 april 2008 ingetrokken.

Ter hoogte van het toekomstige Franz Leharplein lag tussen de Hoogstraat en de Laagstraat een nauwelijks begaanbare, onbebouwde weg die Zalmstraat heette. Naar analogie van de Oesterstraat werd die op 20 februari bij de Brahmslaan getrokken, die in het verlengde lag en werd de naam Zalmstraat (1920) ingetrokken.

Tegelijk werd het verzoek van een bewoonster om de naam Kluitpad te wijzigen afgewezen. De naam riep volgens haar associaties op met een achterbuurt.

Asselbornweg, Bastendorfweg, Clervauxlaan, Diekirchlaan, Echternachlaan, Eschweilerhof, Garnichweg, Hosingenhof, Larochetteweg, Lenningenhof, Luxemburglaan, Mondorfweg, Reisdorfweg, Remichweg, Viandenhof, Winselerhof (Luxemburgse buurt, 20 februari 1968)

en

Grevenmacherhof (Luxemburgse buurt 1 maart 1968)

Met uitzondering van Redangehof werden de voorgestelde namen goedgekeurd. Ongetwijfeld met goedkeuring van de gemeentesecretaris werd de afgekeurde naam in de openbare bekendmaking van 1 maart vervangen door de naam Grevenmacherhof. Die werd dus vastgesteld door het goedkeuren van de bekendmaking. Iets dergelijks was in 1967 gebeurd toen de naam Het Kempke was vervangen door Korfakker.

Populierenstraat (bomen, 27 februari 1968)

Enkele toekomstige bewoners van de straat hadden verzocht de naam Nieuwe Doelen vast te stellen. Die paste niet alleen bij de nabije Doelenstraat, maar gaf ook aan dat de weg door de bebouwing opnieuw tot leven was gekomen en voor de bewoners was het ook prettig in een in alle opzichten nieuwe straat te wonen. De directeur van de PTT bleek bezwaar tegen dat idee te hebben, omdat de voorvoegsels nieuw en nieuwe dikwijls tot verwarring leidden. Damen adviseerde daarom het verzoek af te wijzen en de straat Populierenstraat te noemen. Die naam was al in 1928 elders in de buurt voorgesteld, maar toen had het college daar voor Canadastraat gekozen.

Geestenbergpad (toponiem, 5 maart 1968)

De bestaande Geestenbergstraat werd volgens de plannen een pad. Daarop vooruitlopend werd een naamswijziging vastgesteld, maar die zou niet worden doorgevoerd. Op 13 september 1971 werd het besluit teruggedraaid.

Admiraalstraat, Agaatvlinderstraat, Apollovlinderstraat, Argusvlinderweg, Avondroodstraat, Bessenvlinderstraat, Bladvlinderweg, Citroenvlinderstraat, Dagpauwstraat, Dagvlinderstraat, Dennespannerlaan, Hageheldstraat, Heidespannerweg, Keizersmantelstraat, Kluizenaarstraat, Koningspagelaan, Kuifvlinderstraat, Maanvlinderstraat, Monarchstraat, Monnikstraat, Morgenroodstraat, Nachtpauwstraat, Pagelaan, Pijlstaartweg, Reuzenvlinderstraat, Satijnvlinderlaan, Spanvlinderplein, Uilvlinderstraat, Vlinderhof, Vogelvlinderstraat, Vuurvlinderstraat, Wapendragerstraat, Wilgeboorderweg, Windevlinderstraat, Zwaluwstaartweg (vlinderbuurt, 5 maart 1968)

De Admiraalstraat, Daggpauwstraat, Nachtpauwstraat, Avondroodstraat, Hageheldstraat, Monarchstraat, Morgenroodstraat, Wapendragerstraat, Zwaluwstaartweg werden niet aangelegd. De drie eerste namen vervielen op 18 mei 1971, terwijl de overige toen opnieuw werden vastgesteld voor andere straten. De naam Pijlstaartweg werd in januari 1972 gewijzigd in Pijlstaartpad en op 13 september 1972 werd Agaatvlinderstraat ingetrokken. De namen Apollovlinderstraat, Citroenvlinderstraat, Maanvlinderstraat, en Reuzenvlinderstraat werden op 30 oktober 1973 gewijzigd en Uilvlinderstraat, Bladvlinderstraat en Argusvlinderweg werden toen ingetrokken. Op 20 februari 1980 werden de namen Heidespannerweg en Dennespannerlaan ingetrokken, op 12 december 1984 volgde Koningspagelaan en op 6 oktober 1987 Vlinderhof. Op 8 oktober 1974 zou voor korte tijd een nieuwe Argusvlinderweg worden benoemd.

Woldragerlaan (vlinderbuurt, 14 maart 1968 door gemeentesecretaris)

Van de eerder voorgestelde vlindernamen was de naam Zandoogjelaan door B & W afgewezen. Als alternatief werd door Damen aan de gemeentesecretaris de naam Woldragerstraat voorgesteld, die door de secretaris op 14 maart, vermoedelijk weer buiten B & W om werd goedgekeurd, zodat die tegelijk met de andere namen kon worden bekendgemaakt. Iets dergelijks was eerder gebeurd met de namen Korfakker en Grevenmacherhof (1967 en 1968).

Gloriantstraat (figuur uit de Nederlandse literatuur, 26 maart 1968)

Het lijkt erop dat hiervoor alleen aan de directeur van het postkantoor om advies is gevraagd.

Amundsenstraat (ontdekkingsreiziger, 26 maart 1968)

Eerder was in de buurt Woenselse Watermolen de naam Roggeveenstraat vastgesteld. Damen vond het niet bezwaarlijk ook straten in het aangrenzende gebied van de Oude Toren naar ontdekkingsreizigers te noemen. Tegelijk liet hij aan B & W weten, dat spoedig een voorstel zou volgen om in deze omgeving de naam Schakelstraat in te trekken. Die klonk weinig fraai en paste ook niet in het systeem.

J. Stuffersweg (particuliere naam)

De directeur van de Rij- en Tractieschool van de Koninklijke Landmacht verzocht het college de straat die eigendom was van de gemeente, maar die binnen de hekken van de De Constant Rebecquekazerne van de Oirschotsedijk naar de spoorlijn liep J. Stuffersweg te mogen noemen. Onder verantwoordelijkheid van luitenant-kolonel ir. J. Stuffers waren in het verleden op het kazerneterrein verschillende werken uitgevoerd en was de bedoelde weg verhard. Het college liet op 13 mei 1968 weten dat het geen bezwaar had.

Amelandlaan, Baronielaan, Beijerlandlaan, Betuwelaan, Bevelandlaan, Biesboslaan, Delflandstraat, Dollardweg, Duivelandstraat, Ellertsveldstraat, Flevolandlaan, Gaasterlandlaan, Goereestraat, Gooilandlaan, Graafschapstraat, Kennemerlandlaan, Lauwerszeeweg, Meerijlaan, Montferlandstraat, Nederlandplein, Noordzeelaan, Oldambtstraat, Oostergostraat, Overflakkeestraat, Peellandlaan, Purmerstraat, Sallandlaan, Schermerstraat, Schoklandstraat, Schouwenlaan, Terschellingstraat, Texelstraat, Tholenstraat, Tiengemetenstraat, Twentelaan, Urkweg, Veluwelaan, Voornestraat, Waddenzeelaan, Walcherenlaan, Westlandstraat, Wieringermeerlaan, Zuiderzeelaan (Nederlandse buurt, 2 april 1968)

en

Broodberglaan, Dikkenbergstraat, Grebbeberglaan, Haarlerbergstraat, Hettenheuvelaan, Hoenderberglaan, Holterberglaan, Hondsruglaan, Kuiperbergstraat, Lemelerbergstraat, Liesbergstraat, Paasberglaan, Pietersbergweg, Tankenberglaan, Tonbergweg, Torenberglaan, Ullerberglaan, Vaalserbergweg, Woldberglaan (Nederlandse buurt, 2 april 1968)

Na overleg met de straatnamencommissie stelde Damen een groot aantal namen voor in het gebied van de Woenselse Heide. Dit keer was de keuze gevallen op Nederland, met zijn zee- en (voormalige) eilanden, gebieden en heuvels. Afgezien van enkele wijzigingen werden de

namen vastgesteld of – voor zover de straten alleen in Son lagen – goedgekeurd. De naam Tonberglaan verviel op 10 april 1972.

Rode Kruislaan (gedeeltelijk) (25 april 1968 door de gemeenteraad van Son en Breugel)

Broodberglaan, Hettenheuvellaan (gedeeltelijk), **Hoenderberglaan** (gedeeltelijk), **Holterberglaan** (gedeeltelijk), **Hondsruglaan** (gedeeltelijk), **Kuiperbergstraat** (gedeeltelijk), **Liesbergstraat** (gedeeltelijk), **Paasberglaan** (gedeeltelijk), **Tankenberglaan** (gedeeltelijk), **Tonbergweg, Torenberglaan, Ullerberglaan** (gedeeltelijk), **Woldberglaan** (gedeeltelijk) (25 april 1968 door de gemeenteraad van Son en Breugel)

Deze straten lagen geheel of gedeeltelijk in de gemeente Son en Breugel en de namen moesten daarom (ook) door de Sonse raad worden vastgesteld.

Dillenburgstraat, Meerenakkerweg, Rooiakkersstraat (bestaande namen, 10 juni 1968 door de gemeenteraad van Veldhoven)

De gemeenteraad van Veldhoven stelde deze namen vast voor straten die later naar Eindhoven zouden worden doorgetrokken. De naam Rooiakkersstraat was verkeerd gespeld; in Eindhoven heette de straat Rooijakkerstraat.

1969

Uitbreiding Straatnamencommissie

Vóór de herinventarisatie van het archief van de archivaris bleek, dat B & W de nieuwe gemeente-archivaris, mr. A.L.G.M. van Agt, in de loop van 1969 hebben uitgenodigd om aan de werkzaamheden van de straatnamencommissie deel te nemen. Als reden werd opgegeven, dat de commissie in een aantal gevallen gebruik maakte van oude veldnamen.

De Koppelle (bestaande naam, 18 februari 1969)

De afdeling Vastgoed van de N.V. De Nationale Nederlanden in Delft bouwde in het uitbreidingsplan Vaartbroek 468 woningen. In de gemeenten waar zij actief was, bemoeide zij zich over het algemeen niet met de straatnaamgeving, ofschoon zij daar soms zo haar eigen gedachten over had. In Eindhoven echter meende de vennootschap een uitzondering te moeten maken. Allereerst vond zij het een ongelukkig besluit om de namen in Vaartbroek aan de agrarische sector te ontleen, want die keuze had al eerder in verschillende andere gemeenten tot problemen geleid. Als toch voor die sector werd gekozen, diende extra zorgvuldig te worden gewerkt. Namen als Koppelle, Speltstraat en Dravikstraat vond zij niet mooi, maar – schrijft een medewerker – 'gustibus non disputandum' ('over smaak valt niet te twisten'). De vennootschap wilde het echter geen Eindhovenenaar aandoen in de Juttepeerstraat te moeten wonen. Daarnaast maakte zij bezwaar tegen een verwarrende huisnummering in de Juttepeerstraat, Speltstraat, Dravikstraat en De Koppelle. Deze gelijksoortige straten liepen in elkaar over. Je moest er goed thuis zijn om je niet in de straat te vergissen. Aan dit bezwaar kon tegemoet worden gekomen door het geheel één naam te geven en wel Burgemeester Wittelaan en die doorlopend te nummeren. Ten slotte constateerde de briefschrijver, dat er nog een blok woningen stond aan een onbenoemd plein.

Damen herinnerde er in zijn advies aan, dat al eerder in de raad kritiek op de naamgeving was geleverd, maar dat het college daarin geen aanleiding had gevonden voor aanpassingen. Ook het bezwaar tegen de huisnummering wees hij af; hij verwachtte geen problemen. Maar B & W besloten op 21 januari de zaak toch in de straatnamencommissie aan de orde te laten stellen. Wethouder Timmers zou daarbij aanwezig zijn; blijkbaar wilde het college enige druk uitoefenen. En inderdaad bleek het daar succes mee te hebben. De commissie kon zich de bezwaren tegen de naam Juttepeerstraat indenken en had bij nadere overweging ook begrip voor de opmerkingen over de huisnummering. Omdat er nog geen woningen waren betrokken, kon de

situatie nog worden aangepast. Zij adviseerde de namen Juttepeerstraat, Speltstraat en Dravikstraat in te trekken en heel de straat van de Airbornelaan tot de Stouthouvel de naam De Koppele te geven. B & W besloten op 18 februari conform. De Nationale Nederlanden had niet helemaal haar zin gekregen, want De Koppele was nu juist een van de voorbeelden van lelijke straatnamen en zelfs de enige waarvan de betekenis voor de Nationale niet duidelijk was. Desondanks zal de briefschrijver niet ontevreden zijn geweest.

Christinastraat (vorstenbuurt, 18 februari 1969)

Sinds de aanleg van de Karel V Singel bestond de Laagstraat uit drie delen. De commissie adviseerde het stuk tussen het Ireneplein en de Keizer Karel V Singel naar prinses Christina te noemen. Voor het voorstel om het tweede deel, tussen de rondweg en de Botstraat, bij de Botstraat te trekken, voelde zij niets, omdat zij bang was dat de huisnummering dan in de war zou raken. Damen was tijdens de vergadering blijkbaar niet aanwezig geweest. Hij deelde het bezwaar niet, want in dit soort gevallen werd de huisnummering altijd gehandhaafd. Daarom adviseerde hij aan B & W dat deel toch bij de Botstraat te trekken en zo gebeurde het.

Dinkelstraat (rivier, 18 februari 1969)

In verband met een gerealiseerde nieuwbouw moest een deel van de Maasstraat een nieuwe naam krijgen.

Lortzingpad (componist, 18 februari 1969)

Al in 1957 werd de naam Lortzinglaan vastgesteld, maar in 1969 was die als pad aangelegd. Op de straatnaambordjes stond ook Lortzingpad. De straatnamencommissie adviseerde daarom de naam Lortzinglaan te vervangen door Lortzingpad en B & W volgden dat advies.

Verbruggenstraat (schilder, 18 februari 1969)

Deze al bestaande straat had nog geen naam.

Wijngaardplein, Kruidenhof (vruchtenbuurt, 18 februari 1969)

Groenlostraat (bestaande straat, 18 februari 1969)

De naam was in 1929 foutief vastgesteld als Groenlostraat. Die fout werd nu hersteld.

Ooistraat (bestaande naam, 18 februari 1969)

Van de oude Ooistraat was het tracé verdwenen onder een nieuwe laan met een iets ander verloop tussen de Rachmaninowlaan en de Von Flotowlaan. Aan die laan stonden nog zes noodwoningen van de oude Ooistraat en twee oude straatnaambordjes. De commissie adviseerde de nieuwe laan voorlopig Ooistraat te noemen door het vastgestelde beloop van die straat te wijzigen. B & W stemden daar op 18 februari mee in. De naam werd na de sloop van de noodwoningen op 9 oktober 1972 ingetrokken en de straat bij de Von Flotowlaan getrokken.

Oude Muschbergweg (toponiem, 18 februari 1969)

De Muschbergweg was door nieuwbouw in twee delen gesplitst. Aan het noordelijk deel stond een boerderij, die voorlopig werd gehandhaafd. Damen stelde aan de straatnamencommissie voor dit deel Bochtenweg te noemen, een naam die elders in Tongelre verviel, maar de commissie besloot de naam Oude Muschbergweg te adviseren.

Behalve de namen Juttepeerstraat, Speltstraat en Dravikstraat werden op 18 februari ook de namen Bochtenweg, Havensteeg, Karperstraat, Kattenhof, Takstraat, Twijgstraat, Veldstraat (alle 1920) en Zwaaiekomststraat (1931) ingetrokken, omdat de straten niet meer bestonden. Toch zou de gewezen Karperstraat in 1984 de nieuwe naam M.G. van den Hurkpad krijgen.

Ananasstraat (vruchtenbuurt, 25 februari 1969)

De straatnamencommissie meende dat de namen Mandarijnstraat en Sanderijnstraat te veel op elkaar leken. Omdat aan de eerste straat nog niemand woonde, gaf zij in overweging hier-

voor een andere naam te kiezen. Damen stelde daarop Ananasstraat voor en die werd vastgesteld. De naam verviel weer op 10 juni 1969.

Generaal Reyndersweg (generaalsbuurt, 4 maart 1969)

Door de aanleg van de Generaal Coenderslaan was de Drosserstraat in twee delen gesneden; een van die delen moest daarom een andere naam krijgen.

Daumierstraat (beeldhouwer, 11 maart 1969)

De straatnamencommissie meende dat verwarring kon ontstaan tussen de namen Van Heerstalstraat en Herentalsweg. Zij stelde voor om de eerste, die nog niet bebouwd was, Van Epsteinstraat te noemen. De commissie bood B & W nog enkele alternatieven aan. De burgemeester prefereerde daaruit de naam van Honoré Daumier en die kreeg op 4 maart van het college de voorkeur. Toen op 11 maart de openbare mededeling werd goedgekeurd, werd de voornaam alsnog (door de burgemeester?) doorgehaald. De naam lijkt niet gelukkig te zijn gekozen. Daumier was allereerst bekend als tekenaar.⁶⁸

John Kileystraat, Robert Sinkstraat (bevrijdingsnamen, 11 maart 1969)

De Vereniging van Airborne-vrienden had verzocht een straat te noemen naar de generaals Dwight D. Eisenhower en Maxwell D. Taylor en de bevrijders kapitein John Kiley en kolonel Robert Sink. Inlichtingenofficier kapitein Kiley maakte deel uit van het 1e bataljon van het 506e regiment van de 101e Airborne divisie. Bij de bevrijding van Eindhoven sneuvelde hij als eerste. De fatale kogel is vermoedelijk afkomstig geweest van een sluipschutter die zich had verschanst in de kerktoren van Vlokhoven. Kolonel Sink was commandant van het 506ste regiment, dat bij de bevrijding het voortouw had. Tijdens het zoeken naar een geschikte straat voor Eisenhower, werden bij de Algemene Begraafplaats al de namen John Kileystraat en de Robert Sinkstraat vastgesteld. Het dossier van het besluit is verloren gegaan. Wel bestaat nog de openbare bekendmaking van 11 maart 1969. Op 24 februari 1970 werden de twee namen weer ingetrokken.

Helmondweg (richting, 4 juni 1969⁶⁹)

Naam in de volksmond voor de Prof. dr. Dorgelolaan en de Eisenhowerlaan.

Eisenhowerlaan (bevrijdingsnaam, 10 juni 1969)

Nadat de namen John Kileystraat en Robert Sinkstraat waren vastgesteld, leek de verdere uitvoering van het plan vast te lopen. Dat was niet zo vreemd, want gelet op de allure van de J.F. Kennedylaan, de Veldmaarschalk Montgomerylaan en de Winston Churchillaan kon voor Eisenhower niet worden volstaan met een willekeurige straat. Door zijn overlijden werd de zaak opnieuw actueel. Damen suggereerde als mogelijkheden de nog aan te leggen weg naar Helmond, de Poot van Metz, of een deel van de E3 ten zuiden van de stad. Werd voor een van de twee laatste wegen gekozen, dan zou nog wel overleg moeten plaatsvinden met het Rijk en de Provincie. De officiële naamgeving zou dan op 18 september met enige plechtigheid kunnen plaatsvinden. De zoon van Eisenhower kon daarbij aanwezig zijn, want die was ambassadeur in België. Mede door de actualiteitswaarde werd het dossier snel in de vergadering van B & W gebracht. Op 1 april vroeg het college zich af, of de noordelijke randweg langs de Woenselse Heide, de Tempel en de Heesterakker niet geschikt was. Damen liet daarop weten, dat die wegen op Sons gebied lagen en al namen hadden. Een andere oplossing verdiende daarom de voorkeur en opnieuw stelde hij voor om de weg naar Helmond naar Eisenhower te noemen. In een later stadium kon dan worden bekeken of ook een straat naar Maxwell Taylor moest worden genoemd. Taylor was nog in leven. De telefonisch geraadpleegde leden van de straatnamencommissie waren het met Damen eens. Maar nog voordat het dossier in het college was behandeld, liet de gemeentesecretaris weten, dat B & W dat idee al hadden overwogen en voor de weg naar Helmond de naam Prof. dr. Dorgelolaan wilden handhaven.

⁶⁸ Met dank aan Jack van Hoek, die me hierop attent maakte.

⁶⁹ De oudst bekende vermelding is te vinden in het dossier over de Eisenhowerlaan, dat B & W op 10 juni behandelden.

Op 5 mei suggereerde Damen aan de commissie om de nieuwe weg van de Boschdijk naar het verlengde van de Huizingalaan naar Eisenhower te noemen, dan wel de verlenging van de Huizingalaan, of zelfs de hele Huizingalaan. Maar B & W lieten op 13 mei weten, dat zij hadden besloten de noordelijke randweg naar de generaal te noemen. Damen maakte het college er daarom nogmaals op attent, dat de noordelijke randweg op het grondgebied van Son lag en dat zij daar dus helemaal geen naam konden vaststellen. Dat hoefde ook niet, want dat had het gemeentebestuur van Son al gedaan en dat had die weg deels Hondsruglaan en deels Tempellaan genoemd. De straatnamencommissie bleef intussen op het standpunt staan, dat voor een belangrijke weg moest worden gekozen, maar de mogelijkheden daarvoor lagen niet voor het oprapen. Omdat de naam Prof. dr. Dorgelolaan alleen was vastgesteld voor de weg van de Fellenoord naar de Insulindelaan, stelde zij voor de 'zogenaamde Helmondweg' van de Insulindelaan naar de gemeentegrens naar Eisenhower te noemen. Alleen dan kon bij gelegenheid van het bevrijdingsfeest een geste worden gedaan. Noodgedwongen gingen B & W met dat voorstel akkoord.

Paprikastraat (landbouwbuurt, 10 juni 1969)

Omdat de PTT bang was voor verwarring tussen de naam Annastraat en de kort ervoor vastgestelde naam Ananasstraat, werd de laatste straat alsnog Paprikastraat genoemd. Deze naam verviel op zijn beurt op 5 mei 1970.

Fakkellaan, Marathonloop, Vijfkampaan (sportnamen, 10 juni 1969)

Damen wilde de straten bij het sportpark laten aansluiten bij de aangrenzende geschiedkundigenbuurt en stelde op 8 mei in een brief aan de leden van de straatnamencommissie de namen voor van Van Heurn, Ouwerling en Van Dynther. De brief ging verder over de vernoeming van Eisenhower en kwam daardoor ter informatie ook bij B & W terecht. Die gingen met het voorstel voor Eisenhower niet akkoord en stelden de overige namen vast. Daarmee spraken zij echter voor hun beurt. De commissieleden bleken de straten liever aan de sport te relateren en Damen maakte daarom een nieuw dossier, waarna B & W de drie sportnamen zonder commentaar vaststelden.

Geen Lippestraat

De Mauritsstraat was doorgebroken naar de Edenstraat en daarom was het nodig het beloop van enkele straten opnieuw vast te stellen. Het eerste deel van de Willem de Zwijgerstraat werd in feite door de Mauritsstraat afgesneden van de andere helft. Daarom stelde de commissie voor de eerste helft de naam Lippestraat voor naar het stamhuis van Prins Bernhard. Het voorstel haalde het college niet. In overleg met de gemeentesecretaris werd op 24 september besloten de doorbraak Mauritsstraat te noemen en de naam Willem de Zwijgerstraat voor beide delen van die straat te handhaven.

Winkelcentrum Woensel (24 juni 1969)

Als het winkelcentrum één naam kreeg, kon dat tot problemen leiden bij de huisnummering, maar het was de vraag of die nummering wel van belang zou zijn. Een andere mogelijkheid was om meer namen vast te stellen, maar dat kon weer op problemen stuiten door het grillige stratenverloop. Damen hakte de knoop door en stelde in mei aan de commissie voor heel het winkelcentrum Beneluxplein te noemen. De leden waren het ermee eens, dat één naam het beste zou zijn. De naam Winkelcentrum Woensel zoals het Stichtingsbestuur Winkelcentrum Woensel inmiddels had voorgesteld vonden zij weinig origineel. Die naam had ook geen "eigen" klank. Blijkbaar voelden de commissieleden ook weinig voor Beneluxplein, want zij adviseerden de naam Windroos en suggereerden om in het plaveisel in sierbestrating de figuur van een windroos te laten aanbrengen. Op 10 juni besloten B & W het voorstel voor te leggen aan het stichtingsbestuur waarvan oud-wethouder drs. G. van der Kruys voorzitter was. De gedachte om het centrum Winkelcentrum Woensel te noemen, achtten ook B & W minder gelukkig, omdat er in Woensel al verschillende centra waren en er nog meer zouden komen. De

reactie van de projectontwikkelaar is niet bewaard gebleven, wel het definitieve besluit dat zonder nader voorstel van Damen werd genomen: Winkelcentrum Woensel. De commissie nam op 23 september kennis van de gang van zaken. Zij meende dat de naam in strijd was met de richtlijn van de PTT, die stelde dat lange namen die uit twee of meer woorden bestonden moesten worden vermeden, omdat die na het invoeren van de postcode mogelijk tot verwarring konden leiden. Verder vond zij de naam prozaïsch, noch plaatsbepalend en niet origineel. Ze drong er bij B & W op aan het besluit in te trekken en het centrum alsnog Windroos of Beneluxplein te noemen. Op 7 oktober besloten B & W de naam te handhaven en wethouder Timmers naar de commissie te sturen om tekst en uitleg te geven. De eerstvolgende bijeenkomst van de commissie, op 14 november, was de wethouder verhinderd. Wel stelde de commissie haar bezwaren nogmaals op papier. In december kwam de wethouder vertellen welke omstandigheden tot de naamgeving hebben geleid. Welke dat zijn geweest werd niet genoteerd. De commissie nam kennis van het besluit, maar bleef het betreuren.

Suikerpeerstraat blijft gehandhaafd

Naar aanleiding van het besluit van 18 februari 1969 om de naam Juttepeerstraat in te trekken waren enkele inwoners van de Suikerpeerstraat in de pen geklommen. Twee jaar eerder hadden zij een verzoek ingediend om enkele straatnamen te wijzigen, waaronder natuurlijk ook de Suikerpeerstraat en zij vonden het vreemd dat nu voorrang was gegeven aan een straat die nog niet was bewoond. Zij konden moeilijk aan de indruk ontkomen dat het het college aan objectiviteit ontbrak en verwachtten dat hun gerechtvaardigd verzoek alsnog zou worden ingewilligd. Om wat druk op de ketel te zetten, plaatsten zij nog een ingezonden stuk in de krant. Damen adviseerde niet op het verzoek in te gaan. Aan de briefschrijvers kon worden geantwoord, dat het besluit alleen was genomen om een betere huisnummering te komen. B & W vroegen daarop of alle bewoners achter het verzoek stonden. Toen dat inderdaad het geval bleek, verzochten zij een voorstel te doen voor een andere naam. Damen deed de straatnamencommissie enkele suggesties, waarbij hij liet weten bang te zijn voor nieuwe verzoeken. 'De straatnamen in Vaartbroek vallen in het algemeen niet erg in de smaak', wist hij. Daarnaast was hij bang dat elk voorstel tot nieuw commentaar zou leiden. De commissie koos voor Walnootstraat en gaf aan Damen het advies de inwoners over het voornemen in te lichten zodat die nog konden reageren. Het college stemde met dat advies in en liet bij voorbaat weten het komende voorstel te zullen vaststellen. De bewoners bleken dankbaar voor de suggestie, maar stelden als alternatief de namen De Bongerd en De Wingerd voor, die qua klank harmonieerden met De Koppele. De Suikerpeerstraat opende de groente- en fruitbuurt. In De Bongerd groeiden verschillende fruitsoorten, terwijl de naam De Wingerd aansloot op het nabije Wijngaardplein. Voor het geval dat B & W zich met geen van deze suggesties konden verenigen, verzochten de bewoners met klem de oude naam te handhaven. Omdat de eerste naam niet kon worden vastgesteld door de gelijkenis met de bestaande namen Oude en Nieuwe Bogert en de tweede niet vanwege de inmiddels bestaande Wingerdlaan, besloten B & W op 30 september de naam Suikerpeerstraat overeenkomstig de wens van de bewoners te handhaven.

Menelaoslaan (figuur uit de Griekse mythologie, 30 september 1969)

Bij de PTT ontstond regelmatig verwarring door de gelijkenis tussen de namen Mimosalaan en Minoslaan. De tweede was het laatst vastgesteld en daarom werd besloten die te wijzigen. De straatnamencommissie bood de keuze tussen uit Menelaoslaan en Mintolaan, maar Damen gaf in zijn advies aan B & W alleen de eerste naam door. Aan de Minoslaan woonden nog maar weinig mensen en die werden van het besluit in kennis gesteld. Het college liet weten, dat de wijziging van kracht werd op de dag dat de nieuwe straatnaamborden zouden worden geplaatst. Natuurlijk kwam er een reactie. De bewoners hadden het juist gevonden als zij van te voren waren geraadpleegd. De nieuwe naam leek hun een nieuwe bron van ellende. Tegelijkertijd informeerden zij naar de levertijd van straatnaambordjes. Zij hoopten ten minste een maand voor de wijziging op de hoogte te worden gesteld en verzochten om het oude

straatnaambord voorzien van de tekst "voorheen" of simpel doorgekruist nog minstens een jaar te laten staan. Ten slotte vroegen zij om honderd gulden per pand schadeloosstelling wegens administratiekosten. B & W lieten weten dat zij hadden besloten de betrokkenen voortaan tijdig van het voornemen in kennis te stellen. Verder zouden de bewoners eveneens tijdig bericht ontvangen wanneer de straatnaamborden werden geplaatst en zou met de oude borden worden gehandeld zoals zij hadden voorgesteld. Het verzoek om schadevergoeding werd afgewezen.

Intussen was nog een tweede brief binnengekomen van andere bewoners, die er op wezen dat de problemen hadden kunnen worden voorzien: de directeur van de PTT was immers lid van de straatnamencommissie. Daarnaast beklagden de schrijvers er zich over, dat de gekozen huisnamen Kreta en Labyrint met het verdwijnen van koning Minos hun betekenis zouden verliezen. Ten slotte vroegen ook zij een redelijke vergoeding voor nieuw te drukken briefpapier en visitekaartjes. Ook dit verzoek werd afgewezen. Twee bewoners hadden daarop nog een gesprek op het gemeentehuis. Damen beloofde hun het verzoek nogmaals aan B & W voor te leggen, maar in zijn conceptbesluit stelde hij, dat 'er voor de overheid slechts aanleiding is de financiële consequenties, welke als gevolg van haar rechtmatig optreden voor de justitiabelen ontstaan, te vergoeden, indien en voor zover er sprake is van onevenredige schade.' En dat was hier niet het geval. B & W wezen het verzoek dan ook af.

Strausslaan (bestaande naam, 17 november 1969)

Op 2 december 1960 was de naam Strauszlaan vastgesteld. Inmiddels was gebleken, dat de spelling fout was. Die werd nu verbeterd.

Rietveldlaan, Rietveldstraat (bouwmeestersbuurt, 7 oktober en 5 november 1969)

Omdat bij de PTT vergissingen ontstonden door de gelijkenis tussen de namen Cornelis de Vriendtstraat en Cortvriendtstraat, moest ook een van deze twee worden gewijzigd. De tweede straat was het laatst aangelegd en daarom stelde de commissie voor die een andere naam te geven en te noemen naar Rietveld, de bekende architect. B & W keurden de naam goed, maar de loco-burgemeester vroeg zich af, of de voornaam Gerrit niet aan de naam moest worden toegevoegd. Damen antwoordde dat de PTT bezwaar had tegen lange straatnamen en tegen namen die uit meer dan een woord bestonden. Ook de loco-burgemeester bleek een voorstander van korte namen te zijn en liet zijn voorstel daarom met plezier schieten.

Daarop werden de bewoners van de Cortvriendtstraat geïnformeerd. Die lieten weten dat zij over het probleem ongeveer vier jaar daarvoor al contact hadden gehad met zowel de gemeente als de PTT. Zij hadden de indruk, dat de PTT de problemen inmiddels onder de knie had. Het door de gemeente aangevoerde motief gold daarom niet meer en uitvoering van het voorstel zou alleen tot nieuwe verwarring, ongerief en vermijdbare kosten leiden. Mocht de PTT toch aandringen op wijziging, dan stelden de bewoners voor om de naam Cortvriendtstraat in Cortvriendtlaan te veranderen. Overigens zou de PTT volgens hen liever de naam Cornelis de Vriendtstraat gewijzigd zien vanwege de lengte en ook om de willekeur om Cornelis al dan niet af te korten. De directeur van het postkantoor distantieerde zich van de uitspraak die de briefschrijvers de PTT lieten doen en de commissie bleef daarom bij haar voornemen. Zij had geen probleem met de telefonisch gedane suggestie Rietveldstraat in Rietveldlaan te veranderen. B & W besloten daarop de straatnaam als Rietveldlaan vast te stellen. Het oude straatnaambord werd voorzien van een rode streep en nog een jaar gehandhaafd.

Asberg, Baelschot, Bree, Bussele, Buyaard, Donk, Elmt, Geer, Groes, Haagbeemd, Heerbaan, Heerkensveld, Heike, Houbraken, Laar, Langsteek, Leest, Moggendries, Otterstok, Ouwenberg, Paalheuvel, Pennekert, Rauwveld, Schans, Spijkert, Warande (toponiemen, 2 december 1969)

en

Strijlant (toponiem, 26 november 1971).

en

Banisveld, Brabis, Heggert, Herrenbroek, Papenvoort, Rijtje, Sleewerk (toponiemen, 2 december 1969)

en

Bijsterveld, Eeuwsel, Honseling, Horst, Koelenbeemd, Langepad, Overhoek, Rul en Vonder⁷⁰ (toponiemen, 2 december 1969)

De namen waren niet in het besluit van B & W opgenomen. In plaats daarvan verwees dat naar de notulen van de straatnamencommissie, waarvan B & W een kopie bezaten. Die notulen zijn niet bewaard; wel bestaat nog een exemplaar dat in mei 1970 met de hand is gecorrigeerd. In totaal stelde het college op 2 december 1969 44 veldnamen vast. In mei 1970 bleek dat de PTT tegen een aantal daarvan alsnog bezwaar had. De commissie schrapte er daarom negen, terwijl zes andere konden worden aangepast, zodat die voor de post wel aanvaardbaar waren. Geschrapte namen in het derde blok hierboven, terwijl Horst door de commissie werd veranderd in Horsthout, Moggendries in Muggendries, Overhoek in Hefveld, Rul in Rauwveld, Strijl in Strijlant en Vonder in Vonderke. Blijkbaar heeft de commissie het besluit van B & W niet als de definitieve vaststelling beschouwd, anders was dat niet mogelijk geweest. Op 26 november 1971 volgde de openbare bekendmaking van de 26 namen van de eerste groep hierboven. De in Muggendries veranderde Moggendries was daarin (door een vergissing?) toch als Moggendries opgenomen. Omdat de openbare bekendmaking zoals steeds door B & W werd bekrachtigd, was ook de aangepaste naam Strijlant daarmee in feite officieel vastgesteld. De negen namen van de laatste groep zijn niet gebruikt, maar ook nooit ingetrokken. De 'verbeterde' naam Hefveld werd op 31 december 1974 alsnog vastgesteld, maar toen in een aangrenzende wijk. De afgekeurde Brabis werd op 4 november 1980 alsnog vernoemd en het eveneens afgekeurde Sleewerk op 2 april 1991. Het is nog niet duidelijk in hoeverre de veldnamen inderdaad Tongelrese namen zijn geweest. Mogelijk zijn voor een deel namen van elders gebruikt.

Van niet alle veldnamen is duidelijk wat zij betekenen. Bussel is meestal een perceel hakhout, Donk een hoogte in het land, Elmt een terrein waar olmen staan, Geer is een perceel waarvan de zijden schuin naar elkaar toelopen, Groes is grasland, de Haagbeemd zal een beemd zijn geweest die omhaagd was, een heerbaan is een belangrijke interlocale weg, en Houbraken bevat het woord braken, wat op braakliggend land duidt. De Moggendries of Muggendries was een stuk grasland waar mogelijk veel muggen voorkwamen, de Otterstok is een perceel waar otters leefden, terwijl de stok mogelijk op een boom of bomen of boomstronken duidt. De Paalheuvel was een hoogte op de grens met Zesgehuchten waarop een grenspaal stond, Pennekert is mogelijk een terrein waarop bomen stonden, een Schans was een versterkte schuilplaats, Spijkert doelt op een graanbergplaats of-plaatsen en warande op een jachtgebied. Om Strijlant is mogelijk gestreden, Brabis (eerder Braakbos) is een ontgonnen bos, Herrenbroek, Herenbroek of Herzenbroek is grond langs de nog bestaande Herzenbroekseloop. Mogelijk is de broekgrond van de heer van Tongelre geweest, maar heer kan ook op een familienaam duiden. Papenvoort is een plaats waar de paap, de pastoor, een waterloop overstak; zo'n doorwaadbare plaats heette een voort. Rijtje een waterloop of een gebied waar een waterloop ontstaat, Sleewerk een plaats waar sleedoorn groeit.

Vijksteeg (toponiem, 2 december 1969)

Het straatje aan de Vrijstraat dat eerder de niet-officiële namen De Poort (1871) en de Wilhelminapoort (1898) had gehad, had in 1920 geen naam gekregen, omdat het nog particulier terrein was. Kort nadat het in de tweede helft van de jaren zestig door de gemeente was overgenomen, werd besloten het te benoemen. De gemeentearchivaris had aan de commissie de naam Vijksteeg geadviseerd, waarbij hij had verwezen naar de oude naam Vijkstraet voor Vrijstraat. De naam werd ingetrokken op 28 april 2008.

⁷⁰ Veel toponiemen worden vermeld in het verpondingsboek van het dorp Tongelre, A.A. Tongelre inv.nr. 512: Asbergh, fol. 12 verso; Brabos (een eerdere vorm van Brabis), fol. 49 verso; Bree fol. 17 verso; Busselen, fol. 15 verso; Buijert, fol. 96 verso; Donck, fol. 10 verso; Heike, fol. 8 verso; Laar, fol. 112 verso; Leest, fol. 6 verso; Moggendries, fol. 114 verso; Otterstock, fol. 4 verso; Ouwenbergh, fol. 64 verso; Geer, fol. 111 verso; Paalheuvel, fol. 21 verso; Pennekert, fol. 34 verso; Rouvelt, fol. 21 verso; Schans, fol. 19 verso; Spijkert, fol. 104 verso; Heggert, fol. 26 verso; Bijsterveld, fol. 51 verso; Eeuwsel, fol. 11 verso. Andere vermeldingen: B.H.I.C., Archief Mariëndonk in Heusden, inv.nr 120, 49, regest 821, 6 maart 1449: land in de Brabosch (=Brabis) en S.A.H., R.A. 's-Hertogenbosch, inv.nr. 1205, fol. 210, 5 juli 1435: Strijlant.

Op 2 december werd bekendgemaakt dat de naam Otterstraat (1920) was ingetrokken. De straat zou in enigszins gewijzigde vorm voortbestaan als Joris van der Minnestraat. Er is geen dossier bewaard; mogelijk is de straat ingetrokken door het goedkeuren van de openbare bekendmaking.

De straatnamencommissie

Op 3 april 1967 had de commissie aan B & W om richtlijnen gevraagd, maar daar was nog steeds geen antwoord op gekomen. Op 17 december 1969 besloten de leden om zelf richtlijnen op te stellen en die door B & W te laten vaststellen. Maar daar bleef het bij. Op 22 mei 1970 was de commissie van mening dat de praktijk inmiddels had uitgewezen, dat voor B & W soms andere motieven van belang konden zijn, zodat die zich toch niet aan richtlijnen zouden binden. Die hadden daarom geen zin. Zelf zouden zij zich wel zoveel mogelijk door de "interne richtlijnen" laten leiden.⁷¹

1970

Dalheimpad (Luxemburgse buurt, 6 januari 1970)

Demertunnel, Emmasingeltunnel (namen in de volksmond vóór de vaststelling van de officiële namen. De Emmasingeltunnel kreeg in 1970 de naam Boschdijktunnel.

Boschdijktunnel, Vestdijktunnel

en

Eindje, Neckerspoel, Schimmelt

en

Fellenoordpad, Oude Boschdijk

(toponiemen, 6 januari 1970)

De namen Boschdijktunnel en Vestdijktunnel betroffen niet alleen het eigenlijk kunstwerk, maar ook de aan- en afvoerwegen. De drie volgende namen waren bestemd voor parkeerterreinen aan de Woenselse zijde van de spoordijk. Het terrein dat in de hoek tussen de Fellenoord, Boschdijk en spoordijk lag werd Eindje genoemd, het busstation kreeg de naam Neckerspoel en Schimmelt was het parkeerterrein achter de Bijenkorf. Zodra de nieuwe Boschdijk aan de andere zijde van de te slopen St-Antoniuskkerk gereed zou komen, zou het dan afgesneden deel van de Boschdijk de naam Oude Boschdijk krijgen, want daar stonden nog enkele huizen. B. & W. bespraken het voorstel op 7 oktober en waren er niet gelukkig mee. Zij besloten dat wethouder Timmers maar weer eens met de straatnaamcommissie moest gaan praten. Dat deed hij, maar blijkbaar wist de commissie hem dit keer te overtuigen, want op 6 januari 1970 werden de voorgestelde namen alsnog goedgekeurd. De burgemeester was bij die gelegenheid blijkbaar afwezig, want toen hij later het concept van de openbare bekendmaking onder ogen kreeg, vroeg hij verbaasd wanneer de namen waren vastgesteld. Hij was nog steeds niet tevreden en had er nog graag eens in zeer kritische zin over gesproken. De secretaris verwees daarop naar een aangehechte notitie, die inmiddels verloren is gegaan. Noodgewongen legde de burgemeester zich daarna bij het besluit neer. 'Wijzigen kost waarschijnlijk te veel trammelant', noteerde hij. Uit niets blijkt waar zijn kritiek zich op richtte, maar dat het de namen van de parkeerterreinen zijn geweest, lijkt niet onwaarschijnlijk. Het Eindje was de oude naam voor het eerste stuk van de Lijmbeekstraat. De naam was in 1936 op verzoek van de bewoners ingetrokken. Neckerspoel was een naam voor de drassige gronden aan de Woenselse zijde van de spoorlijn bij de Dommel. Om te voorkomen dat kinderen zich te dicht bij het water begaven, werd ze verteld dat er in de poel nekkermannetjes woonden, die de kinderen in het water wilden trekken. De naam wordt al genoemd in 1590.⁷²

⁷¹ Notulen straatnamencommissie 22 mei 1970.

⁷² RHCE, A.A. Eindhoven, inv.nr. 2715, fol 17 verso, 1590: Neckerspoele.

Schimmelen lag op het einde van de Brugstraat bij de molen. Aanvankelijk was hier sprake van de 'sheimolen', de molen dus dicht bij de grens (de scheiding) van Woensel en Tongelre. Later werd de betekenis 'molen op de scheiding' vergeten en verbasterde scheimolen tot Schimmelen.⁷³ De naam wordt in 1415 al genoemd. In 1571⁷⁴ heette de omgeving van de molen al Schimmelen en later werd de molen de Schimmelse molen genoemd. De commissie heeft dat blijkbaar niet geweten en trok uit de molennaam een verkeerde conclusie. De naam Oude Boschdijk werd na het slopen van de laatste huizen op 11 januari 1977 ingetrokken.

Lehmbruckstraat (beeldhouwer, 24 februari 1970)

De nog aan te leggen Rodinstraat zou de Woenselsestraat kruisen en daarom vond de straat namencommissie het beter dat het tweede deel een andere naam kreeg. Die naam werd op 9 oktober 1972 desondanks weer gewijzigd in Rodinstraat.

Generaal Linckerslaan (Nederlandse generaalsbuurt, 24 februari 1970)

Egelstraat, Otterstraat (kleine zoogdieren, 24 februari 1970)

In verband met de bouw van een ambachtschool werden twee namen vastgesteld. De naam Otterstraat was op 2 december 1969 ingetrokken, maar dat was wat vroeg geweest, want aan de oude straat stonden nog enkele huizen en de oude naam werd daarom nog gebruikt. Om vergissingen te voorkomen werd besloten de nieuwe naam voorlopig niet bekend te maken. Dat gebeurde wel met Egelstraat. Het is niet bekend of de eerdere naam Egelstraat ooit was ingetrokken.

Sterkerstraat (bestaande naam, 24 februari 1970)

De Eckartseweg werd door de aanleg van het viaduct in de Europalaan in tweeën gesneden. Besloten werd om het deel met het kleinste aantal huizen na de afscheiding bij de aansluitende Sterkerstraat te trekken. Het besluit verviel weer op 4 februari 1975.

Vroenhof (toponiem, 24 februari 1970)

Eerder was hier het Wodanplein benoemd (zie 17 juni 1932). Vroenhof betekent 'hoeve van de heer' maar is geen oude Woenselse naam. Mogelijk is die door de straatnamencommissie gebruikt omdat het Vroenhof bij de Oude Toren lag, waar destijds bezittingen van de heer hadden gelegen.

Baffinlaan, Byrdlaan, Hudsonlaan, Nansenstraat, Rosspad, Scottstraat, Wilkeslaan,
(ontdekkingsreizigersbuurt, 24 februari 1970)

en

Scottlaan (ontdekkingsreiziger (26 februari 1970)

Op 17 december 1969 bleek, dat de PTT bezwaar had tegen de namen John Kileystraat en Robert Sinkstraat. Namen die uit twee woorden bestonden moesten worden vermeden, omdat die na het invoeren van de postcode tot verwarring konden leiden. Daarnaast overwoog de commissie, dat de namen niet in het systeem pasten. In deze omgeving werden de straten naar ontdekkingsreizigers genoemd. B & W volgden het advies en trokken de namen op 24 februari 1970 in.

De gang van zaken wekt de indruk, dat de commissie om onbekende redenen de postale richtlijn heeft aangegrepen om de namen John Kileystraat en Robert Sinkstraat te kunnen wijzigen. Immers, als de voornamen waren weggelaten, had de PTT geen enkel probleem gehad. Wel klopte het argument dat de namen niet in het systeem pasten, maar tegelijk werd Vroenhof vastgesteld waarvoor in feite hetzelfde gold. Inmiddels waren tussen het vaststellen en het intrekken van de namen nieuwe stadsplattegronden gedrukt. John Kiley en Robert Sink ontvingen daardoor op de 2de druk van het Falkplan nog de eer die de commissie ze misgunde.

⁷³ S.A.H., R.A. 's-Hertogenbosch, inv.nr. 1189, fol. 179 verso, 30 juli 1415 en B.H.I.C., Archief Mariëndonk in Heusden, inv.nr. 120, fol. 38 verso - 39, 6 maart 1449: Scymolen.

⁷⁴ RHCe, R.A. Eindhoven, inv.nr. 1549-II, folio 8, 9 april 1571.

De beoogde John Kileystraat kreeg de nieuwe naam Baffinlaan en de Robert Sinkstraat werd Hudsonlaan genoemd. Er zijn nooit meer een Kiley- en een Sinkstraat benoemd. Wel zou major Richard ("Dick") Winters in 2007 het ereteken van de stad Eindhoven krijgen. Hij was commandant geweest van de E Company, die een belangrijke rol had gespeeld bij de bevrijding van de stad.

De Scottlaan werd door B & W op 24 februari als Scottstraat vastgesteld, maar twee dagen later als Scottlaan opgenomen in de openbare bekendmaking. Omgekeerd werd de naam Byrdlaan op 9 oktober 1972 als Byrdstraat bekendgemaakt. De naam Wilkeslaan is nooit gebruikt. De namen Byrdlaan, Scottstraat en Wilkeslaan werden op 28 april 2008 ingetrokken.

Aalsbroek, Busweg, Kogelsmortel, Kruburg, Lokert (lokale namen, 5 mei 1970)

Door een herziening van het stedenbouwkundige plan moesten de straatnamen voor de wijk Vaartbroek ten noorden van de Mirabelweg opnieuw worden vastgesteld, maar de oude namen konden daarbij opnieuw worden gebruikt. Bij de straatnamen met toponiemen (van 28 april 1966) moesten twee namen, De Busweg en Kruburg, opnieuw worden vastgesteld, maar daarbij verviel bij de eerste het lidwoord. Aalsbroek, Kogelsmortel⁷⁵ en Lokert waren nieuwe namen. Aalsbroek betekent Elsenbroek, dus drassige grond met elzen begroeid; de naam Lokert duidt op een omsloten gebied.

Aardnootstraat, Bosbeslaan, Citroentuין, Dravikpad, Kokosnootpad, Meloenhof, Notentuין, Okkernootpad, Olijvenlaan, Speltlaan, Vruchtenlaan, Walnootpad (vruchtenbuurt, 5 mei 1970)

In plaats van de oude Citroenstraat, Meloenstraat, Notenstraat en Olijvenstraat werden nu de namen Citroentuין, Meloenhof, Notentuין en Olijvenlaan vastgesteld, de oude namen vervielen hierdoor. De in 1969 ingetrokken Dravikweg en Speltstraat keerden terug als Dravikpad en Speltlaan. Alle namen vervielen weer op 16 augustus 1971.

Amandelstraat, Banaanstraat, Paprikastraat, Pompelmoeslaan, Sinaasappelstraat (vruchtenbuurt, 5 mei 1970)

Er werden vijf namen meer vastgesteld dan direct nodig waren. Die werden nog niet opgenomen in de openbare bekendmaking. De namen vervielen eveneens op 16 augustus 1971.

Tasmanlaan (ontdekkingsreiziger, 5 mei 1970)

De Stichting Studentenvoorziening verzocht om de straat bij het studentencentrum naar de Tsjechische student Jan Palach te noemen. Op 16 januari 1969 had Palach zichzelf in brand gestoken uit protest tegen de bezetting van Tsjecho-Slowakije door de troepen van het Warschaupact. De straatnamencommissie stemde met het verzoek in, maar stelde wel voor om de voornaam te laten vervallen in verband met de wens van de posterijen om geen dubbele namen te gebruiken. B & W echter keurden de naam af, omdat die niet in het systeem paste. Het is voor zover bekend de enige keer dat B & W zich op dit argument hebben beroepen. Speelden wellicht andere argumenten een rol? De commissie stelde in tweede instantie de Tasmanlaan voor, die wel werd geaccepteerd. Jan Palach zou op 11 oktober 1988 toch zijn straat krijgen toen de naam Jan Palachstraat werd vastgesteld. De naam Tasmanlaan verviel op 27 februari 1980, toen voor een straat met een iets afwijkend tracé Bisschopsmolen werd vastgesteld.

1971

Allersma, Biljoen, Crackstate, Daelenbroek, Dekemastate, Dikninge, Doddendaal, Duistervoorde, Ehrenstein, Ennemaborg, Enzerink, Geleenhof, Genhoes, Hartelstein, Holtmeulen, Imstenrade, Jongemastate, Keверberg, Klingelbeek, Lichtenberg, Magerhorst,

⁷⁵ RHCe, A.A. Woensel, inv.nr. 312, fol. 34 verso, 1701: Cogelsmortel.

Mensinghe, Nederhoven, Neercanne, Oldengaarde, Puthof, Rensumaborg, Roffart, Rusthoven, Schatzenburg, Slangenborg, Ulenpas, Uniastate, Wedderborg, Wijenburg, Zijpendaal (kastelen en landgoederen, 30 maart 1971, O.B. 15 mei 1972)

en

Opveld (kasteel, 30 maart 1971, O.B. 9 oktober 1972)

en

Aldendriel, Bolestein, Bouvigne, Doornburg, Drakenstein, Duinbeek, Goudestein, Henkenshage, Herlaer, Hoogerwerdt, Moersbergen, Nieuwerhoek, Nijenrode, Onsenoort, Oudaen, Ravensdonk, Ruwenberg, Schelluinen, Stapelen, Sterkenburg, Wamberg, Zuidewijn (kastelen en landgoederen, 30 maart 1971, O.B. 28 februari 1974)

Bij de commissieleden heeft blijkbaar het idee geleefd, dat het kasteel van Eindhoven Ravensdonk heette, maar dat was dan een vergissing; het kasteel had geen naam. Wel werd zo het huis genoemd dat later op de hoek Ten Hagestraat-Vestdijk werd gebouwd.

Binckhorst, Elswout, Herinkhave, Hunenborg, Radboud, Rooswijck, Soetendaal, Twickel, Vijverhoef, Warmelo, Weldam (kastelen en landgoederen, 30 maart 1971, O.B. 24 december 1974)

Beijsterveld, Doorwerth, Eimerick, Giessenburg, Hinderstein, Laarwoud, Moermond, Ouburg, Reimersbeek, Schaesberg, Zwaluwenberg (kastelen en landgoederen, 30 maart 1971)

Deze namen werden wel vastgesteld, maar daarna door de PTT afgekeurd.

Beeckenstein, Clingendael, Oldenhof, Oosterhof, Overdam, Overvoorde, Pekkendam (kastelen en landgoederen, 30 maart 1971)

Deze namen werden vastgesteld maar zijn evenmin ooit gebruikt.

In de volgende jaren zouden in het gebied van de Gestelse Ontginning 3500 woningen worden gebouwd en daarvoor was een groot aantal straatnamen nodig. In de omgeving had ooit het kasteel van Blaarthem gestaan en daarom adviseerde de commissie aan B & W de nog bestaande Kasteelweg te handhaven en de nieuwe straten te noemen naar Nederlandse kastelen en landgoederen. Aan de namen zouden geen achtervoegsel worden toegevoegd. Op 30 maart keurden B & W een lijst met 92 namen goed waaronder vier reservenamen. De namen waren niet in het B & W-besluit opgenomen; in plaats daarvan werd verwezen naar de notulen van de straatnamencommissie. Uit de commissienotulen van 14 april blijkt, dat de PTT achteraf bezwaren had tegen de namen Beijsterveld, Doorwerth, Eimerick, Giessenburg, Hinderstein, Laarwoud, Moermond, Ouburg, Reimersbeek, Schaesberg en Zwaluwenberg (de voorlaatste reeks hierboven). Die vervielen daarom, zonder dat B & W daar nog een besluit over namen. Met het vorderen van de bouw werden vanaf 15 mei 1972 drie blokken met in totaal 69 namen bekendgemaakt. De overige zijn nooit gebruikt.

Op 21 januari 1975 werden nog de namen Frankendaal, Groeneveld, Akerendam vastgesteld, op 31 mei 1978 Slotlaan en de eerder afgekeurde naam Eimerick, op 28 juni 1978 Croy, op 28 maart 1979 werd Slotlaan gewijzigd in Ridderzaal en op 4 augustus 1978 werd Cranendonck vastgesteld.

Avondroodstraat, Hageheldstraat, Monarchstraat, Morgenroodstraat, Wapendragerstraat, Zwaluwstaartweg (vlinderbuurt, 18 mei 1971)

Door een verandering van het bestemmingsplan moesten enkele namen (1968) bij 't Hofke opnieuw worden vastgesteld, terwijl de namen Dagpauwstraat, Nachtpauwstraat en Admiraalstraat (alle drie eveneens 1968) konden worden ingetrokken, omdat minder namen nodig waren dan aanvankelijk was gedacht.

Kaartmakersweg (geografen en kaartmakersbuurt, 7 juni 1971)

De naam van de centrale wijkader werd afzonderlijk vastgesteld. De al bestaande Van Linschotenstraat werd in de nieuwe Kaartmakersweg opgenomen. De naam Van Linschotenstraat werd op 13 september 1972 ingetrokken. De naam Kaartmakersweg verviel op 26 november 1971.

Vonderweg (toponiem, 14 juni 1971)

Nadat de angst van B & W voor verwarring met de naam Vondellaan was weggenomen, stelde die de naam Vonderweg vast. De straat lag eigenlijk in de vorstenbuurt, maar er waren inmiddels geen vorstennamen meer die voor de straatnaamgeving bruikbaar waren. Het Vonderke (1930) was een bruggetje geweest over het riviertje de Gender tussen de Willemstraat en het Lodewijk Napoleonplein.

Baristraat, Bolognalaan, Comopad, Florencelaan, Italiëlaan, Livornostraat, Mantualaan, Milaanstraat, Romeweg, Sardiniëpad, Siciliëpad, Siënalaan, Tarantostraat, Turijnstraat, Udinestraat, Venetiëstraat, Veronapad (Italiaanse buurt, 16 augustus 1971)

Begin september ontvingen B & W een brief van Volkskrantjournalist Cor van Heugten. Hij wilde in de nieuwe wijk Heesterakker een huis bouwen, maar vond het geen prettig vooruitzicht zijn adres aan de Chopinlaan te moeten ruilen voor een aan de Vruchtenlaan. Mede namens andere toekomstige bewoners en het Bouwfonds Zuid-Nederland verzocht hij om alsnog voor andere straatnamen te kiezen. Hij suggereerde om zich te laten inspireren door de Romeinse villa die korte tijd ervoor door leden van de Nederlandse Jeugdbond voor Geschiedenis in het gebied was opgegraven. Mogelijk had Van Heugten voordat hij zijn brief schreef al contact gehad met het gemeentearchief. Vast staat dat daar een lijst is opgesteld met archeologische mogelijkheden, maar op 29 september kwam de commissie tot de conclusie, dat die geen verbetering waren ten opzichte van de vruchtennamen en zij adviseerde dan ook het verzoek af te wijzen. B & W echter bleken de vastgestelde vruchtennamen toch te willen wijzigen en er volgde daarom een gesprek van de commissie met de gemeentesecretaris. Konden de Romeinen misschien tot inspiratie dienen? Op 10 maart stond het punt opnieuw op de commissie-agenda. De wens van de toekomstige bewoners en de archeologische vondsten pleitten vóór verandering, maar voor de commissieleden bleven de eenvoud en duidelijkheid van de namen, de identiteit van de wijk, het feit dat de aangereikte alternatieven geen verbetering waren en het gegeven dat de namen intussen al voorkwamen op de nieuwe stadsplattegrond (3de druk Falkplan) het winnen van de tegenargumenten. B & W echter zwichtten niet. Voor hen gaf de aversie van de toekomstige bewoners de doorslag. De archeologische namen waren geen eis, maar zij wilden wel een ander voorstel. De commissie liet zich daarop inspireren door de Italiaanse topografie en dat idee viel op 18 mei in goede aarde: een reeks Italiaanse geografische namen werd als geheel goedgekeurd. Opnieuw vreesde de PTT achteraf voor problemen, dit keer met de naam Rimini en die werd daarom op 7 juni alsnog vervangen door Sardinië. Damen voorzag de namen van achtervoegsels, waarna de straatnamen op 16 augustus werden vastgesteld door het goedkeuren van de openbare bekendmaking. De straten lagen deels op Sons gebied. Voor zover de straten helemaal in Son lagen, was het besluit van B & W in feite alleen een advies aan de Sonse raad.

Na publicatie beklagde zich een toekomstige bewoner van de Livornostraat, omdat deze naam bij hem associaties opriep met een bekend merk slasaus, maar dat bezwaar werd afgewezen.

Er waren ten slotte minder namen nodig dan aanvankelijk was gedacht en de door B & W goedgekeurde plaatsnamen Brindisi, Barlette en Syracuse zouden daarom niet worden gebruikt, terwijl Anconalaan pas in 1975 werd vastgesteld.

Door de vaststelling vervielen in de dezelfde volgorde als hierboven de vruchtennamen Amandelstraat, Bosbeslaan, Notentuin, Pompelmoeslaan, Vruchtenlaan, Paprikastraat, Olijvenlaan, Meloenhof, Speltlaan, Kokosnootpad, Walnootpad, Aardnootstraat, Sinaasappelstraat, Okkernootpad, Citroentuin, Banaanstraat en Dravikpad (1970).

Adanpad, Baaldepad, Boxhornpad, De Latpad, Ferrarispad, Graviuspad, Hattingastraat, Kaeriuslaan, Mortierlaan, Peutingerpapad, Schenkpad, Van Gorkumlaan, Van Langerenpad (geografen en kaartenmakers, 26 november 1971)

Op 18 mei 1971 werden de persoonsnamen goedgekeurd. De complete straatnamen werden vastgesteld door het goedkeuren van de openbare bekendmaking op 26 november 1971.

Kaartmakersring (geografen en kaartmakersbuurt, 26 november 1971)

Dit was een nieuwe naam voor de centrale ontsluitingsweg van de kaartmakersbuurt. De naam kaartmakersweg (1971) verviel daardoor. Zie ook hieronder onder 'Samenhang stedenbouwkundig plan en straatnaamgeving'.

Strijlant (toponiem, 26 november 1971)

In de openbare bekendmaking van 26 november werden behalve de namen in de geografen- en kaartmakersbuurt ook de namen met veldnamen in de wijk Geestenberg bekendgemaakt. Die laatste namen waren al op 2 december 1969 vastgesteld. Alleen met de naam Strijland was dat niet het geval geweest; dat gebeurde daarom nu door het goedkeuren van de openbare bekendmaking.

Samenhang stedenbouwkundig plan en straatnaamgeving

Op 5 juli had de waarnemend-directeur van de gemeentelijke dienst Ruimtelijke Ordening en Verkeer (R.O.V.) een brief aan B & W geschreven. Zijn dienst streefde er naar nieuwe stadsdelen structuur te geven door een herkenbare hiërarchie van de verschillende ruimten en het daarmee samenhangend verkeersbeeld. De achtervoegsels van de straatnamen konden dat beeld versterken. Als namen moesten worden vastgesteld, had zijn dienst tot kort daarvoor steeds het verzoek gekregen om een kaart te leveren waarop de te benamen straten waren ingekleurd, maar nu waren twee keer namen vastgesteld, zonder dat om een kaart was gevraagd. De hoofdontsluitingsring van de Muschberg, die door het profiel, materiaalgebruik en beplanting duidelijk als zodanig was benadrukt, was daarbij achtereenvolgens straat, laan en weg genoemd. In de Vlinderbuurt had een hoofdontsluitingsweg twee namen gekregen in plaats van een, terwijl van vijf gelijksoortige zijstraatjes vier straat waren genoemd en de vijfde weg. Dat alles kwam de duidelijkheid van de plannen niet ten goede. Hij verzocht daarom om voortaan een van zijn medewerkers bij de naamgeving te laten adviseren, zodat de stedenbouwkundige uitgangspunten ook in de straatnaamgeving tot hun recht konden komen.

Het lijkt onwaarschijnlijk, dat de verfoeide achtervoegsels inderdaad al vastgesteld zijn geweest. Vermoedelijk had de waarnemend-directeur alleen kennis genomen van de plannen van Damen en de indruk gekregen dat de namen al definitief waren. Er zijn althans geen B & W-besluiten bekend die de klacht ondersteunen. Wel kunnen wij uit de brief afleiden, dat in elk geval tot kort daarvoor zo nodig – voor ons achter de schermen – enig overleg plaatsvond tussen Damen en de dienst R.O.V.

Enige tijd later werden voor de wijken Geestenberg en Muschberg alsnog kaarten besteld. G. Brouwer, directeur van de dienst R.O.V., stuurde die naar het stadhuis met een begeleidende brief waarin hij verwees naar de brief van 5 juli. Blijkbaar was het misverstand niet opgelost, want hij schreef dat de namen en tracés niet helemaal gelijk waren aan die, die door B & W waren vastgesteld. In overleg met Damen had hij wijzigingen aangebracht waardoor ze nu wel in overeenstemming waren met de stedenbouwkundige uitgangspunten. Hij verzocht B & W de wijzigingen goed te keuren. Voor zover bekend hadden B & W in de Muschberg buiten de Kaartmakersweg nog steeds geen namen vastgesteld en in de Geestenberg geen tracés. Het college volgde nu het voorstel. Door op 26 november 1971 de openbare bekendmaking goed te keuren stelde het in beide wijken de namen vast.

Aalsbroek, Busweg, De Stoutheuvel (gedeeltelijk), **Kogelsmortel, Kruburg** (gedeeltelijk), **Lokert** (gedeeltelijk; toponiemen, gemeenteraad Son, 9 december 1971)

en

Baristraat (gedeeltelijk), **Comopad, Florencelaan, Sardiniëpad, Siciliëpad, Siënalaan, Tarrantostraat** (gedeeltelijk), **Turijnstraat** (gedeeltelijk), **Venetiëstraat** (gedeeltelijk; Italiaanse buurt, gemeenteraad Son, 9 december 1971)

Omdat het plan Heesterakker voor een deel in de gemeente Son & Breugel lag, werd daar een aantal namen door de Sonse gemeenteraad vastgesteld. Die namen waren zoals ook eerder

was gebeurd, door Eindhoven voorgesteld. Het Sonse gebied werd per 1 april 1972 door Eindhoven geannexeerd.

1972

Pijlstaartpad (vlinderbuurt, besluit genoemd in brief 19 januari 1972)

De uitbreidingplannen waren veranderd en daarom had G. Brouwer, directeur van de dienst R.O.V. verzocht, om de namen Pijlstaartweg en Zwaluwweg te veranderen in paden. Voor de eerste straat stonden B & W het verzoek toe, maar voor de tweede wezen ze het af, omdat daar al verschillende huizen bewoond waren. Het besluit is niet bewaard; de datum is die van brief waarin het besluit aan Brouwer wordt medegedeeld.

Zwerk (uitspansel, 6 maart 1972)

en

Aquariuslaan, Arieslaan, Canopuslaan, Craterlaan, Dracopad, Firmamentlaan, Junolaan, Kosmoslaan, Novapad, Perseuslaan, Pijlweg, Poolsterlaan, Sagittalaan, Tweelingenlaan, Uranuslaan, (sterren- en zonnestelsel, 10 maart 1972)

en

Luytelaer (toponiem, 6 maart 1972)

Aanvankelijk bestond het idee om de straten in de wijk Luytelaer te noemen naar Brabantse gesteenten, maar van dat plan werd afgezien, omdat de directeur van de PTT de namen te moeilijk vond. De commissie koos daarna voor toponiemen, maar dat voorstel werd door B & W afgekeurd, omdat die de voorkeur gaven aan namen geïnspireerd op het zonnestelsel, sterren en sterrenbeelden, zoals ook in het naburige Eckart was gebeurd. Op 6 maart 1972 keurden B & W achttien stamwoorden goed, waaronder het toponiem Luytelaer. Nadat Damen de meeste stammen van een uitgang had voorzien, werden de eerste zestien complete namen op 10 maart vastgesteld door het goedkeuren van de openbare bekendmaking.

Op 6 maart 1972 was ook de stam Eunomia goedgekeurd, maar de naam Eunomiapad werd pas vastgesteld op 9 oktober. De namen Luytelaer en Zwerk zouden geen uitgang krijgen en waren daarmee in feite al direct als straatnaam vastgesteld. Zwerk werd echter op 11 januari 1977 weer ingetrokken, terwijl Luytelaer pas op 28 februari 1974 werd toegewezen door het goedkeuren van de openbare bekendmaking.

De Luytelaer was een van de twee oude hoevencomplexen in het voormalige dorp Eckart, dat de huidige buurten Luytelaer en Oude Gracht omvatte. 'Luyt' betekent luttel, klein.

Op 17 juni 1975 werd de naam Dracopad gewijzigd in Dracolaan.

Soeterbeekseweg (oude naam, 6 maart 1972, O.B. 10 maart 1972))

Door de aanleg van (een nieuwe deel van) de Sterrenlaan werd de Nuenenseweg (1967) in twee niet aansluitende delen gesneden en verviel de Soeterbeekseweg (1920). B & W besloten het noordelijke deel van de Nuenenseweg de naam Soeterbeekseweg te geven, waardoor dat dezelfde naam kreeg als de aansluitende weg in Nuenen.

De naam Marsweg (1965) werd verward met Maisweg (1966). De eerste naam werd daarom ingetrokken en de straat bij de Firmamentlaan getrokken, die in het verlengde lag. Het oude straatnaambord werd met een rode streep door de naam nog enige tijd gehandhaafd. Het besluit zal op 10 maart 1972 zijn genomen door de openbare bekendmaking goed te keuren.

De annexatie van 1972

Op 1 april 1972 werden een aantal grenswijzigingen doorgevoerd tussen Eindhoven en de omliggende gemeenten. Mede dank zij goed overleg in de voorafgaande jaren kon een groot aantal namen door Eindhoven ongewijzigd worden overgenomen.

Nieuwe namen die werden overgenomen van de gemeente Geldrop:

Arnaudinaplein, Berenstraat, Bisonstraat, Leeuwenstraat, Luipaardstraat, Neushoornstraat, Panterstraat, Poemastraat, Tapirstraat, Tijgerstraat, Zebrastraat (grote-wildedierenbuurt, Woningbouwvereniging Thuis Best, maart 1930)

Arnaudina Hoevenaar, vrouwe van Geldrop, was de vroegere eigenaresse van het bouwterrein. Zij was getrouwd met Hendrik Nicolaas Cornelis baron van Tuyll van Serooskerken. De pleinnaam was door woningbouwvereniging Thuis Best gegeven op verzoek van het gemeentebestuur van Geldrop. De overige namen waren door de woningbouwvereniging bedacht. B & W van Geldrop stemden op 31 maart 1930 met alle namen in.

Jaguarstraat (grote wildedierenbuurt, 1930⁷⁶)

Toen B & W van Geldrop met bovenstaande reeks namen in Tivoli instemden, beschikten zij over een kaartje van het gebied waarop de straten waren ingetekend. De Jaguarstraat stond daar nog niet op. Die werd iets later aangelegd in verband met de bouw van de Philipsschool. In een brief van 3 mei 1930 wordt de straat al genoemd als de 'toekomstige Jaguarstraat'. Waarschijnlijk was de naam door de woningbouwvereniging al direct samen met de andere gekozen.

Antilopenlaan, Elandsgang, Everlaan, Giraffestraat, Hazenloop, Hertensprong, Hinde-laan, Jagerslaan, Kangoeroestraat, Lamastraat, Mammoetstraat, Moefflonstraat, Rendierveld, Vossenlaan (grote-wildedierenbuurt, gemeenteraad Geldrop 30 november 1948).

Elefantenstraat (B & W Geldrop, 31 juli 1951), **Okapistraat**, (gemeenteraad Geldrop, 2 oktober 1951), **Karbouwstraat** (B & W Geldrop, 11 maart 1952) en **Alligatorstraat** (B & W Geldrop, 13 augustus 1956)

Deze namen in de grote-wildedierenbuurt. werden op 15 mei 1973 ingetrokken. De tijdelijke straten waren bedoeld geweest voor de plaatsing van woonwagens en woonketen.

Puttensedreef (toponiem, gemeenteraad Geldrop, 26 juni 1951),

De Puttensedreef werd vóór 1951 aangeduid als 'de Zwarte weg'.

Putten, Riel, Rielsedijk (toponiemen, gemeenteraad Geldrop, 27 oktober 1952)

De naam Rielsedijk werd na de annexatie aanvankelijk veel verward met de in Eindhoven al bestaande Rielseweg.

Dr. Poelspad, St. Eligiuspad, St. Plechelmuspad (heiligen en andere personen uit de kerkgeschiedenis, B & W van Geldrop, 2 juli 1956)

De straten lagen in Geldrop, maar maakten – evenals die hieronder – deel uit van de Eindhovense wijk De Burgh.

Bolomeystraat, Hendrik Mandestraat (schilders, B & W Geldrop 2 juli 1956).

d'Hondecoeterstraat, Dujardinstraat, Hanedoesweg, Jan Sluijtersweg, Jongkindstraat, Marius Bauerstraat, Poggenbeekstraat, Roelofspad, Roghmanpad, Spilmanstraat, Van Reespad (schilders, B & W van Geldrop, 24 juli 1961)

Roghman en Spilman zijn vooral tekenaar, veel minder schilder.⁷⁷

Herman Kruijderstraat (schilder, gemeenteraad van Geldrop, 3 december 1962)

De straat was op 4 juli 1961 Tijtgatstraat genoemd, maar die naam was op verzoek van de toekomstige bewoners en na ingewonnen advies van de gemeente Eindhoven gewijzigd. Blijkbaar is de definitieve wijziging daarna niet aan Eindhoven doorgegeven, want daar bleef de oude naam nog tot 28 april 2008 in het straatnamenbestand opgenomen.

Ook van de gemeente Son & Breugel werd bij de annexatie een aantal namen overgenomen:

⁷⁶ RHCE, Archief Geldrop, inv.nr. 750, map 19.

⁷⁷ Met dank aan K. van der Hoeven.

Aanscot, Bokt, Esp, Hoeven, Philipswijk (toponiemen, alle gemeenteraad Son, 21 november 1947)

Behalve deze vier officiële namen werden voor adresseringen nog de gebiedsnamen Bliksembos, Kieviet en Den Hurk gebruikt, die nooit waren vastgesteld, maar op 28 april 2008 toch voor de duidelijkheid werden ingetrokken. De naam Hoeven was op 21 oktober 1980 al ingetrokken.

Eindhovenseweg (de datum van vaststelling door de gemeenteraad van Son is onbekend; mogelijk is de naam nooit vastgesteld.)

Heerenweg (toponiem, deze naam is vermoedelijk nooit vastgesteld)

Dit is het laatste deel van 'De Zwarte Pad', het verlengde van de Eckartseweg. Het pad maakte deel uit van de oude, middeleeuwse heerbaan vanuit Eindhoven naar Son en verder. De naam herinnerde daar nog aan.

Achelstraat, Bokrijksstraat, Dinantlaan, Hamontstraat, Luiklaan, Namenlaan, Spalaan, Tempellaan (Belgische buurt op Sons gebied (alle gemeenteraad Son, 30 november 1967)

Nieuwe namen die werden overgenomen van de gemeente Veldhoven:

Achtse Hoek, Akkereind, Biezenkuilen, Heistraat, Hoevenweg, Kattenstraat, Muggenhol, Severeind, Stillendijk, Strijpsebaan (toponiemen, alle raadsbesluit Veldhoven, 16 februari 1959),

De namen Akkereind, Biezenkuilen en Severeind werden op 9 november 1977 ingetrokken. Tegelijk kreeg de Hoevenstraat toen een totaal ander beloop. Met de komst van een deel van de (onbebouwde) Heistraat had Eindhoven twee straten met deze naam. De naam Achtse Hoek werd ingetrokken op 28 april 2008 en Kattestraat.(zonder N) op 15 oktober 2020.

Nieuwe namen die werden overgenomen van de gemeente Waalre:

Laarstraat (toponiem, de naam is in Waalre vermoedelijk al in de jaren twintig vastgesteld, maar de datum is niet meer bekend.)

Prof. Holstlaan (B & W Waalre, 14 september 1964)

Eindhoven had deze laan liever Banneuxlaan genoemd, maar op verzoek van de directeur van het postkantoor werd van dat plan afgezien omdat hier het Natuurkundig Laboratorium en een postagentschap waren geadresseerd (20 maart 1972). Professor dr. Gilles Holst was de eerste directeur van het Philips Natuurkundig Laboratorium.

Door de annexatie van delen van Best, Geldrop, Veldhoven en Waalre waren ook enkele aanpassingen nodig. Het deel van de Bestse Eindhovenseweg dat aansloot op de Boschdijk en bij Eindhoven kwam, kreeg ook de naam Boschdijk. Op gelijke wijze kreeg de geannexeerde Geldropse Eindhovenseweg de naam Geldropseweg en de Veldhovense Blaarthemseweg de naam Kasteelweg. Ook de Aalster Gestelsestraat kreeg een nieuwe naam. Het deel dat vanaf de Antoon Coolenlaan naar de Aalster Genneperweg liep werd Genneperweg genoemd en werd zo een verlengde van de Eindhovense Genneperweg. De rest kreeg de naam Velddoornweg naar een boerderij die daar stond.

Nieuw was:

Velddoornweg (toponiem, 20 maart 1972)

Zonder dat het werd opgemerkt waren door de annexatie ook twee stukjes van de (onbebouwde) Bestse Ploegstraat door Eindhoven geannexeerd. Daarmee had Eindhoven ook twee Ploegstraten. Op 10 augustus 2010 zou de gewezen Bestse straat een andere naam krijgen.

Tot zover de annexatie van 1 april 1972.

Hierna volgde op 10 april 1972 het intrekken van de naam Tonbergstraat (1968). De straat lag in het verlengde van de Torenberglaan, maar er stonden maar vier huizen. Dat bleek verwarrend. De straat werd bij de Torenberglaan getrokken.

Klipperstraat (botenbuurt, 2 mei 1972)

In verband met de bouw van een nieuwe wijk werden op 16 mei 1972 aan B & W 42 Spaanse namen ter goedkeuring voorgesteld. Dat waren Alcira, Alcoy, Algeciras, Andalusië, Antequera, Asturië, Barcelona, Bilbao, Burgos, Cacaes, Cadiz, Catalonië, Cordoba, Cuenca, Estremadura, Granada, Huesca, Ibiza, Lerida, Linares, Logrono, Lorca, Lugo, Madrid, Mahon, Manresa, Navarra, Oviedo, Palm, Pontvedra, Sabadell, Sagunto, Salamanca, Santander, Sevilla, Soria, Taragna, Tortosa, Valencia, Valladolid, Vigi, Zaragosa. Het college keurde de namen niet goed, maar wilde nader overleg. Dat heeft waarschijnlijk niet meer plaatsgevonden, omdat de bouw van de wijk niet doorging. De voorgestelde, maar vermoedelijk nooit vastgestelde namen werden voor de zekerheid op 28 april 2008 ingetrokken.

Geestenbergstraat (oude benaming, 13 september 1972)

G. Brouwer, de directeur van de dienst R.O.V., meende dat de naam Geestenbergpad verwarrend was, omdat het nog aan te leggen pad niet in de wijk Geestenberg lag. De straatnaamcommissie vond dat geen probleem. Iets dergelijks gold ook voor de Muschbergweg, terwijl in het stadsdeel Woensel nog andere voorbeelden te vinden waren. Toen Damen het probleem aan B & W voorlegde, besloten die op 30 augustus de naam Geestenberg in de gelijknamige wijk te benoemen, ook al lag die daar op grond van het toponiemenbeginsel niet op de juiste plaats. Maar daarmee was een nieuw probleem geschapen. Op de plaats van het eerder beoogde pad lag nog de oude Geestenbergstraat en daar stonden enkele huizen. Verplaatsing van de naam kon daarom tot problemen leiden bij de postbezorging. Toen B & W dat vernamen, besloten zij de naam Geestenbergpad (1968) in te trekken en de Geestenbergstraat op de bestaande plaats te handhaven. In 1977 zou die daar alsnog worden ingetrokken.

Op 13 september 1972 werden nog de volgende namen ingetrokken: Agaatvlinderstraat (1968), Anna Mariaweg (1920), Balistraat (1934), Binnenpad, Broekseweg, Columbusstraat, Eekhoornstraat, Hagedisstraat, Harmoniestraat, Hoolstraat (zeven maal 1920), Hogenweg (1926), Izegempad (1967), Koorweg, Kortestraat (beide 1920), Lehbruckstraat (1970) Van Linschotenstraat (1950), Ooistraat (1947 en 1969), Oudenaardepad, Poperingepad (beide 1967), Reestraat (1920), Ramstraat (1947), Schakelstraat, Tempelstraat, Vaartbroekseweg (driemaal 1920).

Eunomiapad (sterren- en zonnestelsel, 13 september 1972)

Door het goedkeuren van dezelfde openbare bekendmaking werd ook de naam Eunomiapad vastgesteld, waarvan de stam al op 6 maart 1972 was goedgekeurd. De naam Opveld, die op 30 maart 1971 was vastgesteld, werd nu toegewezen. De naam Eunomiapad zou op 15 juli 1975 worden gewijzigd in Columbalaan.

Byrdstraat (ontdekkingsreiziger, 9 oktober 1972)

De Byrdlaan zou worden aangelegd ongeveer op het tracé van de Schakelstraat. De naam was op 24 februari 1970 vastgesteld, maar toen niet gepubliceerd, omdat aan de Schakelstraat nog enkele huizen stonden. Inmiddels waren die gesloopt en daarom kon de naam Schakelstraat op 13 september worden ingetrokken. De openbare bekendmaking daarvan dateert van 9 oktober. Tegelijk werd toen in plaats van Byrdlaan de naam Byrdstraat bekendgemaakt. Het is niet bekend of de wijziging van Byrdlaan in Byrdstraat een vergissing is geweest, of dat de naam al direct Byrdstraat had moeten luiden.

Huiskesweg

In 1961 was de toenmalige Huiskesweg aan het openbaar verkeer onttrokken, maar de naam was op papier blijven bestaan. Op 9 oktober 1972 werd het oude beloop gewijzigd en de naam daardoor aan een nieuwe straat gegeven.⁷⁸

1973

Straatnamencommissie

Mr. P. van Vlijmen was hoofd geweest van de secretarie-afdeling 'Eigendommen, Openbare Werken en Volkshuisvesting'. Damen was hem als zodanig opgevolgd. Toen Damen later hoofd van de nieuwe afdeling Juridische Zaken werd, was hij voorzitter van de straatnamencommissie gebleven. Omdat de gemeentesecretaris de huisnummering en daarmee ook de straatnaamgeving weer aan de bevolkingsboekhouding wilde koppelen, werd Damen op 1 januari 1973 of kort daarna van zijn voorzitterschap ontheven en opgevolgd door G. Wiersema, die hoofd was van de afdeling VDM (Bevolking, Militaire Zaken en Verkiezingen).

Lehmbruckstraat (beeldhouwer, 24 april 1973)

De naam was in september 1972 voor een andere straat ingetrokken. Damen had voorgesteld die elders opnieuw te gebruiken, maar B & W besloten op 18 december 1972, dat hij eerst advies moest inwinnen bij de straatnamencommissie. Toen die het met haar (inmiddels ex-) voorzitter eens bleek te zijn, werd de naam vastgesteld.

Fuutlaantunnel, Meerkollaan (vogelbuurt, 1 mei 1973)

Borneolaan, Insulindeplein, Insulindetunnel (Indische buurt, 1 mei 1973)

Bere(n)kuil (naam voor Insulindeplein, 1 mei 1973)

In het bovenstaande besluit werd het Insulindeplein aangeduid als 'zg. Berekuil', wellicht naar analogie van de Berenkuil in Utrecht. In de praktijk werd daarna steeds de naam Berenkuil gebruikt.⁷⁹

Telexweg (verkeersmiddelen, 1 mei 1973)

Tonnaerstraat (bouwmeester, 1 mei 1973)

De Woenselsestraat wordt in twee delen gesplitst die niet aaneen sluiten. Dat is ongewenst. Een deel krijgt daarom een nieuwe naam.

De Vleut, Klotputten (veldnamen, 1 mei 1973)

Namen voor de zandvangen⁸⁰ in de Tongelreep en de Dommel. Vleut is een algemene naam voor een waterloop en klotputten zijn kuilen die ontstaan door het afgraven van turf (= klot). De twee namen kwamen hier niet eerder voor.

Kloosterdreef (bestaande naam, 1 mei 1973)

De Kloosterdreef was ongeveer vanaf de Runstraat omgebogen naar de kruising Europalaan-Dr. Cuyperslaan. Dit nieuwe deel kreeg ook de naam Kloosterdreef. In feite had hier kunnen worden volstaan met een wijziging van het beloop.

De namen Alligatorstraat (Geldrop, 1956), Elefantenstraat (Geldrop, 1951), Hagedisstraat (1920), Herderstraat (1947), Karbouwstraat (Geldrop, 1952), Okapistraat (Geldrop, 1951),

⁷⁸ Het besluit is niet meer aanwezig. De wijziging blijkt uit het kaartstelsel aanwezig bij de gemeentelijke sector Vergunningen Toezicht en Handhaving.

⁷⁹ Zie onder meer: Gerard Janssen, Dom in Eindhoven, *E.D.*, 11 mei 1998, 11.

⁸⁰ Diepte in een rivier waar de stroomsnelheid zo laag is dat het meegevoerde zand er bezinkt.

Pastoriestraat-Oost (1967), Peelweg en Poststraat (beide 1920) werden op 21 mei 1973 ingetrokken door het goedkeuren van de openbare bekendmaking

Bomanshof (schrijversbuurt, 22 mei 1973)

Er waren huisnummers nodig voor twee flatgebouwen. Daarom kreeg het eerste deel van de Vondellaan een nieuwe naam. De weduwe van Godfried Bomans gaf op 15 juni haar toestemming.

Oude Urkhovenseweg (richting, 14 augustus 1973)

Het lag in de bedoeling de huisnummering van de (nieuwe) Urkhovenseweg te laten beginnen bij het Karregat. Een probleem was echter, dat aan het begin van de straat nog drie panden stonden, waarvan er een nog bewoond was. Besloten werd om dit stukje straat 'voor zolang het nog gehandhaafd wordt' een nieuwe naam te geven.

Pastoor Petersstraat (lokale geschiedenis, bestaande naam, 23 oktober 1973)

De bestaande straat werd verlengd tot de Boschdijk.

Apollovlinderlaan, Citroenvlinderlaan, Maanvlinderlaan, Reuzenvlinderpad (vlinderbuurt, 30 oktober 1973)

De aannemer van de nieuwe villawijk klaagde mede namens de toekomstige bewoners over de in 1968 vastgestelde vlindernamen, omdat die associaties opriepen met de naburige wijk waar goedkopere woningen stonden. De verkoop zou hier nadelig door kunnen worden beïnvloed. De straatnamencommissie was het met deze visie niet eens: het imago van een straat werd bepaald door de bewoners en de bebouwing. Toch werd enigszins tegemoet gekomen aan de bezwaren door de straten in lanen te veranderen.

Tegelijk met de oude namen werden ook Uilvlinderstraat, Bladvlinderstraat en Argusvlinderweg (1968) ingetrokken, omdat die niet meer nodig waren. Op 8 oktober 1974 zou een nieuwe Argusvlinderweg worden benoemd.

Dommeltunneltje, Elisabethtunnel (spoorviaducten, 4 december 1973)

De Elisabethtunnel lag in het verlengde van de Elisabethlaan, vandaar de naam.

Poot van Metz, Postkoetsweg (randweg, 4 december 1973)

De Poot van Metz werd in de wandeling al zo genoemd. Ir. C.J.J. Metz was onderdirecteur van Gemeentewerken en hoofd van de afdeling die belast was met de aanleg van wegen en rioleeringen. Hij had zich sterk gemaakt voor de aanleg van een verbindingsweg tussen de autoweg naar Tilburg en de weg Antwerpen-Venlo. Door zo'n weg kon het doorgaande verkeer om de stad heen worden geleid. Toen enkele gemeenteambtenaren eens overleg pleegden met enkele ambtenaren van Rijks- en Provinciale Waterstaat over de wegen rondom de stad, kwam ook deze verbinding ter sprake. Voor een van de aanwezigen was op dat ogenblik niet duidelijk waarover het gesprek ging. Op zijn vraag antwoordde een van de anderen: "Ach u weet wel, die poot van Metz". Sindsdien werd de weg zo aangeduid en ten slotte werd de weg dus ook officieel zo genoemd.

De Postkoetsweg was een grapje van de straatnamencommissie: de naam riep een tegenstelling op tegen het opdringend snelverkeer. De naam gold voor het deel van de randweg tussen de Tilburgseweg en de Boschdijk.

1974

Burgemeester Van Engeland Sportpark (locale geschiedenis, gemeenteraad 22 februari 1974)

Het betrof hier een herbenoeming van het sportpark De Doornakkers. Aanvankelijk lag het in de bedoeling de nagedachtenis van de laatste burgemeester van Tongelre te eren met een straatnaam, maar dat bleek niet mogelijk omdat er al een Anna van Engelandstraat bestond.

Luytelaer (bestaande naam, openbare bekendmaking 28 februari 1974)
De naam was op 6 maart 1972 al vastgesteld, maar werd nu pas bekendgemaakt.

Oudenaardepad (Belgische buurt, 21 mei 1974)

Palermopad (Italiaanse buurt, 21 mei 1974)

Meerveldhovenseweg (richting, 21 mei 1974)
De oude naam werd ingetrokken en opnieuw gebruikt voor de nieuw aangelegde weg, de oude (parallel)weg werd Karel de Grotelaan genoemd.

Javalaan (Indische buurt, 16 juli 1974)
Op verzoek van een buurtbewoner besloten B & W het achtervoegsel van de Javalaan Zuid (1934) te laten vervallen.

Bomansplaats (schrijversbuurt, 1 oktober 1974)

Achterom, Annahof, Molenveld, Onderdoor (1 oktober 1974)
Het Annahof was genoemd naar het St. Annahof (1886), een straatje dat tussen de Demer en de Vestdijk had gelegen. De naam Molenveld was nieuw. Vroeger lag hier de Plekhoek. De watermolen waar het 'veld' naar is genoemd lag aan de overzijde van het Stratumseind aan het einde van de Molenstraat. De twee andere namen duiden op de ligging van de straten.

Pampusweg (Nederlandbuurt, 1 oktober 1974)

Kasteellaan (kastelenbuurt, 1 oktober 1974)
De Kasteelweg zou op termijn vervallen. Het verdiende aanbeveling als herinnering aan het kasteel van Blaarthem, de naam 'kasteel' te behouden. Daarom werd een nieuwe straat Kasteellaan genoemd.

Tunnel Aeneaslaan, Viaduct Airbornelaan, Viaduct Orpheuslaan, Viaduct Sterrenlaan
(viaducten en fietstunnel Kennedylaan, 1 oktober 1974)
De kunstwerken moesten nog worden gebouwd. De namen waren bedacht door de directeur van gemeentewerken, aan wiens voorstel B & W de voorkeur gaven boven de namen die de straatnamencommissie had geadviseerd. Die had van Noord naar Zuid voor de viaducten Welvaart, Welzijn en Geluk voorgesteld en voor de fietstunnel Vrijheidstunnel.

Argusvlinderweg (vlinderbuurt, 8 oktober 1974)
Omdat de nieuwe Eisenhowerlaan de Koudenhovenseweg in twee stukken verdeelde, werd het verstandig geacht het zuidelijk deel een andere naam te geven. De nieuwe naam verviel op 26 november 1974.

Dopheide (bloemenbuurt, 22 oktober 1974)
De Tulpstraat had een slechte naam. Toen de oude huizen door nieuwe waren vervangen kreeg de straat daarom een nieuwe naam. Nadat Duizendschoonstraat door B & W was afgekeurd, bood de commissie het college de keuze uit vier nieuwe mogelijkheden, waarbij Palmstraat op de eerste plaats stond en Dopheidestraat als tweede. Daags voordat B & W een besluit namen, kregen de bewoners kennis van het voornemen en zij bleken de voorkeur te geven aan dopheide boven palm. De volgende dag lieten zij dat aan B & W weten. Vermoedelijk hebben de bewoners de naam Dopheidestraat bedoeld, maar B & W namen het verzoek letterlijk en stelden Dopheide vast.

Gagelboschplein (toponiem, 22 oktober 1974)

Naam voor de straat waaraan de gebouwen van het ouderencentrum Gagelbosch werden opgetrokken. Op deze plaats had een 'hoogadellijk huis' gestaan dat zo heette. Dat was op zijn beurt genoemd naar de gagelstruiken die in de omgeving groeiden.⁸¹

Koudenhovenseweg Noord, Koudenhovenseweg Zuid (26 november 1974)

De bewoners van het zuidelijk deel van de Koudenhovenseweg waren het totaal oneens met het besluit van 8 oktober om hun straat Argusvlinderweg te noemen. B & W kwamen daar daarom op 26 november 1974 op terug en stelden de namen Koudenhovenseweg Noord en Koudenhovenseweg Zuid vast. Tegelijk werden de namen Koudenhovenseweg en Argusvlinderweg (1920 en 1974) ingetrokken.

Hefveld, Poortakker (toponiemen, 31 december 1974)

Tegelijk werd de naam Engelse Tuin (1968) ingetrokken.

De Lampedriessen, De Lismortel, De Rondom, De Wielen, De Zaale, Den Dolech, Het Eeuwsel, Het Kra, Het Veken, Horsten (31 december 1974)

Het terrein van de Technische Universiteit is particulier terrein. Alleen Den Dolech en De Wielen reikten tot op gemeentegrond. De straatnamen werden vastgesteld door het College van Bestuur. Buiten Den Dolech en De Wielen, die ook door B & W moesten worden vastgesteld, keurden B & W de namen alleen goed. Den Dolech was de nieuwe naam voor de Brugstraat. Deze laatste naam (1920) werd ingetrokken. Het stukje van De Wielen dat op gemeentegrond lag had tot dan bij de Vincent van den Heuvellaan gehoord, die werd ingekort. De naam Horsten was als De Horsten voorgesteld. Omdat de naam ook als postadres zou worden gebruikt verzochten B & W het hogeschoolbestuur het lidwoord weg te laten, omdat de PTT bij voorkeur geen namen gebruikte die uit twee woorden bestonden. Met tegenzin gaf het bestuur aan die wens gehoor. In zijn verzoek had het bestuur aangegeven dat later Den Dolech als postadres zou worden gebruikt, maar blijktbaar werd die mededeling op het stadhuis over het hoofd gezien, want deze naam werd zonder meer goedgekeurd.

De namen waren voortgekomen uit een overleg met het gemeentearchief. Dolech duidt op dood, d.w.z. stilstaand water, bijvoorbeeld in een afgesneden rivierarm, of in drassige grond.⁸² Een wiel is een kolk in een rivier, zoals bij een watermolen, zaale is de hoofdboerderij van een middeleeuws landbouwbedrijf met nevenhoeven, mortel is drassige grond, hier drassige grond waar lissen groeien, eeuwsel is grasland van mindere kwaliteit, een veken is een hek, bijvoorbeeld een hek dat een weg afsluit, een horst een hoogte, Kranenveld een veld waar zich kraanvogels ophouden en Lampendriessen zou een grasland (dries) zijn waarvan de opbrengst werd gebruikt om de godslamp in de kerk te laten branden. De Rondom was geïnspireerd door het beloop; de weg liep in de rondte. De algemene term eeuwsel en de naam Lismortel.⁸³ kwamen eerder in Woensel voor, de andere zijn wellicht van buiten Eindhoven overgenomen.

De Wielen verviel op 6 december 2023.

1975

Anconalaan (Italiaanse buurt, 28 januari 1975)

De plaatsnaam was al goedgekeurd op 18 mei 1971; nu werd door het goedkeuren van de openbare bekendmaking de straatnaam vastgesteld.

Akerendam, Frankendaal, Groeneveld (kastelenbuurt, 21 januari 1975) besluit 21 januari 1975)

⁸¹ Meer hierover in Nico Arts e.a., *De kastelen Blaarthem en Gagelbosch bij Eindhoven* (Eindhoven, 1996).

⁸² Riemer Reinsma, 'Geschiedenis op straat. Den Dolech', *Onze Taal*, 71 (2002) 171.

⁸³ RHCe, A.A. Woensel, inv.nr. 312, 1701, fol 22 verso, 1701.

De namen behoorden niet tot de nog aanwezige voorraad goedgekeurde namen. Het is niet duidelijk waarom de commissie een uitzondering maakte.

Eckartseweg Noord, Eckartseweg Zuid (richting, 4 februari 1975)

Door de aanleg van het viaduct Orpheuslaan zou de Eckartseweg in twee delen worden gesneden. Op 24 februari 1970 was daarom besloten om te zijner tijd een van de delen bij de Sterkerstraat te trekken. Toen dit in januari 1975 aan de bewoners werd medegedeeld, namen die daar geen genoegen mee. B & W besloten daarom de Eckartseweg alsnog te verdelen in een noordelijk en een zuidelijk deel.

Dracolaan (astronomie, 17 juni 1975)

Door een wijziging van het bestemmingsplan kreeg het Dracopad een andere structuur en daarom moest de naam worden aangepast.

Krabbendampad (locale geschiedenis, 8 juli 1975)

C.A. Krabbendam was van 1893 tot 1920 hoofd geweest van de openbare lagere school die ongeveer hier aan de Keizersgracht had gestaan.

Columbalaan (astronomie, 15 juli 1975)

Behalve de naam van het Dracopad was op 17 juni ook het beloop van het Eunomiapad (1972) gewijzigd. De toekomstige bewoners hadden erop gerekend dat zij een adres aan de Planetenlaan zouden krijgen en vroegen op het besluit terug te komen. Eunomiapad vonden zij een te moeilijke naam. Daarbij kwam nog, dat de nieuwe weg geen pad was, want er was autoverkeer mogelijk. Hun wens ten aanzien van de Planetenlaan kon niet worden gerealiseerd, wel werd de naam Eunomiapad veranderd in Columbalaan.

Hooghuisdwarsstraat (30 september 1975)

Straatnaam voor de winkels in het pand het Hooghuis. De naam verviel weer op 12 december 1984

Straatnamcommissie

Vanaf september 1975 nam A. Ganzeboom, die hoofd was van de secretarie-afdeling 1 (Burgerlijke Stand) de functie van de zieke en later gepensioneerde voorzitter G. Wiersema waar.

1976

Heuvel (toponiem, 23 maart 1976)

De naam was bedoeld voor het parkeerterrein aan de Ten Hagestraat. Ongeveer op deze hoogte lag vroeger mogelijk een gebied dat de Heuvel (1411) werd genoemd. De naam werd op 28 april 2008 ingetrokken.

Stappendijk (toponiem, 23 maart 1976)

De naam 'Stappen' in Stappendijk duidt op een bruggetje. Mogelijk is de naam Stappendijk van elders overgenomen.

Animalipad, Heihoefpad, Leenderfietspad (locale benamingen, 6 juli 1976)

De paden in de Roosten bestonden al, maar hadden nog geen naam. Die werden nu voorgesteld, tegelijk met de namen van de medici. Animalipad was de naam van het ooit daar gelegen vogel- en dierenpark en Heihoef is de oude naam van Eikenburg.

Ehrlichpad, Fleminglaan, Hippocrateslaan, Jennerlaan, Landsteinerlaan, Parc pad, Schweitzerlaan, Treublaan (medici, 6 juli 1976)

Van de voorgestelde lijst keurden B & W op 6 juli 1976 drie namen af.

Achtse Loop, Amerlaan, Beerzehof, Dongelaan, Geulhof, Vechtlaan (Nederlandse rivieren, 5 oktober 1976)

De namen werden vastgesteld na advies van de wijkraad. Vechtlaan werd op 26 april 1988 ingetrokken.

San Giorgilaan, Sassenlaan (medici, 19 oktober 1976)

In plaats van de drie op 6 juli afgekeurde namen wilden B & W drie Eindhovense artsen verzoemen. Van de drie namen die daarop werden voorgesteld, werden er op 19 oktober 1976 twee vastgesteld, maar de derde – vermoedelijk uit vrees voor verwarring – afgekeurd.

Verbeeklaan (medicus, 7 december 1976)

In plaats van de afgekeurde naam werd op 7 december de naam Verbeeklaan vastgesteld.

Generaal van Portlandlaan (7 december 1976)

B & W kozen de persoonsnaam uit een selectie van drie. De straatnaam werd vastgesteld door het goedkeuren van de openbare bekendmaking.

In 1963 was de Generaal Bentinckstraat benoemd. Bentinck voerde de titel graaf van Portland en werd daarom ook wel generaal Van Portland genoemd.⁸⁴ Voor de straatnaamgeving was dat niet van belang maar als het in 1976 bekend was geweest dat Bentinck een andere naam van Van Portland was, was vermoedelijk toch een andere keuze gemaakt.

1977

De Greide (toponiem, 11 januari 1977)

De straatnaam gold voor de nieuwe straat vanaf de Runstraat naar het flatgebouw. De naam

is eigenlijk fout. De naam had Gereide (= gerooide) moeten luiden, zo komt die al in 1731 voor.⁸⁵

Tegelijk werden de namen Hoefkedwardsstraat (1920), Geestenbergstraat (1920/1972), Zwerk (1972) en Oude Boschdijk (1970) ingetrokken.

Kastelenplein (kastelenbuurt, 18 maart 1977)

Avignonlaan (Franse buurt, 18 maart 1977)

Bij het vaststellen van de naam liep de commissie vooruit op het plan om in de Achtse Barrier Franse topografische namen te gebruiken. De naam Avignonlaan werd eerder vastgesteld dan de overige in verband met de nieuwbouw van het Mgr. Bekkerscollege.

Avocadohof, Citrushof (vruchtenbuurt, 18 maart 1977)

Tegelijk werden de namen Rammenasstraat, Aspergestraat en de Rieten ingetrokken, omdat de plannen waren veranderd. In het besluit was aanvankelijk de Ananasstraat genoemd, die in 1969 al was ingetrokken. Later is die met de hand in Rammenasstraat veranderd, maar dat zal pas na het besluit zijn gebeurd, want in de openbare bekendmaking van 1 juni 1977 staat ook Ananasstraat. Ook daarin is de naam met een pen in Rammenasstraat gewijzigd, naar we aannemen voordat B & W de bekendmaking hadden goedgekeurd. Blijkbaar heeft men het

⁸⁴ Gerard Janssen, rubriek Dom in Eindhoven, *E.D.*, 24 juli 1994.

⁸⁵ RHCE, Rechterlijk archief Eindhoven, inv.nr. 1727, 29 mei 1731: dries in de Gereide. Later N.A. Eindhoven, inv.nr. 663, nr. 202 en 212., 16 en 30 september 1857: Gerijden, kadastraal sectie E nr. 929.

toen ten onrechte nodig gevonden om ook het oorspronkelijke besluit aan te passen. Toen op 28 april 2008 een groot aantal vergeten namen werden ingetrokken, gebeurde dat voor de zekerheid ook nog eens met de onduidelijke Rammenasstraat.

Orpheusbrug (naam uit de Griekse mythologie, 23 maart 1977)
Dommelbrug in de Orpheuslaan.

Geulstraat (Nederlandse rivier, 23 maart 1977)
Op 5 oktober 1976 was de naam Geulhof vastgesteld. Omdat de commissie achteraf meende dat de naamsgelijkenis met het Geleenhof wel erg groot was, werd besloten de naam alsnog te wijzigen in Geulstraat.

Vlokhovenseweg (bestaande naam, 13 april 1977)
Het eerste deel van de Woenselsestraat met de huisnummers 1-86, werd m.i.v. 11 juli 1977 bij de Vlokhovenseweg gevoegd. De Vlokhovenseweg liep tot dan van de Anna Mariaweg, nu Judealaan, naar de grens met Son.

Penelopestraat (figuur uit de Griekse mythologie, 15 juni 1977)

Aalbersepad, Gerbrandyhof, Keucheniuslaan, Loudonlaan, Mackaylaan, Ministerlaan, Neherlaan, Olivierlaan, Piersonhof, Suurhofflaan (ministers, 31 augustus 1977)

Burgemeester Smits van Oyenbrug (burgemeester van Nuenen, 7 september 1977⁸⁶)
Het voorstel van de commissie om de brug in de Sterrenlaan Sterrenbrug te noemen, werd door B & W afgekeurd. Zij wilden de brug noemen naar de kort ervoor overleden burgemeester van Nuenen. Nadat de familie toestemming had gegeven, volgde op 7 september het definitieve besluit.

Hoevenweg (toponiem, 9 november 1977)
Omdat de straten Akkereind, Biezenkuilen en Severeind op industrieterrein De Hurk al gedeeltelijk waren verdwenen en er ook geen woningen stonden, werden de namen ingetrokken. De daar eveneens voorkomende naam Hoevenweg werd gehandhaafd voor een nieuw aan te leggen weg en kreeg daarom een totaal nieuw beloop.

1978

Straatnamencommissie

Met ingang van 1 januari 1978 werd secretarie-afdeling 2 (Bevolking, Militaire Zaken en Verkiezingen) gecombineerd met afdeling 1 (Burgerlijke Stand) tot de nieuwe hoofdafdeling Burgerzaken. Burgerzaken was een onderdeel van de nieuwe dienst Bestuursondersteuning, de voormalige gemeentesecretarie. A.M. Ganzeboom werd tot afdelingshoofd benoemd en werd daarmee definitief voorzitter van de straatnamencommissie.

Fransebaan (Franse buurt, 19 april 1978)

Spaaihoefweg (toponiem, 19 april 1978)
Genoemd naar de voormalige boerderij de Spaaihoef aan de Oude Bossche Baan.

Eimerick, Slotlaan (kastelenbuurt, 31 mei 1978)

⁸⁶ Zie ook Roland van Pareren, *De straatnamen van Nuenen, Gerwen en Nederwetten* (Nuenen, 1988) 124.

De naam Eimerick was in 1971 vervallen omdat de post er bezwaar tegen had, maar dat was inmiddels vergeten. De naam Slotlaan verviel op 28 maart 1979.

Viaduct Tempellaan (viaduct, 21 juni 1978)

Tegelijk werd het beloop van de Kennedylaan doorgetrokken vanaf het Viaduct Tempellaan tot de Boschdijk.

Erasmuslaan (Burghplan, 28 juni 1978)

Croy (kastelenbuurt, 28 juni 1978)

Angoulèmehof, Anjoulaan, Arcachonhof, Artoislaan, Besançonlaan, Biarritzplein, Bordeauxlaan, Bourgognelaan, Bretagnehof, Calaislaan, Canneshof, Chalonshof, Chambérylaan, Chamonixlaan, Champagnehof, Cognachof, Dordognelaan, Epinalpad, Gascognehof, Grenoblelaan, Lavalpad, Limousinlaan, Lourdeshof, Lyonhof, Marseillelaan, Montpellierlaan, Morlaixlaan, Narbonnehof, Nicehof, Normandiëlaan, Orléanshof, Perpignanlaan, Picardiëhof, Provencehof, Rijssellaan, Roubaixlaan, Roussillonhof, Tarasconweg, Toulousehof, Valencehof, Versailleslaan (Franse buurt, (5 juli 1978)

In de nieuwe wijk Achtse Barrier zou de commissie zich laten inspireren door de Franse topografie. Op 19 april 1978 kregen B & W een lijst van Franse steden en landstreken voorgelegd om goed te keuren en tegelijk ook een lijst met de eerste straatnamen, waaronder de namen Spaaihoefweg en Fransebaan (als één woord) om vast te stellen. Waar mogelijk werden steeds de Nederlandse benamingen voorgesteld. Bij de naam Angoulèmehof werd een vergissing gemaakt; dat had Angoulèmehof moeten zijn.

De op 19 april goedgekeurde plaatsen Chartres, Cherbourg, Duinkerken, Lisieux en Sedan werden vernoemd op 14 december 1979, Belfort en Mulhouse in 1980 en Metz tenslotte in 1985. Agen, Auxerre en Dauphiné waren afgefallen, omdat uit een onderzoek was gebleken, dat die namen door niet-francofielen dikwijls verkeerd werden uitgesproken. Desondanks werd in 1980 toch nog de straatnaam Dauphinélaan vastgesteld.

De Chambérylaan zou lopen van de Bourgognelaan naar de Roussillonhof, maar werd nooit aangelegd. Wel stond in 1993 op het Falkplan een Chambérypad afgebeeld, maar dat heeft evenmin ooit bestaan.⁸⁷ De naam Chambérylaan werd op 28 april 2008 ingetrokken.

Den Biest (toponiem, 25 oktober 1978)

De oorspronkelijke Biest was een vochtig gebied tussen de Biesterweg en de Tongelreep. De naam duidt op de biezen die er groeiden. De naam Biesterweg wordt al genoemd in 1510. De naam Den Biest werd vastgesteld voor het binnenterrein van het appartementsgebouw op de hoek van de Aalsterweg en de Leenderweg. De appartementen en garages kregen een adres aan Den Biest, terwijl de winkels en showrooms in het pand werden genummerd aan de Aalsterweg en de Leenderweg. Nadat eerder in 1978 de postcode was ingevoerd, had de PTT geen problemen meer met straatnamen die uit twee delen bestonden.

Brug 't Werdje (1978), Gagelboschbrug (1975), Genderbeemdbrug (1939), Hanevoetbrug (1971), Koebrug (1933) (27 december 1978)

Bruggen respectievelijk bij de sierteeltschool, Meerveldhovenseweg, Karel de Grotelaan, Locatellistraat en Geleenhof, alle over het Afwateringskanaal. De Koebrug werd in de volksmond al de zg. Koebrug genoemd. De jaartallen tussen haakjes geven de respectievelijke bouwjaren van de bruggen aan.

1979

Fernhoutstraat (schildersbuurt, 3 januari 1979)

⁸⁷ Wim van der Mark en Patrick Wiercx, rubriek Eindhoven In, Een pad dat niet gevonden kan worden, *E.D.*, 27 juli 1993, 9.

Tegelijk werden in de Achtse Barrier de namen Grensweg en Jachtweg ingetrokken (beide 1920)

Toledostraat (Spaanse buurt, 3 januari 1979)

De Toledostraat was de eerste straat in de nieuwe Spaanse buurt. De naam werd op 4 maart 1979 gewijzigd in Toledolaan

Mondriaanhof (schildersbuurt, 14 februari 1979)

Keesomstraat, Kramersstraat (natuurkundigenbuurt, 7 maart 1979)

Castiliëstraat (Spaanse buurt, Blixembosch) (7 maart 1979)

De naam werd op 4 maart 1979 gewijzigd in Castiliëlaan.

Ridderzaal (kastelenbuurt, 28 maart 1979)

De naam Slotlaan (1978) leek te veel op Scottlaan en werd daarom gewijzigd in Ridderzaal.

Marktpassage (16 mei 1979)

De naam voor een winkelgalerij in het voormalige gebouw van de Rotterdamse Bank (Markt 36). De naam verviel op 27 juni 1979.

Marché (27 juni 1979)

Op verzoek van de huurders en hun reclamebureau werd de naam Marktpassage veranderd in Marché. De nieuwe naam was ook plaatsbepalend (marché is het Franse woord voor markt), maar karakteristieker voor de Franse damesmodezaken die zich op de begane grond zouden vestigen en het woord was grafisch ook beter was toe te passen. Marché verviel op zijn beurt op 6 oktober 1987.

Minckelersplein, Minckelersstraat (natuurkundigenbuurt, 27 juni 1979)

De Technologische Studievereniging van de afdeling der Scheikundige Technologie 'Jan Pieter Minckelers' van de Technische Hogeschool wees de gemeente erop, dat de namen Minckelersplein en Minckelersstraat in 1928 onjuist waren vastgesteld. De ontdekker van het mijngas heette Minckelers. Die fouten werden hersteld.

Heikrekelbrug (besluit gemeenteraad van Nuenen, 13 december 1979⁸⁸)

Dit was de nieuwe Nuenense brug in de Collse-Hoefdijk over het Eindhovens Kanaal. De oude brug die hier had gelegen was in de volksmond al Heikrekelsebrug genoemd, naar het nabijgelegen gebied De Heikrekel. Het gemeentebestuur van Nuenen had eerder B & W van Eindhoven van zijn voornemen op de hoogte gesteld, omdat het kanaal eigendom was van de stad. Op 5 juli hadden B & W van Eindhoven laten weten geen bezwaar te hebben.

Castiliëlaan, Toledolaan (Spaanse buurt, 4 juli 1979)

De Stichting Buitengewoon Onderwijs Eindhoven was niet gelukkig met de namen Toledostraat en Castiliëstraat. Zij gaf eigenlijk de voorkeur aan namen die bij het werk van de scholen en het revalidatiecentrum pasten, maar toonde toch begrip voor de keuze, omdat alle straten in de buurt Spaanse namen zouden krijgen. Zij meende echter dat in een landelijk gebied de naam straat niet paste. Laan of weg leek beter. De commissie had er geen bezwaar tegen de namen alsnog te veranderen.

Madernolaan (bouwmeestersbuurt, 25 juli 1979)

Nadat een van de bewoners het Eindhovens Dagblad erop attent had gemaakt dat de straatnaam Modernalaan (1962) onjuist was, werd de schrijfwijze gecorrigeerd. De oude naam verviel daardoor. Mr. L. Damen, oud-voorzitter van de straatnamcommissie, herinnert zich in

⁸⁸ Roland van Pareren, *De straatnamen van Nuenen, Gerwen en Nederwetten* (Nuenen, 1988) 124.

2012, dat een eerder verzoek om wijziging was afgewezen. Het voorstel van de bewoners om het oude straatnaambord voorzien van een diagonaal rood kruis nog een jaar te laten staan, wilden B & W eerst nog eens bespreken. Toch was dit gebruik in Eindhoven niet nieuw, want het was in 1969 al eerder toegepast bij de wijziging van de naam Minoslaan.

Dommelstuw, Durantebrug, Genderstuw, Molenstuw (17 oktober 1979)

Respectievelijk in groengebied Dommel-Zuid bij brug 't Werdje, bij de Durantestraat, de Kas-teellaan en de Gennepmolen.

Estafettelaan (sportbuurt in Woensel, 12 december 1979)

Chartreslaan, Cherbourglaan, Duinkerkenlaan, Lisieuxlaan, Sedanlaan (Franse buurt, 14 december 1979)

De stamwoorden waren al op 19 april 1978 goedgekeurd. De namen werden vastgesteld door het goedkeuren van de openbare bekendmaking. De Lisieuxlaan werd ingetrokken op 13 februari 1980.

1980

Bedrijvenweg, Industrierweg, Ondernemingenweg (bedrijventerrein Acht, 13 februari 1980)

Lisieuxhof (Franse buurt, 13 februari 1980)

De eerder beoogde laan was als hofje aangelegd. De naam Lisieuxlaan werd ingetrokken.

Merckthoef (toponiem, 20 februari 1980)

De straat werd genoemd naar de daar gelegen boerderij waarvan ten onrechte werd verondersteld dat die Merckthoef heette. In werkelijkheid was de Merckthoef (of -hof) een tuin aan de (Tongelrese) Markt. Die markt lag op 't Hofke aan de zijde van het gemeentehuis.

Tegelijk werden de namen Dennespannerlaan en Heidespannerweg ingetrokken, omdat de straten niet meer werden aangelegd. De straten hadden op de plaats van de Merckthoef moeten komen.

Atletieklaan (sportbuurt in Woensel, 27 februari 1980)

In aansluiting op de Marathonloop en de Estafette-, Fakkels-, en Vijfkamplaan werd voor Atletieklaan gekozen.

Bisschopsmolen (Etten), **Borchmolen** (St. Oedenrode), **Hooidonksemolen** (Nederwetten), **Keersoppermolen** (Riethoven), **Loondermolen** (Waalre), **Muetermolen** (Beers), **Opwet-tensemolen** (Nuenen), **Santvlietmolen** ('s-Hertogenbosch), **Stevvertsemolen** (Eersel/ Steensel), **Venbergsemolen** (Valkenswaard) (molenbuurt, 27 februari 1980)

en

Rachelsmolen (Deurne; molenbuurt, 27 februari 1980)

en

Akkermolen (Hilvarenbeek), **Heimolen** (Hoeven en Mill), **Vlierdensemolen** (Vlierden), **Vol-molen** (Waalre; molenbuurt, 27 februari 1980)

De straten in de nieuwe buurt werden genoemd naar Noord-Brabantse molens. B & W stelden op 27 februari 1980 vijftien namen vast, maar door een wijziging van de plannen zouden de vier laatst genoemde namen niet nodig zijn. Het lag in de bedoeling de naam Roggeveenlaan te veranderen in Rachelsmolen, maar daarover moest eerst nog worden overlegd met het bestuur van de daar gelegen school voor hoger beroepsonderwijs. De naam Muetermolen werd op 21 april 1987 ingetrokken.

Tegelijk werden in het gebied de namen Kleermakerstraat (1927), Nieuwe Bogert, Oude Bogert (beide 1967) en Tasmanlaan (1970) ingetrokken. De eerste drie straten vervielen bij de uitvoering van het nieuwe plan en de Tasmanlaan paste niet meer in het buurtsysteem en kreeg de nieuwe naam Bisschopsmolen.

Picuspad (sportnaam in Tongelre, 25 juni 1980)

De naam hield verband met het aanliggende Spechtenterrein. Voetbalclub de Spechten was de fabrieksclub van de houtindustrie Picus. De naam verviel op 7 oktober 1980.

Den Tip (toponiem, 25 juni 1980)

De straat was genoemd naar een stuk grond in de omgeving. Het perceel zal in een punt zijn uitgelopen.

Van Engelandpad (7 oktober 1980)

De hoofden van de secretarie-afdelingen wilden het Picuspad liever naar Van Engeland noemen, de laatste burgemeester van Tongelre. Die was op 27 januari 1971 overleden. Wethouder Van den Baar liet informeren of dat mogelijk was. De commissie had geen bezwaar. De naam Picuspad (1980) werd ingetrokken. De naam Van Engelandpad verviel weer op 28 april 2008.

Verheesstraat (landmeter, 7 oktober 1980)

Hondiusstraat (landmeter, 21 oktober 1980)

Abbevillelaan (Franse buurt, 21 oktober 1980)

Op verzoek van de directeur van het postkantoor kreeg de Hoeven hiermee een nieuwe naam. Tegelijk kwam zo ook een einde aan de verwarring met de Hoevenweg in Gestel. De naam Hoeven (1972) werd ingetrokken.

Brabis (toponiem, 4 november 1980)

Een groep toekomstige bewoners van Den Tip verzocht om een andere straatnaam, omdat het woord aan een fooi en aan een uiteinde deed denken en als kleinerend werd ervaren. De commissie had er geen probleem mee en stelde als alternatief Brabis voor. Deze naam werd vastgesteld, terwijl Den Tip werd ingetrokken. Brabis betekende volgens de commissie braambos. In werkelijkheid duidt Braeckbosch, zoals de naam eerder luidde, op een ontgonnen bos. De oude Brabis lag aan het riviertje de Laak in een ander deel van Tongelre; de naam komt al in 1449 voor als Brabosch.⁸⁹

Alsacelaan, Annecyhof, Belforthof, Bergeraclaan, Cantalpad, Cevenneshof, Charlevillehof, Colmarhof, Dauphinélaan, Héraultraan, Juralaan, Lorrainelaan, Maconhof, Mulhouseaan, Nancyaan, Privaspad, Savoiepad, Straatsburglaan, Vauclusepad (Franse buurt, 20 november 1980)

Op 11 november hadden B & W voor de Franse buurt een groot aantal nieuwe stamwoorden goedgekeurd. De eerste serie straatnamen werd vastgesteld door het goedkeuren van de openbare bekendmaking op 20 november 1980. Op 22 en 28 september 1981 volgden de meeste andere namen. Maconhof was een vergissing; de Franse stad heet Mâcon.

Weijerbeemd (industrieterrein Strijp, toponiem, 2 december 1980)

Een weier is een visvijver.

1981

Rachelsmolen (molenbuurt, 28 juli 1981)

Na overleg met het Instituut voor Hoger Beroepsonderwijs werd besloten de naam Roggeveenlaan m.i.v. 1 september 1981 te veranderen in Rachelsmolen, omdat de oude naam niet meer paste in het molengebied. De naam Roggeveenlaan (1967) werd ingetrokken.

⁸⁹ B.H.I.C., Archief Mariëndonk in Heusden, inv.nr. 120, p. 49, regest 821, 6 maart 1449: land in de Brabosch.

Brestlaan, Vendéepad (Franse buurt, 22 september 1981)

De wegen waren nodig voor de ontsluiting van een woonwagenlocatie. De stamwoorden waren op 11 november 1980 al goedgekeurd.

Achterstraat (oude naam, 15 december 1981)

De straat zou worden doorgetrokken naar de Schalmstraat, die vroeger Achterstraat werd genoemd, maar in 1920 een andere naam had gekregen. Het was nog steeds het beleid om oude, verdwenen namen opnieuw te gebruiken. Eerder had de Jan Tooropstraat (1951) Achterstraat geheten, later was de naam afgekeurd voor de latere Caldarstraat (1954).

1982

Generaal Knooplaan (Nederlandse generaalsbuurt, 9 maart 1982)

Aan het begin van de Generaal Coenderslaan werd een nieuw appartementsgebouw opgetrokken, maar hiervoor waren geen huisnummers beschikbaar. Daarom kreeg dit deel van de straat een nieuwe naam.

Guesselt, Vaeshartelt (kastelenbuurt, 11 mei 1982)

Stillendijk (oude naam, 20 juli 1982)

Het verlengde van deze zandweg heette in Veldhoven Stillendijk. Daarom werd voorgesteld deze naam ook aan het Eindhovense deel te geven. In feite heette de straat al zo, toen die in 1972 werd geannexeerd, maar dat was blijkbaar niet meer bekend. De naam was nodig, omdat hier nieuwe woonwagenlocatie kwam. Het landelijk beleid was erop gericht kampen te situeren aan benoemde straten.

Argentanaan, Aurillaan, Beauvaishof, Béziershof, Charentelaan, Compiègnehof, Girondelaan, Isèrelaan, Montaubanhof, Tourslaan, Troyeshof (Franse buurt, 28 september 1982)

De stamwoorden waren al op 11 november 1980 goedgekeurd.

Oude Doornakkersweg (toponiem, 28 september 1982)

Omdat de Doornakkersweg bij de spoorlijn was verlegd en via een nieuwe overweg linksaf naar de Heerbaan boog, moest de oude weg aan de andere zijde van het spoor een nieuwe naam krijgen.

Amienslaan, Atrechtlaan, Rouenlaan (Franse buurt, 28 september 1982)

De stamwoorden waren al op 11 november 1980 goedgekeurd.

1983

Rietvinkstraat (vogelbuurt, 1 maart 1983)

De oude Rietvinkstraat liep achter langs de gelijknamige timmerfabriek van Van Dijk-Stumpers gelopen, die aan de haven van het Eindhovensch Kanaal stond. De straat verbond toen de Tongelresestraat met de Treurenburgstraat. In 1910 was de ongetwijfeld toen al bestaande naam door het gemeentebestuur van Stratum vastgesteld en in 1920 gebeurde dat opnieuw door het Eindhovense. Op 14 maart 1967 was de naam ingetrokken, omdat de straat inmiddels was opgebroken. In overeenstemming met het streven om zoveel mogelijk oude, karakteristieke namen opnieuw gebruiken, besloot de commissie de naam Rietvinkstraat te adviseren. Bewust werd daarbij in deze lanenbuurt gekozen voor de uitgang 'straat'.

Alençonlaan, Avrancheslaan, Caenlaan, Cotentinlaan, Coutançeslaan, Dieppelaan, Evreuxlaan (Franse buurt, 1 maart 1983)

De stamwoorden die op 11 november 1980 waren goedgekeurd, waren inmiddels gebruikt. De straatnamencommissie selecteerde daarom een nieuwe serie, die op 1 maart aan B & W werd voorgelegd en door hen werd goedgekeurd. Deze goedkeuring werd daarna voor de zeven bovengenoemde namen tevens beschouwd als het vaststellen van de namen, ofschoon die nog een achtervoegsel moesten krijgen. Dezelfde maand werden de namen gepubliceerd. Een groot aantal andere volgde op 27 september van het jaar.

Griftlaan, Volkerak (Nederlandse rivieren, 12 april 1983)

De dorpsraad van Acht had verzocht de eerste van nieuw vast te stellen straatnamen Linge-straat te noemen, omdat de bestaande Linge-straat binnen afzienbare tijd zou verdwijnen. Voor de tweede straat had de raad Diezestraat voorgesteld. De commissie achtte de naam Linge-straat niet gelukkig gekozen, omdat die vrijwel gelijkkluidend was met Lindestraat en vond de naam Diezestraat te veel lijken op Diestlaan. Daarom werden bovengenoemde straatnamen voorgesteld. De naam Linge-straat werd tenslotte pas op 21 juli 1987 ingetrokken en zou korte tijd later opnieuw worden vastgesteld.

Albilaan, Armagnac- laan, Languedoc- laan, Médoc- laan, Périgord- laan, Tulle- laan

en

Angers- laan, Azincourt- laan, Chateauroux- laan, Corrèze- laan, Creuse- laan, Indre- laan, Main- laan, Nantes- laan

en

Cahors- laan (alle Franse buurt, 27 september 1983)

De stamwoorden waren op 1 maart al goedgekeurd, nu volgde het vaststellen van de bovengenoemde straatnamen. De Cahors- laan was de oude Mensfortweg, die haar functie als ontsluitingsweg voor de Achtse Barrier verloor en waarvan de loop werd verlegd. De Chateauroux- laan en Azincourt- laan werden op 4 november 1986 respectievelijk Rhônelaan en Parijs- laan genoemd. De naam Corrèze- laan werd op 6 oktober 1987 ingetrokken.

1984

Jozef Eliasweg (bekende Eindhovenenaar, 12 juni 1984)

De straat werd genoemd naar de oprichter van de gelijknamige linnenfabriek, die hier vroeger had gestaan. In aansluiting besloot de commissie ook de overige straten naar Strijpse notabelen te noemen.

Roggeveenhof (ontdekkingsreizigersbuurt, 12 juni 1984)

Landsardseweg, Luchthavenweg (richting en toponiem, 7 augustus 1984)

De eerste naam was bedoeld voor de toegangsweg naar het vliegveld en werd door de commissie voorgesteld na overleg met Veldhoven; de weg kreeg daardoor in Eindhoven en Veldhoven dezelfde naam. Voor betekenis van Landsard, zie Lansard (1967).

Gerard Knuvelderpark (letterkundige, 21 augustus 1984)

Gerard P.M. Knuvelder was directeur van het St.-Joriscollege. Landelijk genoot hij vooral bekendheid als auteur van het bekende 'Beknopte Handboek tot de Geschiedenis der Nederlandse letterkunde', dat vele herdrukken beleefde. De parknaam werd in 2005 veranderd in Ton Smitspark.

Severijnpark (toponiem, 21 augustus 1984⁹⁰)

Eerder was door een raadscommissie voorgesteld om de noordelijke oever van het Afwateringskanaal naar Martin Luther King te noemen. De commissie besloot zich liever door het

⁹⁰ J.Th.M. Melssen, Een verdwenen parochie . . . of hoe Eindhoven een Keulse bisschop van haar grondgebied bande, *Brabants Heem* 35 (1983) 11.

plaatselijk toponiem 'Severeind' te laten inspireren. Deze veldnaam bevatte de naam van St.-Severijn, de middeleeuwse parochiepatroon van het dorp Blaarthem. Toen het in 2009 gewenst bleek dat ook de zuidelijke oever van het kanaal een naam kreeg, werd die op 29 april van dat jaar bij het park getrokken.

Wasvenpad (toponiem, 21 augustus 1984)

Het Wasven had bij de Celebeslaan gelegen, maar was verdwenen door de aanleg van de Eisenhowerlaan.

M.G. van den Hurkpad (21 augustus 1984)

M.G. van den Hurk was wethouder in Gestel. Na het vertrek van de laatste burgemeester nam hij in 1918 en 1919 als loco-burgemeester het burgemeestersambt waar. Eerder heette het pad Karperstraat (1920), maar die naam was in 1969 ingetrokken.

Burgemeester Vogelspad, Jacobus Deckersstraat, Pastoor van Griensvenpad, Wouter Hollemanplein (Strijpse notabelen, 9 oktober 1984)

Jacobus Deckers was een Strijpse onderwijzer. Wouter Holleman was textielabrikant; hij verkocht zijn bedrijf aan J.Elias. Zie: Jozef Eliasweg (1984).

Aletta Jacobsplein, Roosje Vosstraat, Rosa Manusstraat (feministenbuurt, 6 november 1984)

De straatnamencommissie besloot voor de nieuwbouw in Limbeek niet aan te sluiten op de naamgeving in de aangrenzende wetenschappersbuurt, maar om voor een nieuw thema te kiezen en het gebied zo een eigen identiteit te geven. Onder meer geïnspireerd door de nabije muziekschool, koos de commissie voor de kunstuitingen; de acht hoofdvormen daarvan zouden zelf of in afgeleide vorm minstens eenmaal vertegenwoordigd moeten zijn. Als eerste stelde de commissie de namen Balletstraat, Harmonieplein, Operastraat en Toneelstraat voor. Balletstraat moest de nieuwe naam worden voor een deel van de Lijmbeekstraat en de Operastraat voor de Kabelstraat, die verlengd werd en waarvan de oude naam evenmin paste in de nieuwe buurtnaamgeving. De naam Harmonie paste minder goed in het geheel, maar was gekozen als herinnering aan de Harmoniestraat, die tot 1972 in deze omgeving had gelegen. B & W wezen het voorstel af. Zij wilden het verzoek honoreren dat de Vrouwenraad Eindhoven en de 'Rooie Vrouwen' van de PvdA in 1983 hadden gedaan om straten naar bekende vrouwen te noemen. De commissie kreeg de opdracht namen te kiezen uit de vrouwenbeweging of de verzetsbeweging. De leden besloten daarop de ideeën te combineren en uit de namen die de Rooie Vrouwen hadden aangereikt personen te kiezen die hun sporen hadden verdiend in de muziek- en toneelwereld. In plaats van de eerder voorgestelde Toneelstraat werd nu Ank van der Moerstraat voorgesteld en Fien de la Marstraat voor Balletstraat. Wel wilde de commissie de naam Harmonieplein handhaven. Die naam zou ook goed in het nieuwe voorstel passen. Het voorstel om de Kabelstraat een andere naam te geven, werd ingetrokken in verband met de bijzondere bebouwing daar. Maar B & W waren ook met het nieuwe voorstel niet tevreden en stelden zelf een namenlijst op waaruit de commissie mocht kiezen. Dat laatste gebeurde in overleg met een gemeentelijke beleidsmedewerkster voor emancipatiezaken. Op 6 november stelden B & W de bovenstaande namen vast, terwijl zij tegelijk nóg vijf persoonsnamen goedkeurden, wat werd beschouwd als het vaststellen van toekomstige straatnamen (zie 4 december 1984). De bewoners van het eerste deel van de Lijmbeekstraat kregen een brief waarin het besluit werd uitgelegd. Zij zouden met ingang van 1 januari 1985 voortaan in de Rosa Manusstraat wonen. De oude straatnaamborden werden, voorzien van een diagonaal rood kruis, nog een half jaar gehandhaafd.

Ardècheaan (Franse buurt, 20 november 1984)

Maria Montessoristraat (onderwijsvernieuwster, 20 november 1984)

De naam kwam voor op de lijst van de Rooie Vrouwen en werd door de commissie passend geacht, omdat de straat een zijstraat was van de Schoolstraat.

Willem Hikspoorsbrug (besluit B & W van Nuenen, 1 mei 1984⁹¹)

Willem Hikspoors (Liessel 1893-1966 Vught) was de tuinman en rentmeester van het nabije landgoed Soeterbeek die op 18 september 1944 de Duitsers vertelde dat de toenmalige brug daar te zwak was om tanks te dragen en die zo een Duits plan vrijdeelde om door te stoten naar Son. De Eindhovense Commissie voor Straatnaamgeving juichte het plan toe en wist blijkbaar niet, dat het Eindhovense gemeentebestuur de brug in 1930 al Eckartsebrug had genoemd.

Annie Romein-Verschoorstraat, Carry Pothuis-Smitstraat, Christina Bakker van Bossestraat, Clara Wichmannstraat, Marie Jungiusstraat, Suze Groenewegstraat (feministenbuurt, 4 december 1984)

Het goedkeuren van de persoonsnamen op 6 november was beschouwd als het vaststellen van de straatnamen. Op 4 december werden de vijf resterende namen toegekend aan de omschreven straten. Alleen de naam van Suze Groeneweg was nieuw; hiervan stelden B & W daarom, behalve het beloop, ook de straatnaam vast.

De namen Koningspagelaan en Hooghuisdwardsstraat werden op 12 december 1984 ingetrokken. De eerste straat was nooit aangelegd en na een verbouwing van het pand Het Hooghuis bestond de laatste straat ook niet meer.

1985

Anne Frankplein (5 maart 1985)

In het kader van de bevrijdingsherdenking had burgemeester dr. G.W.B. Borrie als voorzitter van de Plaatselijke Commissie Nationale Herdenking verzocht om een straat, plein of plantsoen naar Anne Frank te noemen, maar de commissie wilde liever voor een Eindhovens oorlogsslachtoffer te kiezen. Zij stelde voor om te onderzoeken of ter herinnering aan Anne Frank een plaquette kon worden aangebracht op de Algemene of op de Joodse begraafplaats. Toen de commissieleden korte tijd later bemerkten, dat het college met het verzoek van de burgemeester wilde instemmen, adviseerden zij om het plantsoen aan de Wal Anne Frankplein te noemen. Er werd voor de uitgang plein gekozen, omdat hier later gebouwd zou worden. De naam werd 22 december 1987 weer ingetrokken.

Aert Roelofsstraat, Antonie van Hemertstraat, Hubert Seijssemaeckerstraat, Johanna van Rochefortstraat, Nicolaas Clopperstraat, Pad Mariënhage, Willem Dicbierstraat (Tramstraatkwartier, 21 mei 1985)

De vernoemde personen speelden een rol in de geschiedenis van het nabije klooster Mariënhage. De woonwijk lag voor een belangrijk deel op grond die bij het klooster had gehoord. Aert Roelofs was kanunnik van het kapittel van de St.-Catharinakerk, biechtvader van Johanna van Rochefort en behoorde tot de eerste groep monniken van het klooster. Antonie van Hemert (geboren begin 16de eeuw te Nederhemert, overleden 1560), was monnik en bekend als auteur van enkele 'zedekundige werkjes'. Hubert Seijssemaecker was prior van het klooster van 1626 tot 1637. Onder zijn leiding werd het gebouw in 1628 weer hersteld en keerden de monniken, die in 1583 het door oorlogsgeweld verwoeste pand hadden verlaten, in 1629 weer uit 's-Hertogenbosch terug. Johanna van Rochefort was de echtgenote van Jan van Schoonvorst, heer van Eindhoven. Zij was medestichtster van het klooster. Nicolaus Clopper voltooide in 1472 in het klooster de wereldgeschiedenis 'Florarium Temporum'. Willem Dicbier was er prior van 1512 tot 1522.

Finistèrelaan, Fontainebleaulaan, Metzlaan, Moulinshof, Neverslaan, Reimslaan, Vésoulpad (Franse buurt, 21 mei 1985)

⁹¹ Roland van Pareren, *De straatnamen van Nuenen, Gerwen en Nederwetten* (Nuenen, 1988) 124.

De stamwoorden waren al op 1 maart 1983 goedgekeurd. Nu volgde het besluit van de bovengenoemde zeven straatnamen.

Raamstraat (Nederlandse rivierenbuurt, 21 mei 1985)

De Stadspoort (oude naam, 21 mei 1985)

Nieuwe winkelgalerij bij de plaats waar vroeger een van de stadspoorten lag. De naam werd voorgesteld door de projectontwikkelaar, die hiervoor het archief om advies had gevraagd.

Pastoor Harkxplein, Pastoor Sickingstraat (pastoors parochie, 16 juli 1985)

Al een jaar eerder had het parochiebestuur verzocht het plein naar pastoor Harkx te noemen. Dat was toen niet gebeurd in verband met de nog onzekere bebouwingsplannen. Inmiddels waren die plannen definitief geworden. Een van de wethouders noteerde op het dossier dat hij het er niet mee eens was. "Waar blijven Allende etc.?" vroeg hij. Allende was de vermoorde linkse president van Chili. De aantekening maakte duidelijk dat er druk was uit het linkse politieke veld, waaraan de commissie in de toekomst niet meer voorbij kon gaan.

Dr. Poletlaan (ziekenhuis Grote Beek, 22 oktober 1985)

Op verzoek van de directie van de Rijks Psychiatrische Inrichting hadden B & W zonder de commissie te raadplegen de particuliere weg van Vredeoord naar het hoofdgebouw een naam gegeven. Die naam zou in de toekomst ook voor het postadres worden gebruikt. Dokter Polet was aan de instelling verbonden geweest vanaf de oprichting in 1918 tot zijn dood in 1939.

J.C. Dirkxpad (22 oktober 1985 en 29 juli 1986)

J.C. Dirkx was voorzitter geweest van de Eindhovense sportraad. In oktober 1985 besloten B & W dat zij het pad naar Dirkx wilden noemen en deden zij aan de straatnamencommissie een suggestie voor de naam. Pas in juli 1986 volgde het officiële besluit.

Straatnamencommissie

De naam J.C. Dirkxpad was direct door B & W vastgesteld. Omdat het al meer was voorgekomen, dat B & W namen vaststelden buiten de commissie om, verzocht die om te besluiten voortaan eerst de straatnamencommissie om advies te vragen. Dat verzoek werd gehonoreerd.

1986

Anna Walravenpad (feministenbuurt, 18 maart 1986⁹²)

In het plan Limbeek-Zuid was nog een nieuwe naam nodig. Na overleg met de beleidsmedewerkster emancipatiezaken stelde de commissie Anna Walraven voor met als ondertekening 'r.k. vakbondsleidster in Eindhoven 1878-1946'. Anna had als presidente van het gilde van St.-Emerentiana een rol gespeeld tijdens het feestdagenconflict bij Philips in 1911. De naam had niet op een lijstje van B & W gestaan, maar was bedacht door de commissie, die naar een naam van een Eindhovense hadden gezocht. Anna ging na het conflict niet meer bij Philips werken. Korte tijd later trad zij in bij de Zusters van de Choorstraat in 's-Hertogenbosch en later sloot zij zich aan bij de bij de Zusters van Liefde van Tilburg.

Den Bult, Knotwilghof (toponiemen Strijp, 18 maart 1986)

Ongeveer op deze hoogte heette het terrein vroeger het Bultje. Zie Strijps Bultje, 4 augustus 1964.

De Rozentuin (18 maart 1986)

⁹² Anna Walraven is als koningin in bijenzwerm, *E.D.*, 1 april 1986, 4.

Aan het begin van de Hertogstraat was een nieuw pand opgetrokken, waarvoor geen huisnummers beschikbaar waren. Besloten werd het pand een naam te geven. Tijdens de Eerste Wereldoorlog hadden Belgische vluchtelingen aan de Stratumsewijk een rozentuin aangelegd ongeveer op de plaats van de latere Hertogstraat. Die tuin inspireerde de commissie. In 1987 ontstond opnieuw een dergelijk nummerprobleem bij een appartementengebouw aan de Willem van Hornestraat, dat op het kantoorpand De Rozentuin uitkeek. Op 27 januari van dat jaar besloten B & W het binnenplein tussen de twee panden De Rozentuin te noemen en beide panden een adres aan het plein te geven.

Ambachtsweg, Nijverheidsweg (industrieterrein Acht, 18 maart 1986)

Pastoor Duséeplein (17 juni 1986)

De eerste naam was vastgesteld op verzoek van de kerkwijkenraad H. Vincentius à Paulo. Dusée was bouwpastoor geweest van de kerk. Overigens had de raad de naam Pastor Duséeplein voorgesteld, maar die was door de commissie aangepast.

Romerohof (Vrijheidsheld, 17 juni 1986)

De straatnaam had betrekking op het terrein van marechausseekazerne aan de Tuinstraat waarop nieuwe woningen waren gebouwd. De commissie adviseerde aanvankelijk de naam van Peter Borghouts, de verzetsstrijder die bekend werd onder de naam Peter Zuid. Om zijn vernoeming was al eerder verzocht door de kring Eindhoven van de Vereniging Bond van Oud-Stoottroepers en Stoottroepers. Omdat het aanvankelijk niet mogelijk was contact op te nemen met Borghouts' weduwe, werd het alternatief voorgesteld. De naam Romero kwam voor op een in 1983 ontvangen lijst van personen die het slachtoffer waren geworden van hun verzet tegen het schenden van mensenrechten. Romero was bisschop van El Salvador. Hij kwam op voor armen en vervolgd in het dictatoriaal geregeerde land. In 1980 werd hij door tegenstanders neergeschoten. De bewoners, die pas laat van het plan in kennis werden gesteld, verzochten tevergeefs het hof alsnog Tuinhof te noemen.

Burgemeester van Gennippad (7 oktober 1986)

Naar de Gestelse burgemeester E. van Gennip (1895-1910)

Auvergnelaan (Franse buurt, 7 oktober 1986)

Laplace (TUE-terrein, 21 oktober 1986)

Het bestuur van de Technische Universiteit had het plein aan De Zaale en Het Eeuwsel de naam Laplace gegeven en aan B & W verzocht de naam op te nemen in het Eindhovense straatnamenregister. Laplace was een Franse wis- en natuurkundige, maar 'la place' betekent ook plein. Op 21 oktober stemde het college met het verzoek in. De naam verviel op 6 december 2023.

Azincourthof, Chateaurouxhof, Fréjushof, Garonnelaan, Loirelaan, Moezellaan, Nîmeslaan, Parijslaan, Rhôneelaan, Saôneelaan, Seinelaan, Sommelaan, Tarnlaan (Franse buurt, 4 november 1986)

De commissie koos hier voor Franse riviernamen in verband met de Nederlandse-rivierenbuurt in het nabije Acht. Omdat de al bestaande Azincourtlaan nu in de (Franse) rivierenbuurt lag, kreeg die de nieuwe naam Rhôneelaan.

Inmiddels werd het tijd ook de Franse hoofdstad te vernoemen. De al bestaande Chateaurouxlaan was daar gezien de lengte heel geschikt voor en die werd daarom alsnog Parijslaan genoemd. Dat was mogelijk, omdat de straat nog niet was bebouwd. Zowel Azincourt als Chateauroux werden later elders opnieuw vernoemd.

1987

Drapenierstraat (ambachtenbuurt, 27 januari 1987)

Backenhagen (kastelenbuurt, 7 april 1987)

Tegelijk met het opnieuw vaststellen van het beloop van enkele straten in het gebied Woenselse Watermolen werd op 21 april 1987 de naam Muestermolen (1980) ingetrokken.

Hoekakkerweg (toponiem Strijp, 7 april 1987⁹³)

De commissie kende geen geschikt toponiem meer en bedacht er daarom een. De nieuwe straat vormde een hoek tussen de Kleinakkerweg en de Ekkerstraat. Pas achteraf bleek dat er wel degelijk ooit een Hoekakker had bestaan.

Vinkenhofje (vogelbuurt, 28 april 1987)

Het hofje was aangelegd op het vrijgekomen terrein van de voormalige bierbrouwerij van Van der Harten, gelegen tussen Valklaan, Pelikaanlaan en met ontsluiting naar de Tongelresestraat.

Beatrix de Rijkweg, Freddy van Riemsdijkweg, Jan Olieslagersweg (vliegeniersbuurt, 30 juni 1987)

De eerste twee namen werden vastgesteld in overleg met Veldhoven, omdat die voor een deel op Veldhovens gebied lagen. De naam Jan Olieslagersweg werd op 1 december 1987 ingetrokken.

Adriaan Mulderweg, Beatrix de Rijkweg, Freddy van Riemsdijkweg, Henri Wijnmalenweg, Jan Hilgersweg, Marius van Meelweg (vliegeniersbuurt, alle raadsbesluit Veldhoven 9 juni 1987).

De namen werden vastgesteld na overleg met Eindhoven.

Hazelaarstraat (toponiemen Strijp, 21 juli 1987)

De naam werd op 29 september 1987 gewijzigd.

La Courtinehof (Franse buurt, 21 juli 1987)

In La Courtine waren tot het midden van de jaren zestig veel Nederlandse militairen gelegerd.

Sniphof (vogelbuurt, 21 juli 1987) dos 1779/1785

Eempad, Roompot, Zaanstraat (Nederlandse-rivierenbuurt, 21 juli 1987)

Tegelijk werd de naam Lingestraat (1963) ingetrokken

Aalkensland, Esperenkamp, Kämpken (toponiemen, 29 september 1987)

Kämpken werd op 13 oktober 1987 gewijzigd in Kampken

Constant Nefkensstraat, Picassohof, (schildersbuurt, 29 september 1987)

De commissie meende dat de naam Picasso niet langer gemist mocht worden. Blijkbaar was zij vergeten dat dit een buurt van Nederlandse schilders was.

Fregatstraat (botenbuurt, 29 september 1987)

Op 21 juli 1987 was de naam Hazelaarstraat vastgesteld. Achteraf werd beseft, dat er al een Hasselaarstraat bestond en dat de nieuwe naam daarmee verward kon worden. De straat kreeg daarom een nieuwe naam en de oude werd ingetrokken.

Hooge Zijde, Hoppenkuil, Leemkuil, Steenoven, (toponiemen, 29 september 1987⁹⁴)

⁹³ RHCE, A.A., Strijp, inv., nr. 276, fol. 204, 1756-1827: Hoekakker.

⁹⁴ RHCE, A.A. Woensel, inv. nr. 312, fol. 23 verso, 1701: Hoogh Sy.

Drie namen waren bestaande toponiemen, Leemkuil werd door de commissie bedacht. De steenbakkerij van Van Hapert die in deze omgeving had gestaan had hiervoor de inspiratie geleverd.

Marie Curielaan (medicibuurt, 29 september 1987)

B & W hadden eerder het standpunt ingenomen, dat in wijken waar de bestaande straten naar personen waren genoemd de voorkeur moest worden gegeven aan vrouwen. Daarom had de commissie Marie Curie voorgesteld, ofschoon die geen medicus was, maar natuur- en scheikundige. Zij was pionier op het gebied van de radioactiviteit.

Lingestraat (Nederlandse rivierenbuurt, 29 september 1987)

Blijkbaar was de commissie vergeten, dat zij deze naam had afgekeurd, toen die in 1983 door de dorpsraad was voorgesteld.

Markiezaatpad (Nederlandse buurt, 29 september 1987)

Op 6 oktober 1987 werden de namen Correzelaan (1983, nooit verwezenlijkt), Vlinderhof (1968, idem) en Marché (1979, opgeheven) ingetrokken.

Burgemeester Kolfshotenstraat, Burgemeester Smits van Oyenstraat, Burgemeester van Mensstraat, Burgemeester Verdijkstraat, Burgemeester Wittestraat (burgemeesters, 13 oktober 1987)

Nadat het Herman-Wittehuis (Stadhuisplein 6) zijn bestemming als zetel van de Agglomeratie had verloren, was door enkele prominente Eindhovenaren voorgesteld de burgemeester in een straatnaam te vernoemen. Dat idee leidde tot het plan alle oud-burgemeesters met een straatnaam te vereren. Lange tijd werd hiervoor gedacht aan het te ontwikkelen gebied dat Anne Frankplantsoen werd genoemd. Toen bleek dat hier geen straatnamen nodig waren werd naar andere mogelijkheden uitgezien. In plaats van de door B & W uitverkoren Smits van Oyen jr. had de commissie burgemeester Ch. van Rooij voorgesteld. Wellicht omdat deze oud-burgervader nog leefde, koos het college voor Smits van Oyen. Het ging daarbij voorbij aan het feit dat Smits van Oyen in werkelijkheid Smits heette; de Smitsstraat in het Bergenkwartier was al naar zijn vader genoemd, die eveneens burgemeester was geweest.

Tegelijk werd de naam Burgemeester Verdijklaan ingetrokken.

Buizerdhof (vogelbuurt, 28 oktober 1987)

Kampken (Woensels toponiem, 13 oktober 1987)

De naam kwam in de plaats van Kämpken, die eerder foutief was vastgesteld met een umlaut.

Parmentierweg (vliegeniersbuurt, 1 december 1987)

Op verzoek van een van de bedrijven had het Industrieschap Eindhoven-Veldhoven gevraagd om de naam Jan Olieslagersweg te wijzigen, omdat die voor buitenlanders moeilijk te verstaan en niet uit te spreken was. De commissie was het met deze opvatting niet eens, maar B & W beslisten anders en kozen direct voor Parmentier.

Achtseweg Noord, Achtseweg Zuid, Anthony Fokkerweg (15 december 1987)

De Anthony Fokkerweg werd direct door B & W gegeven, omdat die niet tevreden waren met de naam Welschaproute, die de commissie had voorgesteld. De nieuwe weg volgde voor een deel het tracé van de oude Achtseweg. Daarvan bleven twee delen over, die niet meer op elkaar aansloten en daarom verschillende namen moesten krijgen. De oude naam Achtseweg werd ingetrokken.

Tapuitstraat (vogelbuurt, 22 december 1987)

De Rietvinkstraat werd doorgetrokken naar de Tongelresestraat; een deel van de oude straat moest daarom een nieuwe naam krijgen.

Blazerstraat (botenbuurt, 22 december 1987)

De Bomstraat was door een nieuwbouw in twee delen gesplitst. Een deel werd Blazerstraat genoemd. Er bestond al een straat met die naam, maar die zou door de renovatie van de wijk vervallen. Met het benoemen van de nieuwe straat werd de oude naam op termijn vervallen geacht.

Methusalemplein (22 december 1987)

Voor het nieuwe appartementengebouw op de hoek van de Geldropseweg en de Tongelresestraat waren geen huisnummers meer beschikbaar. Daarom kreeg het pleintje achter het gebouw een naam en werden de woningen daaraan genummerd. Methusalem was de naam geweest van het oude cafeetje op die hoek, dat kort daarvoor was gesloopt. Het etablissement dankte zijn naam ongetwijfeld aan zijn ouderdom, maar ook aan de lichtreclame voor 'Methusalemgenever', die op het dak stond.

Snoekstraat (vissenbuurt, 22 december 1987)

Zoekant (toponiem Woensel, 22 december 1987)

Zie ook Repenlandstraat, 18 mei 1956.

Groot Paradijs (toponiem Eindhoven, 22 december 1987)

Naar het oude huis het Groot Paradijs, dat ongeveer hier aan de Paradijslaan stond. Eerder lag op de plaats van het pad de Burgemeester Verdijklaan.

Anne Frankplantsoen, Gebroeders Hornemannplantsoen (22 december 1987)

Er waren bouwplannen waardoor het Anne Frankplein (1985) zou verdwijnen. Dat was in één opzicht goed, omdat de plaats van het plein niet gelukkig was gekozen. In de tweede helft van de 19e eeuw stond hier de eerste Eindhovense gasfabriek. In plaats van het plein werd een deel van het Elzentplantsoen naar Anne Frank genoemd. Het lag in de bedoeling daar een gedenkteken op te richten. Een ander deel van het plantsoen kreeg de naam Gebroeders Hornemannplantsoen; ook hier zou een gedenkteken worden opgericht. De Eindhovense broertjes Hornemann waren eveneens door de nazi's omgebracht. De besluiten werden niet bekendgemaakt. Eerst zou de wethouder nog een gesprek hebben met de Israëlitische gemeente. Later werd in het dossier aangetekend, dat op het monument in het Gebroeders Hornemannplantsoen de tekst moest komen: 'Ter nagedachtenis van alle uit Eindhoven weggevoerde en niet teruggekeerde Joodse kinderen'. De naam Anne Frankplein (1985) werd ingetrokken. Op 14 februari 2005 werd de naam Gebroeders Hornemannplantsoen gewijzigd in Lex en Edo Hornemannplantsoen.

1988

Corrèzelaan (Franse buurt, 29 maart 1988)

De Ardèchelaan werd in twee delen gesplitst, een daarvan kreeg een nieuwe naam. De eerdere naam Corrèzelaan was op 6 oktober 1987 ingetrokken.

Dom Paul Bellotweg, Jan Stuytweg, Louis Kokenweg, Willem Dudokweg (bouwkundigenbuurt, 26 april)

De naam Louis Kokenweg verviel op 2 november 1988.

Frans Schoenmakerspad, Gebroeders Ganslaan, Gerrit den Braberlaan, Jo Goudkuillaan, Maan Wijzenbeeklaan, Marius Ouborglaan, Marten Frans Elkerboutlaan, Piet

Haagenlaan, Simon van Hapertlaan⁹⁵, Verzetsheldenlaan (verzetsheldenbuurt, 26 april 1988⁹⁶)

Niet alle verzetshelden konden worden vernoemd in een eigen straat, daarom werden allen herdacht in de naam Verzetsheldenlaan. De naambordjes kregen als onderschrift: 'Ter nagedachtenis aan alle verzetsgesneuvelden 1940-45'.

Tegelijk werd de naam Vechtlaan (1976) ingetrokken.

Jerzy Popieluszkostraat, Mahatma Gandhilaan, Martin Luther Kingstraat, Salvador Allendestraat, Steve Bikostraat (strijders voor vrijheid en mensenrechtenbuurt, 26 april 1988)

Vanuit de linkspolitieke hoek was er al herhaaldelijk op aangedrongen 'strijders voor vrijheid en mensenrechten' met een straatnaam te eren, waarbij onder meer werd gedacht aan de in die kringen populaire, vermoorde Chileense president Salvador Allende en de Zuid-Afrikaan Steve Biko. De politieke druk had al eerder geleid tot het voorstel voor het Romerohof, die echter op voorstel van de straatnamencommissie naar een 'rechtse' strijder was genoemd. De druk hield daarna aan. Nu was er een kans een aantal straten tegelijk te benoemen. Natuurlijk zorgde de commissie voor het nodige (politieke) tegenwicht door naast de linkse helden Allende en Biko, de 'neutrale' helden Martin Luther King en Mahatma Gandhi voor te stellen en als rechtse held Jerzy Popieluszko, een Poolse priester die door een communistische dictatuur om het leven was gebracht. Naar aanleiding van een brief van het Unesco Centrum Nederland was al op 14 november 1969 in de straatnamencommissie gesproken over de mogelijkheid een straat naar Gandhi te noemen. Toen was besloten te zijner tijd de titel Mahatma in de straatnaam weg te laten. Dat besluit was in 1988 blijkbaar niet meer bekend. Alle voorgestelde namen werden vastgesteld'. Al snel na het besluit wilde het college de naam van de priester nog eens heroverwegen vanwege het moeilijke schriftbeeld, maar die overweging leidde op 3 mei tot een bevestiging van het eerdere besluit.

De naam Jerzy Popieluszkostraat werd op 11 oktober 1988 ingetrokken. In 1992 werd een deel van de Mahatma Gandhilaan omgedoopt in Beemdstraat.

Spijndhof (26 april 1988)

Ook deze naam werd aanvankelijk door B & W opgehouden, maar kreeg op 3 mei eveneens het fiat. De naam voor een zijstraat van de H. Geeststraat herinnerde aan de 'Tafel van de H. Geest', de van oorsprong middeleeuwse instelling voor de armenzorg, die de armen spijnde, dat wil zeggen aan de armen voedsel uitdeelde.

Dr. Willem Dreesstraat (24 mei 1988)

Naar de minister-president, lid van de Partij van de Arbeid (1886-1988).

Generaal Boreelpad (generaalsbuurt, 12 juli 1988)

Cranendonck (kastelenbuurt, 12 juli 1988)

Ceramlaan (Indische buurt, 12 juli 1988)

Marnestraat (Franse buurt, 12 juli 1988)

Gebroeders Van Doornestraat, (Witte Dorp, 12 juli 1988)

Naar Huub en Wim van Doorne, oprichters van de DAF. De straat ligt op het voormalige Dafterrein.

St. Christoffelstraat (Witte Dorp, 12 juli 1988)

⁹⁵ Wim van der Mark, Een dodenherdenking op de hoek van de straat, *E.D.*, 4 mei 1993, 17.

⁹⁶ Voor hun biografieën, zie: W.A. Brug, *Oorlogsslachtoffers verleenden hun naam aan straten en gebouwen* (Alphen aan de Rijn, 1989).

St.-Christoffel is de beschermheilige van de verkeersdeelnemers. De straat ligt op het voormalige DAF-terrein.

Leistraat, Niersstraat, Reuselstraat, Roerstraat, Swalmstraat, Vliststraat, Waverstraat (Nederlandse-rivierenbuurt, 19 juli 1988)

De namen waren vastgesteld na advies van de dorpsraad van Acht.

Frans Masereelstraat, Henri Evenepoelstraat, Joachim Patinirstraat, Pieter Aertsenstraat (schildersbuurt, 11 oktober 1988)

Jan Palachstraat, Jerzy Popieluszkoplantsoen (strijders voor vrijheid en mensenrechten, 11 oktober 1988)

Nadat de straatnamen, genoemd naar strijders voor vrijheid en mensenrechten, waren gepubliceerd, keerden de toekomstige bewoners zich tegen de naam Jerzy Popieluszkostaat, die zij te moeilijk vonden om uit te spreken en te schrijven. De commissie besloot daarop in plaats hiervan de naam van Jan Palach voor te stellen (Zie hiervoor ook Tasmanlaan, 5 mei 1970). De naam van de Poolse priester verhuisde naar het plantsoen. De naam Jerzy Popieluszkostaat (1988) werd ingetrokken.

Pieter Oudhof (rechtsgeleerdenbuurt, 11 oktober 1988)

Thomas Moredreef (heiligen en personen uit de kerkgeschiedenis, 11 oktober 1988)

Antibespad (Franse buurt, 11 oktober 1988)

Louis Kookenweg (bouwkundigenbuurt, 2 november 1988)

Louis Kooken (1867-1940) was in zijn geboorteakte abusievelijk als Koken ingeschreven, maar had zichzelf steeds Kooken genoemd. De familie verzocht daarom die naam ook voor de straatnaam te gebruiken. De straatnaam werd gecorrigeerd door het vaststellen van de openbare bekendmaking op 2 november 1988.

Hagenkampweg Noord, Hagenkampweg Zuid (Gestelse toponiem, 20 december 1988)

Een nieuw plan sneed de Hagenkampweg ongeveer bij het kruispunt van de Mecklenburgstraat en de Karel de Grotelaan in twee stukken, die beide een eigen naam kregen.

Crabethstraat (schildersbuurt, 20 december 1988)

Langendijk (toponiem Strijp, 20 december 1988)

1989

Berkven, Biesven, Bunderkensven, Diepmeerven, Dorven, Eijerven, Grevenschutven, Gulbergsvan, Hasselven, Henneven, Kanunnikensven, Klein Huisven, Kraanven, Lisven, Meerbergsvan, Raatven, Schaapsloopven, Wolfsvan, (vennenbuurt, 3 januari 1989)

De vennen lagen in de (soms verre) buurt van Eindhoven. Voor meer informatie over de vennen zie: <http://www.gijzenrooi.nl/buurt/straatnamen>

Barkstraat (botenbuurt, 3 januari 1989)

Agaat, Aquamarijn, Barnsteen, Beryl, Bloedkoraal, Briljant, Bronziet, Diamantring, Dolomiet, Granaat, Maansteen, Opaal, Onix, Robijnring, Smaragd, Saffier, Topaasring, Turkoois (edelstenenbuurt, 3 januari 1989)

Onix werd op 14 maart 1989 verbeterd.

Dr. Joop den Uylstraat (ministerpresident, lid van de Partij van de Arbeid (1919-1987), 14 februari 1989)

De commissie had B & W de keus gegeven tussen dr. Joop den Uyl en Louis Vrijdag (1913-1994), de oprichter van de Muziekschool waar de straat op uitkeek. Het college koos voor de eerste mogelijkheid. De burgemeester nam contact op met de weduwe van Den Uyl, die haar toestemming gaf.

Oud Amelisweert, Wickenburg, (kastelenbuurt, 14 maart 1989)

Onyx (edelstenenbuurt, 14 maart 1989)

Toen de bovengenoemde namen Oud Amelisweert en Wickenburg op 16 maart werden bekendgemaakt, werd tevens medegedeeld, dat de naam Onix in de openbare bekendmaking van 8 februari fout was gespeld en dat de juiste naam Onyx was.

Haydnstraat (componistenbuurt, 28 maart 1989)

Vluttersven, Vrijkensven (vennenbuurt, 18 april 1989)

Zie ook de verwijzing bij 3 januari 1989.

Boschdijk, Ekkersrijt, Ekkersweijer, Hooggelegen (viaducten, oktober 1989)

Namen voor respectievelijk viaducten over de Boschdijk en viaducten op het knooppunt Ekkersweijer. De namen werden gegeven door Rijkswaterstaat, directie Noord-Brabant.

Bogert (toponiem Woensel, 31 oktober 1989)

Naam voor een binnenterrein aan de pastoor Petersstraat, dat moeilijk vindbaar was. Al eerder had het plan bestaan om daar de bestaande naam Pastoor Petersstraat te vervangen, maar een deel van de daar gevestigde bedrijven wenste dat niet. In verband met het gereedkomen van het World Trade Center liet aannemer Hurks een nieuw onderzoek doen en daarbij bleken alle bedrijven voor verandering. Hurks wist zich bij zijn initiatief gesteund door oud-gemeentesecretaris Joosten. Die was het niet eens met de naam Bogert. Hij schreef het college een brief met allerlei argumenten om een naam vast te stellen die zijns inziens 'beter paste bij een prestigieus World Trade Center'. Maar zijn bezwaar werd afgewezen. Voor de namen Oude en Nieuwe Bogert, zie ook Woensel 1907 en 1913 en Eindhoven 18 oktober 1920 en 23 mei 1967.

Cluselaan (Franse buurt, 7 november 1989)

Ettelbrückhof (Luxemburgse buurt, 7 november 1989)

Haringvlietpad (Nederlandse-rivierenbuurt, 7 november 1989)

De naam werd op 30 juli 1991 ingetrokken.

Jaap Hamminglaan (verzetsheldenbuurt, 7 november 1989⁹⁷)

Dukaatstraat, Schellingplein (Irisbuurt, 7 november 1989)

Bij het vaststellen van deze namen was de commissie geïnspireerd door de nabije Stuiverstraat. Deze straat is echter niet rechtstreeks naar een munt genoemd, maar naar de oude Stratumse veldnaam De Laatste Stuiver. De naam wordt voor het eerst genoemd in 1791.⁹⁸ De naam Schellingplein werd op 13 december 1994 veranderd in Schellingstraat.

De Pannelaan, Lommelpad, Postelpad (Belgische buurt, 7 november 1989)

⁹⁷ Voor een biografie van Jaap Hamming, zie: W.A. Brug, *Oorlogsslachtoffers verleenden hun naam aan straten en gebouwen* (Alphen aan de Rijn, 1989), 79.

⁹⁸ RHCE, N.A. Eindhoven, inv.nr. 270, nr. 21, 3 augustus 1791. Pas op 29 juli 1819 wordt duidelijk dat De Laatste Stuiver een blok van drie woningen was. Dat blok stond op de hoek van de Geldropseweg en de Stuiverstraat, vanaf de Geldropseweg gezien links. (RHCE, N.A. Eindhoven, inv.nr. 300, nr. 61).

1990

Emilie Wertheimlaan, Karel van der Puttlaan, Maarten Reuchlinlaan (verzetsheldenbuurt, 13 februari 1990⁹⁹)

De naam Karel van der Puttlaan werd op 22 december 1992 veranderd in Henri van der Puttlaan. Voor meer informatie over deze geboren Eindhovenaar, zie aldaar.

Atalantastraat (vlinderbuurt, 13 februari 1990)

Esdoornlaan (bomenbuurt, 13 februari 1990)

De eerdere naam Esdoornstraat was in 1949 ingetrokken.

Lardinoisstraat (20 maart 1990)

Petrus Josephus (Pierre) Lardinois (1924-1987) was onder meer minister van Landbouw en Visserij en later voorzitter van de hoofddirectie van Rabobank Nederland. De straat loopt in de richting van het Eindhovense hoofdkantoor van de bank.

Mignot en De Blockplein (20 maart 1990)

De tabaksindustrie van Mignot & De Block was op deze plaats gevestigd geweest. Blijkbaar wist de gemeente niet, dat een deel van het bedrijf nog steeds bestond.

Straatnamencommissie

Op 30 april 1990 ging A.M. Ganzeboom met pensioen. Hij werd als hoofd Burgerzaken en daarmee als voorzitter van de straatnamencommissie opgevolgd door W.C.H.M. Gijsbers.

Rietputten, Siermanhof (toponiemen Strijp, 1 mei 1990¹⁰⁰)

Om huisnummerteknische redenen kreeg een deel van de Langenakkerweg de nieuwe naam Rietputten. Het oude bord bleef nog enige tijd staan met een rood kruis door de naam.

Krommenbeemd (toponiem Tongelre, 1 mei 1990)

Generaal Chassélaan, Generaal De Gaullelaan (generaalsbuurt, 29 mei 1990)

Meloenstraat (vruchtenbuurt 24 juli 1990)

't Vonderke (toponiem Gestel-Strijp, 24 juli 1990)

Genoemd naar het bruggetje over het riviertje de Gender, dat in deze omgeving lag. Zie Vonderweg 1971.

Antareslaan (sterrenbuurt, 24 juli 1990)

Lage Zijde (toponiem Woensel, 24 juli 1990),

Omdat geen geschikte toponiemen meer beschikbaar waren, werd door de commissie de naam Lage Zijde bedacht als pendant van de bestaande Hooge Zijde.

Op verzoek van reeds gevestigde en toekomstige bewoners werd tegelijk de naam Kampken (1987) ingetrokken, omdat die naam de indruk wekte dat er een woonwagenkampje lag. De straat werd bij de Esperenkamp getrokken, die tot dan van het Aalkensland naar het Kampken had gelopen.

⁹⁹ Voor Emilie Wertheim, zie: <http://www.hetwittedorp.nl/nieuws/struikelstenen-gelegd-petrus-dondersstraat> Voor Maarten Reuchlin: Na halve eeuw alsnog ingenieur, *E.D.*, 13 mei 1992, 2.

¹⁰⁰ RHCe, A.A. Strijp, inv.nr. 276, fol.153 verso, 1756-1827: Cierman en fol. 31 verso: Lage Sierman.

Irenebrigade viaduct (14 augustus 1990¹⁰¹)

Het viaduct ligt over de Aalsterweg. De naam werd op 23 januari 1991 bekendgemaakt bij het het vijftigjarig bestaan van de brigade

Simon Stevinplein (TU/e-terrein, 28 augustus 1990¹⁰²)

Deze naam was vastgesteld door het bestuur van de Technische Universiteit Eindhoven. B & W besloten op 28 augustus met de naam akkoord te gaan. De naam werd door B & W (!) ingetrokken op 12 augustus 2015.

**Ad Luijkxlaan, Bernard Schoonbeeklaan, Bert Kemplaan, Cor Gehrelslaan, Cor Mellema-
laan, Frans van Thoorlaan, Henk van den Broeklaan, Jan Gielenlaan, Jan Glaserlaan,
Jan van Buurenpad, Jo Soeslaan, Kees Haspelslaan, Lou Maertenslaan, Piet Verhoe-
venpad, Rein Keizerpad, Rien van Bruggenpad, Sjaak Kruijssenpad, Sjaak Verbiezen-
laan, Willem Jan Jonkerlaan** (verzetsheldenbuurt, 20 november 1990¹⁰³)

De naam Sjaak Kruijssenpad werd op 13 juli 1993 gewijzigd.

Krophollerstraat (bouwkundigenbuurt, 20 november 1990)

Helenaahof (figuur uit de Griekse mythologie, 20 november 1990)

Vlasven (vennenbuurt, 20 november 1990)

Enkele toekomstige bewoners van het Dorven hadden op de nieuwe stadsplattegrond gezien hoe hun toekomstige straat door B & W was genoemd. Zij verzochten de naam alsnog te wijzigen, omdat zij die associeerden met dor en kaal. Daarnaast vreesden zij dat de klemtoon verkeerd zou worden gelegd en de naam in verband zou worden gebracht met bedorven. De commissie was bereid het verzoek in te willigen. Tegelijk werd de naam Dorven ingetrokken.

Corsicalaan, Honfleurlaan (Franse buurt, 20 november 1990)

1991

Jan Olieslagersweg (vliegeniersbuurt, 5 februari 1991)

Jan Olieslager was eerder vernoemd op 30 juni 1987, maar de naam was toen al snel daarna weer ingetrokken. Nu was er een nieuwe kans.

Spottersweg (vliegeniersbuurt, 5 februari 1991)

Spotters zijn mensen die bij en op vliegvelden de aankomende en vertrekkende toestellen gadeslaan. Aan de weg was een spottersplaats gesitueerd.

Ruysdaelhof (schildersbuurt, 2 april 1991)

Doodlopend bedrijvenstraatje aan de Ruysdaelbaan.

Sartènelaan (Franse buurt, 2 april 1991)

Schoonhoeve (toponiem, (2 april 1991)

In 1991 bedacht een projectontwikkelaar voor een nog te bouwen appartementsgebouw aan de St. Jorislaan de naam Belle Ville. Omdat juist zoals bij De Rozentuin (1986) ook voor het postadres van dit gebouw een naam moest worden bedacht, nodigde hij de gemeente uit zich bij zijn keuze aan te sluiten. Maar de straatnamencommissie voelde niets voor zo'n buitenlandse naam en besloot tot een creatieve vertaling. Omdat de naam Schoonhoven om postale

¹⁰¹ Zie ook Ed van de Kerkhof, Zijn jas hangt nog aan de kapstok (over officier van gezondheid Sam Ritmeester, die lid was van de Prinses-Irenebrigade), *E.D.*, 30 april 2005, W5.

¹⁰² Rob Burg en Wim van der Mark, rubriek Eindhoven In, Straatnamenkwesie TUE, *E.D.*, 31 augustus 1991, 4.

¹⁰³ Ed van de Kerkhof, Het drama van de verdwenen trein, *E.D.*, 30 augustus 2004, 10.

redenen moest worden afgekeurd, werd aan B & W de variant Schoonhoeve voorgesteld. Nadat die naam ook officieel was vastgesteld, werd het bouwplan op de lange baan geschoven. Toen het later opnieuw werd opgestart, waren de namen Belle Ville en Schoonhoeve in de onroerend-goedwereld al weer lang vergeten en kreeg het pand de naam De Kalandერი, naar de kalandermolen die in de vorige eeuw hier dichtbij aan de Stratumsedijk had gestaan. Bij de gemeente was de oude naam niet vergeten en toen de projectontwikkelaar daarvan hoorde, sloot zich bij het oude besluit aan en trok hij de naam De Kalandერი weer in.

Faradaystraat, Fultonplein, Ohmstraat, (natuurkundigenbuurt, 2 april 1991)

Er was al eerder een Fulthof (1922) geweest.¹⁰⁴ Zie hiervoor ook Baekelandplein (1961).

Ganserd, Molenbeemd, Sleewerk (toponiemen Tongelre, 2 april 1991)

De molenbeemd was een beemd bij de molen, Ganserd was mogelijk een plaats waar ganzen verbleven en Sleewerk duidt op de aanwezigheid van sleedoorn.

Dr. Holtropaan (1 mei 1991)

M.W. Holtrop was van 1946 tot 1967 president geweest van de Nederlandsche Bank. Aan de nieuwe straat werd een agentschap van de bank gevestigd.

Sprookjesbosch (sprookjesbuurt, 23 juli 1991¹⁰⁵)

De gemeente wilde een nieuwe woonwijk aanleggen, waar het sprookjesachtig wonen zou zijn. De bouwmaterialen moesten worden ontleend aan de thema's vuur, water en lucht. Wethouder Van der Spek was in februari 1994 – geheel in stijl – als tovenaars verkleed, toen hij de start gaf voor de bouw. Natuurlijk moesten de straatnamen het sprookjesachtige imago versterken. De straten moesten worden genoemd naar sprookjes. Sprookjesbosch werd de centrale uitvalsweg.

De Rungraaf (toponiem Eindhoven-Gestel, 30 juli 1991)

Het watertje de Rungraaf vormde de grens tussen Gestel en Eindhoven en verbond de Dommel met de Gender.

Petruspark (voor het binnenterrein van het appartementscomplex, 30 juli 1991)

Eerder lag hier een complex seniorenwoningen, dat Petruspark heette.

Markerwaardlaan (Nederlandse buurt, 30 juli 1991)

Robert Stolzlaan (componistenbuurt, 30 juli 1991¹⁰⁶)

Waarschijnlijk is het oorspronkelijke plan gewijzigd nadat de naam was vastgesteld, want de laan is als plein aangelegd.

Kloosterpaadje (toponiem Woensel, 30 juli 1991)

Vanuit Acht was het verzoek gekomen het Haringvlietpad zijn oude, niet-officiële naam Kloosterpaadje terug te geven en de commissie had daar geen problemen mee. Tegelijk werd de naam Haringvlietpad (1989) ingetrokken.

De Regge, Schipbeekstraat (Nederlandse-rivierenbuurt, 30 juli 1991)

1992

Heuvelgalerie (toponiem Eindhoven, 4 februari 1992)

¹⁰⁴ Gerard Janssen en Wim van der Mark, rubriek Eindhoven in, Ir. Robert Fulton terug in Eindhoven, *E.D.*, 1 maart 1994, 17.

¹⁰⁵ Piet Snijders, Tussen Klaas Vaak en John Kats woont ergernis, *E.D.*, 22 feb 1997, 15.

¹⁰⁶ Gerard Janssen en Wim van der Mark, rubriek Eindhoven in, Straatnamen in Eindhoven aflevering 101, *E.D.*, 6 januari 1994, 17.

Op 21 april 1992 werd deze naam veranderd in Heuvel Galerie. Zie ook Heuvel (1411 en 1976).

Assepoester, Eenoogje, Gelaarsde Kat, Koningskinderen, Reiskameraad, Tondeldoos, Wildeman (sprookjesbuurt, 11 februari 1992)

Straatnaambordjes

Naar aanleiding van de wens van de Dienst Openbare Werken om de onderschriften te laten vervallen en geen nieuwe meer toe te kennen, besloot de commissie op 18 juni 1992, dat de

onderschriften op bordjes gehandhaafd moesten worden, omdat het eren van personen anders zijn waarde verloor.

Cor Gehrelsaan (bestaande naam, 10 maart 1992)

B & W besloten het deel van de Lekstraat tussen de Cor Gehrelsaan en de Rijnstraat bij de Cor Gehrelsaan te trekken. De huisnummers werden hierbij aangepast.

Xanthippehof (klassieke literatuurbuurt, 17 maart 1992)

De naam werd aanvankelijk als Xantippehof bekend gemaakt. Tegelijk met het publiceren van twee nieuwe straatnamen lieten B & W op 27 juli 1992 weten, dat eerder abusievelijk de foute schrijfwijze Xantippehof was gepubliceerd en dat de juiste schrijfwijze Xanthippehof was.

Heuvel Galerie (toponiem Eindhoven, 21 april 1992)

De naam Heuvelgalerie verviel. De naam werd gewijzigd op verzoek van de projectontwikkelaar, omdat zijn grafische ontwerpers waren uitgegaan van de foute spelling.

Gedempte Gracht (toponiem Eindhoven, 28 april 1992)

Hier lag vroeger de gracht om het kasteel van Eindhoven.

Caspar de Haanbrug (bedrijfsnaam, 6 mei 1992)

Voor de fietsbrug over het Beatrixkanaal. De brug wordt door het bekende schildersbedrijf onderhouden.

Eendenvan, Zwanenvan (vennenbuurt, 28 juli 1992)

Zie ook de verwijzing op 3 januari 1989.

De Graal (naam uit de literatuur, 28 juli 1992)

Om huisnummer-technische redenen kreeg een deel van de Elegaststraat een nieuwe naam.

De Sleutel (bedrijventerrein De Hurk, 28 juli 1992)

De naam is ongetwijfeld geïnspireerd door de vorm van de straat.

Pieter Quastweg (schildersbuurt, 28 juli 1992)

Bernhardplaats (vorstenbuurt, 28 juli 1992)

Aardmannetje, Bijenkoningin, Blauwbaard, Doornroosje, Dorstige Smid, Duimelijntje, Eeuwig Licht, Elfenheuvel, Hans en Grietje, Klaas Vaak, Klein Duimpje, Kristallen Bol, Oude Sultan, Pieternelletje, Raponsje, Rode Schoentjes, Roodkapje, Roverbruidegom, Schone Slaapster, Speelhans, Tovermolen, Vliegende Koffer, Vrouw Holle, Vuurvogel, Witte Bruid (Sprookjesbuurt, 18 augustus 1992)

De namen Kristallen Bol, Aardmannetje, Bijenkoningin, Blauwbaard, Doornroosje, Duimelijntje, Elfenheuvel, Hans en Grietje, Klaas Vaak, Raponsje, Rode Schoentjes, Schone Slaapster, Speelhans, Vrouw Holle en Witte Bruid werden op 30 januari 1996 ingetrokken.

De Steenmarter (kleine-zoogdierenbuurt, 20 oktober 1992)

De commissie had er bewust voor gekozen het achtervoegsel weg te laten om zo onderscheid te maken tussen de woon- en de bedrijvenstraten in de buurt.

Prinsenhof (vorstenbuurt, 15 december 1992)

De Julianastraat was in drie stukken gesneden. De scheiding van het eerste en tweede deel bestond al langer, maar die van het derde deel was van recente datum. Dat deel was sindsdien nog alleen via de Mecklenburgstraat te bereiken en ook optisch van het tweede deel afgeschermd, waardoor het een op zichzelf staande straat was geworden. Daarom kreeg dat deel een nieuwe naam.

Henri van der Puttlaan (verzetsheld, 22 december 1992¹⁰⁷)

In navolging van de gemeente Geldrop was in 1990 ook in Eindhoven een straat genoemd naar K.L.H. van der Putt (1887-1945), die in deze stad geboren burgemeester van Geldrop, die in de oorlogjaren door de bezetter naar Duitsland was gedeporteerd en nooit meer terugkeerde. Na de vaststelling protesteerden zijn dochters, omdat K. van der Putt nooit Karel was genoemd, maar altijd Henri. De naam werd daarom gewijzigd

1993

Dr. Speckenlaan, Dr. Spoorenberglaan, Zr. Kleinodlaan (medicibuurt, 18 mei 1993)

Dokter J. Specken was als gynaecoloog verbonden geweest aan het St.-Josephziekenhuis, dokter H. Spoorenberg was oprichter en jarenlang directeur van de gemeentelijke Geneeskundige- en Gezondheidsdienst geweest en zuster Kleinod speelde een belangrijke rol bij de oprichting van het Diaconessenhuis, waarvan zij jarenlang ook bestuurslid was. De namen werden op 13 juli weer ingetrokken, maar waren toen al doorgegeven aan de drukker van de nieuwe stadsplattegrond en zijn daardoor vermeld op de 24ste uitgave van het Falkplan.

Florapark (bloemenbuurt, 13 juli 1993)

Deze naam kwam in de plaats van Dr. Speckenlaan, Dr. Spoorenberglaan en Zr. Kleinodlaan, die werden ingetrokken. De naam Florapark was in eerste instantie voorgesteld door de projectontwikkelaar. Desondanks besloten B & W twee Eindhovense artsen en zuster Kleinod, een oprichtster van het Diaconessenhuis, te vernoemen. Enkele toekomstige bewoners die zeiden ook namens anderen te schrijven, verzochten op dat besluit terug te komen. Tegen de zin van de straatnamencommissie werd het besluit daarop ingetrokken. De artsen Specken en Spoorenberg zouden in 2012 alsnog in een straatnaam worden vernoemd.

Haringvliet (Nederlandse-rivierenbuurt, 13 juli 1993)

Sjaak Kruijssenlaan (verzetsheldenbuurt, 13 juli 1993)

In de openbare bekendmaking was de naam abusievelijk als Sjaak Kruissenlaan opgenomen, maar in de nieuwe bekendmaking van 24 augustus werd deze fout hersteld.

Hof van Eden (toponiem, 13 juli 1993)

Een verwijzing naar de nabije Edenstraat, die op zijn beurt herinnerde aan (landgoed) het Paradijs. Vóór de annexatie in 1920 lag de Edenstraat in de gemeente Gestel en heette die Paradijsstraat. In 1920 kon die naam niet worden gehandhaafd, omdat in Eindhoven al een Paradijslaan bestond, die naar hetzelfde landgoed was genoemd.

¹⁰⁷ Rob Burg en Wim van der Mark, rubriek Eindhoven in, Gemeente verbetert naam, *E.D.*, 31 december 1992, 15 en W.A. Brug, *Oorlogsslachtoffers verleenden hun naam aan straten en gebouwen* (Alphen aan de Rijn, 1989), 165.

Charles Roelslaan, Theo Koomenlaan, Toon Schröderlaan, Wim van Tuijllaan (sportpark Aalsterweg, 20 juli 1993)

Wegen op het sportcomplex aan de Aalsterweg. De vernoeming van de sportjournalist Theo Koomen was bedoeld als een dankbetoon aan de Theo Koomenstichting, die een van de initiatiefnemers was geweest van de indoor-sporthall. De andere vernoemde personen waren Eindhovenaren, die zich op een bijzondere manier hadden ingezet voor de sport. Charles Roels was de eerste directeur van het sportpark, Toon Schröder was van 1911 tot 1921 voorzitter van voetbalvereniging E.V.V. en later van de K.N.V.B. en Wim van Tuijl was speler en trainer van E.V.V.

De Keten, De Schakel (distributiecentrum Acht, 20 juli 1993)

Deze namen waren door de straatnamencommissie voorgesteld, omdat het in de bedoeling lag in het gebied bedrijven te vestigen op het terrein van de distributie van goederen.

Stadionplein (5 oktober 1993)

Ruimte voor de oosttribune van het PSV-stadion. Eerder lag hier de Elisabethlaan.

Dwaallichtje, Kooltje Vuur, Meesterdief, Sterredaolder (sprookjesbuurt, 16 november 1993)

Admiralenpad (zeeheldenbuurt, 16 november 1993)

Akkermanspad (30 november 1993)

Op verzoek van de Wijkraad Tivoli werd het pad genoemd naar A.H.B. Akkermans, grondlegger en naamgever van het daar gelegen wijkgebouw 't Akkertje.

De annexatie van 1994

Op 1 januari 1994 werd een deel van Veldhoven door Eindhoven geannexeerd. De Veldhovense straatnamen Achtse Hoek, Heerbaan, Kruisstraat en Oirschotsedijk werden voor zover die op Eindhovens gebied lagen, veranderd in respectievelijk Luchthavenweg, Noord-Brabantlaan, Sliffertsestraat en Scherpenering (30 november 1993, ingaande 1 januari 1994). Eindhoven had al eerder bij de annexatie van 1972 een deel van de Achtse Hoek geannexeerd. Het is niet meer bekend of daar in 1994 nog iets van over was. Blijkbaar is het verdwijnen van de oude Achtse Hoek niet duidelijk geregistreerd, want op 28 april 2008 werd deze naam voor de zekerheid nog eens ingetrokken.

Scherpenering (30 november 1993¹⁰⁸)

In het bovenstaande besluit wordt de indruk gewekt dat Scherpenering een bestaande naam was, maar dat was in Eindhoven niet het geval, wel in het nabije Oerle. Scherpenering werd oorspronkelijk Scherpenhering genoemd. Hierbij verwijst hering naar hoge zandgrond en duidt scherpen op de driehoekige vorm die de buurtschap had.

Adriaan Mulderweg, Freddy van Riemsdijkweg, Henri Wijnmalenweg, Jan Hilgersweg, Kattestraat, Landsardseweg, Luchthavenweg, Marius van Meelweg, Muggenhol, Stillendijk, Strijpsebaan (30 november 1993, ingaande 1 januari 1994).

De vetgedrukte Veldhovense namen werden vastgesteld en na de annexatie als zodanig opgenomen in het Eindhovense straatnamenbestand. De namen Freddy van Riemsdijkweg (30 juni 1987), Landsardseweg (7 augustus 1984), Luchthavenweg (idem), Stillendijk (1 april 1972 en 20 juli 1982) en Strijpsebaan (1 april 1972) overschreden de gemeentegrens en hadden in Eindhoven al dezelfde naam.

Het Schaapsdijk (toponiem, 30 november 1993, ingaande 1 januari 1994)

¹⁰⁸ Jean Coenen, *Van Toterfout tot heden (Veldhoven, 2006)*, 77.

De Veldhovense Heistraat kreeg na de annexatie tot de rotonde aan de Heerbaan de naam Het Schaapsdijk. Met het volgende deel kon dat niet, omdat de grens daar over de straat liep. Daarom zou daar ook Veldhoven de naam moeten veranderen, wat op bezwaren stuitte. Het gevolg was dat er in Eindhoven na de annexatie twee Heistraten bleven. De naam Het Schaapsdijk was ongetwijfeld geïnspireerd door het Strijpse Schaapsdijkven, maar blijkbaar is bij de vaststelling ten onrechte het lidwoord gehandhaafd.

1994

Bram Venemanlaan (sportpark Aalsterweg, 1 maart 1994)

Veneman was lange tijd beheerder van het sportpark en zijn naam was voor velen nog een begrip.

Scoutingpad (1 maart 1994)

Het pad is genoemd naar het aangelegen clubhuis van de scouting, op het einde van de Roostenlaan.

Regiment Stoottroepen Viaduct (bekendmaking door B & W op 1 maart 1994 dat naam door het Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat was vastgesteld¹⁰⁹).

De naam was vastgesteld op verzoek van de Vereniging Bond van Oud-Stoottroepers en Stoottroepers. Het regiment Stoottroepen was direct na de bevrijding in 1944 in Eindhoven opgericht. In 2009 verzocht de vereniging aan Rijkswaterstaat de naam te wijzigen in Regiment Stoottroepen Prins Bernhard, wat toen ook gebeurde.

Slippertviaduct (6 juli 1994¹¹⁰)

In het Eindhovens Dagblad verscheen op deze datum een artikel waarin werd aangekondigd dat het 'Slippertviaduct' de nieuwe naam Stoottroepenviaduct zou krijgen. 'Slippert' zal een verbastering zijn geweest van de naam van het nabije gehucht Sliffert.

De Remise (16 augustus 1994)

Naar het voormalige tramstation aan de Tramstraat.

Pastoor Raymakerspad (16 augustus 1994¹¹¹)

Het pad is genoemd naar de bouwpastoor van de voormalige Pius X-kerk aan de St. Petrus Canisiuslaan.

Vlinderplein (vlinderbuurt, 15 november 1994)

Prokofjevpad (componistenbuurt, 15 november 1994)

Stadhuisplein (bestaande naam, 6 december 1994)

In verband met de ingebruikname van het Stadskantoor, besloten B & W de Wal grenzend aan het Stadhuisplein bij het plein te trekken. Het plein verdeelde de Wal daarbij in twee stukken: een deel van de Keizersgracht tot het Stadhuisplein en een deel van het Stadhuisplein tot de Bilderdijklaan.

Pastoor Brockenstraat (15 november 1994)

Brocken was bouwpastoor geweest van de daar gesloopte Maria Middelaeskerk. De naam was bedoeld als adres voor het appartementencomplex.

Schellingstraat (Irisbuurt, 13 december 1994)

¹⁰⁹ Viaduct A2 vernoemd naar Regiment Stoottroepen, *E.D.*, 6 juli 1994, 9 en Onthulling naambord Stoottroepenviaduct, *E.D.*, 19 augustus 1994, 11.

¹¹⁰ Viaduct A2 vernoemd naar Regiment Stoottroepen, *E.D.*, 6 juli 1994, 9.

¹¹¹ Pastoor Raymakerspad monument voor strijder, *E.D.*, 28 november 1994, 11.

Tegelijk verviel de naam Schellingplein (1989), omdat het plein niet werd aangelegd.

1995

Larixplein (bomenbuurt, 28 maart 1995)

Messiaenpark (componistenbuurt, 28 maart 1995)

Leo van Dorstpad (verzetsheldenbuurt, 25 april 1995¹¹²)

Leo van Dorst was in Acht geboren.

Andromedaplaats (sterrenbeeld, 25 april 1995) **De Witbogt, Fijenhof, Kleuterman, Looyenbeemd** (Strijpse toponiemen, 4 juli 1995¹¹³)

De twee laatste namen vervielen weer op 2 juli 1996.

Spicapad (astronomiebuurt, 19 september 1995)

Glorieuxpark (particuliere naam, 10 oktober 1995)

In 1995 herdachten de Zuster van Barmhartigheid het honderdjarig bestaan van hun congregatie. In verband daarmee verzochten zij voor hun gehele terrein Geldropseweg 170 (Huize de Burgh), waarop verschillende panden lagen, een straatnaam vast te stellen en die te vernoemen naar de stichter van hun congregatie, Modestus Stefanus Glorieux. Dat was echter niet mogelijk. Op advies van de voorzitter van de straatnamencommissie besloten de zusters daarna zelf hun terrein Glorieuxpark te noemen. B & W gaven op 10 oktober een verklaring van geen bezwaar.

Florastate (bloemenbuurt, 10 oktober 1995)

Het bleek niet mogelijk het appartementsgebouw aan het Florapark te adresseren, daarom kreeg het een eigen naam.

1996

Muntplein (Irisbuurt, 16 januari 1996)

Agatha Christelaan, Charles Dickenslaan, Daniel Defoelaan, George Eliotlaan, George Orwelllaan, Graham Greenelaan, Jane Austenlaan, John Keatslaan, John Miltonlaan, Jonathan Swiftlaan, Kiplinglaan, Oscar Wildelaan, Roald Dahllaan, Samuel Richardsonlaan, Shakespearelaan, Virginia Woolflaan (Engelse buurt, 30 januari 1996)

Het idee van de Sprookjesbuurt (1991) bleek geen succes en de buurt werd daarom niet afgebouwd. In plaats daarvan werden andere buurten ontwikkeld, waaronder een Engelse. De naam Daniël Defoelaan werd foutief vastgesteld. De Britse naam Daniel wordt gespeld zonder trema. Wel werd de naam daarna goed gespeld in de openbare bekendmaking van de nieuwe namen, maar vervolgens werd de naam toch nog verkeerd in de gemeentelijke administratie opgenomen.

Tegelijk met het vaststellen van de eerste straatnamen werden de namen Aardmannetje, Blauwbaard, Doornroosje, Duimelijntje, Elfenheuvel, Hans en Grietje, Klaas Vaak, Kristallen Bol, Raponsje, Rode Schoentjes, Schone Slaapster, Speelhans, Vrouw Holle, Witte Bruid (alle 1992) ingetrokken, omdat de straten niet meer zouden worden aangelegd. De Bijenkoningin, die op de grens lag, veranderde in Kiplinglaan.¹¹⁴ Het oude straatnaambordje werd met een doorgekruste naam nog enige tijd gehandhaafd. De gemeente had ook Eeuwig Licht, Ge-

¹¹² Natasja Weber, Vlucht uit trein werd Leo van Dorst fataal, in *E.D.*, 4 mei 2006.

¹¹³ Nationaal Archief, Archief Raad van State 1581-1795, inv.nr. 2141, kohier verpondingen 1662, fol 10: Fijenhoff, fol 24 verso: Cleterman.

¹¹⁴ Gerard Jansen en Marieke van Roessel, rubriek Dom in Eindhoven, *E.D.*, 20 februari 1997, 15.

laarsde Kat, Tovermolen en Vliegende Koffer willen vervangen, maar omdat een meerderheid van de bewoners liet weten het daar niet eens mee te zijn, bleven die namen bestaan.

Castendijkweg (vliegveld, 13 februari 1996¹¹⁵)

Castendijk was de eerste havenmeester van het vliegveld. Er was al eerder over gesproken om hem te vernoemen, maar toen was alleen besloten dat de toekomstige weg kortweg Castendijk zou moeten heten. Dat originele voornemen was inmiddels vergeten. De nieuwe weg zou in de toekomst een belangrijke functie krijgen in het uitbreidingsgebied, maar later veranderde de plannen, zodat de havenmeester tenslotte minder eer kreeg dan hem was gegund. De Castendijkweg (1996) kreeg op 6 november 2002 nog het onderschrift: 1^e havenmeester van het vliegveld Welschap.

's Gravenbrakelstraat, Bevekomstraat, Bosvoordelaan, Elsenestraat, Groot Bijgaardenlaan, Nijvelstraat (Belgische buurt, 9 april 1996)

Zowel bij de Groot Bijgaardenlaan als bij de 's Gravenbrakelstraat waren de koppelstreepjes vergeten. In 1997 werd de eerste naam verbeterd, de tweede niet.

Luciferstraat (21 mei 1996)

De naam was een herinnering aan de oorspronkelijke naam van de Deken van Somerenstraat en de Don Boscostraat, die toen verwees naar de lucifersfabriek die hier stond. Zie Luciferstraatje (1905).

Looyenbeemd, Wekkerstraat (Strijpse toponiemen, 2 juli 1996¹¹⁶)

Het Ondernemerscontact De Hurk meende dat de naam Kleuterman (1995) niet paste bij het imago van het bedrijvenpark. De commissie had hier begrip voor en besloot een andere veldnaam te zoeken. Dat werd Wekkerstraat. De oude Wekkerstraat had ongeveer over de nog niet bebouwde, misschien zelf nog niet aangelegde Looyenbeemd gelopen. Daarom werd besloten de bestaande naam Looyenbeemd door Wekkerstraat te vervangen en de Kleuterman Looyenbeemd te noemen.

1997

Ambonplein, Bandalaan, Tanimbarlaan (Indische buurt, 13 januari 1997)

De Halve Stuiver (Irisbuurt, 13 januari 1997)

Het plan voor een blok studentenwoningen aan dit nieuw, doodlopend zijstraatje van de Stui-verstraat ging niet door, daarom werd de naam op 28 april 2008 weer ingetrokken.

Havensingel (havenbuurt, 13 januari 1997)

Vechtpad (rivierenbuurt, 13 januari 1997)

De Klencke (kastelenbuurt, 13 januari 1997)

Andriessenstraat, Gershwinstraat (componistenbuurt, 13 januari 1997)

Generaal Bradleylaan, Generaal Horrocksstraat, Generaal Taylorpad (generaalsbuurt, 30 januari 1997)

De drie generaals speelden in 1944 een rol bij de Operatie Market Garden.

Schönberglaan (componistenbuurt, 11 april 1997)

Pauluskerkplein (plaats van de afgebroken St.-Pauluskerk, 2 juli 1997)

¹¹⁵ Ary Ceelen, 'Eindhovense biografieën VII, R.J. Castendijk', 't Gruun Buukske 23 (1995), 102.

¹¹⁶ RHCe, R.A. Strijp, inv.nr. 437, folio 166 verso, 11 november 1732.

Aïda, Alzira, Atilla, Ernani, Falstaff, Il Corsaro, Il Trovatore, La Traviata, Nabucco, Ober-to, Opera, Otello, Rigoletto, Stiffelio (Italiaanse operabuurt, 2 juli 1997)

Het projectbureau van de Dienst Stadsontwikkeling was niet gelukkig met de namen die de commissie had voorgesteld voor de Amerikaanse, Franse en Italiaanse wijk in Blixembosch. De landenthematiek was bedoeld om architecten te inspireren huizen te ontwerpen die, samen met de inrichting van de openbare ruimte, moesten zorgen voor een attractief woonmilieu. De keuze van de commissie riep volgens het bureau niet steeds de sfeer op, die door het stedenbouwkundig plan werd beoogd en ook bestond de vrees dat de schrijfwijze voor veel mensen te moeilijk zou zijn. Verder werd het het in de operabuurt betreurd, dat de namen geen achtervoegsel kregen. Tenslotte zouden daar enkele Engels klinkende namen verwarring kunnen geven met de nabije Engelse buurt. De commissie besloot daarop in de Operabuurt de namen Macbeth en Don Carlos te vervangen door Stiffelio en Il Corsaro. De straat die Opera heette, scheidde de Franse, Italiaanse en Amerikaanse wijk en was daarom afwijkend.

Albert Camuslaan, Emile Zolaplein, Gustave Flaubertlaan, Guy de Maupassantlaan, Honoré de Balzaculaan, Jean Racinelaan, Marcel Proustlaan, Molièrelaan, Rabelaislaan, Sartrelaan, Victor Hugolaan (Franse schrijversbuurt, 20 augustus 1997).

Voor de Franse buurt had de commissie namen van Parijse metrostations voorgesteld. Gezien het commentaar (zie hierboven) besloot de commissie het projectbureau in de gelegenheid te stellen zelf een voorstel te doen. Dat stelde daarop namen voor van kastelen aan de Loire, maar die leken de commissie ongeschikt, omdat er verwarring zou kunnen ontstaan met de Franse buurt in de Achtse Barrier. De daarna voorgestelde namen van bekende zangers en zangeressen bleken evenmin bruikbaar, omdat de dragers dikwijls nog in leven waren en namen van componisten en schilders waren niet geschikt omdat er al een componistenbuurt en een schildersbuurt bestonden. Tenslotte werd gekozen voor de ook voorgestelde Franse schrijvers. Achteraf bleek dat de naam Sartrelaan niet gelukkig was gekozen, omdat die met Chartreslaan kon worden verward.¹¹⁷

Don Carlos (Italiaanse operabuurt, 29 september 1997)

Toen in de operabuurt nog een extra naam nodig bleek, dook toch de eerder afgekeurde Don Carlos weer op.

Benny Goodmanlaan, Bessie Smithlaan, Buddy Boldenlaan, Chet Bakerlaan, Count Basiegracht, Duke Ellingtonlaan, Ella Fitzgeraldlaan, King Oliverlaan, Louis Armstronglaan, Miles Davislaan, Scot Joplinlaan (Amerikaanse buurt, 7 oktober 1997)

De commissie had voor de Amerikaanse wijk gedacht aan verdwenen automerken. Ook hier kregen de stedenbouwkundigen de gelegenheid met een eigen voorstel te komen. Dat leidde tot het voorstel de straten te noemen naar jazzmuzikanten. Dat idee werd door de commissie wel overgenomen.

Scott Joplinlaan (Amerikaanse wijk, 28 november 1997)

Op 11 december werd bekendgemaakt, dat de naam Scott Joplinlaan in de eerdere bekendmaking foutief als Scot Joplinlaan was vermeld.

Thaliastraat, Melpomenestraat (mythologische figuren uit de Griekse literatuur, 9 december 1997)

Bishorn, Grand Combin, Jungfrau, Matterhorn, Monte Rosa, Nadelhorn, Weisshorn
en

Bernardinopas, Forclazpas, Furkapas, Gotthardpas, Grimselpas, Julierpas, Ofenpas, Simplonpas, Sustenpas (bergtoppen en –passen, 9 december 1997)

De straten met huizen in de vrije sector werden genoemd naar Zwitserse bergtoppen, die met huizen in het projectmatige deel naar Zwitserse bergpassen.

¹¹⁷ 'Verwarring door Chartres en Sartre, *E.D.*, 15 april 1999, 13.

1998

Brakenstraat (Stratums toponiem, 16 maart 1998)

De straatnaam bestond al in de volksmond. De naam duidt op een ontginning.

Jan Duikerlaan (bouwmeestersbuurt, 16 maart 1998)

Meerenakkerplein (industrieterrein de Hurk, 16 maart 1998)

Odysseuspad (figuur uit de Griekse literatuur, 1 april 1998)

De Regent (vorstenbuurt, 19 juni 1998)

Naam voor het complex hoek Emmasingel-Willemstraat.

Groot-Bijgaardenlaan (Belgische buurt, 20 juli 1998)

Tegelijk met de vorige naam maakten B & W bekend, dat in een eerdere openbare bekendmaking abusievelijk de verkeerde schrijfwijze van de straatnaam Groot-Bijgaardenlaan was vastgesteld, nl. zonder koppelstreepje. Die fout werd nu hersteld.

Boven Zijde (industrieterrein Acht, 28 juli 1998)

De commissie had zich laten inspireren door de aansluitende Hooge Zijde, die wel naar een oud toponiem was genoemd.

Bartholomeus Diazlaan, Vasco da Gamalaan (ontdekkingsreizigersbuurt, 28 juli 1998)

Flight Forum, Lake Forum, Land Forum (bedrijfsterreinen Meerhoven, 9 september 1998)

Dit waren geen straatnamen maar industrieterreinen, waarvan de straten later zouden worden genummerd. Lake Forum verviel op 16 september 2003.

Molendijk (Tongelres toponiem, 9 september 1998¹¹⁸)

De Loostraat heette vroeger Molendijk (zie Tongelre, 1829). Toen de Collse watermolen in 1998 weer een tweede waterrad kreeg, verzocht werkgroep "Vrienden van de Collse Watermolen" om de Loostraat opnieuw zo te noemen. Dat bleek mogelijk voor het deel vanaf de spoorlijn, omdat daar geen bebouwing was. Nadat burgemeester dr. R. Welschen op zondag 25 april 1999 het nieuwe molenrad in gebruik had gesteld, onthulde hij bij Huize te Coll het nieuwe straatnaambordje.

Het beloop van de Furkapas werd aangepast, waardoor het deel dat evenwijdig liep aan de Boschdijk voortaan ook Boschdijk werd genoemd (11 september 1998).

Luisa Miller (Italiaanse operabuurt, 16 oktober 1998)

Op verzoek van de omwonenden werd de naam George Eliotlaan (Engelse buurt) ingetrokken en veranderd in Luisa Miller (Italiaanse operabuurt).

Bosrijk, Grasrijk, Meerrijk, Waterrijk, Zandrijk (wijknamen Meerhoven, 1998¹¹⁹)

Nadat een aantal andere thema's de revue was gepasseerd, besloten B & W in de lente van 1998 dat de straatnaamgeving in de nieuwe wijk Meerhoven moest aansluiten op het principe 'wonen in een natuurlijke omgeving met veel groen en water'.¹²⁰ Enkele leden van de straatnamencommissie overlegden daarna met de gemeentelijke projectgroep Meerhoven, die zich al eerder met de naamgeving in het gebied had beziggehouden. Blijkbaar zijn tijdens dat overleg onder meer de namen voor de industrieterreinen bedacht, want zonder dat daar in de

¹¹⁸ Deel Loostraat weer Molendijk, *E.D.*, 18 december 1998, 7.

¹¹⁹ De namen van de industrieterreinen en de woonwijken worden al genoemd in 'Straten in Meerhoven krijgen natuurnamen', *E.D.*, 4 augustus 1998, 11, maar het officiële B & W-besluit over de wijknamen dateert pas van 26 oktober 1999, toen alle Eindhovense wijk- en buurtnamen opnieuw werden vastgesteld.

¹²⁰ Eigen archief, Notulen commissie voor de straatnaamgeving, 12 mei 1998.

straatnamencommissie nog over werd gesproken, besloten B & W op 9 september 1998 voor die terreinen de namen Flight Forum, Land Forum en Lake Forum vast te stellen en de straten daar te nummeren. Deze namen werden hierboven al genoemd.

Behalve de namen voor de bedrijfsterreinen werden tijdens het overleg tussen de projectgroep Meerhoven en een delegatie van de straatnamencommissie ook de namen van de woonbuurten bedacht. Deze namen eindigden op 'rijk'. Tegelijk werd besloten dat de straatnamen moesten beginnen met het eerste deel van de wijknaam, waarbij aansluiting zou worden gezocht bij natuurlijke begrippen.

Zandbaars, Zandbloem, Zandeiland, Zandgolf, Zandhaai, Zandhagedis, Zandhoen, Zandkasteel, Zandkever, Zandkrab, Zandoever, Zandplaats, Zandpluvier, Zandreiger, Zandroos, Zandschelp, Zandstrand, Zandtong, Zandvis, Zandvliegje, Zandzegge, Zandzwaluw (Meerhoven, 4 december 1998)

Limbopad (naam in de volksmond, 1998¹²¹)

Dit pad door het Dommelplantsoen bij de TUE was ontstaan door spoorstudenten op weg naar de universiteit die hier over het gras liepen om een deel van de route af te snijden. Een groot deel van die studenten bestond uit Limburgers, vandaar Limbopad. Toen hier het gebouw Kennispoort voor de Kamer van Koophandel werd opgetrokken, kreeg het pad een nieuw uiterlijk.¹²²

1999

Varèsepark (componistenbuurt, 19 januari 1999)

Geen park, maar een straatnaam voor een gebouw bij het Severijnpark. Edgard Varèse was de componist van het Poème Électronique. Dat multimediaspectakel was op de Expo '58 in Brussel de publiekstrekker van het Philipspaviljoen.

Tegelijk werd de naam Anna van Burenweg (1952) ingetrokken, omdat de weg was verkocht aan drukkerij Vrijdag voor de uitbreiding van het bedrijfscomplex.

Zanddreef, Zandpad, Zandschuit (Meerhoven, 12 maart 1999)

Amandelpark (vruchtenbuurt, 6 april 1999)

Het Schakelplein (distributiecentrum Acht, 7 juli 1999)

Lichtplein (naam in de volksmond, vorstenbuurt 30 juli 1999¹²³)
Zie ook 23 oktober 2001.

Klein Tongelrepad (schildersbuurt, 12 augustus 1999)
Het pad ligt in het voormalige gehucht Klein Tongelre.

Verdunplein (Franse buurt, 15 oktober 1999)
Bosfazant (Meerhoven, 15 oktober 1999)

Op 26 oktober 1999 stelden B & W voor het eerst een verdeling van de stad vast in stadsdelen, wijken en buurten.

Stadsdelen, wijken en buurten

¹²¹ Hilversumse architect ontwerpt Kennispoort, *E.D.*, 1998.

¹²² De Limbo's krijgen een nieuw pad., *E.D.*, 3 juli 2002, 13.

¹²³ Modeltekenen op Lichtplein, *E.D.*, 30 juli 1999, 17 en Oranje festival op Lichtplein, *E.D.*, 28 april 2001, 17.

1. Stadsdeel **Centrum**

Wijk: **Centrum**

Buurten: **Binnenstad, Bergen, Witte Dame, Fellenoord, TU-terrein**

2. Stadsdeel **Stratum**

Wijk **Oud Stratum**

Buurten: **Irisbuurt, Rochusbuurt, Elzent-Noord, Tuindorp, Heistraat, Bloemenplein, Looiakkers, Elzent-Zuid**

Wijk **Kortonjo**

Buurten: **Kerstroosplein, Gerardusplein, Poelhekkelaan, Roosten, Eikenburg, Sportpark Aalsterweg**

Wijk **Putten**

Buurten: **Poeijers, Burghplan, Sintenbuurt, Tivoli, Gijzenrooi, Nieuwe Erven, Kruidenbuurt, Schutterbosch, Leenderheide**

3. Stadsdeel **Tongelre**

Wijk **De Laak**

Buurten: **Villapark, Lakerlopen**

Wijk **Oud-Tongelre**

Buurten: **Doornakkers-West, Doornakkers-Oost, Muschberg-Geestenberg, Urkhoven, 't Hofke, Karpen, Koudenhoven**

4. Stadsdeel **Woensel-Zuid**

Wijk **Oud-Woensel**,

Buurten: **Limbeek, Hemelrijken, Gildebuurt, Woenselse Watermolen**

Wijk **Erp**

Buurten: **Groenewoud, Kronehoef, Barrier, Mensfort, Rapenland, Vredeoord**

Wijk **Begijnenbroek**

Buurten: **Generaalsbuurt, Oude Toren, Hondsheuvels, Oude Gracht-West, Oude Gracht-Oost, Eckartdal**

5. Stadsdeel **Woensel-Noord**

Wijk **Ontginning**

Buurten: **Driehoeksbos, Prinsejagt, Jagershoef, 't Hool, Winkelcentrum, Vlokhoven**

Wijk **Achtse Molen**

Buurten: **Kerkdorp Acht, Achtse Barrier-Gunterslaer, Achtse Barrier-Spaaihoef, Achtse Barrier-Hoeven**

Wijk **Aanschot**

Buurten: **Woenselse Heide, Tempel, Blixembosch-West, Blixembosch-West, Blixembosch-Oost, Castiliëlkaan**

Wijk **Dommelbeemd**

Buurten: **Eckart, Luytelaer, Vaartbroek, Heesterakker, Esp, Bokt**

6. Stadsdeel **Gestel**

Wijk **Rozenknopje**

Buurten: **Schrijversbuurt, Oude Spoorbaan, Hagenkamp**

Wijk **Oud-Gestel**

Buurten: **Genderdal, Blaarthem, Rapelenburg, Bennekel-Oost, Bennekel-West-Gagelbosch, Gennep, Beemden**

Wijk **Oud Kasteel**

Buurten: **Genderbeemd, Hanevoet, Ooievaarsnest**

7. Stadsdeel **Strijp**

Wijk **Oud-Strijp**

Buurten: **Eliasterrein-Vonderkwartier, Philipsdorp, Engelsbergen, Schouwbroek, Schoot, Glaslaan**

Wijk **Halve Maan**

Buurten: **Hurk, Het Ven, Lievendaal, Drents Dorp, Zwaanstraat, Wielewaal, Herdgang, Mispelhoef**

Wijk **Meerhoven**

Buurten: **BeA2** (tussen het Beatrixkanaal en de A2, ten noorden van de Anthony Fokkerweg, in de gemeentelijke plannen stond het gebied al onder deze naam bekend), **Meerbos, Grasrijk, Bos- en Zandrijk, Waterrijk, Lake Forum, Flight Forum, Eindhoven Airport**

Al in de negentiende eeuw werden de gemeenten ten behoeve van de volkstelling en later van de bevolkingsadministratie in wijken verdeeld. Dat was ook in Eindhoven en de omliggende gemeenten het geval. Vooral na de Tweede Wereldoorlog kregen verschillende diensten en afdelingen binnen het gemeentelijke bestuursapparaat behoefte aan een indeling die was afgestemd op hun eigen activiteiten en kwamen nieuwe verdelingen tot stand. Zo verdeelde de afdeling Bevolking de gemeente in kieskringen en stemdistricten, de afdeling Financiën en Belastingen in kadastrale gemeenten, de Brandweer in mathematische vakken, de afdeling Onderwijs in r.k. parochies enz. De toenmalige gemeentelijke afdeling Statistiek ging het verst toen zij de stad in 1956 verdeelde in wijken en buurten. De verschillen tussen de verdelingen leidden soms tot problemen en al in de jaren vijftig werd daarom geprobeerd om tot een uniforme indeling te komen, maar zonder resultaat. Toch bleef de behoefte aan een gemeenschappelijke indeling bestaan.

In 1999 besloten B & W om bestuurlijk 'stadsdeelgericht' te gaan werken en bij de indeling van de stad die van de al bestaande zeven politiedistricten te volgen. Voor de afdeling Onderzoek en Statistiek betekende dit, dat die haar statistische indeling van Eindhoven in wijken en buurten' moest aanpassen. Hierbij werden ook andere gemeentelijke diensten betrokken zodat zo veel mogelijk een voor iedereen bruikbare indeling werd gekozen. Alle stadsdelen, wijken en buurten kregen een naam. Daarbij werd dikwijls teruggegrepen op bestaande namen of op oude veldnamen. De indeling werd op 26 oktober 1999 door B & W vastgesteld, ingaande 1 januari 2000. De indeling bleef bestaan tot B & W op 10 november 2009 besloten tot enkele aanpassingen.

Kennedyplein (9 november 1999)

De straat rond een nieuw kantoorgebouw bij het begin van de Kennedylaan.

Aroldo, Ouverture (Italiaanse operabuurt, 21 december 1999)

Ouverture was de naam voor het centrale plein en week daarom af van de overige.

2000

Straatnamencommissie

In 2000 werd het gemeentelijke apparaat ingrijpend gereorganiseerd. De hoofdafdeling Burgerzaken werd een onderdeel van de nieuwe sector Publiekszaken, die weer een onderdeel was van de nieuwe dienst Algemene en Publiekzaken. W. Gijsbers werd sectorhoofd en kwam verder af te staan van de straatnaamgeving. Hij werd daarom als voorzitter van de straatnamencommissie opgevolgd door mevrouw mr. M. Bakermans, die hoofd werd van de afdeling Personen van de sector Publiekszaken.

Alard du Hamelplaats (bouwkundigenbuurt, 8 februari 2000)

De plaats grensde aan de Alard du Hamelstraat.

André Bretonlaan (Franse schrijversbuurt, 11 februari 2000)

Marconiplein (naam in de volksmond, natuurkundigenbuurt, 24 maart 2000¹²⁴)

Naam voor de kruising Boschdijk-rondweg.

't College (oude straatnaam, 29 maart 2000¹²⁵)

De buurt had verzocht het pleintje te noemen naar de straat die hier vroeger had gelegen. De naam uit 1920 was in 1961 ingetrokken. B & W honoreerden het verzoek, maar gaven de naam aan het pleintje én de aansluitende straat naar de Oude Stadsgracht. Later zou het pleintje door een nieuwbouw worden versmald. Zie College (1888) en 't College (1920).

Judas Taddeusplein (19 april 2000)

Het plein werd genoemd naar de kerk die er stond.

Van Gentplein (naam in de volksmond, 10 juli 2000¹²⁶)

Naam voor de onbebouwde ruimte tussen de Van Gentstraat, Zoutmanstraat, Evertsenstraat en Schoolstraat.

Karel de Grijslaan (naam in de volksmond, 25 augustus 2000¹²⁷)

In ondernemerskringen een bijnaam voor de Karel de Grotelaan. De naam is geïnspireerd door de hier gevestigde belastingdienst.

Genneper Parken (groengebied, 2000¹²⁸)

Naam voor het groengebied tussen de Ring, Bayeuxlaan, Prof. Holstlaan, Aalsterweg en A2. De naam is nooit officieel door B & W vastgesteld.

¹²⁴ 'Marconiplein volgende week weer deels open', *E.D.*, 24 maart 2000, 13; de naam wordt ook genoemd in 'Borden op de Boschdijk worden aangepast', *E.D.*, 14 maart 2003, 17.

¹²⁵ Over de naamgeving: "'t College bij het Stratumseind' en 'De naam 't College' (ingezonden brief), *E.D.*, 3 juni 2000, 13 en 15 juni 2000, 19.

¹²⁶ Eindhoven 'steeds energiever', *E.D.*, 10 juli 2000, 7.

¹²⁷ 'Simon van den Boomen, 'Meneer, u bent een zeurpiet', *E.D.*, 25 augustus 2000, 25.

¹²⁸ 'Nieuwe naam groengebied Eindhoven-zuid', *E.D.*, 28 oktober 2000, 15.

2001

Meester Kooningsplaats (2 januari 2001)

De commissie stelde de naam Kooningsplaats voor, maar de familie verzocht daar Meester Kooningsplaats van te maken. Als onderschrift werd vastgesteld: 'Schoolhoofd te Woensel 1885-1924'. Koonings was onder meer hoofd geweest van de nabijgelegen openbare school op de hoek Schoolstraat-Hemelrijken.

Picushof (2 januari 2001)

Het hof is genoemd naar de houtindustrie die hier eerder was gevestigd.

Julianahof (2 januari 2001)

Straatnaam voor het gebouw van het voormalig Gemeentelijk Lyceum aan de Julianastraat.

Kadebrug, Kadebrug-oost, Kadebrug-west, (25 januari 2001)

Namen voor de nieuwe bruggen over het Eindhovensch Kanaal. Het was voor de Dienst Stedelijke Ontwikkeling en Beheer gemakkelijk als de drie bruggen in de rondweg en de twee ventwegen door een naam van elkaar konden worden onderscheiden.

Amandelpark (vruchtenbuurt, 2 april 2001)

In 1999 was de straatnaam Amandelpark vastgesteld. Op verzoek van de wijkraad kreeg ook de aangrenzende groenstrook nu de naam Amandelpark. Het aan de straat gelegen seniorencomplex was door de eigenaar al eerder Amandelpoort genoemd.

Le Havre (Franse buurt, 2 april 2001)

De naam kreeg geen uitgang om zo onderscheid te maken tussen de woon- en de bedrijfsstraten in deze buurt. Iets dergelijks was eerder gebeurd bij de Steenmarter in de kleine-zoogdierenbuurt (1972).

Willemsplein (naam in de volksmond, vorstenbuurt, 10 maart 2000¹²⁹)

Naam voor het latere Clausplein. Tegen de naam Willemsplein bestond in de stad enige weerstand, omdat het Wilhelminaplein in 1942 zo was genoemd, nadat de bezetter die naam had verboden.

Grasanjelier, Grasbaan, Grasbeemd, Grasbloem, Grasboom, Grasdreef, Grasduiker, Grasduin, Grasfonteinkruid, Gragewas, Grashalm, Grashedge, Grashoen, Grasjonker, Graskant, Graskarper, Graskers, Grasklokje, Grasland, Grasleeuwerik, Graslalie, Graslinnen, Graslook, Grasmaand, Grasmat, Grasmier, Grasmus, Grasparkiet, Grasperk, Graspieper, Grasplant, Grasplantsoen, Grasplein, Graspol, Grasrups, Grassavanne, Grassijsje, Grassnip, Grassteppe, Grasstrook, Grastapijt, Grasveld, Grasvink (Meerhoven, 11 juli 2001).

De naam Graskant werd op 9 juli 2004 opnieuw vastgesteld voor een andere straat. De namen Gragewas, Grashalm en Grasmaand werden op 13 oktober 2010 ingetrokken.

Clausplein, Lichtplein, Lichtstraat (vorstenbuurt, 23 oktober 2001)

Met de naam Clausplein sloten B & W aan bij de vorstenbuurt. Lichtplein (1999) was een naam die in de volksmond al bestond en die – mede omdat geen goede koningshuisalternatieven meer beschikbaar waren – werd gelegaliseerd. Naar analogie daarvan werd de naam Lichtstraat vastgesteld. Op 4 april 2002 werden de huisnummers Willemstraat 2 tot en met 10 vervangen door Clausplein 2 t/m 10.

Bedrijventerrein Esp (19 december 2001)

De naam verviel op 14 maart 2002.

¹²⁹ 'Willemsplein' (ingezonden brief), *E.D.*, 10 maart 2000, 13, 'Willemsplein niet tijdig klaar voor EK', *E.D.*, 15 mei 2000, 11. 'Willemsplein nog steeds niet echt bekend als Clausplein', *E.D.*, 10 augustus 2002, 15.

2002

Op 14 maart 2002 maakten B & W bekend dat in de openbare bekendmaking van 22 januari 2002 een vergissing was gemaakt. Daarin was de naam 'Bedrijventerrein Esp' (2001) bekendgemaakt, terwijl bedoeld was geweest het beloop van de straatnaam Esp vast te stellen. Daarmee verviel de naam 'Bedrijventerrein Esp' weer en kreeg het terrein met terugwerkende kracht zijn oude naam Esp terug. Zie ook Esperheide (21 mei 2002).

Flight Lane (Meerhoven, 4 april 2002)

Naam voor de busbaan tussen de Luchthavenweg en de Zanddreef.

Prunusstraat (bomenbuurt, 4 april 2002)

Het was niet mogelijk de gebruikers van de voormalige broodbakkerij van de Etos aan een bestaande straat te adresseren. Daarom kreeg het pand een eigen straatnaam. De naam verviel op 28 april 2008.

Het was niet duidelijk of de naam Henri Evenepoelstraat (1988) al was ingetrokken; daarom gebeurde dat voor de zekerheid op 4 april (misschien nogmaals). De naam voor de straat van de Van Wassenhovestraat naar het Gymnasium Augustinianum was al snel na het vaststellen in onbruik geraakt, omdat het gymnasium zijn oude adres aan de Van Wassenhovestraat had behouden.

Op 8 april 2002 werd de naam Timorstraat (1947) ingetrokken. De straat was inmiddels opgebroken.

Carel Willinkstraat, Dick Ketstraat, Johan Mekkingstraat, Joop Moesmanstraat, Nola Hattermanstraat, Raoul Hynckesstraat (schildersbuurt, 19 april 2002)

Tegelijk werd de Jan van Eykgracht doorgetrokken. Alle nieuw vernoemde schilders waren magisch realisten.

Esperheide (industrieterrein, 21 mei 2002)

Het gebied Esp werd door de autoweg in twee delen gesplitst, die niet meer met elkaar in verbinding stonden. In het noordelijk deel was de naam op 19 december 2001 gehandhaafd, het deel ten zuiden van de autoweg kreeg daarom de nieuwe naam Esperheide.

Meerhovendreef, Nieuwe Sliffertsestraat (Meerhoven, 3 juni 2002)

Het Buurtplein (naam door de buurt gegeven, 3 juni 2002¹³⁰)

Plein tussen de Verhulststraat en de Nicolaïstraat.

Heuvelplein (naam in de volksmond, 5 juni 2002¹³¹)

Naam voor het pleintje op de hoek ten Hagestraat-Jan van Lieshoutstraat bij de ingang van de Heuvel Galerie.

Het naambordje Castendijkweg (1996) kreeg alsnog het onderschrift: 1^e havenmeester van het vliegveld Welschap (6 november 2002).

2003

Knuvelderlaan (letterkundigenbuurt, 6 januari 2003)

Naar de bekende neerlandicus en voormalige directeur van het St.-Joriscollege, dat in zijn tijd in het gebouw op de hoek van de Elzentlaan en de Jan Smitzlaan was gevestigd. Zie ook

¹³⁰ 'Buurtplein is aanwinst voor Bennekel', *E.D.*, 3 juni 2002, 9.

¹³¹ 'Vergrote stalling geopend', *E.D.*, 5 juni 2002, 15.

Knuvelderpark (1984).

Eekhoornhof, Korenwolfstraat (kleine-zoogdierenbuurt, 23 januari 2003)

Adriaen Brouwerstraat (schildersbuurt, 23 januari 2003)

Tegelijk werd de naam van de inmiddels verdwenen Brouwerstraat (1934) in de ambachtenbuurt ingetrokken.

Charlotte de Bourbonhof (vorstenbuurt, 27 februari 2003)

Charlotte de Bourbon was de derde echtgenote van Willem van Oranje.

Anna van Egmondstraat (vorstenbuurt, 27 februari 2003)

Bij het bedenken van een naam voor het Charlotte de Bourbonhof, bleek het idee te bestaan dat de naburige Van Egmondstraat naar de bekende graaf van Egmond (1522-1568) was genoemd en daarom werd het voorstel gedaan de nieuwe straat naar een andere graaf te noemen. Gezien de andere buurtnamen was het echter al snel duidelijk, dat de naam Egmond bij de 'Oranjehuisnamen' behoorde en dat de straat moest zijn genoemd naar Anna van Egmond, de eerste echtgenote van Willem van Oranje. Om voor de toekomst een nieuwe vergissingf uit te sluiten en naar analogie van de Charlotte de Bourbonstraat en de Louise de Colignystraat (derde en vierde echtgenote van Willem van Oranje), kreeg de straat de nieuwe naam Anna van Egmondstraat. Tegelijk verviel de naam Van Egmondstraat (1920).

Herodotusplein (geschiedkundigenbuurt, 24 juni 2003)

Park Forum (Industrieterrein Meerhoven, 16 september 2003)

In 1998 was de naam Lake Forum gegeven, omdat in deze buurt een grote waterplas zou komen. Dat plan ging niet door. In plaats daarvan werd besloten een park aan te leggen en daarom werd de naam van het toekomstige industrieterrein gewijzigd. De naam Lake Forum verviel.

Binnenwiertzstraat (letterkundigenbuurt, 16 september 2003)

De naam Binnenwiertzstraat (1926) was niet juist gespeld. Op verzoek van de straatbewoners werd die daarom gecorrigeerd. Omdat het niet voor iedereen duidelijk was wie Binnenwiertz was geweest, kreeg het bordje nog het onderschrift: 'Priester-dichter 1870-1915'. Binnenwiertz was de bouwpastoor geweest van de Onze Lieve Vrouw van Lourdeskerk in Scheveningen. Om voor de bouw geld in te zamelen liet hij een kleurenprentbriefkaart drukken met daarop een tekening van de kerk. Op de achterzijde stond het gedicht:

*Wie hier zijn zilver geeft of goud,
Maakt zich voor eeuwig rijk.
Hij heeft zijn geld aan haar vertrouwd,
Die hemelsche paleizen bouwt
Van al dat aardsche slijk.*

2004

Hoog Gagel (bomenbuurt, 10 februari 2004)

De naam voor een bouwplan dat deels verhoogd was en aan de Gagelstraat lag, was bedacht door de projectontwikkelaar. Ongetwijfeld had de naam van het kort daarvoor gerenoveerde gebouw Hoog Elzent aan de Elzentlaan hier als voorbeeld gediend, maar de naam Hoog Elzent was een oude veldnaam en dat was Hoog Gagel dus niet. Elzent betekende 'plaats waar elzen groeien' en hoog duidde erop, dat dit een hoger gelegen deel van de Elzent was.

Graskant, Grasvogel, Graszode (Meerhoven, 9 juli 2004)

Graskant was op 11 juli 2001 al eens vastgesteld (voor de latere Graskamp), maar vermoedelijk was dat even vergeten. De juiste ligging van de nog aan te leggen straat was nog niet duidelijk. Zie 5 augustus 2004.

Rijsven, Witven (vennenbuurt, 9 juli 2004)

Graskamp (Meerhoven 5 augustus 2004)

De voormalige Graskant kreeg de naam Graskamp. Tegelijk werd het beloop van de nieuwe Graskant (9 juli hierboven) vastgesteld.

Tegenbosch (oud toponiem, 5 augustus 2004)

Straatnaam voor de nieuwe villa's op het terrein van landgoed de Wielewaal. In deze omgeving lag tot in de twintigste eeuw de ontginningsboerderij Tegenbosch, waarvan Willem van Milberg (1388-1413), heer van Eindhoven en Woensel, de vroegst bekende eigenaar was geweest.

Demerpassage (naam in de volksmond, 19 augustus 2004¹³²)

Naam voor het winkelviaduct achter de Piazza. Al bij het plan voor de bouw van de winkelunits was sprake van de 'zogenaamde Demerpassage'.

High Tech Campus (campusterrein, 9 november 2004)

2005

Catharinaplein (binnenstad, 11 januari 2005)

Don Boscoplein (naam in de volksmond, 22 januari 2005¹³³)

Het plein achter de Don Boscostraat.

Ton Smitspark (25 januari 2005¹³⁴)

Omdat in 2003 een laan naar Gerard Knuvelder was genoemd, werd de naam Gerard Knuvelderpark (1984) ingetrokken. Zo kon het park worden genoemd naar Ton Smits (1921-1981). De naamgever was een tot in de Verenigde Staten bekende cartoonist, die aan het park had gewoond. In zijn woonhuis, het 'Ton Smits Huis', is een museum gevestigd dat aan zijn werk is gewijd.

Rode Plein (naam in de volksmond, 8 februari 2005¹³⁵)

Alias voor het Baekelandplein, waar werkplekken zijn gecreëerd voor prostituees.

Lex en Edo Hornemannplantsoen (plantsoen, 14 februari 2005¹³⁶)

Op verzoek van de tante van de jongens werd de naam Gebroeders Hornemannplantsoen (1987) gewijzigd. Zij vond de naam 'gebroeders' weinig geschikt voor twee kinderen en dat het woord ook te veel leek op 'Gebrüder'.

Theaterpad (18 februari 2005)

Pad naast het Parktheater.

¹³² Maartje Smeets, 'Doorgangen Bijenkorf-Piazza mogelijk snel open', *E.D.*, 19 augustus 2004, 13. De naam was een blijvertje en komt onder meer ook voor in een advertentie van de Staatsloterij in *E.D.*, 6 maart 2007.

¹³³ Makelaarsadvertentie voor appartementen in het *E.D.*, 22 januari 2005.

¹³⁴ Zie ook: 'Ton Smits krijgt een park', in *E.D.*, 4 augustus 2005 en Marloes Kuyten, 'Park genoemd naar cartoonist Ton Smits', in *E.D.*, 29 augustus 2005.

¹³⁵ Irene van de Ven, 'Slaaplek hoertjes hot item', in *E.D.*, 8 februari 2005.

¹³⁶ Henri van Wijmeren, 'Herinneringsdans voor Lex en Edo Horneman', in *E.D.*, 23 april 2005.

Straatnamencommissie

Voorzitter M. Bakermans werd op 26 oktober 2005 als voorzitter opgevolgd door J.M.L.E.G van den Eeden. De nieuwe voorzitter was beleidsadviseur van Burgerzaken, maar had eerder achter de schermen al veel bemoeienis met de straatnaamgeving gehad en was ook dikwijls ingevallen als de vorige voorzitter, W. Gijsbers, verhinderd was een vergadering bij te wonen.

Kalmoesplein, Kamilleplein, Laurierplein, Lavendellaan (kruidenbuurt, 28 oktober 2005)

Nieuwe namen in de gerenoveerde Kruidenbuurt.

Zandberg, Zandgroeve (Meerhoven, 17 november 2005)

Zomereik (bomenbuurt, 17 november 2005)

Kruisstraattunnel (14 december 2005)

De tunnel had geen naam en dat was voor de politie lastig als die er moest optreden.

2006

Volderhof (22 februari 2006)

Het Volderhof herinnerde aan de oude Volderstraat (1400), waar ook de Hermanus Boexstraat (1951) korte tijd naar was genoemd.

Oude Vensedijk (22 februari 2006)

De Vensedijk was door de autoweg in twee delen gesplitst, wat tot verwarring leidde. Vandaar dat een van de delen een nieuwe naam kreeg.

Thomas van Rooijpad (22 februari 2006)

In Tongelre liep van de Doolstraat richting Kanaal een oude veldweg, die eigendom was van de erven Thomas van Rooij. De gemeente Eindhoven had van de erven toestemming gekregen om op de weg een eenvoudig wandelpad aan te leggen, zodat wandelaars niet langer langs de drukke Urhovenseweg hoefden te lopen. Als tegenprestatie voor het gebruik van de grond plaatste de Gemeente een straatnaambord met als onderschrift 'Timmerman en boer te Tongelre (1820-1902)' en maakte zij voortaan jaarlijks € 1,- over aan de Stichting het Brabants Landschap. De straatnaam werd niet officieel vastgesteld, maar B & W stemden op de genoemde datum wel in met de plaatsing van het naambord.

Jan Romeinstraat (historicus, 16 mei 2006)

Bosduin, Bosgaai, Bosgors, Bosleeuwerik (=boomleeuwerik), **Boslijster** (= grote lijster), **Bosruiter, Bosuil, Bosvink, Boszanger** (= fluit) (Meerhoven, 3 augustus 2006)

2007

Bosrand (Meerhoven, 31 januari 2007)

De Band (Industrieterrein Acht, 31 januari 2007)

Lieven de Keypark (park aan de Lieven de Keylaan, 28 maart 2007)

Lichttoren (toponiem, 14 mei 2007)

Het was niet mogelijk de bewoners van de herontwikkelde Lichttoren aan een van de bestaande straten te adresseren. Daarom kreeg het gebouw (de eigenlijke toren en een deel van de bebouwing op de hoek van de Mathildelaan en de Emmasingel) een eigen straatnaam.

Straatnamencommissie

Op 4 juni besloten B & W, dat bij het benoemen van straten meer rekening moest worden gehouden met de cultuurhistorie.

Willem Schorerstraat, Willem Pompestraat (rechtsgeleerden, 18 juli 2007)

Altvioolstraat, Bekkensstraat, Blokfluthof, Cellostraat, Contrabasstraat, Dirigentplein, Dwarsfluitstraat, Fagotstraat, Gitaarstraat, Harpstraat, Hobostraat, Hoornhof, Houtblazerspad, Klarinetstraat, Klavecimbellaan, Koperblazerspad, Orkestpad, Paukenstraat, Pianostraat, Piccolostraat, Sonatepad, Symfoniestraat, Tamboerijnpad, Triangelstraat, Trombonelaan, Trompetstraat, Tubastraat, Vioolstraat, Xylofoonlaan (Tongelrese Akkers, 15 augustus 2007)

De ligging van de straten in het bouwplan was zoveel mogelijk gelijk aan de plaats van de instrumenten in een symfonieorkest. De namen waren door de straatnamencommissie voorgesteld zonder uitgangen, maar B & W wensten dat die alsnog werden toegevoegd.

Tongelresche Akkers (buurtnaam, 15 augustus 2007)

Tegelijk stelden B & W de buurtnaam 'Tongelresche Akkers' vast. De Klein-Tongelrese akkers waren de akkers die bij het gehucht Klein Tongelre hoorden, dat rond de kruising van de Tongelresestraat en de rondweg had gelegen. In de jaren dertig werd de naam ook gebruikt bij de ontwikkeling van de stedenbouwkundige plannen in deze omgeving. De naam Tongelrese akkers was hiervan afgeleid; de naam sloot aan op de naburige buurt Doornakkers.

Waterfront, Waterkring, Waterland, Waterlinie, Waterlus, Waterstad, Waterweg, Waterwereld, Waterwijk (Meerhoven, 9 oktober 2007)

Meerbos, Meergras, Meerplein, Meerring, Meerwater, Meerzand (Meerhoven, 9 oktober 2007)

2008

Gerretsonplein (historicibuurt, 14 januari 2008)

Duthmalatunnel (TU/e-terrein, 14 januari 2008)

Fietstunnel onder de rondweg voor een fietspad langs de Dommel. Duthmala is de Latijnse naam voor Dommel.

Klokgebouw, Philitelaan, (Strijp S, 14 januari 2008)

B & W beschouwden het Klokgebouw als een pendant van de Lichttoren en gaven er daarom ook een afzonderlijke straatnaam aan.

Torenallee (voor de centrale as door Strijp S), **Apparaten, Ketelhuis, Leiding, Machinekamer, Metaal, Nat. Lab, Veen** (zeven namen die volgens het voorstel waren gerelateerd aan gebouwen op het fabrieksterrein; dat drie ervan niet in deze groep thuishoorden, was blijkbaar niet opgemerkt, maar verder voor de naamgeving ook niet van belang), **Beeldbuis, Gloeilamp** (producten), **Lentebode, Luistervink, Meesterzanger** (bijnamen van Philipsproducten), **Ir. Kalf, Ir. Van der Pol, Prof. Carasso, Prof. Horowitz** (de eerste drie waren Philipsmedewerkers, Carasso was de ontwerper van het oorlogsmonument op het terrein), **Stoom** (gerelateerd aan een bedrijfsproces) en **Ferriet** (stof), **Pentode** (product), **Glasblazer** (zwaarste beroep op Strijp S), **Hoedendoos** (bijnaam Philipsproduct), **Lampenmaakster** (beroep); alle namen 24 maart 2008)

Einde 2007 besloten B & W voor de overige straatnamen op Strijp S een prijsvraag uit te schrijven. De organisatie was in handen van de Dienst Stedelijke Ontwikkeling en Beheer.

Voorwaarde was onder meer dat de namen moesten zijn geïnspireerd door het verleden van het gebied. Van de geboden mogelijkheid werd druk gebruik gemaakt. Een jury koos ten slotte achttien namen, waaronder de vijf meest genoemde. Die werden vervolgens aan de straatnamencommissie voorgelegd om te controleren op doublures, gelijkenissen enz. Vervolgens werden de namen op 24 maart 2008 door B & W vastgesteld. Bewust werd daarbij alleen het stamwoord vastgesteld. Het achtervoegsel zou later worden toegevoegd, afhankelijk van de uitvoering (straat, plein of laan). Tegelijk met de namen waarvan verwacht werd dat die nodig zouden zijn, werden nog enkele reservenamen vastgesteld. Dat zijn de vijf hierboven laatstgenoemde.

Het besluit werd niet, zoals bij straatnamen gebruikelijk is, direct door middel van een openbare bekendmaking publiek gemaakt. Dat zou met deze namen pas gebeuren na het toevoegen van het tweede deel. Volgens een juridisch advies was het dan niet meer nodig dat B & W de complete naam nog eens vaststelden. In de gemeentelijke administratie wordt 24 maart 2008 daarom beschouwd als de datum van vaststelling. In de praktijk werd en wordt na het bepalen van het tweede deel bekend gemaakt, dat straat aan de openbare ruimte is toegevoegd.

De Dienst Stedelijke Ontwikkeling en Beheer had zich al lang sterk gemaakt voor de naam Torenallee. Die naam was toegevoegd aan de overige en werd zo ook door B & W vastgesteld. De straatnamencommissie was met die laatste naam niet gelukkig geweest, omdat 'allee' geen woord was dat in Eindhoven werd gebruikt. De straat was in de Philipstijd Torenstraat genoemd, omdat die gericht zou zijn op de Lichttoren.

In de loop van de tijd was een groot aantal straatnamen vervallen, maar zonder dat die officieel waren ingetrokken. Dat was nagelaten, omdat de verantwoordelijke ambtenaren niet op de hoogte waren geweest van het opbreken, de straat nooit was aangelegd, of intussen een andere naam had gekregen. Na een inventarisatie vond op 28 april 2008 een grote schoonmaak plaats. Hierbij werden ook de namen ingetrokken waarvan niet meer met zekerheid bekend was of die al ingetrokken waren. Het geheel betrof 42 Spaanse topografische namen, die in 1976 aan B & W waren voorgelegd, maar waarvan de straatnamen vermoedelijk nooit waren vastgesteld. Verder stonden op de lijst: Achtsehoek (1972), Barakken (1921), Bliksembos (1972), Byrdlaan (1970), Chambérylaan (1978), Den Hurk (1972), Doolplein (1966), Elisabethlaan (1920), Gagelsteeg (1920), Halve Stuiver (1997), Henri Evenpoelstraat (1988), Heuvel (parkeerterrein, 1976), Kasteelweg (1920), Kieviet (1972), Larixweg (1954), Maastrichtkade (1940), Madoeralaan (1934), Mosselweg (1920), Muggenhol (1972), Natalweg (1968), Prunusstraat (2002), Ramenasstraat (1966), Roermondlaan (1940), Sittardstraat (1940), Tasmanstraat (1920), Tijtgatstraat (1972), Van Engelandpad (1980), Vijksteeg (1969), Welschap (1920) en Wilkeslaan (1970).

Orgelplein, Partituurlaan, (Tongelrese Akkers, 3 december 2008)

De Partituurlaan was de nieuwe naam voor de Quinten Matsyslaan in de nieuwe muziekinstrumentenbuurt; het Orgelplein werd het adres van het nieuwe woonwagenveld op de grens van die buurt.

2009

Anton Philipslaan, Frits Philipslaan, Gerard Philipslaan (Philipsdorp, 24 februari 2009)

Al in 1957 hadden B & W besloten in de toekomst een straat of plein naar dr. Gerard Philips of naar de twee broers Philips te noemen, terwijl later ook de suggestie was gedaan Frits Philips in een straatnaam te eren. De aanleg van enkele straten naast het Philipsstadion bood de gelegenheid de wensen in vervulling te laten gaan.

Amsberghof (vorstenbuurt, 24 februari 2009)

Irislaan (bloemenbuurt, 31 maart 2009)

Karel Vermeerenplantsoen (binnenstad, 29 april 2009)

De docent tekenen Karel Vermeeren was jarenlang actief geweest op het terrein van de Eindhovense cultuurhistorie. Voor zijn verdiensten was hij benoemd tot ereburger van Eindhoven. Toen hij tien jaar was overleden vroegen familie en vrienden om hem in de binnenstad (het oude Eindhoven) te vernoemen en de commissie stemde hiermee in.

Ventoselaan (29 april 2009)

De straat achter de Ventoseflat aan de Mathildelaan werd al vanaf 1970 op de Falkplattegrond vermeld als Ventoselaan, maar die naam was nooit vastgesteld. Dat gebeurde daarom alsnog. Het flatgebouw dankte zijn naam aan de eerste eigenaar, de onroerendgoedmaatschappij N.V. Exploitatiemaatschappij Ventôse.

Blixemboschpad (Blixembosch, 22 april 2009)

Severijnpark (bestaande parknaam, 29 april 2009)

Voor de zuidelijke oever van het Afwateringskanaal was een naam nodig. Die oever werd daarom bij het park getrokken aan de overzijde van het water (1984).

Ketelhuisplein (Strijp S, 24 maart 2008, toevoeging aan de openbare ruimte 22 juni 2009)

De nieuwe regeling voor namen op Strijp S (zie hierboven 24 maart 2008) gold allereerst voor het Ketelhuisplein. In de openbare bekendmaking lieten B & W weten dat het Ketelhuisplein aan de openbare ruimte was toegevoegd.

Maximahof (vorstenbuurt, 10 november 2009)

Stadsdelen, wijken en buurten

Door de stedenbouwkundige ontwikkelingen sinds 1999 was het nodig de verdeling van de stad in stadsdelen, wijken en buurten aan te passen. Hieronder worden de nieuwe buurt- en wijknamen genoemd. Daarbij is geen rekening gehouden met aanpassingen van onderlinge grenzen.

Burghplan, Gijzenrooi, Puttensedreef en Riel

Het gebied van de buurten Burghplan en Gijzenrooi werd opnieuw ingedeeld in vier nieuwe buurten.

Park Forum,

De buurtnaam Lake Forum werd veranderd in Park Forum, zoals al in 2003 met het gelijknamige industrieterrein was gebeurd.

Bosrijk, Zandrijk, Meerrijk

De buurt Bos- en Zandrijk werd gesplitst in de drie delen Bosrijk, Zandrijk en Meerrijk.

Tongelresche Akkers

Deze naam, die al in 2007 voor het gebied van een nieuwbouwproject was vastgesteld, werd toegekend aan de nieuwe buurt, die van de oude buurt Doornakkers-Oost werd afgesplitst.

Strijp S

De buurtnaam Glaslaan werd gewijzigd in Strijp S.

Limbeek-Noord, Limbeek-Zuid

De buurt Limbeek werd gesplitst.

Kapelbeemd

Kapelbeemd (industrieterrein) werd afgesplitst van de buurt Kerkdorp Acht.

Genneperzijde

De buurtnaam Poelhekkelaan werd gewijzigd in Genneperzijde. Er werd naar gestreefd geen straatnamen te gebruiken als wijk- of buurtnaam. De buurt had de nieuwe naam gesuggereerd.

Joriskwartier

De buurtnaam Heistraat werd gewijzigd in Joriskwartier. De buurt had de nieuwe naam gesuggereerd.

Woensel-West

De buurtnaam Groenewoud werd gewijzigd in Woensel-West, omdat de buurt over het algemeen al zo werd genoemd.

Gestelse ontginning

De wijknaam Oud Kasteel werd gewijzigd in Gestelse Ontginning, omdat de wijk over het algemeen al zo werd genoemd (alle namen vastgesteld op 10 november 2009, ingaande 1 januari 2010).

2010

Apparatenstraat, Ir. Kalffstraat, Ir. Van der Polstraat, Torenallee (Strijp S, 24 maart 2008, toevoeging aan de openbare ruimte 3 februari 2010)

Welschappad (13 april 2010)

In verband met daar aanwezige gemeentelijke voorzieningen, was het nodig het pad langs het Beatrixkanaal een naam te geven.

Laboratoriumstraat (Strijp S, 24 maart 2008, toevoeging aan de openbare ruimte op 10 augustus 2010)

Voor het eerste deel was niet gekozen voor de oorspronkelijk bekroonde naam Nat.Lab, maar voor de voor buitenstaanders meer begrijpelijke naam laboratorium.

Beuven (vennenbuurt, 10 augustus 2010)

Daalderplein, Guldenplein (Irisbuurt, 10 augustus 2010)

De plannen werden gewijzigd. Op 26 juni 2014 werden de namen in getrokken.

Oude Bestse Ploegstraat (grensgebied bij Best, 10 augustus 2010)

Sinds de annexatie van 1972 lagen in het noorden van de stad twee stukjes straat die eerder tot de Bestse Ploegstraat hadden behoord en nog steeds zo heetten. In Eindhoven bestond echter nog een andere Ploegstraat. Ofschoon aan de nieuwe Ploegstraat geen adressen waren uitgegeven, werd toch besloten eventuele toekomstige problemen voor hulpdiensten te voorkomen en de voormalig Bestse straat een andere naam te geven. Zie ook 22 maart 2022.

Basilicumstraat, Dragonstraat, Oreganostraat (kruidenbuurt, 13 oktober 2010)

Namen voor nieuwe straten in de gerenoveerde Kruidenbuurt.

Tegelijk werden in verband met een wijziging van het plan voor Meerhoven de namen Graszwas, Grashalm en Grasmaand ingetrokken. Deze namen waren op 11 juni 2001 vastgesteld.

2011

Straatnamencommissie

Op 1 januari 2011 werd de straatnamencommissie onttrokken aan de sector Publiekszaken en toegevoegd aan de sector Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH). Daar was al eerder de huisnummering ondergebracht, die daarvoor ook aan de bevolkingsadministratie van de Sector Publiekszaken gekoppeld was geweest. In de praktijk betekende de verhuizing, dat de commissie een nieuwe voorzitter en een nieuwe ambtelijke secretaris kreeg. De overige leden bleven dezelfde. Dat waren een vertegenwoordiger van de sector Economie en Cultuur, afdeling Kunst en Cultuur, vervolgens een van de sector Vergunningen, Toezicht en Handhaving (die daar belast was met onder meer de huisnummering), een van de sector Openbare Ruimte, Verkeer en Milieu, afdeling Stedenbouw en verder nog een van het Regionaal Historisch Centrum en van Postnl (post) en twee niet-ambtelijke leden op persoonlijke titel. Mevrouw ing. T.M.M.J. Baltussen-van Genuchten, hoofd van de afdeling Kwaliteit en Ondersteuning Vergunningen van de sector VTH volgde J.M.L.E.G van den Eeden op als voorzitter.

Door de verhuizing van de straatnamencommissie, maar ook omdat in 2009 de Wet Basisregistraties Adressen en Gebouwen (Wet BAG) van kracht was geworden, was het nodig de oude verordening op de straatnaamgeving uit 1995 te vervangen. Voor de nieuwe 'Verordening straatnamen en huisnummering Gemeente Eindhoven' ging de gemeente uit van de standaardverordening van de Vereniging Nederlandse Gemeenten. Na de noodzakelijke aanpassingen werd die op 28 juni 2011 door de gemeenteraad goedgekeurd en op 18 oktober in het Gemeenteblad (nr. 65) gepubliceerd, waardoor de verordening op die datum van kracht werd.

Afbugspoel, Anode, Conus, Diode, Elektronenkanon, Flowcaot, Fluorescentie, Fosfor, Getter, Ionenvalmagneet, Kathodestraalbuis, Maskerdoos, Persglas, Plaatstel, Reflectiespoel, Schaduwmasker, Scherm, Yokering (straatnamen op Strijp R, 25 januari 2011)

Enkele jaren eerder had een inwoner van Eindhoven voorgesteld om – zo lang na de oorlog – eens namen uit de Duitse topografie vast te stellen. De commissie besloot nu op deze suggestie in te gaan. Nadat er overleg was geweest met de Duitse ambassade stelde zij voor de beoogde groene wijk namen voor van de Duitse landstreken Altmark, Eifel, Palts, Sauerland en Taunus. Het lag in de bedoeling later voor een ander deel van Strijp R, waar andersoortige woningen zouden worden gebouwd, voor Duitse plaatsnamen te kiezen. De projectontwikkelaar was achteraf niet gelukkig met de keuze en besloot in overleg met de wethouder en een medewerker van de gemeentelijke afdeling Projectontwikkeling alsnog een prijsvraag uit te schrijven. De straatnamen moesten teruggrijpen naar het verleden van het gebied, waar ooit beeldbuizen waren gefabriceerd. B & W sanctioneerden die wens. Een jury onder leiding van een van de wethouders maakte een keuze uit de inzendingen.

De nieuwe namen op Strijp R werden niet direct bekendgemaakt. Net dus zoals eerder de namen op Strijp S. De achtervoegsels zouden weer – afhankelijk van het uiterlijk van de straat – pas later worden toegevoegd, waarna de namen openbaar zouden worden gemaakt.

Anodehof, Diodehof, Elektronenkanonlaan, Persglashof, Yokering (Strijp R, 25 januari 2011 en toegevoegd aan de openbare ruimte 21 februari 2011).

De eerste straatnamen voor de nieuwe buurt. Op 17 februari 2012 werd Yokering ingetrokken en op 24 juli 2014 Elektronenkanonlaan.

Landleven (Meerhoven, 26 september 2011)

2012

Straatnamencommissie

Omdat de 'Basisregistraties Adressen en Gebouwen' (BAG) die onder meer verantwoordelijk is voor de huisnummering, in februari verhuisde naar de afdeling Constructie en Ruimtelijke Kwaliteit van de sector VTH, verhuisde ook de straatnamencommissie. Die kreeg daardoor opnieuw een nieuwe voorzitter. Mevrouw ing. A.G.A.P. Smulders volgde mevrouw ing. T.M.M.J. Baltussen op. Zij was hoofd van de afdeling. Daarnaast werd de commissie nog uitgebreid met een vertegenwoordiger van de sector Gebiedsontwikkeling.

Beeldbuisring, Walserijstraat, Leidingstraat (Strijp R [Beeldbuisring] en Strijp S [Walserijstraat en Leidingstraat], 17 februari 2012)

De jury die in 2011 de namen had voorgesteld voor het plan Strijp R, had geadviseerd de centrale weg naar de beelbuis te noemen en de overige straten naar onderdelen daarvan (zie 25 januari 2011). Beeldbuis was echter al eerder vastgesteld voor Strijp S en daarom kon die wens van de jury niet worden gehonoreerd. Toen de eerste namen aan de openbare ruimte moesten worden toegevoegd, koos de verantwoordelijke ambtenaar in plaats daarvan in zijn advies voor Yokering. Yokering was ook door de jury voorgesteld en had het voordeel dat die al op 'ring' eindigde. Die naam was vervolgens op 21 februari 2011 aan de openbare ruimte toegevoegd. Het projectbureau voor Strijp R was daar achteraf niet gelukkig mee. B & W besloten daarop op hun besluit terug te komen. Dat kon omdat de naam wel was vastgesteld, maar dat het nog niet bekend was welke straat zo zou gaan heten. Op Strijp R werd voor de centrale weg alsnog de naam Beeldbuisring vastgesteld, terwijl tegelijk op Strijp S in plaats van de beoogde Beeldbuisstraat de naam Walserijstraat werd vastgesteld en daar ook aan een straat werd toegekend. Tegelijk werd daar de naam Leidingstraat vastgesteld en toegekend. De toevoeging van Yokering (2011) verviel.

Van Bergeijkstraat, Blauwververij (Rochusbuurt, 17 februari 2012)

Namen voor twee nieuwe straten op het terrein van de voormalige blauwververij van Van Bergeijk.

Barbarosstraat, Karel Doormanstraat, Van Heemskerckstraat, Van Speijkstraat, Zeeheldenlaan (zeehelden, 17 april 2012)

De zeeheldenbuurt werd gerenoveerd, waarbij het stratenpatroon werd gewijzigd. De buurtbewoners kregen de kans de namen voor de nieuwe straten te kiezen. Daarbij was door de gemeente wel bepaald, dat alleen zeehelden voor vernoeming in aanmerking kwamen. De naam Van Heemskerckstraat wordt op 23 november 2017 weer ingetrokken.

Speckenlaan, Spoorenberglaan (medici, 24 mei 2012)

De naamgevers waren twee Eindhovense artsen. Dokter J. Specken was als gynaecoloog verbonden geweest aan het St.-Josephziekenhuis en dokter H. Spoorenberg was oprichter en jarenlang directeur geweest van de gemeentelijke Geneeskundige- en Gezondheidsdienst. Beiden hadden op 18 mei 1993 al een straatnaam gekregen, maar die was op 13 juli van dat jaar weer ingetrokken, nadat enkele toekomstige bewoners, die zeiden ook namens anderen te schrijven, aan B & W hadden verzochten op het besluit terug te komen en de straten Florapark te noemen.

2013

Vuurklok, Vuurpot, Vuursteen, (archeologiewijk, 7 januari 2013)

In het gebied was gekozen voor namen ontleend aan de archeologie en het landschap. Aan de archeologie, omdat hier eerder een archeologisch onderzoek had plaatsgevonden en aan

het landschap, omdat de archeologie voor de naamgeving te weinig mogelijkheden leek te bieden. Juist zoals bij Striip R waren de namen tot stand gekomen door 'burgerparticipatie'. Omdat het bij de nieuwe buurt (opnieuw) onmogelijk was de bewoners te raadplegen, was ervoor gekozen om leerlingen van een basisschool uit de buurt suggesties te laten doen. Vooraf had de stadsarcheoloog de leerlingen verteld over het onderzoek dat onder zijn leiding was gedaan. Uit de voorstellen van de leerlingen maakte de straatnamencommissie een keuze, waarbij de namen soms wel wat moesten worden aangepast. De vaststelling van het beloop volgde later, omdat de naam van de aangelegen weg nog moest worden vastgesteld.

Amfoor, Buitendreef, Graanmaat, Helling, Hoogte, Klokbeker, Kogelpot, Laagte, Paalspoor, Panorama, Potscherven, Pijlpunt, Speerpunt, Terrassen, Veldlaan, Weide, Welput (archeologiewijk, 4 juni 2013)

In verband met een wijziging van het plan werden op 26 januari 2021 de namen Terrassen, Potscherven, Pijlpunt en Kogelpot ingetrokken en het beloop van de Panorama, Helling, en Hoogte aangepast.

Grote Beekstraat (Landgoed Grote Beek, 6 mei 2013)

De Dr. Poletlaan kreeg tegelijk een nieuw beloop van Vredeoord naar Antony Fokkerweg. Tegelijk verviel de naam Waterkant (1962).

PSVlaan (Philipsdorp, 29 augustus 2013)

In verband met het 100-jarig bestaan van P.S.V. werd de oude naam Mathildelaan voor het traject van de PSVlaan ingetrokken. De foutief vastgestelde nieuwe naam werd op 16 mei 2014 veranderd in PSV-laan.

Guldenstraat (muntenbuurt, 12 december 2013)

Op 10 augustus 2010 waren hier de namen Daalderplein en Guldenplein vastgesteld, maar de plannen waren daarna gewijzigd. Op 26 juni 2014 werden beide oude namen ingetrokken.

Mandelapark (vrijheidsheldenbuurt, 24 december 2013)

Naar de Zuid-Afrikaanse vrijheidsheld en president, die op 5 december 2013 was overleden. De naam werd op 26 juni 2014 gecorrigeerd in Nelson Mandelapark.

2014

Klein Tongelreplein (30 januari 2014)

Conusstraat, Fosforstraat (Striip R, 25 januari 2011 en toegevoegd aan de openbare ruimte op 26 februari 2014)

Onderschriften borden in straten genoemd naar de topografie van het Heilig Land.

Op 30 maart bracht Likoed Nederland een persbericht uit met de titel 'De gemeente Eindhoven veegt Israël' van de kaart. Likoed was boos over de onderschriften van de naambordjes uit 1967 in de Heilig Land-buurt, omdat die zouden suggereren dat geografische naamgevers in 2014 in Palestijns gebied lagen. Het bericht werd overgenomen door het ANP en haalden de landelijke pers en zelfs die in Israël, terwijl er ook vragen werden gesteld in de Tweede Kamer. B & W stelden aanvankelijk terecht dat met Palestina het historische Palestina werd bedoeld, maar op 14 juli liet het College weten, dat zij de onderschriften liet verwijderen uit het straatnamenregister en dat die bij de reguliere vervanging van de bordjes daarom niet meer zullen terugkeren. Zie ook 2020.

PSV-laan (Philipsdorp, 16 mei 2014)

Op 29 augustus 2013 was de foutieve naam PSVlaan vastgesteld. Tegelijk met het vaststellen van de juiste naam werd de foutieve naam ingetrokken.

Tegelijk werd ook de naam Mathildelaan ingetrokken voor het deel tussen de Glaslaan en de Beukenlaan, dat inmiddels tot het nog niet benoemde gebied van Strijp S behoorde.

Machinekamer, Prof. Horowitzstraat, Stoomstraat en Veemstraat, (Strijp S, 14 januari 2008 en toegevoegd aan de openbare ruimte op 25 juni 2014)

De naam Prof. Horowitzstraat werd op 3 juli 2015 gewijzigd in Professor Horowitzstraat. De naam Machinekamer verviel in 1923.

Glorieuxlaan (26 juni 2014)

Straat op een particulier terrein aan de Geldropseweg 170. Volgens nieuwe wettelijke bepalingen moeten alle panden een adres krijgen. Op het terrein lagen een aantal panden die werden bewoond door senioren. Zie ook 10 oktober 1995.

Gasfabriek, Gashouder (N.R.E.-terrein, 26 juni 2014)

Nieuwe namen op het terrein van de voormalige nutsbedrijven.

Nelson Mandelapark (vrijheidsheldenbuurt, 26 juni 2014)

Op 24 december 2013 was door een vergissing de naam Mandelapark vastgesteld. Tegelijk met het vaststellen van de juiste naam werd de foutieve ingetrokken.

Tegelijk werden ook de namen Guldenplein en Daalderplein (beide van 10 augustus 2010) ingetrokken. Op 12 december 2013 was voor het terrein al de nieuwe naam Guldenstraat vastgesteld.

Getterhof (Strijp R, 25 januari 2011 en toegevoegd aan de openbare ruimte op 16 juli 2014)

Kathodelaan (Strijp R, 24 juli 2014)

De toekomstige bewoners van de Elektronenkanonlaan hadden bezwaar tegen de straatnaam en verzochten die te wijzigen in Kathodelaan. Nadat was gebleken dat de projectontwikkelaar er geen bezwaar tegen had, werd het verzoek ingewilligd. De naam was nog niet vastgesteld, maar was afgeleid van de wel vastgestelde Kathodestraalbuis.

2015

Straatnamencommissie

Door een nieuwe reorganisatie verloor de commissie per 1 januari 2015 zowel haar voorzitter als haar secretaris. In afwachting van een nieuwe voorzitter werd de functie tijdelijk waargenomen door drs. E.J. Karssenberg, die programmaleider Ruimtelijke Ontwikkeling a.i. was. Op 1 juli droeg hij zijn voorzitterschap over aan ing. J.A. van Zeeland, eveneens programmaleider Ruimtelijke Ontwikkeling a.i., die op zijn beurt op 10 december als voorzitter werd opgevolgd door drs. ing. W. Canninga, het nieuwe afdelingshoofd Omgevingskwaliteit.

Pixelhof (Strijp R, 1 juli 2015)

Professor Carassohof (Strijp S, 3 juli 2015)

De naam werd fout vastgesteld als prof. Carassoshof, maar was wel goed gespeld geweest op de openbare bekendmaking en op de straatnaambordjes. Op 15 januari 2019 werd de naam gecorrigeerd.

Tevens wordt bekendgemaakt dat Prof. Horowitzstraat (25 juni 2014) geschreven dient te worden als Professor Horowitzstraat.

Groene Loper (TUE-terrein, 12 augustus 2015)

Het adres Groene Loper 5 wordt het officiële adres van de universiteit. Tegelijk vervalt het oude adres Den Dolech 2.

Tegelijk wordt de naam Simon Stevin Plein (28 augustus 1990) ingetrokken. Die naam was destijds door het bestuur van de TU/e als Simon Stevinplein vastgesteld.

Landgraaf, Landheer (Meerhoven, 21 september 2015)

Diabellistraat (componist, 15 oktober 2015)

Victoriapark (Philipscomplex, 28 oktober 2015)

Genoemd naar het Hotel Victoria dat ooit gevestigd was op Mathildelaan 77, aan de andere zijde van het Ventosegebouw.

2016

Tulpstraat (29 januari 2016)

Meerenakkerweg (bestaande naam, 24 november 2016)

Na de annexatie in april 1972 liep de grens tussen Eindhoven en Veldhoven over de middellijn van de Heistraat. Dat was onwenselijk, omdat er in Eindhoven al een Heistraat bestond. De naam kon alleen met instemming van Veldhoven worden veranderd, maar dit stuitte daar op bezwaren. Op 1 januari 2017 werd de grens daarom opnieuw gewijzigd, waarna heel de straat in Eindhoven lag. Op 24 november besloten B & W die met ingang van het nieuwe jaar Meerenakkerweg te noemen, zoals de aansluitende weg in Eindhoven al heette.

2017

Victoriahof (14 februari 2017)

Rein Welschenlaan, BIC (industrieterrein Brainport Industries Campus [BIC], 2 maart 2017)

De eerste straat op het BIC werd genoemd naar Reinier Wilhelmus Welschen (1941-2013), die zich als burgemeester van Eindhoven (1992-2003) bijzonder had ingezet voor de samenwerking tussen overheid, onderwijs en bedrijfsleven (triple helix) en die daarmee een van de grondleggers was van het latere Brainport. De tweede straat kreeg de naam van het industrieterrein. Het straatnaambordje Rein Welschenlaan werd op 17 september 2018 in het bijzijn van burgemeester J. Jorritsma. onthuld door Welschens vrouw Anneke Welschen-Van Alphen en haar kleinzoon Jools.

Met de naam BIC werd een nieuwe straat op het industrieterrein bedoeld.

Dichtbij Flight Forum was het laatste stuk van de Sliffertsestraat door een knip afgesneden van het eerdere deel. Dat was verwarrend. Het afgesneden deel werd daarom bij de straat Zandschuit getrokken (3 april 2017).

De naam Van Heemskerckstraat werd ingetrokken, omdat de oude Van Heemskerckstraat nog steeds bestond. De oude, aansluitende Piet Heinstraat werd over het tracé van de Heemskerckstraat doorgetrokken naar de Van Kinsbergenstraat (23 november 2017).

In verband met een verandering van het stratenplan werd het beloop van de Triangelstraat-aangepast. Eerder liep de Symphoniestraat van de Harplaan naar de Partituurstraat, maar die

loop werd later bij de Klavecimbellaan doorbroken. Het tweede deel van de Symfoniestraat werd daarom bij de Triangelstraat getrokken (23 november 2017).

2018

Schaduwmaskerstraat, Maskerdooshof, Flowcoatstraat, Reflectiespoelstraat (Strijp-R, 15 februari 2011 en 29 januari 2018)

De in 2011 vastgestelde namen werden aan het stratenbestand toegevoegd. De naam Reflectiespoelstraat werd in 2019 gewijzigd.

Goudvisstraat (2 maart 2018)

Een nieuwe naam in de vissenbuurt.

Kees de Beverpad, Kees Geenenstraat, Bernard Clementstraat (architectenbuurt, 4 juli 2018)

In de architectenbuurt werden op de plaats van het afgebroken Van der Puttcollege enkele straten aangelegd. Bewust werd ervoor gekozen om hier Eindhovense architecten te vernemen. Ook werd ervoor gekozen op de bordjes onderschriften aan te brengen, wat in het recente verleden niet altijd was gebeurd, terwijl B & W die in 1928 wel hadden voorgeschreven. De thematische wijkindeling, waar de gemeenteraad in 1920 voor had gekozen zou zonder onderschriften op de duur ook zinloos zijn.

Rachel Ruysstraat, Maria van Oosterwijckstraat (17 december 2018)

Twee namen voor nieuwe straten op het terrein waar eerder het Gymnasium Augustinianum had gestaan. Hierbij werd in deze schildersbuurt bewust voor vrouwen gekozen. De overige nieuwe bebouwing lag aan de nu doorgetrokken Joachim Patenirstraat. De eerste naam was verkeerd gespeld en werd op 20 januari 2021 verbeterd.

2019

De naam Professor Carossohof was in 2015 per abuis vastgesteld als Professor Carossoshof, maar daarna wel goed vermeld in de openbare bekendmaking en op de straatnaambordjes. De naam werd nu ook officieel gecorrigeerd (15 januari 2019).

De naam Reflectiespoelstraat (2018) berustte op een vergissing. Er bestaan geen reflectiespoelen, bedoeld was deflectiespoel, liet een toekomstige bewoner weten. Ook die naam werd gecorrigeerd (15 januari 2019).

De naam St. Petrustraat in de Zeeheldenbuurt verviel na het opbreken van de straat (15 januari 2019).

Douglashout, Grenenhout, Loofhout, Dreef, Loper, Naaldhout, Douglashoutpad, Grenenhoutpad, Loofhoutpad (Vredeoord, 14 mei 2019).

In de nieuwe wijk Vredeoord werden op verzoek van de woningbouwvereniging namen vastgesteld die gerelateerd waren aan de natuur. De straten Dreef en Loper waren autovrije assen. Aan de benoemde paden grensden geen voordeuren en werden dus geen huisnummers toegekend.

De naam Dreef werd 20 april 2023 ingetrokken.

Bernsteinstraat (Componistenbuurt, 3 juli 2019)

Lombokpad (Indonesische buurt, 3 juli 2019)

Prinses Mariannehof (Vonderkwartier, 3 juli 2019)

De laatste naam werd vastgesteld met het onderschrift 'geboren Van Oranje (1810-1883)'.

2020

Louis Buelenspad (31 januari 2020, pad door het Amandelpark)

Louis Buelens (Tervueren 1936-Eindhoven 1960) was een Belgische piloot die op 28 januari 1960 boven Woensel motorpech kreeg met zijn Thunderstreak F84F. Hij kon gebruik maken van zijn schietstoel, maar dan was zijn toestel op de stad gestort. Daarom koos hij ervoor om dat met sputterende motor tot buiten het bewoonde gebied te manoeuvreren. Hij stortte neer op Bokt in Son. Als herinnering aan zijn heldendaad werd in 1962 op Eindhovens gebied een monumentje voor hem opgericht, dat in 1960 naar het Amandelpark werd verplaatst. Ook kreeg een nabije school aan de Mirabelweg zijn naam. Toen de school in 2019 van naam veranderde, maakte de Henri van Abbe Stichting en de Lijst Pim Fortuyn zich sterk om het Amandelpark naar hem te noemen. Daarvoor moesten de initiatiefnemers echter kunnen aantonen dat voor hun plan draagvlak bestond bij de omwonenden en de gebruikers. Omdat dit veel tijd zou vragen, werd gekozen voor een alternatief en kreeg het pad door het park zijn naam. Het monument, dat aan het pad ligt, werd bij die gelegenheid opgeknapt.

Onderschriften op de borden in de straten genoemd naar de topografie van het Heilig Land

In 2014 was er een discussie geweest over de onderschriften van de straatnaamborden in straten genoemd naar de topografie van het Heilig Land (zie aldaar). B & W hadden toen besloten de onderschriften niet meer op te nemen als de bordjes zouden worden vervangen. Maar bordjes gaan lang mee. In 2020 ontstond opnieuw discussie over dezelfde zaak. Om verdere onrust te voorkomen besloten B & W daarop om de bordjes op korte termijn te vervangen. Dat gebeurde in de loop van april 2020.

Bosviool (Meerhoven) 9 april 2020

Groene Akker (Strijp) 9 april 2020

Dirk Noordhoflaan (Brainport Industrial Campus (B.I.C.) Noord), 30 juni 2020

De naam werd voorgesteld door Brainport Industries en is genoemd naar ir. Dirk Noordhof (1915-2005). Hij was scheikundig ingenieur en vice-president van de raad van bestuur van de N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken te Eindhoven. Hij heeft veel betekend voor de werkgelegenheid in de regio. Hij was ook oprichter en naamgever van de Stichting Bevordering Vakmanschap, die sinds 1986 jaarlijks aan de beste vakman of -vrouw in de regio de Ir. Noordhofprijs uitreikt.

Tegelijk werd de Spottersweg doorgetrokken van kruispunt Erica/A5 in Oirschot naar Flight forum.

De Vest (30 juni 2020)

Door de aanleg van het Heuvelcomplex was de oude Genderstraatje in twee delen verdeeld. Dit bleek een bron van vergissingen. Het zuidelijke deel dat een verbinding had gekregen met de Vestdijk, kreeg daarom een andere naam en werd genoemd naar de Vest, de vroegere stadsgracht die langs de Vestdijk stroomde.

Trombonestraat, Mirambahof (30 juni 2020, Tongelrese Akkers)

De namen werden vastgesteld in verband met een wijziging van het geplande straten patroon. Tegelijk verviel de nog onbewoonde Trombonelaan, die werd toegevoegd aan de Xylofoonlaan. De loop van de Trompetstraat werd gewijzigd in een lus.

Elsthof (15 oktober 2020, Gelderse buurt)

Door stadsvernieuwingen zijn in de afgelopen periode een aantal straten vervallen. De volgende namen werden op 15 oktober ingetrokken: 1^e Kruizemuntstraat, 1^e Lavendelstraat, 2^e Akkermuntstraat, 2^e Lavendelstraat (alle vier 1929), Alsemstraat (20 maart 1928), Benedictusstraat, Dahliastraat, Heemskerkstraat (alle drie 1920), Kamillestraat (1928), Kattestraat (1959 met een N), Lavendelhof (1928), Nobelstraat, Röntgenstraat (1961), Snelliusstraat (1924, Venkelstraat (1928), Vredesplein, Weteringstraat, Witte de Withstraat, Van Galenstraat (alle vier 1920).

2021

Lili Bleekerstraat, Jan van der Heijdenhof, Tettje Jollestraat (Woensel West, 20 januari 2021)

Tegelijk werd de Jan van der Heijdestraat ingetrokken en het beloop van de namen Celsiusplein, Celsiusstraat, Fahrenheitstraat en Newtonplein aangepast.

Rachel Ruyschstraat (Schildersbuurt Stratum, 20 januari 2021)

Op 17 december 2018 was de naam Rachel Ruysstraat fout vastgesteld. Die werd nu verbeterd.

Steilte, Stijging, Glooiing (Blixembosch Buiten, 26 januari 2021)

Tegelijk werd het beloop van de straten Panorama, Helling, en Hoogte (alle drie 2013) aangepast en werden de straatnamen Terrassen, Potscherven, Pijlpunt en Kogelpot (alle vier 2013) ingetrokken.

Lumenstraat (Emmasingelkwadrant, 12 maart 1921)

Tegelijk werd het beloop van de oude Gagelstraat gewijzigd.

Achtse Heide (12 maart 2021)

Naam voor een nieuwe tunnel onder de A2/N2. De 120 meter lange tunnel verbindt het vliegveld en Brainport Industries Campus (BIC) met het Goederendistributiecentrum Acht.¹³⁷

Oude Spoorhof, Dommelboord (12 maart 2021)

Twee namen voor een nieuw te bebouwen gebied aan de Stationsweg. Voordat er een hoogspoor werd aangelegd lag het gebied deels onder het spoorwegemplacement. Aan de oostzijde wordt het begrensd door de rivier de Dommel.

De Oude Brouwerstraat (15 juni 2021)

De naam werd op verzoek van boa's en buurtbewoners vastgesteld voor een achterpad dat voor een klein deel op het tracé lag van de vroegere Brouwerstraat. De naam stelde boa's beter in staat op te treden bij overtredingen. De naam Brouwerstraat was niet meer beschikbaar, omdat inmiddels in de schildersbuurt de Adriaen Brouwerstraat was vastgesteld.

¹³⁷ Eindhovens Dagblad 20 juli 2022

Achterbosch, Boslust, De Voorstad, Duizend Morgen, Eikberg, Groenendijk, Kwartier, Langlaar, Noordhoek, Overakker, Raakeind, Rondveld, Rijt, Veldheuvel, Vloet, Voort, Weeg, Westrik, Zelt (buurtschap te Veld, 15 juni 2021)
De straatnamen zijn afgeleid van Brabantse buurtschappen.

Bertus Capellebrug, Pont d'Arc, Pont du Gare, Pont Neuf (22 november 2021)

Een bewoner van de Achtse Barrier had het verzoek gedaan om de bruggen in het park een naam te geven. Dat verzoek werd ondersteund door de hulpdiensten en het wijkbeheer. Vooral de wens van de hulpdiensten was een belangrijk argument om het verzoek te honoreren, want die bleken er in geval van nood veel gemak van te kunnen hebben. De inwoners van de Achtse Barrier werden in de gelegenheid gesteld voorstellen te doen. Er kwamen 160 suggesties binnen, waaruit een selectiegroepje met een vertegenwoordiger van het leefbaarheids-team, twee inwoners en de wijkagent er drie selecteerden. De eerste naam bestond al officieel en was al in 1994 door buurtbewoners gegeven als blijk van waardering voor Bertus Capelle, president-commissaris bij Woningbouwvereniging Beter Wonen, die bij de brug had gewoond en in 2004 was overleden. Deze brugnaam werd nu op verzoek van de buurtbewoners geformaliseerd.

2022

Campinastraat, Melkfabriekstraat, IJsfabriekstraat (15 februari 2022)

Nieuwe straten op het terrein waar van 1961 tot medio 2015 de zuivelindustrie van Campina was gevestigd. Een aantal gebouwen daarvan bleven behouden. Aan omwonenden en toekomstige bewoners was gevraagd om suggesties voor de straatnamen. Dat leverde ruim 250 reacties op met meer dan 1000 namen, waarvan er vijftig aan de straatnamencommissie werden voorgelegd. Die namen waren verdeeld over drie categorieën: historische namen, productnamen en procesnamen. De commissie gaf de voorkeur aan historische namen.

Fatimahof (15 februari 2022)

Een leegstaand deel van de Fatimakerk aan het Servaasplein werd verbouwd tot achttien appartementen, terwijl op een naastgelegen terrein nog twaalf woningen werden gebouwd. Voor de woningen was een nieuwe straatnaam nodig.

Oude Bestse Ploegstraat (22 maart 2022)

Een klein deel van het plangebied van de Brainport Industries Campus lag in de gemeente Best, terwijl het praktischer was, dat heel het plangebied in één gemeente lag. Daarom was de gemeentegrens op 1 januari 2022 verlegd. Een deel van de Beste Ploegstraat was daardoor in Eindhoven komen te liggen. Deze staat lag in het verlengde van de bestaande Oude Bestse Ploegstraat (zie 10 augustus 2010) en kreeg daarom nu ook die naam. Tegelijk werden het beloop van de Dirk Noordhoflaan en van het Welschapspad aan de nieuwe situatie aangepast. Omdat een stukje van Eindhoven aan de overzijde van de A58 door de grenswijziging niet meer rechtstreeks vanuit Eindhoven bereikbaar was, werd dit aan Best overgedragen, maar in dat gebied lagen geen benoemde straten.

VDMA-plein, De Diagonaal, De Bosloop, De Luwte (18 juli 2022)

Straatnamen voor het VDMA-terrein, zoals voorgesteld door de projectontwikkelaar. De hoofdletters staan voor **V**an der **M**eulen-**A**nsems, de Forddealer die hier vroeger was gevestigd.

Stationskwartier, Spoorzijde Zuid (23 november 2022)

Eerder behoorde dit gebied tot het Stationsplein.

Brabantiapad (23 november 2022)

Het pad loopt vanaf de Hasseltweg in de richting van het terrein van voetbalvereniging Brabantia.

Hof van Gestel (23 november 2022)

Nieuw straatje evenwijdig aan de Hoogstraat.

Pastorietuin (23 november 2022)

Naam voor een aan te leggen plantsoen op het Begijnenhof. Hier lag vroeger de tuin van de pastorie van de St.-Catharinakerk.

Hof van Olijven (23 november 2022)

Nieuw hofje bij de r.k. kerk in Vlokhoven.

2023

Blauwe Loper (27 februari 2023)

TU/e Real Estate had het verzoek ingediend om een nieuwe straat op het universiteitsterrein analoog aan de reeds bestaan de Groene Loper Blauwe Loper te mogen noemen. B & W stemden hiermee in.

De namen Dreef (2019) en 1^e Akkermuntstraat (1929) werden ingetrokken. De eerste verbinding was waarschijnlijk nooit aangelegd en de andere was opgebroken in verband met de wijkvernieuwing van de Kruidenbuurt (20 april 2023).

Machinekamerplein (5 juni 2023)

De naam Machinekamer (2004) werd gewijzigd in Machinekamerplein en het beloop van zowel het Machinekamer- als het Ketelhuisplein werd opnieuw vastgesteld.

Strozziplantsoen (componistenbuurt, 20 september 2023)

Bij een wijkvernieuwing werd in de componistenbuurt een nieuw plantsoen aangelegd.

Tegelijk vervielen de namen van de opgebroken Perosistraat, Mascagnistraat, Cileastraat en Camprastraat (allemaal vastgesteld in 1957), terwijl de loop van de Vivaldistraat werd ingekort tot de Gallupstraat.

Een klein deel van de Welschapsedijk stond abusievelijk als Vensedijk geregistreerd. Deze fout werd door een besluit van B & W gecorrigeerd (20 september 2023).

Henriette Bosmanspad, Belle van Zuylenstraat (componisten, 6 december 2023)

Twee nieuwe straten bij het nieuwe Strozziplantsoen.

De Biezen, De Slenken (6 december 2023 TUe-terrein)

Het stratenplan op het TUe-terrein werd gewijzigd. Het gebied is particulier terrein, waar het universiteitsbestuur de straatnamen vaststelt. B & W stemden met de twee nieuwe namen in. Tegelijk besloot het bestuur de namen De Wielen (1974), Avenue Du Cygne en Laplace (1986) in te trekken en het beloop van De Groene Loper, De Zaale, Horsten, Lampendriessen, Het Kranenveld en De Lismortel te wijzigen. Ook met die veranderingen stemden B & W in. Van de naam Avenue du Cygne is niet meer precies bekend wanneer die is vastgesteld. De naam verwijst naar het daar door TU/e-ers in 1981 gevestigde opgerichte bedrijf Cygne¹³⁸ dat gevestigd was in het Cyclotrongebouw en dat radiofarmaca ontwikkelde en verhandelde.¹³⁹

¹³⁸ Joep Huiskamp, De kleine TU/e encyclopedie 1956-2006, pag. 91.

¹³⁹ Met dank aan J.J.A.F. Vervoort.

2024

Straatnamencommissie

Voorzitter drs. ing. W. Canninga is elders in dienst getreden. Op 4 januari heeft hij zijn functie als voorzitter van de commissie overgedragen aan. Jan-Willem van der Mark, adjunct afdelingshoofd Omgevingskwaliteit.

Soldaat der 1^e klasse Paul van Nijnatten (viaduct, 28 februari 2024)

In het kader van '75 jaar vrijheid' nam het nationaal Veteranenplatform in 2020 het initiatief om een aantal bruggen en viaducten te noemen naar militairen die vanaf de Koreaanse Oorlog tijdens vredesmissies waren gesneuveld. Samen met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het Ministerie van Defensie startte het platform daarop het project 'Helden op Kunstwerken, of 'Vernoeming omgekomen militairen op kunstwerken' op. De uitvoering van het plan kwam in handen van het nationaal Veteranenplatform. In de volgende periode werd in samenwerking met nabestaanden, lokaal openbaar bestuur, Rijkswaterstaat en Prorail een groot aantal bruggen en viaducten naar gesneuveld militairen genoemd. De kosten werden gefinancierd door het V-Fonds.

In 2023 besloot Rijkswaterstaat het viaduct in de Huizingalaan over de A50, dat Rijkseigendom is, te vernoemen naar de in 1966 in Eindhoven geboren militair Paul van Nijnatten, die zich als dienstplichtig militair had gemeld als vrijwilliger voor een VN-vredesmissie in Bosnië. Daar kwam hij in 1993 door een noodlottig dienstongeval om het leven. De keuze was op dit viaduct gevallen, omdat Paul van Nijnatten in deze omgeving had gewoond.

Tijdens een plechtigheid in het stadhuis werd op 28 februari door zijn moeder en burgemeester J.R.V.A. Dijsselbloem een naambordje onthuld.

Bert Oosterboschpad (Bokt, 9 september 2024)

Het pad kreeg een naam omdat dit praktisch was voor hulpdiensten. Bert Oosterbosch (1957 - 1989) was een bekende wielrenner, die in Eindhoven was geboren.

2025

Straatnamencommissie

Met ingang van 1 januari werd voorzitter Jan-Willem van der Mark opgevolgd door ir. Ronald Rijnen, afdelingshoofd Stedenbouw en Erfgoed.

Professor Hertzstraat, Ir. De Broekertstraat, Röntgenpad, Adriana van Buelstraat, Maria Bogaarsstraat, Torenallee Zuid (Strijp-S, 3 december 2025)

Adriana van Buelstraat en Maria Bogaarsstraat waren in 1891 de eerste twee vrouwelijke werkneemsters van de gloeilampenfabriek Philips & Co.

Van 1961 tot 2021 was in de natuurkundigenbuurt eerder al een straat naar Röntgen genoemd.

AFKORTINGEN

A.A.: Administratief archief

B.H.I.C.: Brabants Historisch Informatie Centrum

G.B.: Gemeentebled

E.D.: Eindhovens Dagblad

fol.: folio

Inv.nr.: Inventarisnummer

M.C.: Meierijsche Courant

O.B.: Openbare bekendmaking

P.K.: Peel- en Kempenbode

R.A.: Rechterlijk Archief

N.A.: Notarieel archief

Melssen 1976: J.Th.M. Melssen, *Register van Eindhovense schepenaakten van juli 1509-juli 1511* (Eindhoven, 1976)

Melssen 1979: J.Th.M. Melssen, *Het register van de cijnzen, die de heer van Cranendonk in Eindhoven ontving in de jaren 1590 tot 1640*, Bijdragen tot de geschiedenis van Kempen- en Peelland, deel 4. (Eindhoven, 1979)

Melssen 1994: J.Th.M. Melssen, 'De geschiedenis van het Heuvelterrein en het gebied ten oosten van de Markt vanaf de zestiende eeuw' in Nico Arts (red.) *Sporen onder de Kempische stad* (Eindhoven, 1994)

Melssen 2005: Eindhovense straat- en andere namen in *De Blauwe Heraut* IV (2005), 35.

RHCe: Regionaal Historisch Centrum Eindhoven

S.A.H.: Stadsarchief 's-Hertogenbosch

INDICES OP DE STRAATNAMEN VANAF 1920

In de onderstaande index zijn zowel de namen opgenomen die door de gemeente zijn vastgesteld, als namen die in de volksmond gangbaar waren of nog steeds zijn. Voor de schrijfwijze is de spelling aangehouden van de vaststelling of de eerste vermelding.

1. Straten

's Gravenbrakelstraat

's Gravesandestraat

't College

't Hofke

't Vonderke

18 Septemberplein

1e Akkermuntstraat

1e Alpenroosstraat

1e Bottelroosstraat

1e Franklinstraat 1951

1e Kerstrooslaan 1929

1e Kruizemuntstraat 1928

1e Lavendelstraat 1928

1e Lieven de Keylaan 1929

1e Terborgstraat 1929

1e Wilakkersstraat 1937

2e Akkermuntstraat 1928

2e Alpenroosstraat

2e Bottelroosstraat

2e Franklinstraat

2e Kerstrooslaan

2e Kruizemuntstraat

2e Lavendelstraat

2e Lieven de Keylaan

2e Terborgstraat

2e Wilakkersstraat

Aakstraat

Aalbersepad

Aalkensland

Aalsbroek

Aalsterweg

Aanscot

Aardbeistraat

Aardmannotje

Aardnootstraat

Aarlenlaan

Aarschotlaan

Aartshertog Albertweg

Abbevillelaan

Abraham van Diepenbeeckstraat

Abrikozenstraat

Acasiastraat

Accumulatorstraat

Achelstraat

Achilleslaan

Achterbeekseweg

Achterbosch

Achterom

Achterstraat

Achtse Hoek

Achtse Loop

Achtseweg

Achtseweg Noord

Achtseweg Zuid

Ad Luijkxlaan

Adanpad

Adelaertstraat

Admetuslaan

Admiraalstraat
Admiralenpad
Adolf van Cortenbachstraat
Adonispad
Adriaan Dorsmanstraat
Adriaan Mulderweg ,
Adriaen Brouwerstraat
Adriana van Buelstraat
Aelbert Cuypstraat
Aeneaslaan
Aert Roelofsstraat
Aert van der Neerstraat
Afbuigspoel
Agaat
Agaatvlinderstraat
Agamemnonlaan
Agatha Christielaan
Agrippastraat
Aida
Airbornelaan
Ajaxlaan
Akebiaweg
Akerendam
Akkereind
Akkermanspad
Akkermolen
Akkermuntstraat
Akkerstraat
Alard du Hamelplaats
Alard du Hamelstraat
Alberdingk Thijmlaan
Albert Camuslaan
Albertina van Nassaustraat
Albertipad
Albilaan
Albinezweg
Alblasstraat
Aldendriel
Alençonlaan
Aletta Jacobsplein
Allersma
Alligatorstraat
Aloysius van Gonzagastraat
Alpenroosplein
Alpenroosstraat
Alsacelaan
Alsemstraat
Altvioolstraat
Alzira
Amalia van Anhaltstraat
Amandelpark
Amandelstraat
Amaryllisstraat
Amatastraat
Amazonenlaan

Ambachtsweg
Ambonplein
Amelandlaan
Amerlaan
Amfoor
Amienslaan
Ampèrestraat
Amphionpad
Amsberghof
Amstelstraat
Amundsenstraat
Ananasstraat
Anconalaan
Anderlechtstraat
André Bretonlaan
Andriessenstraat
Andromedaplaats
Anemonestraat
Angerslaan
Angoulèmehof
Animalipad
Anjelierstraat
Anjoulaan
Anna Bijnsweg
Anna Mariaweg
Anna Paulownastraat
Anna van Burenweg
Anna van Egmondstraat
Anna van Engelandstraat
Anna Walravenpad
Annahof
Annastraat
Anne Frankplein
Annecyhof
Annie Romein-Verschoorstraat
Anode en Andehof
Antareslaan
Antennestraat
Anténorpad
Anthony Fokkerweg
Anthony van Opbergenstraat
Antibespad
Antigonelaan
Antilopenlaan
Anton Mauvepad
Anton Mauvestraat
Anton Philipslaan
Antonie Morostraat
Antonie van Hemertstraat
Antonius van Gilsweg
Antony Moddermanstraat
Antony van Leeuwenhoeklaan
Antoon Coolenlaan
Antoon Derkinderenstraat
Antwerpenlaan

Apeldoornstraat
Apollovlinderlaan
Apollovlinderstraat
Apparaten en Apparatenstraat
Appelbloesemstraat
Aquamarijn
Aquariuslaan
Arcachonhof
Arcadeltstraat
Archimedesstraat
Ardècheaan
Arendonkstraat
Argentanlaan
Argonautenlaan
Argostraat
Argusvlinderweg
Ariadnelaan
Arieslaan
Armagnaclaan
Arnaudinaplein
Aroldo
Aronskelkstraat
Artoislaan
Ary Schefferstraat
Asberg
Aspergestraat
Asselbornweg
Assepoester
Asterstraat
Atalantastraat
Atilla
Atletieklaan
Atrechtlaan
Auberstraat
August Sniederslaan
Augustijnendreef
Aulislaan
Aurillaclaan
Aurorastraat
Automobielstraat
Auvergnelaan
Averbodelaan
Averkampstraat
Avignonlaan
Avocadohof
Avondroodstraat
Avrancheslaan
Azaleastraat
Azincourthof
Azincourtlaan
Baaldepad
Baarle Hertoglaan
Baarsstraat
Bachlaan
Backenhagen

Badelochstraat
Baekelandplein
Baelschot
Baffinlaan
Bagelaarstraat
Bakhuizen van den Brinklaan
Bakkerstraat
Balistraat
Balsemienplein
Balsemienstraat
Baltesakker
Banaanstraat
Bandalaan
Banisveld
Banstraat
Barbarosstraat
Baristraat
Barkstraat
Barneveldstraat
Barnsteen
Baronielaan
Barriereweg
Barth. van Bassenstraat
Bartholomeus Diazlaan
Bartoklaan
Basilicumstraat
Bastenakenlaan
Bastendorfweg
Batenhof
Bayeuxlaan
Beatrix de Rijkweg
Beatrixkade
Beauvaishof
Bedrijventerrein Esp
Bedrijvenweg
Beeckenstein
Beekstraat
Beeldbuis
Beeldbuisring
Beemdstraat
Beerzehof
Begijnenhof
Begoniastraat
Beijerlandlaan
Beijsterveld
Bekerakker
Bekkensstraat
Belforthof
Belgiëplein
Bellefroidlaan
Belle van Zuylensstraat
Bellinistraat
Benedictusstraat
Bennekelstraat
Benny Goodmanlaan

Benoitstraat
Berckheydestraat
Bere(n)kuil
Bereklauwlaan
Berenstraat
Bergen op Zoomstraat
Bergeraclaan
Bergmannstraat
Bergstraat
Berkenstraat
Berkven
Berliozlaan
Bernard Clementstraat
Bernard Schoonbeeklaan
Bernard Zweerslaan
Bernardinopas
Bernhardplaats
Bernsteinstraat
Bert Kemplaan
Bertelmanstraat
Bert Oosterboschpad
Beryl
Besançonlaan
Bessenvlinderstraat
Bessie Smithlaan
Bethaniëlaan
Bethelstraat
Bethlehemlaan
Betuwelaan
Beukenlaan
Beuven
Bevekomstraat
Bevelandlaan
Beverloweg
Bezemstraat
Bézierhof
Bezuidenhoutseweg
Biarritzplein
BIC
Biesboschweg
Biesboslaan
Biesterdwarsweg
Biesterweg
Biesven
Biezenkuilen
Biezenweg
Bijenkoningin
Bijsterveld
Bijvanckstraat
Bilderdijklaan
Biljoen
Binckhorst
Binnenpad
Binnenwiertzstraat
Binnewiertzstraat

Bishorn
Bisonstraat
Bisschop Bekkerslaan
Bisschopsmolen
Bizetstraat
Blaarthemscheweg
Bladvlinderweg
Blauwbaard
Blauwe Loper
Blauwververij
Blazerstraat
Bleekpad
Bleekstraat
Bleekweg
Bleyslaan
Bliekstraat
Bliksembos
Blixemboschpad
Bloedkoraal
Bloemenlaan
Bloemenplein
Bloemfonteinstraat
Blokfluihof
Bloklaan
Blommendaelstraat
Blondeelpad
Boccherinilaan
Bochtige Smelenveld
Boegstraat
Boekweitstraat
Boerhaavelaan
Bogert
Bogtenweg
Bokrijkstraat
Bokt
Bolestein
Bolognalaan
Bolomeystraat
Bomanshof
Bomansplaats
Bomstraat
Bondstraat
Boomstraat
Boostenweg
Borchmolen
Bordeauxlaan
Borgerhoutlaan
Borneolaan
Borneostraat
Borodinlaan
Borretpad
Bosbeslaan
Bosboomstraat
Boschdijk
Bosduin

Bosfazant
Bosgaai
Bosgors
Boslaan
Bosleeuwerik
Boslust
Boslijster
Bosrand
Bosranklaan
Bosruiter
Bosschastraat
Bossistraat
Bosuil
Bosvink
Bosviool
Bosvoordelaan
Boszanger
Botenlaan
Botstraat
Bottelroosstraat
Botterstraat
Bourgognelaan
Boutenslaan
Bouvigne
Bouwstraat
Boven Zijde
Bovistenlaan
Boxhornpad
Braambesweg
Brabantiepad
Brabis
Brahmslaan
Brakenstraat
Bram Venemanlaan
Bramantestraat
Brandkuilstraat
Brasschaatpad
Bredalaan
Brederolaan
Bree
Breitnerstraat
Bremstraat
Brestlaan
Bretagnehof
Briljant
Broekakkerscheweg
Broekscheweg
Broekstraat
Broerelaan
Bronziet
Broodberglaan
Brouwerstraat
Brücknerplein
Bruggelaan
Brugmansstraat

Brugmanstraat
Brugstraat
Brumelstraat
Brunelleschiweg
Brussellaan
Bruunstraat
Buddy Boldenlaan
Buijs Ballotstraat
Buitendreef
Buizerdhof
Bunderkensven
Buntveld
Burgemeester Kolfshotenstraat
Burgemeester Smits van Oyenstraat
Burgemeester van Gennippad
Burgemeester van Mensstraat
Burgemeester Verdijklaan
Burgemeester Verdijkstraat
Burgemeester Vogelspad
Burgemeester Wittestraat
Burghplein
Burghstraat
Busken Huetstraat
Busonilaan
Bussele
Bussestraat
Bussemakerweg
Busweg ,
Buyaard
Byrdlaan
Byrdstraat
Caenlaan
Cahorslaan
Calaislaan
Calchaslaan
Caldarastraat
Calypsostraat
Cameliastraat
Camphuysenstraat
Campinastraat
Camprastraat
Canadastraat
Canneshof
Canopuslaan
Cantalpad
Cantecleerstraat
Cantharellenlaan
Carel Willinkstraat
Carmelietenstraat
Carmelitessestraat
Carmelitessestraat
Carmelitesstraat
Carry Pothuis-Smitstraat
Casellastraat
Caspar Netcherstraat

Cassandraplein
Castendijkweg
Castiliëlaan
Castiliëstraat
Castorstraat
Catharinaplein
Cavallilaan
Cederlaan
Celciusplein
Celciusstraat
Celebeslaan
Cellostraat
Centauristraat
Centauriestraat
Ceramlaan
César Franckstraat
Cevenneshof
Chalonhof
Chambérylaan
Chamonixlaan
Champagnehof
Charentelaan
Charles Dickenslaan
Charles Roelslaan
Charlevillehof
Charlotte de Bourbonhof
Chartreslaan
Chateaurouxhof
Chateaurouxlaan
Chaussonstraat
Cherbourglaan
Cherubinilaan
Chet Bakerlaan
Chopinlaan
Christina Bakker van Bossestraat
Christinastraat
Christinelaan
Chrysantenstraat
Cileastraat
Cimarosastraat
Cipriano de Rorestraat
Citroenstraat
Citroentuin
Citroenvlinderlaan
Citroenvlinderstraat
Citrushof
Claes Berchemstraat
Claes Persoonslaan
Clara Wichmannstraat
Claralaan
Clausplein
Clematisstraat
Clervauxlaan
Clingendael
Cliostraat

Cliviastraat
Clovislaan
Cluselaan
Coebergerstraat '
Cognachof
Colenbranderstraat
Collseweg
Colmarhof
Columbalaan
Columbusstraat
Comopad
Compiègnehof
Condensatorstraat
Constant Nefkensstraat
Contrabasstraat
Conus
Conusstraat
Coornhertlaan
Coppestraat
Cor Gehrelslaan
Cor Mellemlaan
Corapad
Corellistraat
Coriolanuspad
Cornelis Bloemaertstraat
Cornelis Dankertsstraat
Cornelis de Vospad
Cornelis de Vriendtstraat
Cornelis Dopperstraat
Cornelis Krusemanstraat
Cornelis Schuytstraat
Cornelis Trooststraat
Cornelis van Bynkershoekstraat
Cornelius Hermanslaan
Corrèzelaan ,
Corsicalaan
Cortvriendtstraat
Cotentinlaan
Count Basiegracht
Couperuspad
Coutançeslaan
Covelakker
Crabethstraat
Crackstate
Cranendonck
Craslaan
Craterlaan
Creonlaan
Creuselaan
Croy
Cuwaertlaan
Cyclamenstraat
Cydonialaan
Da Costaweg
Da Vittoriolaan

Daalakkersweg
Daalderplein
Dadelstraat
Daelenbroek
Dagpauwstraat
Daguerrestraat
Dagvlinderstraat
Dahliastraat
Dalheimpad
Damhouderstraat
Dammestraat
Damocleslaan
Daniel de Bliccklaan
Daniël Defoelaan
Daniël Stalpaertstraat
Dardanuspad
Dasstraat
Daumierstraat
Dauphinélaan
De Band
De Bazelstraat
De Beaufortpad
De Biezen
De Blécourtstraat
De Bosloop
De Bosch Kemperpad
De Braeckeleerpad
De Busweg
De Crayerstraat
De Diagonaal
De Fallastraat
De Genestetlaan
De Graal
De Greefstraat
De Greide
De Halve Stuiver
De Jonghlaan
De Keten
De Klencke
De Klerklaan
De Koppele
De Kulder
De Lairessestraat
De Lampedriessen
De Latpad
De Lismortel
De Louterstraat
De Luwte
De Montestraat
De Oude Brouwerstraat
De Pannelaan
De Présstraat
De Regent
De Regge
De Remise

De Rieten
De Rondom
De Rozentuin
De Rungraaf
De Ruyterstraat
De Schakel
De Sitterstraat
De Slenken
De Sleutel
De Stadspoort
De Steenmarter
De Stoutheuvel
De Streep
De Vest
De Vier Heemskinderenlaan
De Vleut
De Voorstad
De Vriesstraat
De Wagemakerstraat
De Wielen
De Witbogt
De Zaale
Debussystraat
Deflectiespoelstraat
Deimosweg
Dekemastate
Deken van Liempdstraat
Deken van Somerenstraat
Delflandstraat
Delibesweg
Demer
Demerpassage
Den Biest
Den Bult
Den Dolech
Den Ouden Dries
Den Tip
Dendermondepad
Dennenstraat
Dennespannerlaan
d'Hondecoeterstraat
Di Cambioweg
Diabellistraat
Diamantring
Dick Ketstraat
Didolaan
Diekirchlaan
Diepenbrockstraat
Diephuisstraat
Diepmeerven
Dieppelaan
Dierenriemstraat
Diestlaan
Dijkstraat
Dikkenbergstraat

Dikninge	Dr. Willem Dreesstraat
Diksmuidepad	Dr. Willem Leydsiaan
Dillenburgstraat	Draaiboomstraat
Dinantlaan	Dracolaan
Dinkelstraat	Dracopad
Diode en Diodehof	Dragonstraat
Dionysius de Karthuiserstraat	Drakenstein
Dirigentplein	Drapenierstraat
Dirk Boutsiaan	Dravikpad
Dirk Noordhofiaan	Dravikweg
Distelstraat	Drebbelstraat
Doddendaal	Dreef
Doekstraat	Drijfhoutstraat
Doelenstraat	Drosserstraat
Doesburgstraat	Druivenstraat
Doetinchemstraat	Ds. Theodoor Fliednerstraat
Dollardweg	Dufayiaan
Dolomiet	Dufaystraat
Dolonstraat	Duimelijntje
Dolphijnstraat	Duinbeek
Dom Paul Bellotweg	Duindoornstraat
Dommelboord	Duinkerkeniaan
Dommelhoefstraat	Duistervoorde
Dommellaan	Duivelandstraat
Dommelstraat	Duizend Morgen
Don Boscopein	Dujardinstraat
Don Boscostraat	Dukaatstraat
Don Carlos	Dukasweg
Dongelaan	Duke Ellingtoniaan
Donizettiaan	Duparcweg
Donk	Dupuisiaan
Doolplein	Durantestraat
Doolstraat	Dwaallichtje
Doornakkeweg	Dwarseindje
Doornburg	Dwarsfluitstraat
Doorniklaan	Echternachiaan
Doornroosje	Eckartscheweg
Doorwerth	Eckartse Heiweg
Dopheide	Eckartseweg Noord
Dordognelaan	Eckartseweg Zuid
Dorstige Smid	Edelweisstraat
Dortsmanstraat	Edenstraat
Dorven	Edisonplein
Douglashout	Edisonstraat
Douglashoutpad	Eeckhoutstraat
Dr. Berlagelaan	Eekhoornhof
Dr. Cuypersiaan	Eekhoornstraat
Dr. Hermansweg	Eeklopad,
Dr. Holtropiaan	Eempad
Dr. Joop den Uylstraat	Eendenven
Dr. Poelspad	Eenoogje
Dr. Poletiaan	Eeuwig Licht
Dr. Schaepmaniaan	Eeuwsel
Dr. Speckeniaan	Egelstraat ,
Dr. Spoorenbergiaan	Ehrenstein

Ehrlichpad
Eijerven
Eikberg
Eikenstraat
Eikvarenlaan
Eimerick
Eindhovenseweg
Einsteinstraat
Eisenhowerlaan
Eisingastraat
Ekkersrijt
Ekkerstraat
Eksterlaan
Elandsgang
Elburglaan
Elickerlyclaan
Elefantstraat
Elegaststraat
Elektronenkanon
Elektronenkanonlaan
Elfenbanklaan
Elfenheuvel
Elgarstraat
Elias Boumanstraat
Elisabethlaan
Ella Fitzgeraldlaan
Ellertsveldstraat
Elmt
Elsenestraat
Elswout
Elzentlaan
Emile Zolaplein
Emilie Wertheimlaan
Emmasingel
Engelenstraat
Engelsbergenstraat
Engelse Tuin
Ennemaborg
Ensorstraat
Enzerink
Epinalpad
Erasmuslaan
Eratolaan
Ericastraat
Ernani
Eschdoornstraat
Eschweilerhof
Esdoornlaan
Esp
Esperenkamp
Esperheide
Esschenstraat
Estafettelaan
Ettelbrückhof
Eunomiapad

Europalaan
Euterpestraat
Everlaan
Evertsenstraat
Evreuxlaan
Eykmanstraat
Fabiushof
Fabritiuslaan
Fagotstraat
Fahrenheitstraat
Fakkellaan
Falstaff
Faradaystraat
Fatimahof
Faunuslaan
Fauréstraat
Fazantlaan
Felix Timmermanslaan
Fellenoord
Fellenoordpad
Fellenoordplein
Ferdinand Bolstraat
Ferdinand Huyckstraat
Ferguutstraat
Fernhoutstraat
Ferrarispad
Ferriet
Fijenhof
Finistèrelaan
Firapeellaan
Firmamentlaan
Fleminglaan
Flevolandlaan
Flight Forum
Flight Lane
Floralaan
Floralaan Oost
Floralaan West
Florapark
Floraplein
Florastate
Florencelaan
Floresstraat
Flowcoat
Flowcoatstraat
Fluorescentie
Fluwijnstraat
Fockema Andreaestraat
Fontainebleaulaan
Fontanalaan
Fontanastraat
Forclazpas
Fosfor
Fosforstraat
Frambozenstraat

Franciscus Sonniusstraat
Frankendaal
Franklin D. Rooseveltlaan
Franklinplein
Franklinstraat
Frankrijkstraat
Frans Halsstraat
Frans Masereelstraat
Frans Schoenmakerspad
Frans Snijderslaan
Frans van Mierislaan
Frans van Thoorlaan
Fransebaan
Franz Leharplein
Freddy van Riemsdijkweg
Frederik Hendrikplein
Frederik van Eedenplein
Frederika van Pruisenweg
Frederiklaan
Fredrik van Edenplein
Fregatstraat
Fréjushof
Frescobaldistraat
Fretstraat
Friezenkampstraat
Frits Philipslaan
Fruinlaan
Fuchsiastraat
Fultonhof
Fultonplein
Furkapas
Fuutlaan
Gaailaan
Gaasbeekstraat
Gaasterlandlaan
Gabriel Metsulaan
Gaffelweg
Gagelboschplein
Gagelsteeg
Gagelstraat
Galateastraat
Galileistraat
Galuppistraat
Galvanistraat
Ganserd
Ganzebloemstraat
Garnichweg
Garonnelaan
Gascognehof
Gasfabriek
Gashouder
Gaspeldoornlaan
Gasthuisstraat
Gebroeders Ganslaan
Gebroeders Van Doornestraat

Gedempte Gracht
Geer
Geert Grootestraat
Geert Grotestraat
Geertruidenbergstraat
Geestakker
Geestenbergpada
Geestenbergstraat
Gelaarsde Kat
Gelderlandplein
Geldropseweg
Geleenhof
Gemberstraat
Gemeentestraat
Gemmastraat
Genderstraatje
Generaal Anthinglaan
Generaal Bentinckstraat
Generaal Berenschotpad
Generaal Boreelpad
Generaal Bothastraat
Generaal Bradleylaan
Generaal Chassélaan
Generaal Coenderslaan
Generaal Cort Heyligerspad
Generaal Cronjéstraat
Generaal de Bonsstraat
Generaal de Carislaan
Generaal de Collaertpad
Generaal de Eerenspad
Generaal de Famarslaan
Generaal de Favaugepad
Generaal de Gaullelaan
Generaal de la Reystraat
Generaal de Rhoopad
Generaal des Tombepad
Generaal des Tombestraat
Generaal Dibbetslaan
Generaal Diemontstraat
Generaal Favaugestraat
Generaal Hardenbergpada
Generaal Horrockstraat
Generaal Knooplaan
Generaal Linckerslaan
Generaal Marshallweg
Generaal Pattonlaan
Generaal Pelpad
Generaal Reyndersweg
Generaal Schagenpad
Generaal Smissaertstraat
Generaal Stedmanstraat
Generaal Taylorpad
Generaal van Dedemlaan
Generaal van der Duynlaan
Generaal van der Leythenlaan

Generaal van Dohnapad
Generaal van Drimbornpad
Generaal van Geenlaan
Generaal van Haersolte-laan
Generaal van Heutzlaan
Generaal van Merlenstraat
Generaal van Nijnattenstraat
Generaal van Plettenbergpad
Generaal van Portlandlaan
Generaal van Teynstraat
Generaal van Tripspad
Generaal van Voorst tot Voorstlaan
Generaal van Welderenstraat
Generaal Vetterpad
Generaal Wicherslaan
Generaal Winkelmanstraat
Genhoes
Genneperweg
Genovevalaan
Gentiaanplein
Gentiaanweg
George Eliotlaan
George Orwelllaan
Geraert Brandtstraat
Geraniumstraat
Gerard Bromlaan
Gerard Bruninglaan
Gerard Davidstraat
Gerard Doustraat ,
Gerard Noodtstraat
Gerard Philipslaan
Gerbrandyhof
Gerretsonlaan
Gerretsonplein
Gerrit den Braberlaan
Gershwinstraat
Gerstlaan
Gestelschestraat
Getter
Getterhof
Geulhof
Geulstraat
Gibeonstraat
Giessenburg
Gildelaan
Giraffestraat
Girondelaan
Giselbertstraat
Gitaarstraat
Gladiolusstraat
Glasblazer
Glaslaan
Glasounowlaan
Glinkastraat
Gloeilamp

Glooiing
Gloriantstraat
Glorieuxlaan
Glorieuxpark
Glucklaan
Godfriedstraat
Godschalk Rosemondstraat
Goereestraat
Goltziuspad
Gooilandlaan
Goorstraat
Gossespad
Gotthardpas
Goudenregenstraat ,
Goudestein
Goudrenetstraat
Goudsbloemstraat
Goudvisstraat
Gounodlaan
Govert Flinkstraat
Graaf Adolfstraat
Graafschapstraat
Graanmaat
Graham Greenelaan
Granaat
Grand Combin
Grasanjelier
Grasbaan
Grasbeemd
Grasbloem
Grasboom
Grasdreef
Grasduiker
Grasduin
Grasfonteinkruid
Grasgewas
Grashalm
Grashegge
Grashoen
Grasjonker
Graskamp
Graskant
Graskarper
Graskers
Grasklokje
Grasland
Grasleeuwerik
Graslelie
Graslinnen
Graslook
Grasmaand
Grasmat
Grasmier
Grasmus
Grasparkiet

Grasperk
Graspieper
Grasplant
Grasplantsoen
Grasplein
Graspol
Grasrups
Grassavanne
Grassijsje
Grassnip
Grassteppe
Grasstrook
Grastapijt
Grasveld
Grasvink .
Grasvogel
Graszode
Gratamapad
Graviuspad
Grebbeberglaan
Gregorius Coolstraat
Grenenhout
Grenenhoutpad
Grenoblelaan
Grensweg
Grevenmacherhof
Grevenschutven
Grieglaan
Griftlaan
Grimbeertlaan
Grimselepas
Grobendonkstraat
Groen van Prinstererlaan
Groene Akker
Groene Loper
Groendwarsstraat
Groenendijk
Groeneveld
Groenewoudseweg
Groenlo(o)straat
Groenstraat
Groes
Groot Paradijs
Groot(-)Bijgaardenlaan
Groote Berg
Grote Beekstraat
Grote Beerlaan
Guesselt
Guido Gezellestraat
Guido Gezelleplein
Gulbergsven
Guldenplein
Guldenstraat
Gustaaf de Smetstraat
Gustave Flaubertlaan

Guy de Maupassantlaan
Haagbeemd
Haarlerbergstraat
Habsburglaan
Hadewychlaan
Hagedisstraat
Hageheldstraat
Hagenkampweg
Hagenkampweg Noord
Hagenkampweg Zuid
Hallenweg
Halvemaanstraat
Hamakerstraat
Hamontstraat
Hamsterstraat
Hanartstraat
Händelstraat
Hanedoesweg
Hans en Grietje
Hans Steenwinkelstraat
Hans Vredeman de Vriesstraat
Haringstraat
Haringvliet
Haringvlietpad
Harmoniestraat
Harpstraat
Hartelstein
Hasenbosakker
Hasselaarstraat
Hasselaarweg
Hasselven
Hastelweg
Hattingastraat
Havenhoofd
Havensingel
Havensteeg
Havenstraat
Haverdriesweg
Haviklaan
Haydnstraat
Hazelaarstraat
Hazenloop
Hebronstraat
Hectorlaan
Hedastraat
Heeghtakker
Heerbaan
Heerenweg
Heerkensveld
Heesakkerstraat
Heezerweg
Hefveld
Heggenroosstraat
Heggeranklaan
Heggert

Heidespannerweg
Heideveldstraat
Heihoefpad
Heijdaalweg
Heike
Heilige Geeststraat
Heimolen
Heimostraat
Heistraat
Heksenkruidlaan
Hekubastraat
Helenahof
Heliasweg
Heliconstraat
Hellenraadstraat
Helling
Helmerslaan
Helmondweg
Hemelrijken
Hendrik Casimirstraat
Hendrik Consciencelaan
Hendrik Consciencestraat
Hendrik de Keijzerlaan
Hendrik de Keijzerplein
Hendrik de Keyzerlaan
Hendrik de Keyzerplein
Hendrik Druckerstraat
Hendrik Mandestraat
Hendrik Staetslaan
Henegouwenlaan
Henk van den Broeklaan
Henkenshage
Henneven
Henri Evenepoelstraat
Henri van der Puttlaan
Henri Wijnmalenweg
Henricus Herpstraat
Henricus Turkenstraat
Henriëtestraat
Henriette Bosmanspad
Henschenlaan
Héraultlaan
Hercules Segherslaan
Herderstraat
Herentalsweg
Herinkhave
Herlaer
Herman Gorterlaan
Herman Heijermanslaan
Herman Heyermanslaan
Herman Kruijderstraat
Hermansweg
Hermanus Boexstraat
Hermelijnstraat
Herodotusplein

Herrenbroek
Hertensprong
Hertog Hendrik van Brabantplein
Hertog Jan I Laan
Hertogstraat
Herzenbroekenweg
Hessen Kasselstraat
Het Buurtplein
Het Eeuwsel
Het Eindje
Het Kranenveld
Het Lijntje
Het Schaapsdijk
Het Schakelplein
Het Schoot
Het Veken
Het Ven
Hettenheuvellaan
Heuvel Galerie
Heuvelakker
Heuvelgalerie
Heuvelplein
Heuvelscheweg
Heydaalweg
Hezemanspad
High Tech Campus
Hindelaan
Hinderstein
Hippocrateslaan
Hobbemastraat
Hobokenlaan
Hobostraat
Hoedendoos
Hoefkedwardsstraat
Hoefkestraat
Hoeimakerstraat
Hoekakkerweg
Hoenderberglaan
Hoeven
Hoevenweg
Hof van Eden
Hof van Gestel
Hof van Olijven
Hofdijkstraat
Hofstraat
Hollanderstraat
Holstraat
Holterberglaan
Holtmeulen
Hondiusstraat
Hondsruglaan
Honeggerstraat
Honfleurlaan
Honoré de Balzaclaan
Honseling

Honthorststraat
Hoog Gagel
Hooge Zijde
Hoogenweg
Hoogerweerd
Hooghuisdwaarsstraat
Hooghuisstraat
Hoogstraat
Hoogte
Hooidonksemolen
Hoolstraat
Hoornhof
Hoplaan
Hoppenkuil
Horst
Horsten
Hortapad
Hortensiastraat
Hosingenhof
Houbraken
Houckgeeststraat
Houtblazerspad
Houthalenlaan
Houtstraat
Houwingpad
Hubert Seijsemaeckerstraat
Hubertastraat
Hudsonlaan
Hugo de Grootplein
Hugo de Grootstraat
Hugo van der Goeslaan
Hugo Verrieststraat
Hugo Wolfstraat
Huiskesweg
Huizingalaan
Hulstbosakker
Hulstlaan
Humboldtplein
Humboldtstraat
Humperdinlaan
Hunenborg
Hurks(ch)estraat
Huygenslaan
Hyacinthstraat
Icaruslaan
Iepenlaan
IJsselstraat
Il Corsaro
Il Trovatore
Iliumstraat
Imkerstraat
Imstenrade
Indrelaan
Industrieweg
Ingenhouszlaan

Insulindelaan
Insulindeplein ,
Ionenvalmagneet
Ir. De Broekertstraat
Ir. Kalff en Ir. Kalffstraat
Ir. van der Pol en Ir. Van der Polstraat
Ireneplein
Irislaan
Irisstraat
Isaackstraat
Isabellastraat
Isèrelaan
Isidorusweg
Italiëlaan
Ithacastraat
Izegempad
J. Stuffersweg
J.C. Dirkxpad
Jaap Hamminglaan
Jachtweg
Jacob Catslaan
Jacob de Gelderstraat
Jacob Frankaertweg
Jacob Jordaensweg
Jacob Marisplein
Jacob Oppenheimstraat
Jacob Reviuslaan
Jacob Romanstraat
Jacob van Campenweg
Jacob van Deventerstraat
Jacob van Maerlantlaan
Jacobus Deckersstraat
Jacques Perkstraat
Jagerslaan
Jaguarstraat
Jan Bollandlaan
Jan Cellierslaan
Jan de Oudestraat
Jan Duikerlaan
Jan Fijtstraat
Jan Gielenlaan
Jan Glaserlaan
Jan Gossaertstraat
Jan Heynslaan
Jan Hilgersweg
Jan Hofmeyrstraat
Jan Hollanderstraat
Jan Luikenstraat
Jan Molenaerstraat
Jan Olieslagersweg ,
Jan Palachstraat
Jan Romeinstraat
Jan Sluijtersweg
Jan Smitzlaan
Jan Steenstraat

Jan Stuytweg
Jan Tooropstraat
Jan van Boendalelaan
Jan van Boonenstraat
Jan van Buurenpad
Jan van de Capellelaan
Jan van de Veldestraat
Jan van den Eyndestraat
Jan van der Bildtstraat
Jan van der Heijdenhof
Jan van der Heijdestraat
Jan van der Nootstraat
Jan van der Wegestraat
Jan van Eyckgracht
Jan van Goyenstraat
Jan van Heelstraat
Jan van Hooffstraat
Jan van Lieshoutstraat
Jan van Ravesteynstraat
Jan van Riebeecklaan
Jan van Schoonvorststraat
Jan van Scorelstraat
Jan Vethstraat
Jan Weenixlaan
Jane Austenlaan
Japiksestraat
Jaromirstraat
Jasmijnstraat
Jasonstraat
Javalaan
Javalaan-Zuid
Javastraat
Jean Racinelaan
Jeneverbeslaan
Jennerlaan
Jericholaan
Jeroen Boschlaan
Jerusalem laan
Jerzy Popieluszkostraat
Jo Goudkuillaan
Jo Soeslaan
Joachim Patinirstraat
Joan Melchior Kemperstraat
Johan de Wittlaan
Johan Mekkinkstraat
Johan Vestersstraat
Johann Strauszplein
Johanna van Rochefortstraat
Johannastraat
Johannes Buijslaan
Johannes van der Waalsweg
Johannes van Eindhovenstraat
Johannes Vermeerstraat
Johannes Voetstraat
Johannesburgstraat

John F. Kennedylaan
John Keatslaan
John Kileystraat
John Miltonlaan
Jonas Daniël Meyerstraat
Jonathan Swiftlaan
Jonathanstraat
Jonckbloetlaan
Jongemastate
Jongkindstraat
Joop Moesmanstraat
Joos van Clevestraat
Joost de Momperstraat
Joris Minnestraat
Josephus Jittastraat
Jozef Eliasweg
Jozef Israëls laan
Judas Taddeusplein
Judealaan
Julianahof
Julianastraat
Julierpas
Juliusstraat
Jungfrau
Junolaan
Jupiterstraat
Juralaan
Juttepeerstraat
Kaakstraat
Kaapschelaan
Kaapseweg
Kaarderstraat
Kaartmakersring
Kaartmakersweg
Kabeljauwstraat
Kabelstraat
Kaeriuslaan
Kalmoesplein
Kalmoesstraat
Kalverstraat
Kamerlingh Onnesstraat
Kamilleplein
Kamillestraat
Kampakker
Kamperfoelielaan
Kampken
Kämpken
Kanaaldijk Noord
Kanaaldijk Zuid
Kanaalstraat
Kaneelstraat
Kangoeroestraat
Kanunnikensven
Kapitein Pulverstraat
Kapteynstraat

Karbouwstraat
Kardinaal de Jongweg
Kardinaal van Enckevoirtstraat
Kardinaal van Rossumlaan
Karel de Grijpplaan
Karel de Grotelaan
Karel de Stoutestraat
Karel Doormanstraat
Karel Martelweg
Karel van de Woestijnelaan
Karel van der Puttlaan
Karnemelkweg
Karolingersweg
Karperstraat
Kastanjelaan
Kasteellaan
Kasteelweg
Kastelenplein
Kathodelaan
Kathodestraalbuis
Kattenhof
Kattenstraat
Kattestraat
Keersoppermolen
Keerweerstraat
Kees de Beverpad
Kees Geenenstraat
Kees Haspelslaan
Keesomstraat
Keizer Karel V Singel
Keizersgracht
Keizersmantelstraat
Keldermansstraat
Kempenschebaan
Kennedyplein
Kennemerlandlaan
Kerkakkerstraat
Kerkeind
Kerkhoflaan
Kerkstraat
Kernkampstraat
Kersbergenstraat
Kersenstraat ,
Kerstrooslaan
Kerstroosplein
Ketelhuis en Ketelhuisplein
Kettingstraat
Keucheniuslaan
Keerbergen
Kievitlaan
King Oliverlaan
Kiplinglaan
Klaartje Donzestraat
Klaas Vaak
Klarinetstraat

Klavecimbellaan
Klaverhoek
Klawierstraat
Kleermakerstraat
Klein Duimpje
Klein Huisven
Klein Tongelrepad
Klein Tongelreplein
Kleinakkerweg
Kleine Beerpad
Kleine Berg
Kleine Bleekstraat
Kleuterman
Klimoplaan
Klingelbeek
Klipperstraat
Klokbeker
Klokgebouw
Kloosterdreef
Kloosterpaadje
Klotputten
Kluitpad
Kluizenaarstraat
Klundertstraat
Kneppelhoutstraat
Knokkelaan
Knotwilghof
Knuvelerlaan
Kochlaan
Koekoeklaan
Koelenbeemd
Koenraadlaan
Koestraat
Kogelpot
Kogelsmortel
Kokosnootpad
Kometenlaan
Kompasweg
Koning Arthurlaan
Koning Markweg
Koningskinderen
Koningspagelaan
Kooltje Vuur
Koolzaadpad
Koorweg
Kootwijkstraat
Koperblazerspad
Korenbloemstraat
Korenstraat
Korenwolfstraat
Korfakker
Korianderstraat
Kornoeljelaan
Korte Havenstraat
Kortenaerstraat

Kortestraat	Landleven
Kortonjolaan	Landsard
Kosmoslaan	Landsardseweg
Koudenhovenscheweg	Landsteinerlaan
Koudenhovenseweg Noord	Landweg
Koudenhovenseweg Zuid	Langdonkenstraat
Kraanven	Langenakkerweg
Krabbendampad	Langendijk
Krabbestraat	Langepad
Kraijenhoffstraat	Langlaar
Kramersstraat	Langsteek
Kranenburgstraat	Languedoclaan
Kreeftstraat	Laplace
Krekelstraat	Lardinoisstraat
Kreugelstraat	Larixplein
Kristallen Bol	Larixweg
Kroezelstraat	Larochetteweg
Krokusstraat	Lassusstraat
Kromakkerweg	Latiumpad
Kromhoutstraat	Laurierplein
Krommenbeemd	Laurierstraat
Kromstraat	Lauwerszeeweg
Kronehoefstraat	Lavalpad
Kroonstraat	Lavendelhof
Krophollerstraat	Lavendellaan
Kruburg	Lavendelplein
Kruidenhof	Lavendelstraat
Kruisakker	Le Havre
Kruisstraat	Le Sage ten Broeklaan
Kruizemuntstraat	Leanderlaan
Kuifvlinderstraat	Ledeganckstraat
Kuilenstraat	Leeghwaterstraat
Kuiperbergstraat	Leemkuil
Kwartelstraat	Leemkuilstraat
Kwartier	Leenderfietspad
La Courtinehof	Leendert Donkerstraat
La Traviata	Leenderweg
Laagstraat	Leenhoffstraat
Laagte	Leest
Laar	Leeuwenkuil
Laarstraat	Leeuwenstraat
Laarwoud	Leeuweriklaan
Laboratoriumstraat (zie ook NatLab)	Lehmbruckstraat
Lage Zijde	Leiding
Lake Forum	Leidingstraat
Lakerstraat	Leistraat
Lalostraat	Lekstraat
Lamastraat	Leliestraat
Lambert van Leuvenhof	Lemelerbergstraat
Lampenmaakster	Lemmenslaan
Lanceloetstraat	Lenningenhof
Land Forum	Lentebode
Landbouwstraat	Leo van Dorstpad
Landgraaf	Leostraat
Landheer	Leuvenlaan

Levylaan
Leyspad
Lichtenberg
Lichtplein
Lichtstraat
Lichttoren
Lierstraat
Liesbergstraat
Lievendaalscheweg
Lijmbeekstraat
Lijsterbesstraat
Lijsterlaan
Lily Bleekerstraat
Limbopad
Limburglaan
Limousinlaan
Lindenlaan
Lingestraat
Lippestraat
Lisieuxhof
Lisieuxlaan
Lisven
Lisztstraat
Liviuslaan
Livornostraat
Lobeliapad
Locatellistraat
Lochemstraat
Locomotiefstraat
Loderstraat
Lodewijk Houbenstraat
Lodewijk Napoleonlaan
Lodewijk Napoleonplein
Lodewijkstraat
Loeffstraat
Loggerstraat
Lohengrinlaan
Loirelaan
Lokert
Lombardopad
Lombokpad
Lommelpad
Loofhout
Loofhoutpad
Looiakkerstraat
Looierstraat
Loondermolen
Loostraat
Looyenbeemd
Loper
Lorentzstraat
Lorkenstraat
Lorrainelaan
Lortzinglaan
Lortzingpad

Losweg
Lottistraat
Lou Maertenslaan
Loudonlaan
Louis Armstronglaan
Louis Buelenspad
Louis Kokenweg
Louis Kookenweg
Louise de Colignystraat
Lourdeshof
Lucas Gasselstraat
Luchthavenweg
Luciferdwarsstraat
Luciferstraat
Lucretiastraat
Luiklaan
Luipaardstraat
Luise Miller
Luistervink
Lumenstraat
Lupinestraat
Luxemburglaan
Luytelaer
Lyonhof
M.G. van den Hurkpad
Maalakker
Maan Wijzenbeeklaan
Maansteen
Maanvlinderlaan
Maanvlinderstraat
Maarten Reuchlinlaan
Maaseikstraat
Maasstraat
Maastrichtkade
Machinekamer
Machinekamerplein
Mackaylaan
Maconhof
Madeliefstraat
Madernolaan
Madoeralaan
Magerhorst
Magnoliastraat
Mahatma Gandhilaan
Mahlerlaan
Mainelaan
Maisweg
Malagijsweg
Maldegempad
Malmedyalaan
Mammoetstraat
Mandarijnstraat
Mantualaan
Marathonloop
Marcel Proustlaan

Marché
Marconilaan
Marconiplein
Margrietstraat
Maria Bogaarsstraat
Maria Montessoristraat
Maria Stuartstraat
Maria van Bourgondiëlaan
Maria van Oosterwijkstraat
Marie Curielaan
Marie Jungiusstraat
Marius Bauerstraat
Marius Ouborglaan
Marius van Meelweg
Markerwaardlaan
Markiezaatpad
Markt
Marktpassage
Marktstraat
Marnestraat
Marnixstraat
Marseillelaan
Marsweg
Martelaarsgracht
Marten Frans Elkerboutlaan
Marterstraat
Martijnlaan
Martin Luther Kingstraat
Mascagnistraat
Maskerdoos
Maskerdooshof
Massenetstraat
Mathijssenlaan
Mathildelaan
Mathys de Layenslaan
Matterhorn
Maurits Lijnslagerstraat
Mauritsstraat
Mauvestraat
Maximahof
Maximiliaanstraat
Mechelenlaan
Mecklenburgstraat
Médoclaan
Meerbergsven
Meerbos
Meerenakkerplein
Meerenakkerweg
Meergras
Meerhovendreef
Meerkollaan
Meerplein
Meerring
Meerveldhovens(ch)eweg
Meerwater

Meerzand
Meester Kooningsplaats
Meesterdief
Meesterzanger
Meidoornplein
Meidoornstraat
Meerijlaan
Melati van Javalaan
Melatie van Javalaan
Melis Stokelaan
Melissapad
Melkfabriekstraat
Melkweg
Meloenhof
Meloenstraat en
Melpomenestraat
Melsbroekhof
Memlincstraat
Mendelssohnlaan
Menelaoslaan
Menno van Coehoornlaan
Mensfortweg
Mensinge
Men-thellapad
Mercatorstraat
Merckthoef
Mercuriuslaan
Merellaan
Merkelbachlaan
Merlijnweg
Merovingersweg
Merulastraat
Merwedestraat
Mesdagstraat
Messiaenpark
Metaal
Meteoorstraat
Methusalemplein
Metiuslaan
Metzlaan
Meyerbeerstraat
Mgr. Swinkelsstraat
Mgr. Witloxweg
Mgr. Zwijsenstraat
Michelangelolaan
Midaslaan
Middelkerkelaan
Mignot en De Blockplein
Milaanstraat
Miles Davislaan
Mimosalaan
Mimosaplein
Minckelerplein
Minckelersplein
Minckelersstraat

Minckelerstraat
Ministerlaan
Minoslaan
Mirabelweg
Mirachstraat
Mirambahof
Mirandastraat
Mispelhoefweg
Modernalaan
Moefflonstraat
Moerdijkstraat
Moermond
Moersbergen
Moezellaan
Moggendries
Molenbeemd
Molendijk
Molengraaffweg
Molenstraat
Molenveld
Molièrelaan
Molijnpad
Molijnstraat
Molstraat
Molukkenlaan
Monarchstraat
Mondorfweg
Mondriaanhof
Monnikstraat
Montaubanhof
Monte Rosa
Monteverdestraat
Montferlandstraat
Montgomerylaan
Montpellierlaan
Moreelselaan
Morgenroodstraat
Moriaenstraat
Morlaixlaan
Morsestraat
Mortelakker
Mortierlaan
Moslaan
Mosselstraat
Moulinshof
Mozartlaan
Muestermolen
Muggehol
Muggenhol
Mulhouselaan
Mullerpad
Mullerweg
Muntplein
Muschbergweg
Muskaatstraat

Musschenbroekstraat
Muzenlaan
Naaldhout
Naberpad
Nabucco
Nachtegaallaan
Nachtpauwstraat
Nadelhorn
Namenlaan
Nancylaan
Nansenstraat
Nanteslaan
Narbonnehof
Narcisstraat
Nardinistraat
Nassaustraat
Nat.Lab (zie ook Laboratoriumstraat)
Natalweg
Nazarethlaan
Nebostraat
Nederhoven
Nederlandplein
Needestraat
Neercanne
Neerpeltlaan
Neherlaan
Neptunusweg
Nestorlaan
Neumannlaan
Neushoornstraat
Neverslaan
Newtonplein
Newtonstraat
Nicehof
Nicolaas Beetsstraat
Nicolaas Clopperstraat
Nicolaas Stonestraat
Nicolaiplein
Nicolaïstraat
Nicolaus Everardistraat
Niersstraat
Nieuwe Achtse Heide
Nieuwe Bogert
Nieuwe Dijk
Nieuwe Emmasingel
Nieuwe Fellenoord
Nieuwe Sliffertsestraat
Nieuwerhoek
Nieuwlandstraat
Nieuwpoortstraat
Nieuwstraat
Nigellapad
Nijenrode
Nijhofflaan
Nijvelstraat

Nijverheidsweg
Nîmeslaan
Niobepad
Nobelstraat
Nola Hattermanstraat
Noord-Brabantlaan
Noordhoek
Noordzeelaan
Normandiëlaan
Notenstraat
Notentuin
Novapad
Nuenenseweg
Nuijenslaan
Oberonstraat
Oberto
Obrechtlaan
Ockeghemstraat
Odysseuslaan
Odysseuspad
Oesterstraat
Ofenpas
Offenbachlaan
Ogentroostlaan
Ohmstraat
Oirschotschedijk
Okapistraat
Okkernootpad
Oldambtstraat
Oldengaarde
Oldenhof
Oleanderstraat
Oliestraat
Olijvenlaan
Olijvenstraat
Olivierlaan
Olmenlaan
Olympialaan
Onderdoor
Ondernemingenweg
Onix
Onsenoort
Ontginningweg
Onyx
Onze Lieve Vrouwestraat
Ooievaarsakker
Ooievaarslaan
Ooistraat
Oostendelaan
Oostergostraat
Oosterhof
Opaal
Opera
Opveld
Opwettensemolen

Opzoomerstraat
Oranjestraat
Orchideënstraat
Oreganostraat
Orgelplein
Orionstraat
Orkestpad
Orleanshof
Orpheuslaan
Orteliusweg
Orvallaan
Oscar Wildelaan
Otello
Otterstok
Otterstraat
Otto Veniusweg
Ouburg
Oud Amelisweert
Oudaen
Oude Bestse Ploegstraat
Oude Bogert
Oude Boschdijk
Oude Bossche Baan
Oude Doornakkersweg
Oude Muschbergweg
Oude Spoorhof
Oude Stadsgracht
Oude Sultan
Oude Torensstraat
Oude Urkhovenseweg
Oude Venschedijk
Oudenaardepad
Outshoornstraat
Overakker
Ouverture
Ouwenberg
Ovenstraat
Overdam
Overflakkeestraat
Overhoek
Overpeltlaan
Overvoorde
P.Cz. Hoofdstraat
P.Czn Hoofdlaan
Paalheuvel
Paalspoor
Paaltjesweg
Paasberglaan
Pachtakker
Pad Mariënhage
Paganinistraat
Pagelaan
Palamedesweg
Palermopad
Palestrinastraat

Palingstraat
Palladiostraat
Pampusweg
Panorama
Panterstraat
Papaverstraat
Papenvoort
Paprikastraat
Paradijslaan
Parallelweg
Parallelweg-Oost
Parallelweg-West
Parcépad
Parcivalstraat
Parijslaan
Park Forum
Parklaan
Parmentierweg
Partituurlaan
Pascalstraat
Pasqualinistraat
Passendalepad
Passerstraat
Pasteurlaan
Pastoor Brockenstraat
Pastoor Dijkmansstraat
Pastoor Duséeplein
Pastoor Harkxplein
Pastoor Petersstraat
Pastoor Raymakerspad
Pastoor Sickingstraat
Pastoor van Arslaan
Pastoor van Arspan
Pastoor van Griensvenpad
Pastoriestraat
Pastoriestraat Oost
Pater Jonckbloetlaan
Patrijsstraat
Paukenstraat
Paul Krügerlaan
Paul Scholtenweg
Paulus Potterstraat
Pauluskerkplein
Pauwlaan
Peckiuslaan
Peellandlaan
Peelweg
Pegasusweg
Pekkendam
Pelikaanlaan
Penelopestraat
Pennekert
Pentode
Peperstraat
Pepijnstraat

Pergolesistraat
Périgordlaan
Permekestraat
Perosistraat
Perpignanlaan
Perseuslaan
Persglas en Persglashof
Perzikstraat
Pestelpad
Peter Noorwitpad
Peter Poststraat
Peter van Anrooylaan
Peterselieweg
Petrus Dondersstraat
Petruspark
Petuniapad
Peutingerpapad
Philips de Goedelaan
Philips de Schonepad
Philips van Leijdenstraat
Philips Vingboomstraat
Philips Vingboonsstraat
Philipswijk
Philitelaan
Pianostraat
Piazza
Picardiëhof
Picassohof
Piccolostraat
Picushof
Picuspad
Piersonhof
Piet Haagenlaan
Piet Heinstraat
Piet Verhoevenpad
Pieter Aertsenstraat
Pieter Appelmanspad
Pieter Borpad
Pieter Breughelstraat
Pieter Calandstraat
Pieter Coeckestraat
Pieter de Swartstraat
Pieter Huysensweg
Pieter Lastmanstraat
Pieter Neefs-pad
Pieter Oudhof
Pieter Pauluslaan
Pieter Quastweg
Pieter Stockmanslaan
Pieter Zeemanstraat
Pieternelletje
Pietersbergweg
Pietersburgstraat
Pijlpunt
Pijlstaartpad

Pijlstaartweg	Professor Carassohof
Pijlweg	Prof. Dr. Dorgelolaan
Pijperstraat	Professor Hertzstraat
Pinkstraat	Prof. Holstlaan
Pioenroosstraat	Prof. Horowitz
Pippelingstraat	Prof. Horowitzstraat
Pisanostraat	Professor Horowitzstraat
Piuslaan	Professor Huartlaan
Pixelhof	Professor Meyerslaan
Plaatstaal	Professor Van der Grintenlaan
Plaggenstraat	Prokofjevpad
Planciuslaan	Provencehof
Planetenlaan	Pruimenstraat
Plataanlaan	Prunellapad
Plataanplein	Prunusstraat
Plekhoek	PSVlaan
Ploegstraat	PSV-laan
Plutostraat	Purcellstraat
Pluvierlaan	Purmerstraat
Pluvierstraat	Puthof
Poeijersdwarsstraat	Putten
Poeijersstraat	Puttensedreef
Poelaertstraat	Pygmalionstraat
Poelhekkelaan	Quinten Matsyslaan
Poemastraat	Raakeind
Poggenbeekstraat	Raamstraat
Poirterslaan	Raatven
Polanenweg	Rabelaislaan
Polluxstraat	Rachel Ruyschstraat
Pompelmoeslaan	Rachel Ruysstraat
Poolsterlaan	Rachelsmolen
Poortakker	Rachmaninowlaan
Poortstraat	Radboud
Poot van Metz	Radiostraat
Poperingepad	Raedeckerstraat
Populierenstraat	Raiffeisenplein
Postelpad	Raiffeisenstraat
Posthumuspad	Rameaustraat
Postkoetsweg	Ramenasstraat
Poststraat	Ramstraat
Potgieterstraat	Ranonkelstraat
Potscherven	Raoul Hynckesstraat
Praamstraat	Rapelenburglaan
President Reitzlaan	Rapenlandstraat
President Steynstraat	Raponsje
Pretoria-straat	Rauwveld
Priamuslaan	Ravelstraat
Primulastraat	Ravensdonk
Princessenlaan	Reaumurstraat
Prins Alexanderstraat	Rechtestraat
Prins Hendrikstraat	Rector Babtistlaan
Prinsenhof	Reestraat
Prinses Mariannehof	Reflectiespoel
Privaspad	Reflectiespoelstraat
Prof. Carassohof	Regentessenlaan

Regerweg
Reguluspad
Reigerlaan
Reimersbeek
Reimslaan
Rein Keizerpad
Rein Welschenlaan
Reinaertlaan
Reinkenstraat
Reisdorfweg
Reiskameraad
Rembrandtplein
Rembrandtstraat
Remichweg
Remuslaan
Rendierveld
Rensumaborg
Resedastraat
Retiestraat
Reuselstraat
Reuzenvlinderpad
Reuzenvlinderstraat
Reynhovestraat
Rhododendronlaan
Rhônelaan
Richard Holstraat
Ridderzaal
Riel
Rielscheweg
Rielsedijk
Rien van Bruggenpad
Rietputten
Rietstraat
Rietveldlaan
Rietveldstraat
Rietvinkstraat
Rigelstraat
Rigoletto
Rijckwaertstraat
Rijkevorselstraat
Rijnstraat
Rijssellaan
Rijstenweg
Rijsven
Rijtacker
Rijtackerweg
Rijtje
Rik Woutersweg
Rimsky-Korsakowlaan
Ritsaertstraat
Rivierstraat
Roald Dahllaan
Robbenstraat
Robert Sinkstraat
Robert Stolzlaan

Robijnring
Rode Heikorstlaan
Rode Kruislaan
Rode Plein
Rode Schoentjes
Rodenbachlaan
Rodenburgweg
Rodinstraat
Roeklaan
Roelantlaan
Roelofspad
Roermondlaan
Roerstraat
Roeselarepad
Roffart
Roggestraat
Roggeveenhof
Roggeveenlaan
Roggeveenstraat
Roghmanpad
Rogier van der Weydenstraat
Romeluslaan
Romerohof
Romeweg
Rondveld
Ronsepap
Röntgenpad
Röntgenstraat
Roodkapje
Rooiakkersstraat
Rooijakkersstraat
Roompot
Roosenburgstraat
Roosendaalstraat
Roosje Vosstraat
Roostenlaan
Roostenplein
Rooswijck
Roothaanstraat
Rooyakkersstraat
Rosa Manusstraat
Rosseelstraat
Rossinilaan
Rosspad
Rosweydepap
Roubaixlaan
Rouenlaan
Roussillonhof
Roverbruidegom
Rozebekepad
Rozemarijnstraat
Rozendaalstraat
Rubensstraat
Rubinsteinlaan
Rul

Ruloffsweg
Runstraat
Rupelmondepad
Rustenburgstraat
Rusthoven
Rutger van Keulenpad
Ruurlostraat
Ruusbroeclaan
Ruwenberg
Ruysdaelbaan
Ruysdaelhof
Rijt
Saenredamstraat
Saffier
Saftlevenstraat
Sagittalaan
Sallandlaan
Sallustiuslaan
Salomon de Braijstraat
Salomon de Braystraat
Salvador Allendestraat
Salviapad
Samarialaan
Samuel de Langestraat
Samuel Richardsonlaan
San Giorgilaan
Sanderijnstraat
Sanderusweg
Sansovinostraat
Santvlietmolen
Saonelaan
Sardiniëpad
Sartënelaan
Sartrelaan
Sassenlaan
Saterstoelenweg
Satijnvlinderlaan
Saturnusweg
Savoiepad
Scarlattistraat
Schaapsloopven
Schaarbeekhof
Schaduwmasker
Schaduwmaskerstraat
Schaesberg
Schakelstraat
Schalmstraat
Schans
Schatzenburg
Scheerderstraat
Scheidingstraat
Scheldestraat
Schelfhoutstraat
Schellingplein
Schellingstraat

Schelluinen
Scheltemaweg
Schenkpad
Scherm
Schermerstraat
Scherpakkerweg
Scherpenering
Scherpenheuvellaan
Schiestraat
Schildstraat
Schimmelpennincklaan
Schipbeekstraat
Schippershof
Schoenerstraat
Schoenmakerstraat
Schoklandstraat
Schönberglaan
Schone Slaapster
Schoolstraat
Schoonhoeve
Schootsestraat
Schorpioenstraat
Schouwbroekscheweg
Schouwenlaan
Schubertlaan
Schützweg
Schultinghstraat
Schumannstraat
Schutjeslaan
Schutterlaan
Schuurstraat
Schweitzerlaan
Scot(t) Joplinlaan
Scottlaan
Scottstraat
Scoutingpad
Sebastiaan van Noyestraat
Sedanlaan
Seinelaan
Selderijstraat
Sem Dresdenstraat
Sommelweislaan
Seringenstraat
Serlioweg
Servaasplein
Severeind
Shakespearelaan
Sibeliuslaan
Sichemstraat
Siciliëpad
Siënalaan
Siermanhof
Simon de Vliegerstraat
Simon Stevinplein
Simon van der Stelstraat

Simon van Hapertlaan
Simon van Leeuwenstraat
Simon van Slingelandlaan
Simonspad
Simplonpas
Sinaasappelstraat
Sint Lidwinastraat
Sint Lutgartstraat
Sionstraat
Siriuspad
Sittardstraat
Sjaak Kruijssenlaan
Sjaak Kruijssenpad
Sjaak Verbiezenlaan
Sjalotstraat
Slagerstraat
Slangenburg
Sleewerk
Sliffertschestraat
Sloepstraat
Slotlaan
Smalle Haven
Smaragd
Smederijstraat
Smetanalaan
Smetsakker
Smitsstraat
Smuldersweg
Snelliushof
Snelliusstraat
Sniphof
Snoekstraat
Soembastraat
Soetendaal
Soeterbeekscheweg
Solmsweg
Sommelaan
Sonatepad
Sons(ch)eweg
Sophia van Württemberglaan
Sophiastraat
Sophorapad
Spaaihoefweg
Spaarnestraat
Spalaan
Spanvlinderplein
Sparrenstraat
Speckenlaan
Speelhans
Speelheuvelweg
Speerpunt
Speltlaan
Speltstraat
Sperwerlaan
Spicapad

Spieghelstraat
Spijkert
Spijndhof
Spilmanstraat
Spinnerstraat
Spireastraat
Spoelerstraat
Spontinistraat
Spoorenberglaan
Sporstraat
Sporwaterlaan
Sporzijde Zuid
Sporkenhoutlaan
Sportlaan
Spottersweg
Sprenger van Eyklaan
Springerstraat
Sprookjesbosch
St. Adelbertuslaan
St. Adelbertusstraat
St. Adrianusstraat
St. Amanduspad
St. Annahof
St. Antoniusstraat
St. Bavostraat
St. Bernulphuslaan
St. Bonifaciuslaan
St. Catharinastraat
St. Christoffelstraat
St. Claralaan
St. Clarastraat
St. Eligiuspad
St. Ewaldstraat
St. Georgiuslaan
St. Gerarduslaan
St. Gerardusplein
St. Gerlachstraat
St. Gertrudislaan
St. Goedelestraat
St. Hubertusstraat
St. Jansweg
St. Jorislaan
St. Jorisstraat
St. Josephlaan
St. Lambertusstraat
St. Leonardusstraat
St. Libuinuslaan
St. Lidwinastraat
St. Lutgartstraat
St. Martinusstraat
St. Nicasiusstraat
St. Norbertuslaan
St. Odastraat
St. Odulphustra
St. Otgeruslaan

St. Petrus Canisiuslaan
St. Petrusstraat
St. Philomenastraat
St. Plechelmuspad
St. Rochushofje
St. Rochussteeg
St. Rochusstraat
St. Romboutstraat
St. Servaasweg
St. Severusstraat
St. Theresiaplein
St. Theresiastraat
St. Trudoplein
St. Trudostraat
St. Wilfriedstraat
St. Wirostraat
Staalstraat
Stadhoudersweg
Stadhuisplein
Stadionplein
Stapelen
Stappendijk
Staringstraat
Stationskwartier
Stationsplein
Stationsweg
Steenbergenstraat
Steenbokstraat
Steenoven
Steenstraat
Steijgerweg
Steilte
Stekelroosstraat
Stellenboschstraat
Stentorstraat
Stephensonstraat
Sterappelstraat
Sterkenburg
Sterkerstraat
Sterredaaler
Sterrenlaan
Steve Bikostraat
Stevertsemolen
Stevinstraat
Stieltjespad
Stiffelio
Stillendijk
Stobbaertsweg
Stijging
Stokroosstraat
Stokstraat
Stolbergstraat
Stoom
Stoomstraat
Stoutheuvelweg

Straatsburglaan
Stratumschedijk
Stratumseind
Strausslaan
Strauszlaan
Strijland ,
Strijps Bultje
Strijpschestraat
Strijpsebaan
Strijpsebaan
Strobloemstraat
Strozziplantsoen
Struyckenstraat
Stuiverstraat
Suikerpeerstraat
Sumatralaan
Sumatrastraat
Surinamestraat
Sustenpas
Suurhofflaan
Suyslaan
Suze Groenewegstraat
Swalmstraat
Swammerdamstraat
Sweelinckstraat
Symfoniestraat
Taborstraat
Tacituslaan
Tafelbergplein
Tafelbergstraat
Takstraat
Tamboerijnpad
Tanimbarlaan
Tankenberglaan
Tapirstraat
Tapuitstraat
Tarantostraat
Tarasconweg
Tarbotstraat
Tarnlaan
Tartinistraat
Tarwelaan
Tarwestraat
Tasmanlaan
Tasmanstraat
Tegenbosch
Tegenboschweg
Teldershof
Telefoonstraat
Telegraafstraat
Telemannlaan
Telefoonstraat
Telexweg
Tellegenstraat
Tempellaan

Tempelstraat
Ten Hagestraat
Tenierslaan
Terrassen
Terschellingsstraat
Tervurenhof
Terwestenstraat
Tesselschadelaan
Tetrodestraat
Tetje Jollesstraat
Texelstraat
Thaliastraat
Theaterpad
Theo Koomenlaan
Theodoor Fliednerstraat
Theodoor van Thuldenstraat
Theodor Fliednerstraat
Theseusweg
Thijmstraat
Tholenstraat
Thomas à Kempislaan
Thomas Moredreef
Thomas van Rooijpad
Thomas Vincidorstraat
Thomaslaan
Thorbeckelaan
Thorbeckestraat
Thorn Prikkerstraat
Thorvaldsenlaan
Tibeertstraat
Tiberiaspad
Tiengemetenstraat
Tijgerstraat
Tijtgatstraat
Tilburgseweg
Tilburgseweg Oost
Tilburgseweg West
Timorstraat
Tinelstraat
Titanpad
Tivolilaan
Tjalkstraat
Tobias Asserstraat
Toledolaan
Toledostraat
Tollenslaan
Tolstraat
Tomatenstraat
Tonbergweg
Tondeldoos
Tongelreepad
Tongelreschestraat
Tonnaerstraat
Toon Schröderlaan
Topaasring

Torecpad
Torenallee
Torenallee Zuid
Torenberglaan
Torricellistraat
Toulousehof
Tourslaan
Tovermolen
Tramstraat
Transformatorstraat
Transvaallaan
Transvaalweg
Treublaan
Treurenburgstraat
Triangelstraat
Trombonelaan
Trombonestraat
Trompetstraat
Trompstraat
Troyeshof
Tubastraat
Tucanstraat
Tuinkersweg
Tuinstraat
Tullelaan
Tulpstraat
Turfveldenstraat
Turijnstraat
Turkoois
Turnhoutlaan
Turnuspad
Tweelingenlaan
Twentelaan
Twickel
Twijgstraat
Twijnderstraat
Udinestraat
Uilvlinderstraat
Uiverlaan
Ukkelstraat
Ulenpas
Ullerberglaan
Ulricus Huberstraat
Uniastate
Uranuslaan
Urkhovenschemweg
Urkweg
Vaalserbergweg
Vaartbroek
Vaartbroekschemweg
Vaeshartelt
Valencehof
Valeriusstraat
Valklaan
Van Aitzemastraat

Van Beethovenlaan
Van Bergeijkstraat
Van Bijlandtstraat
Van Blankenburgstraat
Van Bodeghemstraat
Van Brakelstraat
Van Breestraat
Van Coothstraat
Van der Beken Pasteelweg
Van der Hartstraat
Van der Helmstraat
Van der Helststraat
Van der Lansstraat
Van der Lindenstraat
Van der Marckstraat
Van der Meystraat
Van der Muydenstraat
Van der Vlughtpad
Van der Werffstraat
Van Dijckstraat
Van Dormaalstraat
Van Druyvesteinstraat
Van Egmondstraat
Van Engelandpad
Van Ennettenstraat
Van Everdingenstraat
Van Galenstraat
Van Gamerenpad
Van Gentplein
Van Gentsstraat
Van Gorkumlaan
Van Heemskerckstraat
Van Heemskerkstraat
Van Heerstalstraat
Van Heukelomstraat
Van Hogendorp
Van Hogendorpstraat
Van Kanstraat
Van Kinsbergenstraat
Van Langerenpad
Van Linschotenstraat
Van Logterenpad
Van Maanenstraat
Van Maerlantlaan
Van Marumstraat
Van Meterenstraat
Van Meursstraat
Van Minderhoutstraat
Van Norenburghstraat
Van Oldenbarneveldtlaan
Van Ostadestraat
Van Papebroeckstraat
Van Pedestraat
Van Poppelstraat
Van Reespad

Van Renesseweg
Van Ruusbroec
Van Ruusbroeclaan
Van Speijkstraat
Van Swietenlaan
Van Swindenstraat
Van Thienenlaan
Van Vianenpad
Van Vollenhovenstraat
Van Vorststraat
Van Wassenhovestraat
Van Zinnicqstraat
Vanvitelliweg
Varenplein
Varenstraat
Varèsepark
Vasco da Gamalaan
Vauclusepad
VDMA-plein
Vechtlaan
Vechtpad
Veelakker
Veem
Veemstraat
Veestraat
Velddoornweg
Veldheuvel
Veldmaarschalk Montgomerylaan
Veldmaarschalk Smutsstraat
Veldlaan
Veldstraat
Veluwelaan
Veluweplein
Venbergsemolen
Vendeépad
Venetiëstraat
Venkelhof
Venkelstraat
Vennecoolstraat
Vensedijk
Venstraat
Ventoselaan
Venuslaan
Verbeeklaan
Verbernestraat
Verbruggenstraat
Verdistraat
Verdunplein
Verheesstraat
Verhulststraat
Vermeylenweg
Veronapad
Verre Welschap
Versailleslaan
Versantvoortstraat
Verschaffeltstraat

Verspronckpad	Vonder
Verwerstraat	Vonderweg
Verzetsheldenlaan	Voornestraat
Vesaliuslaan	Voort
Vésoulpad	Voorterweg
Vestdijk	Vordenstraat
Viandenhof	Vorselaarstraat
Vicaris van Alphenstraat	Vossenlaan
Victor Hugolaan	Vredeoord
Victoriapark	Vredesplein
Vigliuslaan	Vrijkensven
Vignolaweg	Vrijstraat
Vijfkamplaan	Vroenhof
Vijgenstraat	Vrouw Holle
Vijksteeg	Vruchtenlaan
Vijverhoef	Vuurdoornstraat
Vilvoordehof	Vuurklok
Vincent van den Heuvellaan	Vuurpot
Vincent van Goghstraat	Vuursteen
Vinckenbrinckstraat	Vuurvlinderstraat
Vinkenhofje	Vuurvogel
Violierstraat	Waagstraat
Vioolstraat	Waalstraat
Violtjesstraat	Waddenzeelaan
Viottastraat	Wagnerstraat
Virginia Woolflaan	Wal
Visserstraat	Walcherenlaan
Vitruviusweg	Waldeck Pymontstraat
Vivaldistraat	Waleweinstraat
Vlaanderenlaan	Walnootpad
Vlagstraat	Walsenrijstraat
Vlasserstraat	Wamberg
Vlasven	Wapendragerstraat
Vliegende Koffer	Wapperslaan
Vliegtuigstraat	Warande
Vlierdensemolen	Warmelo
Vlierstraat	Wassenaarstraat
Vlinderhof	Wasvenpad
Vlinderplein	Waterakker
Vliststraat	Waterfront
Vloet	Waterkant
Vlokhovens(che)weg	Waterkring
Vluttersven	Waterland
Voermanstraat	Waterlinie
Voetbrugsteeg	Waterlus
Vogelkerslaan	Waterrijk
Vogelvlinderstraat	Waterroosstraat
Volderhof	Waterstad
Volderstraat	Waterweg
Volkerak	Waterwereld
Volmolen	Waterwijk
Voltastraat	Wattstraat
Von Flotowlaan	Waverstraat
Von Weberstraat	Wedderborg
Vondellaan	Weeg

Weegschaalstraat
Wegastraat
Wegedoorlaan
Weide
Weijerbeemd
Weissenbruchlaan
Weisshorn
Weissmanstraat
Wekkerstraat
Weldam
Welput
Welschap
Welschappad
Welschapschedijk
Wenckenbachstraat
Wenduinepad
Wenzelweg
Westenbergstraat
Westerlostraat
Westlandstraat
Westmallestraat
Westrik
Weteringstraat
Weverstraat
Wezelstraat
Wickenburg
Wielantstraat
Wieringermeerlaan
Wijenburg
Wijngaardplein
Wijnpeerstraat
Wildeman
Wilgeboorderweg
Wilgenroosstraat
Wilgenstraat
Wilhelminaplein
Wilkeslaan
Willaertplein
Willebrordusstraat
Willem Barentzstraat
Willem de Bruynstraat
Willem de Rijkelaan
Willem de Zwijgerstraat
Willem Dicbierstraat
Willem Dudokweg
Willem Elsschotlaan
Willem Frisostraat
Willem Jan Jonkerlaan
Willem Klooslaan
Willem Pijperstraat
Willem Pompestraat
Willem Rosestraat
Willem Schorerstraat
Willem van Amsterdamstraat
Willem van de Veldestraat

Willem van den Helmstraat
Willem van Hornestraat
Willem van Kesselstraat
Willem van Konijnenburglaan
Willem van Millenberchstraat
Willem van Noortlaan
Willemsplein
Willemstraat
Wilrijkstraat
Wim van Tuijllaan
Wimpelstraat
Windevlinderstraat
Wingerdlaan
Wingerdweg
Winkelcentrum Woensel
Winkelstraat
Winselerhof
Winston Churchillaan
Winterjanstraat
Winterswijkstraat
Witsenstraat
Witte Bruid
Witte de Withstraat
Witven
Wodanplein
Wodanstraat
Woenselschestraat
Woenselse Markt
Woldberglaan
Woldragerlaan
Wolfsven
Wolvendijk
Wouter Hollemanplein
Wouwermanstraat
Wuustwezelstraat
Xanthippehof
Xylofoonlaan
Yokering
IJsfabriekstraat
Yweinstraat
Zaanstraat
Zagwijnstraat
Zalmstraat
Zandbaars
Zandberg
Zandbloem
Zanddreef
Zandeiland
Zandgolf
Zandgroeve
Zandhaai
Zandhagedis
Zandhoen
Zandhovenstraat
Zandkasteel

Zandkever
Zandkrab
Zandoever
Zandpad
Zandplaats
Zandpluvier
Zandreiger
Zandroos
Zandschelp
Zandschuit
Zandstraat
Zandstrand
Zandtong
Zandvis
Zandvliegje
Zandzegge
Zandzwaluw
Zebrastraat
Zeebruggestraat
Zeeheldenlaan
Zeelsterstraat
Zeger Reyerspad
Zeggenweg
Zelt
Zernikestraat
Zevenaarlaan
Zevenbergenstraat
Zijlstraat
Zijpendaal
Zilvermeeuwlaan
Zoekant
Zomereik
Zonneroosstraat
Zooijstraat
Zoutmanstraat
Zoutstraat
Zr. Kleinodlaan
Zuiderkruispad
Zuiderzeelaan
Zuidewijn
Zutphenstraat
Zwaaikomstraat
Zwaanstraat
Zwaardvispad
Zwaluwenberg
Zwaluwstaartweg
Zwanenvan
Zwembadweg
Zwerk

2. Bruggen en stuwen

't Mopsbrugje
Achtschebrug
Bertus Capellebrug

Brug 't Werdje
Burgemeester Smits van Oyenbrug
Caspar de Haanbrug
Collschebrug
De Sluis
Dommelbrug
Dommelstuw
Durantebrug
Eckartschebrug
Elzentbrug
Gagelboschbrug
Genderbeemdbrug
Genderbrug
Genderstuw
Genneperbrug
Hagenkampbrug
Hanevoetbrug
Havenbrug
Heikrekelbrug
Heuvelschebrug
Kadebrug
Kadebrug-oost
Kadebrug-west
Koebrug
Koudenhovenschebrug
Lakerbrug
Molenbrug
Molenstuw
Molenwaterbrug
Oirschotschebrug
Orpheusbrug
Paradijsbrug
Poeijersbrug
Pont d'Arc
Pont du Gare
Pont Neuf
Rapelenbrug
Ten Hagebrug
Tongelreepvonder
Tongreepad
Verdijkbrug
Vestbrug
Vonderke
Wettenschebrug
Willem Hikspoorsbrug

3. Parkeerterreinen

Eindje
Heuvel
Neckerspoel
Schimmelt

4. Parken

Amandelpark
Anne Frankplantsoen
Gebroeders Hornemannplantsoen
Gerard Knuvelerpark
Henri Dunantpark
Jerzy Popieluszkopplantsoen
Karel Vermeerenplantsoen
Lex en Edo Hornemannplantsoen
Lieven de Keypark
Mandelapark
Nelson Mandelapark
Pastorietuin
Philips-de Jongh-Wandelpark
Philips-van Lennep Park
Severijnpark
Stadswandelpark
Ton Smitspark

5. Sportparken

Burgemeester Van Engeland Sportpark
Genneper Parken

6. Tunnels en viaducten

Achtse Heide
Boschdijk
Boschdijktunnel
Demertunnel
Dommeltunneltje
Duthmalatunnel

Ekkersrijt
Ekkersweijer
Elisabethtunnel
Emmasingeltunnel
Fuutlaantunnel
Hooggelegen
Insulindetunnel
Irenebrigade Viaduct
Kruisstraattunnel
Regiment Stoottroepen Viaduct
Slippertviaduct
Soldaat der 1^e klasse Paul van Nijnatten
Tunnel Aeneaslaan
Vestdijktunnel
Viaduct Airbornelaan
Viaduct Dijselveld
Viaduct Kranenstok
Viaduct Mispelhoef
Viaduct Orpheuslaan
Viaduct Soldaat der 1^e klasse Paul van Nijnatten
Viaduct Sterrenlaan
Viaduct Tempellaan
Viaduct Vissenhoek

7. Wateren

Beatrixkanaal
IJzeren Vrouw
Karpendonkse Plas
Meijerijkanaal